

MARII INITIATI AI INDIEI SI † CUVIOSUL PAISIE †

DE *DYONYSIOS FARASIOTIS*

CUPRINS:

- Cuvânt către cititor
- Referință biografică

†. PARTEA INTAI - ÎMBOLDIREA SPRE RĂU

- Rădăcinile mele
- Aris hipnotizatorul
- Alexandra
- Cineva invizibil mă lovește
- Un vis ciudat
- Demostene masonul

†. PARTEA A DOUA - AJUTORUL DUMNEZEIESC

- Prima vizită în Sfântul Munte
- Întâlnirea mea cu Bătrânul Paisie
- "Cu ce drept te amesteci în viața mea?"
- Crucea izvorăște mireasmă
- Vedenia
- Primele mele încercări "duhovnicești"
- "Micile" harisme ale bătrânului
- "Metoda" învățării bătrânului - Duhul Sfânt
- Marea binecuvântare
- Ingerul păzitor

†. PARTEA A TREIA - ÎNTRE DOUĂ TRADITII SPIRITUALE

- Întâlnirea cu Swami Yogamukananda
- Mind control - "Nu tot ce strălucește este aur..."
- "Tras de păr" către Sfântul Munte
- Coiful duhovnicesc
- Lămurire

†. PARTEA A PATRA - VIATA MEA ÎN INDIA

- India
- Întâlnirea la Benares
- Călătoria către Babaji - "zeul" întrupat

- Himalaya: în ashramul "dascălului dascălilor"
- La New Delhi, în ashramul lui Shri Aurobindo
- La Mongyr: ashramul lui Satyananda
- Oamenii ashramului
- Allahabad: a doua întâlnire cu Babaji
- Evenimentele spirituale
- Mărturia Maicii Gavrilia
- Ce am descoperit în biblioteca lor
- Din nou în ashramul lui Shri Aurobindo

†. **PARTEA A CINCEA - DUPĂ INDIA, ÎNAPOI ÎN GRECIA**

- Revenirea în Sfântul Munte
- Lumină sau întuneric
- Diavolul, îngerul si Maica Domnului
- "Operatia"
- Mos Ilie ....
- Să nu-L ispitesti pe Domnul Dumnezeuul tău
- Tufa de dafin
- Bătrânul strălucește
- Vindecarea creierului
- Armata
- Bătrânul Porfirie
- Rugăciunea si mantra
- Dumnezeiasca împărtășanie
- Tainele creștine si lucrările magice

†. **PARTEA A SASEA - CUGET, DECI EXIST**

- Efecte sociale ale învățaturii de credință în hinduism si creștinism
- Yoga: religie sau știință?
- "Viata armonioasă" sau tehnica înșelării
- Inviere sau reîncarnare?
- Influenta practicii yoga asupra trupului si a mintii
- "Dumnezeii" hinduismului
- Idolii neamurilor sunt demoni
- Meditație si autohipnoză
- Epilog

CUVÂNT CĂTRE CITITOR

Mă socotesc pe mine însumi fericit pentru faptul de a fi cunoscut de-a lungul vieții oameni de seamă, precum bătrânul Paisie. Ei m-au ajutat foarte mult în drumul meu. Mi-au dăruit experiențe minunate și au răspuns în acest fel dificultăților întrebări cu care m-am luptat vreme de mulți ani: De ce există lumea? Există Dumnezeu? Cum trebuie să trăiesc? Cine sunt? În ce constă firea mea? Voi înceta să exist după moarte?...

Trăiam și mă miscam cufundat într-o taină. Lumea, viața, mi se revelau ca o uriasă taină... Dar cea mai intimă taină a mea eram eu însumi. Sinele meu... acest necunoscut. Îmi era pur și simplu cu neputință să trăiesc fără a dobândi răspunsuri la asemenea întrebări. În jurul meu, în societate, oamenii manifestau un acut dezinteres pentru acest tip de probleme. Viața societății se conformează unui program având la bază o serie de valori „economice”. Viața indivizilor se subordonează aceluiași program. Viața mea era asadar inevitabil programată. Alții se gândiseră pentru mine, înaintea mea. Voi obține diploma de licență, îmi voi satisface stagiul militar, îmi voi procura un serviciu bun, mă voi căsători, voi avea copii, voi pleca în câteva excursii și vacanțe, voi ieși la pensie, voi muri... Proiectul era astfel finalizat... Dar care să fie rostul adevărat al tuturor acestor etape? În fond, care este sensul, scopul vieții?

Stereotipiile fiecărei zile sunt consternante: dis-de-dimineată pornim grăbit spre locul de muncă, unde petrecem opt ore de lucru - care de obicei nu ne furnizează nici o satisfacție și ne absorb toată energia -apoi casă, mâncare, puțin somn de după-amiază, lăncezeala televizorului, fotbal, scenete umoristice, nelipsitele stiri menite să ne spună ce ar trebui să ne intereseze și ce părere ar trebui să avem despre diverse chestiuni absolut secundare, apoi somnul... și iarăși de la capăt. Din când în când mai întâlnim și câte un prieten, mergem împreună la o tavernă, spunem un banc... Cine are mintea sau cutezanța de a pune măcar în discuție și probleme serioase?... Trece și această zi „fără nici o durere” și „în mod plăcut”, și astfel se scurge întreaga noastră viață. Acesta este tabloul activităților omului occidental contemporan.

Asa ceva n-am putut tolera. Mă exaspera gândul că într-un chip asemănător se va consuma și viața mea, fără să înțeleg ce mi ce întâmplă. Sufeream cumplit... Întregul cancer al societății, uriasa multime inertă și obedientă, mă obligau să mă conformez și să-mi ignor întrebările, să renunț la strădania de a afla răspunsuri. Mă simteam precum Sisif, prizonier al unui efort zadarnic... Încercam din răspuțuri să rezist, dar fără succes. Mă apropiam de prăbușire. Exact atunci l-am cunoscut pe bătrânul Paisie. Atunci au venit minunatele experiențe, darurile duhovnicești. Se spulbera astfel neștiința, și aflam răspunsurile îndelung căutate.

Am petrecut ani de zile bucuros și fericit în „singurătatea” mea. Purtam în suflet aceste daruri duhovnicești. Din când în când le scoteam din „vistieria” inimii, mă minunam și mă bucuram de ele... Ce-mi dăruise Dumnezeu! Încet-încet am început să mă gândesc și la ceilalți oameni...

Mă frământam încercând să-mi dau seama dacă ar trebui scoase sau nu la iveală toate acestea. ***Nu dati cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă sfâșie pe voi, a spus Hristos*** (Matei 7, 6). Cunosc sensul acestor cuvinte din experiența personală. Cunosc, de asemenea, și împotrivirea oamenilor, căci le-am vorbit unora dintre ei despre toate lucrurile

acestea. E primejdios, dobândești dusmani atunci când vorbești despre Adevăr. Epoca noastră iubeste mai curând minciuna...

Trebuia să scriu, să vorbesc. Tăcerea ar fi fost vinovată, egoistă. De altfel, nu se cuvenea ca toate aceste întâmplări minunate să se piardă în adâncul întunecat al uitării. Ele sunt deosebit de pretioase.

De vreme ce omenirea cheltuiește atâta hârtie și cerneală pentru a tipări mormane de maculatură (ziare de scandal, reviste pornografice, periodice de modă, jurnale sportive etc.) care distrug mintile omenesti, apreciez că tipărirea acestor rânduri și oferirea lor oamenilor nu este lipsită de valoare.

I-am spus-o bătrânului Paisie, întrucât intențiile mele îl priveau și pe el în mod direct, și mi-a dat binecuvântare să scriu o carte. Am discutat de câteva ori despre aceasta. O dată m-a rugat chiar să mă opresc din scris, iar după câteva luni mi-a îngăduit să continui.

Scriu de asemenea și pentru mine însumi; spre aducere aminte, spre a nu uita mai târziu, spre a înțelege mai bine. Precum se pare, aceste întâmplări îmi sunt izvor nesecat de cunoaștere. Pe de altă parte, există oameni cărora le pasă de mine, și așa fi vrut să le ofer prieteneste ceea ce am, căci comunicarea este și o necesitate a mea; apoi, îmi doresc ajutorul lor spre a fi evaluate aceste lucruri. Voiesc, în același timp, să am pe drumul vieții însoțitori care să mă cunoască și pe care să-i cunosc ființial, în profunzime.

Oare nu există suflete surori, de care să fiu atașat, deși nu le cunosc personal? Cine știe dacă nu se vor naște oameni care să aibă aceleași întrebări și aceleași neliniști? Poate că nu-i un ajutor substanțial, dar este un indiciu, o mărturie... „Priviți, este cineva care spune că există aceste minuni uriașe, că nu sunt mituri, basme, închipuiri“... Le-am trăit, le-am auzit, le-am văzut cu ochii mei, le-am simțit pe pielea mea. Nu este oare un semn de curaj a continua drumul? **Căutați și veți afla** (Luca 11, 9). Eu am căutat și am aflat cu adevărat.

Nu am avut și nu am nici un fel de calități deosebite. Am vrut numai să aflu, să știu: Cine sunt? Unde mă găsesc? Ce se întâmplă cu această lume? Unde voi merge? Ce se întâmplă după moarte? Cum trebuie să trăiesc? Ce este esențial și ce nu este esențial?

Am dobândit, sau mai precis mi-au fost dăruite toate aceste răspunsuri ca un dar nepretuit, și astfel pot trăi astăzi mai departe, plin de recunoscintă pentru cei care mi-au împărtășit viață, cunoaștere, iubire.

Este adevărat că m-am gândit și la copiii mei. Socotesc că această carte va fi un însemnat dar adus lor.

În sfârșit, mi-as dori ca acest infim obol al meu să fie o pietricică adusă la temelie uriașei mele familii, Adamul lui Dumnezeu, omenirea întreagă. Să prelucraze această pietricică în mintea și sufletul ei, apoi să o iubească sau să o uite.

Ceea ce urmează să fac este o dezgolare, o dezvelire de sine; sunt bucăți foarte scumpe din sufletul meu. Mă tem să nu fiu rănit din neatenție sau neștiință. Îmi voi lua măsurile mele de precauție, voi păstra o anumită distanță, dar voi duce lupta comunicării până la sfârșit. Voi face tot ceea ce depinde de mine. Pentru rezultat nu sunt răspunzător numai eu, ci și felul în care se proiectează intenția cititorului.

Aceste întâmplări, aceste experiențe au adus în mine multe transformări. „Tu te-ai schimbat cel mai mult dintre noi toți”, mi-a spus o prietenă după ce lipsisem doi ani. Într-adevăr, fusesem cu totul altfel în trecut. Mai tânăr, cu un alt mod de viață, cu o altă minte, foarte diferit, de nerecunoscut în comportament, în înfățișare, în asumarea unor valori. Și totuși - ce taină! - rămân aceeași persoană, păstrez același caracter.

Nu sunt scriitor profesionist, nici nu am veleități și pretenții literare. Relatez pur și simplu istoria mea. Nu expun teorii, nu produc idei noi, nici nu sondez cuceritoare probabilități. Nu emit reflecții, nu susțin anumite puncte de vedere. Mă limitez la a expune întâmplările pe care le-am trăit. Niste întâmplări care sunt de necrezut pentru omul contemporan obișnuit.

Îmi propun să realizez o simplă descriere; valorizarea ei vă revine dumneavoastră. Există anumite părți scrise chiar atunci când s-au petrecut faptele. M-am străduit să le articulez într-un întreg inteligibil, întâmplările sunt uluitoare, de vreme ce eu însumi nu le pot pătrunde cu mintea. Mai presus de fire, uimitoare, stranii, izbitoare, aducătoare de cunoaștere, ele produceau adevărate furtuni în ființa mea. De aceea voi releva și sentimente personale, de vreme ce și ele sunt rezultatul acestor întâmplări.

Desigur, evenimentele experienței sunt cărămizile cu care individul își clădește edificiul înțelegerii, conform schitei preexistente - constând în caracterul omului și viziunea sa asupra lumii - ce funcționează în acest caz asemenea patului lui Procust.

Omul obișnuit... Acest Procust care urmărește să aducă totul la măsurile lui, pentru a nu fi incomodat în „fericită” sa letargie. Va ironiza, va calomnia, va denatura, va urî, va combate, va înlătura tot ceea ce îl depășește. Nu acceptă să gândească, televizorul l-a făcut să urască rațiunea. Nu admite să se problematizeze, e prea epuizant. Civilizația contemporană l-a fragilizat considerabil, le vrea pe toate ușor. În felul acesta rămâne la suprafața vieții, încătușat numai în lucrurile materiale.

Este mort duhovnicesc. „Trăiește” într-un sens strict biologic, numai cu trupul. Tot interesul lui este centrat doar în aria funcțiilor fiziologice. Astfel dobândește o tot mai pronunțată alipire de materie, de lucrurile materiale. El a disprețuit realitatea cea mai înaltă a ființei sale, sufletul său vesnic, și s-a atasat exclusiv de trupul său. Astfel a ajuns numai trup și s-a condamnat pe sine la o viață lipsită de demnitate. ***Omul fiind în cinste n-a priceput; alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor***, spune Scriptura (Ps. 48, 12).

Există însă cu adevărat oameni care își pot elibera mintea și sufletul din atracția hipnotică a modului contemporan - materialist - de viață, care pot comunica și primi mesaje duhovnicești, care au puterea și tăria de a schimba tot ceea ce trebuie schimbat spre mai bine, care au îndrăzneala de a face marele salt, care au smerita năzuință de a ajunge la izvorul duhovnicesc al lumii, la izvorul vieții, la Duhul Cel Sfânt, la Dumnezeu.

Aceștia salvează măreția omului în epoca noastră - a trivialității și ignoranței. Mă plec în fața lor ca un umil slujitor, și le cer dintru început iertare pentru lipsurile și neajunsurile mele.

Cartea este autobiografică. Întâmplările care sunt descrise s-au petrecut pe durata a aproximativ zece ani și sunt expuse condensat. Este ca și când aș fotografia evenimentele mai importante, le-aș dispune într-o oarecare ordine cronologică și le-aș prezenta apoi într-o relație de interconexiune. Se creează astfel posibilitatea formării unei viziuni de ansamblu și a aprofundării unora dintre întâmplări.

Este de domeniul evidentei faptul că trăim în epoca reclamei, si nu a calității produselor. Eu încerc să mă comport ca o ființă cugetătoare în fata „produselor“ religioase; cuget însă în lumina experiențelor pe care le-am trăit.

Aduc calde mulțumiri tuturor celor care au ajutat la realizarea acestei cărți, fie cu propuneri, fie cu recomandări si sfaturi, fie îndreptând greselile si neajunsurile mele, punându-si la dispozitie talentul si cunostintele lor. În spiritul celei mai nobile modestii, au preferat anonimatul... Să-i răsplătească Dumnezeu.   - **Autorul**

REFERINȚĂ BIOGRAFICA

Bătrânul Paisie, pe numele de mirean Arsenie Eznepidis, se trăgea dintr-o familie din Farasa Capadociei. După războiul cu turcii din 1922, întocmai ca și celelalte două milioane de greci care își părăseau căminele strămoșesti la capătul a 2.500 de ani de prezență continuă, pentru a se salva de la un nou genocid, familia lui s-a stabilit în cele din urmă în Konita Epirului, unde bătrânul și-a petrecut anii copilăriei.

A fost botezat de Sfântul Arsenie Capadocianul, care a și profetit că pruncul va deveni călugăr. Familia sa păstra adâncă tradiție religioasă a Capadociei, care a dat atât de mulți și de mari sfinți Bisericii Ortodoxe. În acest climat a crescut părintele Paisie.

Si-a manifestat de mic dorința pentru viața monahală. În cele din urmă, la vârsta de 30 de ani, a ajuns monah. S-a nevoit în Sfânta Mănăstire Stomiu (Pind), în pustia Sinaiului (Egipt), dar mai ales în Sfântul Munte -unde a petrecut cea mai îndelungată perioadă a vieții sale. Viața sa monahală este comparabilă cu cea a vechilor asceti.

Trăia singur într-o chilie, în pădure. Era foarte sărac în cele materiale, foarte simplu și blând în felul de a fi. Nimic nu era fals în el, după cum nimic strident. Din inima lui se revărsa iubire către toți.

Dobândise încă din timpul vieții o faimă uriasă, fără ca vreun ziar, vreo emisiune radiofonică sau televizată să se refere vreodată la el. Faima lui s-a transmis din gură în gură. Sute de oameni mărturisesc în scris cum au primit binefaceri prin puterea sa făcătoare de minuni. S-au tipărit cărți cu minunile pe care le-a săvârșit. Avea renume de sfânt încă din timpul vieții. Într-o zi obisnuită îl vizitau la chilie o sută-două de oameni, pentru a-i primi sfatul.

Când ieșea din Sfântul Munte, veneau mii de oameni să primească binecuvântarea lui. Mii de persoane așteptau la rând, până în zori, pentru a lua binecuvântare și a vorbi un minut-două cu el. În acest foarte scurt răstimp, mulți primeau dezlegare tuturor problemelor lor; alteori, acest lucru se petrecea mai târziu, prin rugăciunile bătrânului.

Le-a fost călăuzitor multora, mari și mici, însemnați și neînsemnați. I-a ajutat pe foarte mulți în sporirea lor duhovnicească. A făcut bine în felurite chipuri oamenilor timpului nostru.

Prin viața lui sfântă și prin puterea sa făcătoare de minuni, a descoperit în ochii oamenilor lumina lui Hristos și puterea lui Dumnezeu. În felul acesta îi îndemna spre sporirea duhovnicească. S-a spus adesea despre acest mare Staret că a fost un dar al lui Dumnezeu către oamenii epocii noastre.

A murit la 12 iulie 1994, fiind înmormântat la sihăstria de maici a Sfântului Ioan Teologul, la Suroti.

Mormântul său a devenit loc de închinăciune și izvor de tămăduiri, bătrânul continuând să facă minuni și după adormirea sa.

„Sufletul care s-a legat strâns cu virtutea se aseamănă izvorului care se revărsă continuu; apa lui este curată, linistită, dulce, îmbelsugată, bună, nevătămătoare”. (Epictet)

Îmi amintesc că l-am întrebat odată plin de nedumerire pe bătrânul Paisie:

- Părinte, de ce mi s-au întâmplat mie toate aceste minuni?
- Pentru că de mic copil tu nu doar că n-ai fost ajutat, ci ai mai fost și îmboldit spre rău; erai îndreptățit să primești un astfel de ajutor dumnezeiesc, iar Dumnezeu ti l-a dat pe tot dintr-o dată, mi-a spus el și m-a mângâiat.

Am devenit cu atât mai contrariat. De unde cunostea bătrânul copilăria mea? Cum reusise să-mi evalueze întreaga viață și să tragă concluzii atât de precise?

Mai târziu, după ce l-am cunoscut mai bine și m-am convins cine este părintele Paisie, am început să caut în trecutul meu întâmplările care mi-au croit drumul de mai târziu.

Tata aducea mereu cărți în casă, chiar dacă nu le citea. Pe mine mă atrăsese din fragedă tinerețe lectura. Eram în clasa a V-a, la gimnaziu, când am descoperit acasă o carte cu paginile netăiate. Titlul său era: *„Raul Jackot, Puterea autoconcentrării - Metode pentru dezvoltarea memoriei și a rațiunii”*.

„Mă va ajuta să învăț formulele la matematică”, m-am gândit. În realitate nu m-a ajutat la nimic. Am luat-o și am început să citesc. În casă nimeni nu era preocupat și n-a luat aminte la ce citeam. În afară de o anumită filosofie legată de om și de puterile ascunse ale minții, cartea propunea și niste exerciții practice pentru dezvoltarea memoriei, pentru creșterea puterii de concentrare asupra unui singur subiect, pentru capacitatea de a ne controla gândurile. Am fost într-adevăr impresionat și am început să mă îndeletnicesc cu exercitiile din carte.

Multi ani mai târziu, abia în universitate, am ajuns la un contact mai profund cu yoga. Mi-am dat seama că acele exerciții din vârsta copilăriei erau exerciții yoghine „laicizate”. *„Acest scriitor, Raul Jackot, trebuie că a fost yoghin”*, mi-am spus atunci cu convingere.

În adolescență mă frământau deja multe întrebări și nedumeriri despre realitatea înconjurătoare și despre sine. Îmi amintesc că la vârsta de 12-13 ani am petrecut o vară întreagă aproape singur, adânc preocupat de aceste lucruri, îmi evitam prietenii, care jucau continuu fotbal. Cu unul-doi dintre ei discutam când și când. Își puneau anumite probleme, dar nu la intensitatea cu care o făceam eu. Întrebarea primordială, de al cărei răspuns depindeau toate răspunsurile din lantul întrebărilor mele, era: **Există sau nu există Dumnezeu?**

La această întrebare de fond ajungeam întotdeauna atunci când mă apucam să cercetez oricare dintre diversele probleme care mă preocupau. Mi-am dat seama repede că raportarea mea la lume, maniera în care înfruntam toate evenimentele, întreaga mea viață - depindeau în chip absolut de răspunsul pe care l-as fi dat la această întrebare fundamentală.

Mă problematizam intens, citeam cărți, discutam cu anumiți prieteni, dar nu aflam nici un liman.

Prietenii mei, întâlnindu-mă în plimbările mele solitare pe vreun pod sau prin pădure, la amiază, mă tachinau cu întrebarea: „**Ce s-a întâmplat? Ai răspuns la întrebare? Există sau nu există Dumnezeu?**”. Putini dintre ei îmi înțelegeau si respectau zbuciumul. Ceilalti erau pur si simplu dezinteresati si preferau totdeauna jocul cu mingea. Dacă n-as fi fost eu cel care îi ajuta la lectii, si dacă n-as fi fost atât de înalt si de bine legat, n-as fi scos-o la capăt usor cu întepăturile lor.

Tata a remarcat frământarea si dragostea mea pentru lectură. Răscolisem toată biblioteca din casă. „*Hai să te duc la un prieten de-al meu, să-ti dea niste cărți. Are multe si bune*”, mi-a propus el.

Intr-adevăr, într-o după-amiază am vizitat împreună casa acelei cunostinte si am luat câteva cărți. Cartea care m-a influentat covârșitor a fost cea a lordului Bertrand Russell, reputatul umanist social-democrat si totodată fondatorul organizatiei Amnesty International. Era intitulată „What I believe” („Ce cred eu”). Primul ei capitol, având în jur de saizeci de pagini, purta titlul „Pentru ce nu sunt crestin”. Această carte a schimbat cursul vietii mele. Din acea clipă nu m-am mai preocupat de crestinism.

Bertrand Russell se declara ateu; cartea n-a reusit totusi să mă convingă că nu există Dumnezeu, după cum nu mă încumetam nici să postulez cu certitudine existenta Lui. Problema a rămas suspendată, fără răspuns.

Dar Russell a izbutit să mă distanteze de religia creștină si de preceptele ei, fată de care n-am mai arătat nici un interes. Adevărul este că nu întâlneam nici o replică serioasă venită din partea creștinilor. Revistele si cărțile creștine care mi-au căzut în mâini aveau un nivel pueril în comparatie cu cartea lui Russell. Nu intrasem încă în contact cu adâncă traditie patristică.

Lordul își făcuse datoria: mi-au trebuit alti zece ani pentru a decide să mă înfrunt iarăsi cu întrebarea dintâi -Există sau nu există Dumnezeu? între timp trecuseră multe peste sufletul meu. Tentatii ideologice, teorii politice si filosofice, miscări sociale - precum cea din mai 1968, hippy, muzică rock, partide, sindicalism, night-cluburi si multe altele. Căutam cu patos odihna pe care o aduce adevărul.

„Drama ta este că ai o minte strasnică - Mercedes! - dar n-ai frână. Din pricina aceasta te-ai lovit rău. Încetează să mai faci experiente pe tine. Cât ai să rezisti? Mintea rabdă mult, dar nu trebuie să o lovim, să vedem când va ceda”, mi-a spus după ani de zile părintele Paisie, la prima noastră întâlnire.

ARIS HIPNOTIZATORUL

(Cinci ani mai târziu, pe când eram student la universitate)

Este o istorie ciudată, care a început și s-a terminat brusc. Eram un grup de studenți din anul II sau III, băieți și fete. Trăiam mai degrabă cu indiferență și ușurătate, mai ales că ne întrețineau părinții noștri. Ne umpleam timpul cu excursii ori cu nesfârșite discuții pe teme sociale și politice, având în general un mod provocator de comportament și de viață.

Interesul nostru începea acolo unde se termina universitatea. Îmi amintesc că în acea vreme am citit multă psihologie: Wilhelm Reich, Erich Fromm, Karl Jung, Sigmund Freud, Ronald Leingh și Richard Cooper; diversi mistici, de pildă Vivekananda, Krishnamurti, Sutrele lui Buddha și ale lui Patanjali, dar și poezii ca Allen Ginsberg, Rabindranath Tagore și Khalil Gibran; de asemenea, lucrări precum cele ale lui Herman Hesse, Jack Kerouac, Fritjof Capra, Timothy Leary, Lyall Watson, Barous -care încercau să stabilească paralelisme și sinteze între știința apuseană și mistică orientală. Pornind de la premiza că știința aparține prin excelență Apusului iar mistică Răsăritului, ei se străduiau să unească rațiunea cu intuiția. Se înscriau într-un curent larg, într-un demers care - așa cum văd că merg lucrurile - continuă până astăzi, la dimensiuni și intensități mai mari, în miscarea New Age, ai cărei precursori au fost.

Disimulate sub o precară mască științifică, magia și misticismul cochetau deja cu lumea occidentală care, în virtutea unui anumit reflex, tindea să prefere construcțiile „științifice”. Cei mai mulți dintre occidentali nu aveau absolut nici o tangență cu gândirea științifică dar, cel puțin în perioada aceea, fenomenul era la modă. Astăzi, după douăzeci de ani, lucrurile par să se fi schimbat, deplasându-se mai accentuat către latura ocultismului și a magiei pure.

Universitatea ne interesa numai în perioada sesiunii, cu alte cuvinte numai trei luni pe an. Ne adunam asadar în câte o casă, pentru a citi și învăța împreună, iar în lungile pauze încingeam discuții, ascultam muzică, beam și fumam.

Cum și-a făcut apariția și cum s-a putut integra Aris, la cei 60 de ani ai săi, în mijlocul tinerilor de 22 de ani, este un lucru demn de uimire! Acest aspect nu s-a clarificat niciodată.

Era perioada examenelor și ne-am strâns acasă la unul dintre colegi, „Pisoiasul”, chipurile ca să învățăm. Acolo se afla Aris. Înalt de aproximativ 1.80 m, slab, cu păr negru în jurul urechilor și o impresionantă chelie. Se trăgea dintr-o familie de oameni simpli și nu urmărea nici o facultate - ceea ce era lesne de remarcat, de altfel. Însă fusese și el acaparat din tinerețe de interesul pentru fenomenele spiritiste. Era extrem de informat și, după o discuție îndelungată pe această temă, ne-a mărturisit că el sfârșise prin a se atasa cel mai mult de practica hipnozei.

Ne-a vorbit în detaliu despre lumea spiritelor, spunându-ne insistent că este foarte frumos acolo, că se aude o muzică minunată (detectase negresit patima noastră, a tuturor, pentru muzica rock), că după aceea te simți liniștit și odihnit, că dobândești puteri neobisnuite (să ajungi într-o clipită, spre exemplu, din Tesalonic în America de Nord), că ti se lărgeste conștiința s.a.m.d. Tema acestor puteri „neobisnuite” m-a incitat, căci se mula perfect pe convingerea mea că omul reprezintă infinit mai mult decât o simplă roată dintată în mecanismul social, că dimensiunile și puterile lui sunt inimaginabile.

Ne spunea: „Există corpul material, după cum există și corpul astral, mai subtil, simplu spus - sufletul, care prin hipnoză se desprinde de trup și poate călători în spațiu cu o viteză colosală, deși nu se sustrage întru totul legilor materiale”. Asadar, dacă cineva dintre noi accepta să fie hipnotizat de către el, ar fi experimentat o astfel de călătorie și ar fi intrat în contact cu ființe spirituale.

Toate acestea nu sunt nimic altceva decât concepții orientale servite cu altă „garnitură”, adaptată de fiecare dată în funcție de „gusturile” posibililor cumpărători.

Imi închipui că Aris nici nu putea găsi un caz mai bun decât al nostru. Cărțile pe care le citeam ne inoculasera deja asemenea concepții, și iată acum posibilitatea de a le pune în practică.

Ne-a făcut diverse teste pentru a ne verifica receptivitatea și calitățile de medium. Am acceptat cu toții să ne supunem acestor teste, în urma cărora a stabilit că ne situam peste medie, iar eu și încă cineva aveam un nivel chiar și mai ridicat. Primul pas fusese făcut. Începusem deja să participăm.

Există însă la acest om ceva care nu-mi plăcea. Un sentiment nedefinit. Ceva în gesturile lui, în comportamentul lui, care mă stânjenea și mă făcea să ezit.

După ce a plecat, l-am bombardat pe colegul nostru cu întrebări, dar n-am primit decât răspunsuri generale: că fratele lui îl cunostea, iar el îl întâlnește prin intermediul fratelui său, că era pensionar, fost functionar public sau cam așa ceva. Ne-a spus însă un lucru care ne-a impresionat.

Fratele său acceptase să fie hipnotizat și, în timp ce se afla sub hipnoză, a putut să „vadă” cu ochii închiși un număr pe care Aris i l-a arătat cu degetul, și să citească titlul unei cărți! Apoi s-a hipnotizat el însuși, și s-a pomenit din Tesalonic în Asprovalta, la 100 de kilometri depărtare, putând vedea de sus traficul pe sosea!

Ce se întâmplase, în realitate? Făcuse cu adevărat o călătorie astrală? Este aceasta singura explicație? Precum am aflat mai târziu, Biserica Ortodoxă are un alt punct de vedere.

Din nefericire, pe vremea aceea nu cunosteam marile primejdii duhovnicești ascunse în spatele unor astfel de practici, întrucât nimeni nu ne avertizase asupra usurintei cu care demonii, ca entități spirituale, intră pe calea hipnozei în contact nemijlocit cu mintea omului, înșelându-l și subjugându-l treptat, până la controlul total. Sunt implicate aici și capacitățile demonilor de a-i induce omului percepții senzoriale (inclusiv reprezentări vizuale) artificiale, pe de o parte, și de a interveni direct asupra unor evenimente din sfera realității materiale, pe de altă parte. Noi însă ignorăm cu desăvârșire toate aceste aspecte, întrucât multe din mecanismele hipnozei ne erau prezentate într-o manieră distorsionată, facilă și apetisantă, îmi doream deja, din curiozitate, să încerc.

Nu frecventam des casa „Pisoiasului”... Însă după 20 de zile ne-am regăsit acolo toți cei care ne adunaserăm și prima dată. Aceleași persoane, fără să ne dăm întâlnire sau să ne înțelegem în vreun fel, ci pur și simplu ne-am pomenit cu toții acolo printr-o stranie... coincidență! Am pornit din nou discuții în jurul acestor teme, nedumeriri și întrebări, iar Aris dădea răspunsurile. M-am arătat de acord să mă supun hipnozei. Am fost cu adevărat hipnotizat, și am început să simt deslusit o anumită prezentă. Un chip luminos, auriu, cu trăsături nedefinite, se interpunea

între mine si Aris. Mi-a spus să-l alung. Am ascultat, dar chipul pleca si revenea. Apoi m-a trezit. Însă prezenta acestui chip o simteam în anumite momente în cameră.

L-am întrebat ce era chipul acela. M-a linistit si am reînceput discutia: alte întâmplări, alte exemple. De data aceasta a fost înduplecat prietenul meu M. să se lase hipnotizat.

Urmăream toti cu interes cum se relaxa, cum se cufunda, cum asculta de hipnotizator. Asadar, după ce l-a adus la starea pe care o dorea, Aris s-a străduit să-l conducă undeva anume, dar acea prezentă si-a făcut din nou aparitia.

Un chip auriu, luminos, intra si se misca în acel spatiu. M. a spus că ochii celui chip sunt ca si cei de pisică. După ce s-a străduit fără succes să-l alunge, M. a început să ne spună unde simte exact că se află acea entitate în cameră.

Ciudat este că simteam si eu acelasi lucru, iar perceptiile mele coincideau cu cele pe care le relata M. Aris l-a trezit peste putin timp, iar interesul crescuse: ce era acea prezentă? Era un spirit? Ce fel de spirit, bun sau rău? În timpul acestei încercări de analiză, atât eu cât si M. (precum mi-a mărturisit pe drum) am continuat să simtim acea entitate printre noi. Devenise subiectul discutiei.

Am început să citim cu mai multă atentie cărti care se refereau la aparitii ale spiritelor. Căutam cu predilectie asanumitele cărti de „magie albă”, întrucât trăiam pe atunci cu impresia că există o diferență de fond între magia albă si magia neagră.

Simptomele

În general nu sunt fricos. Nici noaptea nu mi se întâmplă să am senzatii de frică. De multe ori hoinăream, în noptile cu lună, prin pădurea Tesalonicului. Dormeam si afară, în natură. Târziu în noapte, pe la orele 2-3, îmi plăcea să mă plimb singur pe strădute mărginate, romantice. Îndrăgeam mai ales plimbările prin locuri care păstrau atmosfera unor alte epoci.

După hipnotizare, însă, am început să dobândesc diferite perceptii ciudate. Auzeam zgomote, izbituri, iar părul mi se zburlea din pricina simtirii unei prezente stranii. Auzisem despre anumite case vechi din oras bânuite de stafii, si - având curiozitatea incitată prin hipnoză si crezându-l pe Aris cum că am o intuitie bună, peste medie - m-am dus să descopăr... misterele, plimbându-mă noaptea împrejurul acelor imobile. Zgomotele respective continuau să mă înspăimânte... În realitate, nu zgomotul este cel care te îngrozește, ci nefireasca lui proveniență, senzatia că este produs de ceva cu totul neobisnuit. De pildă, atunci când nici o frunză nu se mișcă, nu există nici urmă de curent, iar o ușă interioară se izbeste cu o putere înfricosătoare, aproape să iasă din toc. Altă dată - ca si când s-ar rupe ceva la zece centimetri în fata ta; alte ori - una, două, trei lovituri consecutive în jurul tău si... constati că nu există nimic. Nu se vede absolut nimic.

Mă enervam pe mine însumi, spunându-mi: „*Ce tot dai importantă prostiilor ăstora?*”. Însă ele se succedau permanent si pretutindeni. Făceam eforturi să le ignor.

După aproximativ o lună, în timp ce mă plimbam cu prietenul meu M., ni s-a născut amândurora dorinta de a-l vizita pe „Pisoias”. Ne-am schimbat asadar planurile, si peste puțină vreme ne-am aflat la el acasă. Aris era acolo, în curând ne-am adunat cu totii. Din nou, exact aceleasi persoane!

Am acceptat iarăși să fiu hipnotizat. De această dată m-am văzut pe mine însumi de undeva din afara trupului: mă plimbam prin cameră și făceam diverse lucruri pe care mi le dicta hipnotizatorul. Multe dintre acestea reusesem, precum m-au încredințat prietenii mei, prezenți în cameră. Apoi au fost hipnotizați și alții. La sfârșit, „Pisoiasul” ne-a povestit următoarea întâmplare.

Pentru a verifica dacă aveau loc realmente aceste „călătorii astrale”, adică dacă sufletul părăsește într-adevăr trupul, sau la mijloc erau simple fantasmagorii, s-a făcut acest experiment:

Aris l-a hipnotizat pe „Pisoias” și l-a „trimis” acasă la o prietenă, să vadă ce face. Citea. L-a pus să o ciupească tare de brat, mai jos de subsuoară, atât de tare încât să-i facă un semn. Este puțin probabil să se lovească cineva în acel loc. Hipnotizatul a făcut întocmai. Apoi s-a trezit și au mers cu toții împreună la casa cunoscutei. Au găsit-o citind! I-au cerut să le arate mâna... Într-adevăr, vânătaia exista! Au văzut totuși semnul. Au întrebat-o unde s-a lovit. Le-a răspuns intrigată că puțin mai înainte, pe când citea, a simțit o durere puternică, asemănătoare unei înțepături, dar nu i-a dat importanță... Au cooptat-o apoi și pe ea în grup. Bineînțeles că nu mi-am pus atunci serios problema identității reale a celui care o ciupise pe față: putea fi la fel de bine un spirit trimis de hipnotizator, și nicidecum „sufletul” sau „corpul astral” al „Pisoiasului”. Nu era deloc exclus ca acest „hipnotizator” să fie un mag având niste demoni în slujba lui. De vreme ce acceptam existența „corpului astral”, a „sufletului”, a „lumii spirituale”, de ce n-am fi acceptat în consecință și existența fiintelor spirituale malefice, a demonilor, despre care ne-a avertizat Hristos însuși? De ce as fi admis explicațiile hipnotizatorului mai curând decât învățătura Bisericii? Dar cine credea pe atunci în Biserică și în învățătura ei? Nici măcar nu cunoșteam ceea ce învață Biserica Creștină despre aceste fenomene. Respingeam pur și simplu tot ce ar fi venit din partea ei, tot ce era creștin... Aveam deja imense prejudecăți!

Eram cu toții atrași de acest mister. Aproape mereu apăreau acele chipuri ciudate care ne înfricosau, însă începuserăm să ne obișnuim.

Ne-am întâlnit și-n alte date. M. a fost cel care a observat, a cincea oară când s-a întâmplat, că Aris ne „aduna” totdeauna laolaltă, fără nici o înștiințare prealabilă. Adică, într-o după-amiază anume ne răsărea tuturor în minte ideea de a trece pe la acea casă, fără nici un motiv, iar acolo se afla Aris. Și nu aveam în acea perioadă nici o legătură cu proprietarul casei, nu obișnuiam să mergem acolo.

- Faci ceva, de reușești să ne aduni? l-am întrebat.
- Ei, uite, zic și eu: **„Dacă n-au ceva mai bun de făcut, să vină pe-aici!”** a recunoscut el.

Asta nu mi-a plăcut deloc. Era semnul că dobândise deja o oarecare putere, o oarecare stăpânire asupra noastră, iar aceasta fără ca cineva dintre noi să i se încredințeze de bună voie. Ne putea influența gândirea și dorința? În ce măsură? Dar dacă i-am fi stat împotrivă? Însă, pentru a i ne împotrivi trebuia mai întâi să constientizăm, iar apoi să cunoaștem în detaliu tehnicile acestui... război. În vreme ce noi eram pe atunci cu totul neinstruiți.

Între timp începuseră să iasă treptat la iveală viclenia și duplicitatea în comportamentul acestui om, astfel încât am devenit mai circumspect și mai precaut, însă fără a înceta să merg la aceste adunări. Mi-a dat adresa casei sale, spunându-mi că-l pot găsi acolo. Pretindea că este creștin, că are acasă icoane și candelă, dar pe preoții Bisericii îi socotea inferiori, tratându-i ca pe niste „necunosători”. Avea adică un fel de legătură cu Biserica, dar așa cum îi era

lui pe plac. Si Evanghelia o tâlcuia într-o manieră personală, conjunctural, după cum îi convenea, ignorând diferite pasaje care nu i se potriveau.

*****

În acea vreme s-a petrecut următorul fapt: într-o noapte mă întinsesem în camera mea, având usa închisă, întreaga cameră era bine luminată de neonul de pe stradă. Altfel spus, dacă mă trezeam noaptea, puteam vedea chiar foarte bine.

Au reînceput acele zgomote ciudate. Lovituri bruste în bibliotecă, în geam. Inexplicabile... Orice mobilă trosneste câteodată noaptea, dar acum era cu totul altceva. Plesniturile erau atât de puternice încât mă miram că nu aud părintii sau că nu se rupe mobila. Si, în acelasi timp, simtământul unei prezente în cameră, care mă înfricoșă. M-am ridicat si am deschis usa, ca să mă simt mai aproape de ai mei. M-am enervat pe mine însumi si am închis-o la loc. Când era pe cale să mă răpească somnul, iarăși izbituri; mă desteptam înfricosat, deschideam din nou usa. Astfel s-a întâmplat de trei ori la rând.

Către sfârșit mă enervasem rău de tot. Am trântit usa, l-am înjurat în gând pe cel care mă deranja si m-am hotărât să-l ignor pur si simplu. Am adormit, si de data aceasta mă cuprinsese un somn adânc.

Zgomotul pe care l-am auzit apoi a fost foarte puternic si sălbatic. Am sărit din pat si mi-am dat seama că un întuneric suprafierec umpluse toată camera, în vreme ce lumina neonului, în chip straniu, nu mai lumina în interior: acest întuneric o împiedica să pătrundă în cameră. Nici măcar nu părea a fi un întuneric propriu-zis, ci o anumită ființă constientă. Aceasta, iar nu zgomotul, a fost cea care m-a îngrozit, si atunci am scos un strigăt: „**Hristoase al meu!**“.

Indată după strigăt, a apărut într-un colt al camerei silueta luminoasă a unui om. O lumină „albă“, transparentă, ciudată, care însă mă linistea; m-a umplut de dulceață, mi-a alungat orice frică, mi-a dat o siguranță de neclintit. Numai ce am văzut-o si m-am linistit, m-am culcat si am adormit. Întreaga scenă nu trebuie să fi durat mai mult de câteva secunde.

Dimineată am fost descumpănit, reamintindu-mi evenimentele din cursul noptii. Desigur, nu puteam da nici o semnificatie precisă acestor întâmplări. Orice explicatie părea admisibilă. N-aveam nici un criteriu de judecată, nici un reper pentru a discerne. În orice manieră ar fi prezentat cineva lucrurile - ar fi constituit o probabilitate pe care n-o puteam exclude din calcul. Astăzi cred că a fost un ajutor de la Hristos.

Când l-am întâlnit cu proxima ocazie pe hipnotizator, i-am descris cele întâmplate. Iată ce mi-a spus: *“Nu te teme! Am uitat să te avertizez mai dinainte. Se străduiesc să te înfricoșeze, acum că pătrunzi în lumea spirituală, ca să te oprească. **Strigă-mă, si voi veni să te ajut. Nu te teme!**”*

„**Am uitat!**“!? Ce voia să însemne „am uitat“? Nu-l credeam. Pur si simplu ne ascundea pericolele. Ne expunea unor riscuri. Ne folosea. El nu se hipnotiza niciodată pe sine însusi. Nici pe copiii săi nu-i amesteca vreodată în aceste lucruri. Cu astfel de fenomene înspăimântătoare s-au confruntat si alti prieteni ai mei. Si apoi, ce voia să spună prin „*Strigă-mă, si te voi ajuta*“? Adică vom avea si nevoie de el acum? Vom depinde de el? Si de ce să-l strig pe el? Nu se cuvine să strig „**Hristoase al meu!**“? Este rusinos? Sau este Aris mai bun?

După astfel de întâmplări, multi dintre participantii la întâlniri nu s-au mai arătat dornici să continue. Eu eram măcinat de curiozitatea de a afla ce se ascunde în spatele tuturor acestora. Am continuat numai pentru a descoperi adevărul. Însă Bunul Dumnezeu a găsit modalitatea de a mă scăpa din mâinile lui Aris. A făcut ca lucrurile să evolueze astfel încât el să ajungă în situația de a mă evita. Iată cum:

O tânără domnișoară cunoscută mie se întorsese din străinătate, unde studia. Acolo devenise dependentă de heroină. Era junkiel Priza fără nici o măsură. Își periclitasă de mai multe ori viața administrându-și supradoze. Voiam să o ajut. M-am gândit asadar să fac apel la Aris, care să o determine prin hipnoză să abandoneze drogurile. El pretindea că tocmai acestea sunt cazurile în care se poate folosi pozitiv hipnoza.

Am dus-o acasă la el și i-am explicat situația. În cele din urmă a hipnotizat-o, dar... n-a izbutit nimic. Hipnotizarea s-a dovedit inefficientă. Fata a continuat ani de zile după aceea să folosească heroina.

Rezultatul a fost că Aris s-a temut că nu cumva să aibă de-a face cu poliția, așa că n-am mai avut nici o întrunire „întâmplătoare”. Cât despre această tânără, a scăpat de patimă atunci când, după ani de zile, i-am cerut părintelui Paisie să se roage pentru ea. A scăpat din ghearele morții, iar acum este un om normal. Nimeni dintre cunoscuți, inclusiv eu, nu credeam să mai existe pentru ea vreo cale de salvare, căci starea de dependentă îi era atât de avansată încât își pierduse absolut orice instinct de autoconservare, ba chiar își făcea rău cu fiecă prilej. Acum, bineînțeles, s-a schimbat cu desăvârșire.

În acele zile o cunoscusem pe Alexandra, în niste împrejurări cu totul ciudate. Ne-am întâlnit la Universitate și mi-a dat adresa. După câteva zile m-am dus să o caut. Am parcat mașina pe o străduță îngustă, cu intenția de a coborî să caut strada. Însă am parcat chiar la zece metri de poarta ei. Înainte de a coborî bine din mașină, am văzut-o deschizând poarta și cercetând drumul cu privirea. S-a apropiat de mine unduindu-se. „Chiar acum te așteptam“, mi-a spus. Eram amândoi uimiți și simteam că ceva bizar se întâmplă.

Mai târziu, când ne aflam împreună, se petreceau lucruri stranii. Am încercat la un moment dat să-i văd aura, prin tehnici pe care le cunosteam din cărțile de yoga. Ea mi se împotriva. Au început apoi acele zgomote ciudate, dar nu s-a speriat. Până când, deodată, o ușă din interior s-a trântit brusc, foarte tare. Toate geamurile erau închise. Nici urmă de curent. Un fapt cu totul suprafiresc.

Ne-am îngrozit. S-a apropiat și a căzut în bratele mele, aproape plângând. De atunci nu mi s-a mai împotrivit.

Care era secretul Alexandrei?

Când i-am vorbit despre hipnoză, yoga, magie, mi-a spus următoarele:

- Una dintre bunicile mele obisnuia să „descânte“. Cu puțin timp înainte de a muri, mi-a dezvăluit mie „rugăciunea“ pe care o rostea ca descânt. O putea destăinui unui singur om, și m-a ales pe mine. N-am dat multă importanță. Odată, un verisor de-al meu a fost deocheat: îl durea capul, avea o stare de somnolentă continuă, ajunsese ca un nătâng. Atunci, pentru prima dată în viața mea, am „descântat“. El și-a revenit imediat, dar eu am suferit timp de 24 de ore. Eram pe atunci singură în apartamentul părintilor, în Atena. Am început să simt prezente ciudate. Luminile se stingeau și se aprindeau. Numai în apartamentul meu. Am ieșit pe balcon, socată. Am dat să intru în casă și am văzut perdelele suspendând drepte, paralele cu tavanul. Cu totul supranatural. Mi s-a tăiat respirația. Nu îndrăzneam să intru în apartament. Am petrecut toată noaptea pe balcon, stăpânită de frică, fumând și ascultând muzică. Îndată ce s-a făcut ziuă am plecat, și m-am întors după câteva zile, când au revenit ai mei din călătorie.

Cu timpul i-a dispărut frica, și din când în când mai „descânta“.

Iată, asadar, care era „harisma“ Alexandrei. Eram, prin urmare, doi învățăcei. Ea însă se temea să meargă mai departe, în vreme ce eu ardeam de nerăbdare să ajung până la capăt.

Ciudat este că eram amândoi... materialisti. Citiserăm marxism, materialism dialectic, iar fundamentul nostru filosofic era unul materialist. Nu credeam în diavol, nici în maniera duhovnicească de explicare a lumii sau a istoriei. Pe de altă parte, admiteam tot ceea ce provenea din domeniul magiei, în vreme ce orice provenea din domeniul religiei socoteam că este amăgire sau putinățate de minte. Era o contradicție flagrantă, pe care nici măcar nu o constientizam pe vremea aceea.

Aveam 19 ani. Nu păstrasem, din vârsta copilăriei, nici o legătură cu religia. Dimpotrivă, eram mai degrabă marxist. Discutând cu prietena mea, i-am spus totuși un lucru pe care îl simteam instinctiv.

Asadar, **pe planeta Pământ se desfășoară un înfricosător, un urias război**. Nu există colt în care să nu se dezlănțuie acest război. Câmpul acestui război sunt mintile si inimile oamenilor. Hotărârile pe care le luăm, alegerile pe care le facem, modul în care înfruntăm evenimentele vietii, fie ne conduc pe drumul cel bun, fie ne abat către fundături dezastruoase. Fie câștigăm viața, cunoasterea, bucuria, fie esuăm si ne îndreptăm spre moarte, necunoastere, durere si tristete.

Avem vrăjmasi care ne urăsc cu sălbăticie. Vor să ne distrugă cu desăvârșire. Să ne nimicească. Ei urlă cu neasemănată ură împotriva noastră si uneltesc, cu perversă viclenie si vigilență, planuri perfide, pentru a ne înșela si a ne conduce, încetul cu încetul, la dezastru, la nenorocire, la moarte.

Se străduiesc să biruiască mintea omului. Să o obtureze, să-i închidă orice fereastră care poate primi lumina vreunei cunoasteri substantiale. Să o împiedice în a-si constientiza demnitatea si măreția. Să o convingă să se vândă foarte ieftin, pentru o piatră lucitoare, spre exemplu. Fac tot ce le stă în putere spre a o deturna către un drum gresit.

Vrăjmasii nostri sunt persoane. Au nume. Sunt perfizi, zelosi, depun eforturi neîntrerupte în acest scop.

Conlucrează perfect, apartin aceleiasi specii, aceleiasi rase. Luptă cu omenirea în ansamblul ei, dar si cu fiecare individ în parte. Mai ales dacă vreunul dintre noi este pe cale să le scape, sau dacă cineva îi detectează. Astfel de indivizi se află sub o specială urmărire si presiune din partea lor.

Destui oameni i-au descoperit de-a lungul veacurilor. Multi dintre ei au trecut de partea lor, fie dorindu-le intimitatea, fie atrasi si înșelati de către ei. Unii ca acestia se află sub directa lor stăpânire. Le slujesc, le sunt robi, le facilitează planurile, si drept răsplată sunt ajutati de către ei pe parcursul acestei vietii. Spre exemplu, dobândesc cu usurintă pozitii privilegiate, stăpânire peste alti oameni, bogătie, si orice altceva ar cere. Desigur, trăiesc primejdios si sub imperiul fricii. O adâncă, permanentă si deznădăjduită frica. „Stăpânii” lor îi urăsc si pe ei, pentru faptul că sunt oameni. De altfel, îi socotesc dispensabili. Asa se face că de multe ori ura si furia „stăpânilor” se descarcă asupra lor. Sunt nefericiti si terorizati.

Mai există si ceilalti oameni, care i-au descoperit si i-au dat în vileag pe acesti dusmani ascunsi ai nostri, care au înțeles dimensiunea vicleniei, dar si a stăpânirii lor asupra acestei lumi. Aproape că ne-au biruit. Omenirea este supusă lor dacă nu în întregime, atunci cel puțin într-o măsură uriasă. Si totusi, aceste persoane aleg să li se împotrivescă. Nu se sperie de puterea lor. Nu se tem de osteneală, de primejdii. Aleg mai curând să moară în această înfricosătoare confruntare, luptând cu hotărâre împotriva lor, decât să li se alăture. Pentru mine, ei sunt ceea ce numim eroi.

Mă minunez de ei. Sunt cei care îndură presiunea din linia întâi, pentru ca noi, cei din spate, să avem o oarecare usurare. Eu mă temeam (si poate mă tem si acum) să intru în linia întâi, preferam să mă „bucur” de viața din spatele frontului.

Însă multi dintre acesti eroi i-au nimicit pe vrăjmasii nostri. I-au învins în confruntări directe. Dusmanii nostri se tem de ei. Si cel mai mult se tem ca nu cumva acest fapt să ajungă cunoscut si de către ceilalti oameni. Să nu prindă curaj de pe urma biruintei lor si alti oameni, si să voiască a le urma exemplul. Să nu se creeze un anumit curent, o miscare în masă a omenirii în această directie. Să nu-si piardă, adică, prada la nivel de mase. Pentru că există

întotdeauna această posibilitate, a desăvârșitei transformări a oamenilor. Spre a evita o asemenea evoluție a lucrurilor, inamicii nostri se străduiesc să oculteze faptul existenței unor astfel de persoane, fie prin calomnie, fie prin denaturare, fie prin tăcere.

Acești vrăjmasi nu numai că ne urăsc, dar în același timp se și tem de noi. Nu pentru ceea ce suntem, ci pentru ceea ce putem deveni. Pentru valentele noastre potențiale, care le sunt cu mult superioare și pe care vor să le zădărnicească, în așa fel încât ele să nu devină niciodată realitate, căci în acest caz i-am depăși cu mult.

În confruntarea aceasta se angajează fiecare în parte... Izbânda sau eșecul sunt personale. Cel care a biruit și s-a sustras influenței vrăjmasilor poate sfătui, poate călăuzi, poate arăta drumul. De noi depinde să vrem să ne mobilizăm. Să vrem să luptăm. Noi trebuie să contribuim cu voința noastră... Pentru mai departe există ajutor, mare ajutor.

Un astfel de învingător asupra vrăjmasilor era și părintele Paisie, pe care încă nu-l cunoscusem.

CINEVA INVIZIBIL MĂ LOVESTE

Întâmplarea de mai jos s-a petrecut tot în acea perioadă a studenției.

Mă dusesem la Alexandra acasă. Ne cunoscuserăm cu câteva zile mai înainte. Era și ea implicată în yoga. Fostul ei prieten practica yoga și vizitase India de câteva ori. A gătit și ne-am așezat la masă. Conversația noastră se depăna în jurul temelor legate de ocultism, yoga, magie, capacități paranormale etc. Brusc, au început iarăși straniile izbitori. Ne-am privit.

- Crezi că-i gelos prietenul meu? a întrebat ea râzând.
- Prostii, am răspuns.

Ne-am continuat masa și discuta. După o jumătate de oră - „Bum!” - s-a auzit ca o lovitură deasupra usii. Aceasta s-a trântit atât de tare, încât am crezut că s-a rupt. Era suprafiresc... Fata s-a speriat.

Am sărit în picioare:

- Cine ești? Nu mi-e frică de tine! (*Am apucat usa, am deschis-o, am închis-o. Am râs ironic.*)
- Dacă ești vrăjitor, vino să ne socotim, am spus provocator. (*Nu s-a întâmplat nimic.*)
- O fi prietenul meu, a zis ea.
- Hai, măi! N-avem și noi dreptul să stăm de vorbă, adică? Oricine ar fi, n-are nici un drept. E un necioplit! am exclamat eu râzând. Uită totul, hai să ne vedem de treabă.

A prins repede curaj. Am uitat de cele petrecute. Timpul trecea repede și agreabil. Aveam preocupări comune și discuțiile ne ajutau să înțelegem mai profund unele lucruri. Trecuseră destule ceasuri. Uitaserăm amândoi cu desăvârșire ce se întâmplase. Eram absorbiți unul de celălalt.

Deodată am simțit o lovitură în spate, ca și când m-ar fi izbit cineva puternic cu un lemn lung și gros. Am zbierat cumplit din cauza durerii. Am sărit ca un arc și m-am apucat cu mâinile de sale.

- Ce se întâmplă? m-a întrebat speriată, plină de nedumerire.
- Cineva m-a lovit în spate!

M-a privit contrariată. Nu numai în cameră, ci în tot apartamentul nu eram decât noi doi.

- Altă dată să nu-l mai provoci, mi-a spus.
- Lasă-l încolo de gelos, am răspuns și m-am așezat alături de ea.

Spatele m-a durut două-trei zile după aceea. Mă mir astăzi de usurătatea cu care priveam totul pe atunci. Cum de treceam cu atâta superficialitate peste astfel de întâmplări? Eram prea tineri, sau prea frivoli?

În perioada aceea nu mă implicasem încă în Mind Control, nici nu aveam multe contacte cu yoghini din ashram, și trecuse destul timp de când întrerupsesem legăturile cu hipnotizatorul.

Asadar, într-o seară am avut următorul vis. Mergeam pe un drum de țară. Pe marginea drumului sedea o creatură ciudată cu aspect omenesc, de înălțime medie, bine legat, cu brate groase și o coadă lungă și viguroasă. Capul prezenta atât trăsături umane cât și animale, era complet chel, având urechi lungi, ascutite, și două cornite mici în vârful. Întreaga suprafață a pielii îi era de culoarea bronzului. Sedea pe pământ, la marginea drumului, și mă privea. Imediat ce l-am văzut, m-am înfiorat. Mi-a fost apoi rusine de frica mea - era la mijloc și trufia vârstei - astfel încât am continuat să înaintez temerar. „Ce treabă am eu cu ăsta?“, mi-am zis. „Nici una! Nu-l cunosc! O să-l ignor! Voi trece ca și când n-ar exista“.

Indată ce am ajuns în dreptul lui, dintr-o săritură s-a năpustit asupra mea, m-a trântit fără nici o dificultate la pământ, m-a muscat și m-a bătut măr. Eram cuprins de tremur. M-am înspăimântat încă și mai tare, înțelegând că sinele meu nu avea nici o putere să i se împotrivescă. Toate membrele îmi paralizaseră și deveniseră inaptele să schiteze până și cel mai mic efort. Nu-mi puteam misca nici măcar degetul mic. Nici vorbă de luptă. Eram cu totul lipsit de apărare, neputincios, căzut pradă în mâinile lui. După ce m-a tot muscat și lovit, s-a făcut nevăzut, și abia atunci am început să mă misc puțin câte puțin, amortit.

În dimineata următoare, mă durea trupul exact în punctele în care mă lovise. M-am sculat din somn și mă simteam ca și când as fi mâncat bătaie în realitate! Mă miram... „**Bine, visu-i vis, dar ce-i cu durerea fizică?**“. Eram uimit, însă nu puteam găsi vreo explicație, nici despre durerea din trup, nici despre ciudata creatură din vis.

As fi uitat-o cu desăvârșire, dacă nu s-ar mai fi întâmplat ceva straniu. După câteva zile a venit prietena mea și mi-a zis: „Am avut un vis ciudat despre tine și m-am speriat. Ai grijă să nu ti se întâmple ceva rău! Un om-animat ciudat, cu o măciucă ce-i iese de la brâu, te trântise jos și te bătea“. I-am cerut amănunte, și am constatat că văzusem amândoi aceeași creatură. Am fost uluiți, dar am uitat totul foarte repede, preocupați cu aventurile noastre amoroase.

Ce fusese acel vis? O prevestire? Declararea unui război nevăzut sau adevărarea existenței unei dominații străine asupra propriei mele persoane?

În acea vreme îmi făcea curte o cunostintă a prietenei mele. Atât eu cât și prietena mea o întâlneam de curând, dar ne legasem de ea foarte strâns. Prietena mea devenise între timp geloasă și îmi adresa chiar reproșuri. Tânăra aceasta nu-mi făcuse niciodată vreun avans explicit, dar se creaseră adesea situații în care s-ar fi putut întâmpla ceva. Dormisem de multe ori în casa ei împreună, în același pat. Ne limitasem însă la atât, căci nu doream să merg mai departe. Nu-mi plăcea ca femeie, o preferam ca prietenă.

La un moment dat am purtat amândoi o conversație bizară, pe care a început-o ea. Ne-am vorbit uzând de toate insinuările erotice posibile, fără să spunem lucrurilor pe nume, dar atât de limpede încât m-am și mirat de inventivitatea noastră. Era o discuție foarte „subversivă“, la capătul căreia eu i-am spus limpede că nu sunt atras de

ea, drept pentru care mi-a dezvăluit cât de ofensată se simte. N-am luat-o în seamă, însă mi-a spus ceva ciudat, care semăna cu o amenintare mascată.

A zis: „*Bine, eu astept să-mi vină rândul în septembrie!*”. Ne aflam pe atunci în iunie.

După această discuție, raporturile noastre au reintrat în normal. Încetul cu încetul a devenit însă foarte lipicioasă fată de prietena mea, încât am început să mă nelinistesc. Se uitau după diferiți tineri. Eram gelos, dar nu puteam face mare lucru, căci eram și eu prins în cele de zi cu zi. Însă constataam cu uimire cât de profund ajunsese să-si exercite influența asupra prietenei mele. De altfel, era familiarizată cu ocultismul și cu toate derivatele lui. Citea autori precum Omraam Aivanhov, Carlos Castaneda sau Gurdjieff, era la curent cu învățăturile sufi ale lui Inayat Khan și cu tot felul de scrieri magico-mistice. Avea însă și o îndeletnicire practică: deseori ne „dădea în cărți”. Nu în cele obisnuite, ci într-unele de tarot, pe care le cumpărase dintr-o librărie masonică. Devenise specialistă!

Cunostea o femeie care era extraordinar de pricepută în a folosi astfel de cărți și ghicea multe lucruri din viitor. Cel puțin așa pretindea. În afară de „datul în cărți”, această doamnă avea și alte „aptitudini”. Cunostinta noastră o lăuda deseori extaziată, și întreținea legături strânse cu ea. A început să o ia și pe prietena mea acolo.

Nu știu ce lucru necurat s-a făcut! Nu cunosc exact, dar judecând după întâmplări se pot extrage oarece indicii. Oricum, la sfârșitul lui septembrie mi-am amintit de amenințarea ei voalată: „Bine, eu astept rândul meu în septembrie!”. Din luna septembrie, după un sir de uimitoare coincidențe și de stupide neînțelegeri, m-am despărțit de prietena mea. Dar n-a fost numai atât. În viața mea toate lucrurile au început să meargă anapoda, și sufeream de o adâncă durere sufletească ce mă conducea spre nebunie și mă împingea către sinucidere. Ai fi zis că se prăbusise cerul peste mine. „Dar ce se întâmplă?” - mă întrebam adesea. Mă simteam ca și când cineva se lupta cu mine în ascuns. Ca și când și-ar fi fixat drept scop al vieții sale să mă distrugă.

Am aflat de la o cunostintă comună că această fată, pe care o respinsesem ca parteneră de dragoste, împreună cu „îndrumătoarea” ei care ghicea în cafea, dădea în cărți și făcea și altele asemănătoare, discutaseră deseori pe seama mea la întâlnirile lor și mă aveau drept țintă a activităților lor de sorginte ocultă.

Acest neverosimil sir de coincidențe, de neînțelegeri, de nenorociri, de durere sufletească și confuzie, care mi s-au întâmplat în acea perioadă, s-ar fi putut oare datora practicilor magice ale acestor „doamne”? Ar mai fi avut oare aceste „doamne” vreo putere asupra mea dacă eu aș fi trăit o viață creștinească? Cu siguranță că nu. Viața mea inadecvată era cea care dădea drepturi diavolului - căci el era „domnul” respectivelor „doamne”.

„Ti-au făcut vrăji”, m-a prevenit un oarecare bătrân foarte versat care mă simpatiza... Atunci am râs.

Răul se făcuse, dar Dumnezeu, Care a îngăduit acest lucru, avea să scoată un infinit mai mare bine din această întâmplare mai târziu. În scurt timp l-am cunoscut pe părintele Paisie, care m-a ajutat să depășesc și acest război, acoperindu-mă ca pe un pui de găină cu aripile sale duhovnicești. Iar ceea ce i s-a întâmplat apoi „prietenei” care mi-a provocat toate aceste neplăceri a fost cu mult mai rău decât durerea mea sufletească. Însă Dumnezeu o va ajuta, așa cum m-a ajutat și pe mine.

Aveam în jur de 20 de ani pe atunci și eram deja implicat în astfel de „activități”! Ce s-ar mai fi putut adăuga?!

DEMOSTENE MASONUL

Prietenul meu M. locuia împreună cu cineva din Atena, pe nume Kostas, student la stomatologie. La acesta venea în vizită de câteva ori pe an un văr din Atena pe nume Demostene, și rămânea la ei câteva zile.

Demostene era cu doi-trei ani mai mare decât noi. Lucra pe atunci la o firmă de turism. Era mason. Venea, asadar, și se încingeau discuții filosofice despre om, despre lume, despre Dumnezeu, despre tehnici magice s.a.m.d.

Lui M. îi făcea plăcere să discute cu el, întrucât poseda multe cunoștințe. Se mărginea însă la atât. Nu avea încredere în el, socotindu-i pe masoni dubioși. Nu agreea „activitatea” lui, precum avea obiceiul să spună.

Odată, pe când discutau despre tehnici oculte, M. l-a luat peste picior, iar Demostene s-a enervat. Apropiindu-se de fereastra lui M., a suflat până ce a aburit geamul, și a schitat cu degetul niste forme ciudate. Apoi a bolborosit ceva, fără să înțeleagă nimeni ce spune. După ce a terminat, a continuat discuția. Foarte târziu, pe la 2-3 după miezul nopții, au mers să se culce, cei doi veri împreună, iar M. singur în camera lui.

Iată ce povesteste el însuși despre experiența sa:

„Numai ce mă ia somnul și - dang! - aud o lovitură în geam și sar din pat. *„Potolește-te”*, îmi zic în sinea mea, după care mă culc la loc. Peste puțin - poc! - o lovitură și mai puternică. Sar iarăși, speriat și enervat. Am fumât câteva țigări, am căzut pe gânduri și am concluzionat că sunt încă sub influența discuției cu Demostene; m-am liniștit și m-am culcat la loc, după ce mai întâi am deschis fereastra și m-am asigurat că nu e vorba de vreo glumă. De data aceasta am adormit bine. Lovitura s-a auzit însă din nou, puternică și sălbatică. Primul lucru pe care l-am zărit îndată ce am deschis ochii a fost forma pe care o desenase Demostene și ciudatele litere-simboluri, care erau luminate de neonul de pe stradă.

Geamul se spărsese exact în acel punct.

M-am înfricosat. Am sărit din pat, am alergat în cealaltă cameră și l-am trezit pe Demostene. A venit împreună cu Kostas. Numai ce a văzut fereastra și s-a îngălbenit de frică. A sters cât a putut de bine acea formă. Ceea ce m-a impresionat a fost faptul că el se speriasse mai rău decât toți.

Restul nopții l-am petrecut cu luminile aprinse, fumând împreună. Nimeni n-a îndrăznit să mai doarmă.”

În altă ordine de idei, Demostene își schimba deseori serviciul, într-o perioadă în care era greu să găsească cineva de lucru. Apartinea lojei engleze, mi se pare, și mergea împreună cu Kostas pe la diferiți studenți, stârnindu-le entuziasmul. La unii mai naivi avea priză. Ne spunea câte ceva despre Masonerie, și de la el am aflat pentru prima dată că, începând cu anul 1980, la nivelul mai-marilor Masoneriei se luase hotărârea de a se face cunoscută publicului larg întreaga „gnoză”. Și când spunea „gnoză” înțelegea - firește - ocultismul și toate cele legate de magie.

Ne-am încredințat noi însine de acest fapt pentru că, dacă până acum câțiva ani foarte puțini indivizi erau inițiați și se ocupau cu ocultismul, acum se înmultesc continuu și se auto-popularizează impetuos, prin declarații publice și dezbateri pe aceste teme.

Cele relatate aici se petreceau pe vremea când făcusem cunostință cu Aris hipnotizatorul. Era cam în aceeași perioadă.

Pentru rigoarea istorisirii, voi relata și alte câteva evenimente notabile.

După aproximativ un an de zile, am mers acasă la Kostas, care locuia cu prietena lui, studentă la medicină. Studiau o carte de vrăjitorie care conținea și invocări demonice. Cuprindea numele și „specialitatea” demonilor, precum și modul în care îi poți chema. Erau puțin speriați, dar pe de altă parte nici nu aruncau cartea.

După mai puțin de un an, au început să aibă probleme în relația lor. Sufereau mult. Fata a ajuns pe la psihiatri. Își pierduse echilibrul mental, și căzuse totodată pradă depravării. O auzeam pe la petreceri spunând cuvinte murdare față de cunoscuți și necunoscuți, înnebunise, sau o stăpânea un spirit, un demon? Ultimele vesti pe care le-am avut au fost că părinții ei alergau cu ea pe la mănăstiri, căci fuseseră dezamăgiți de doctori. Kostas suferea teribil!

Eu atribui acest rău preocupării lor pentru vrăjitorie, căci dintru început diavolul a fost ucigas de oameni și tatăl minciunii, după cuvintele Scripturii. Nu este deloc exclus ca cei doi să nu se fi mărginit doar la a citi acea carte, ci să fi și făcut vreo invocare demonică. În felul acesta au dat drepturi diavolului și demonilor lui să aibă stăpânire asupra vieții lor. Fie și simpla existență în casă a acestei cărți îi pune în pericol duhovnicesc, din pricina energiei demonice care îi putea influența; cu atât mai mult cu cât se apucaseră să și studieze.

Bineînțeles că vărul Demostene, care ne deschisese asemenea cărări, n-a putut să ajute, în ciuda tuturor tehnicilor pe care le cunostea: „*Corb la corb nu scoate ochiul*”.

De la Demostene am auzit pentru prima dată de Noul Mesia, de „Noul Hristos” '. Acesta va veni să conducă omenirea către Noua Eră, anume Era Vărsătorului. Ne-a spus chiar că Noul Mesia se născuse deja și avea să-și înceapă activitatea publică la vârsta de 33 de ani.

În vremea aceea nu se prea auzise despre astfel de lucruri. Astăzi ele se bucură de o mare publicitate. În privința cronologiei, însă, au dat gres. Să fi fost oare planul amânat? Întâmpină dificultăți? Cine știe?...

II Întâlnesc din nou pe Demostene masonul

Cu Demostene m-am reîntâlnit după ani de zile. Eram deja amândoi oameni maturi. Fiecare înaintase mult pe drumul său.

Eu mersesem în Eghina să mă închin Sfântului Nectarie. Tocmai ce mă întorsesem din Egipt și, trecând prin Atena pentru câteva zile, am găsit astfel ocazia să împlinesc o dorință mai veche de-a mea.

Sfântul m-a „ospătat” pe săturate atunci când m-am închinat cinstului său cap. Harul lui m-a învăluit îmbătător. M-am întors în curte, în camera în care a trăit, și m-am bucurat duhovnicește. Simteam o atingere sufletească, o familiaritate, o apropiere, ca și când l-aș fi cunoscut pe Sfânt. Din acea zi s-a întărit și s-a statornicit legătura noastră. Trăiam împreună o adevărată desfătare, bucurie și pace duhovnicească. Era simțirea harului și a lipsei de teamă pe care o naste siguranța prezentei Sfinților. Într-o asemenea stare mă aflam încă, atunci când m-am urcat pe salupa ce urma să mă ducă înapoi în Atena. Mă minunam de acest dar duhovnicesc... Atunci l-am văzut pe Demostene, retras pe un scaun, citind. Am socotit că trebuie să-i vorbesc.

M-am apropiat si am început discuțiile din punctul în care le abandonasem cu cinci ani în urmă. Mi-au atras atenția de-a lungul convorbirii trei amănunte, pe care mă voi strădui să le redau.

Fusese si el în Eghina, pentru a se „închina“ într-un vechi templu păgân. I-am povestit si eu despre călătoria mea în India, accentuând această latură a vieții mele.

- Ce se întâmplă, tot la lecturi ai rămas? Nu înaintezi către nici o practică? I-am întrebat.
- Ba firește că da, avem practici si ne ocupăm regulat cu magia.

Stiam acest lucru, desigur, dar o asemenea mărturisire lipsită de echivoc m-a impresionat. Avea senzația că vorbește cu cineva asemenea lui. Își abandonase vechiul serviciu si își procurase unul legat de slujirea intereselor Masoneriei, căreia i se dedicase cu tot sufletul său.

- Eu am vizitat mănăstirea Sfântului Nectarie, am spus. Acest loc este plin de energie! Să mergi să te convingi singur.
- Nu mă duc. Nu se potrivește cu structura mea sufletească. Nu-mi place, **locul mă respinge**.

M-am întristat, am fost uimit, surprins. Cum este posibil să existe astfel de oameni?! Este cu putintă să nu le „placă“ Dumnezeu? Si se exprima atât de clar si de categoric, în timp ce eu simteam înlăuntrul meu atâta bucurie si pace de la Sfântul Nectarie... „Ei nu cunosc, m-am gândit, si de aceea vorbesc așa“. I-am zis:

- Eu am mers si am simțit asta si asta... Si i-am descris cele pe care încă le mai simteam. Ne-am luat cu vorba si i-am spus că m-am schimbat si că sunt creștin.
- Bine, creștinismul ca filosofie este foarte elevat, dar ca religie nu spune nimic, a zis el.

Cunosteam, desigur, această strategie de subminare indirectă a lui Hristos pe care o aplică ei, dar am socotit-o a fi produsul neștiinței. Am început o discuție îndelungată în care am avut prilejul să prezint credința creștină. De multe ori am ajuns să polemizăm, dar nu-mi aduc aminte exact pe ce teme.

Îmi amintesc numai o replică a sa, în urma căreia mi-am pierdut orice dispoziție de a-mi prelungi strădania. Mi-a spus cu o încăpățănare stranie, chiar nebunească: „*Dacă accept că lucrurile stau așa precum spui, atunci prefer să fiu în iad cu diavolul*“...

Ce s-ar mai putea adăuga? Ce bucurie perversă poate afla cineva în viclenie, în perfidie, în răutate, în prefăcătorie, în ură, în autodistrugere?

Pe bună dreptate se spune că portile iadului sunt închise pe dinăuntru...

PRIMA VIZITA IN SFANTUL MUNTE

Viata mea la facultate a fost o aventură. Petreceri, drumetii, iubiri, teorii si ideologii. Citeam mult, filosofam mult, discutam mult, căutam mult. Toate acestea într-o continuă miscare si împrăstiare.

Se sfârșise vara si, împreună cu ea, si banii nostri. Noi însă voiam să ne continuăm vacanta, băile si călătoriile. Atunci, un oarecare prieten a propus să mergem în Sfântul Munte.

- Ce să facem acolo? am întrebat.
- Cutreierăm din mănăstire în mănăstire: avem cazare si masă gratuite, ba între timp mai facem si câte o baie, a răspuns prietenul meu.
- În regulă, mergem.

Dacă n-ar fi stăruit el atâta, n-am fi putut să ne trezim la 5 dimineata. Nu dormiserăm decât trei ceasuri.

Autobuzul a făcut trei ore de la Tesalonic până la Uranupoli. Am urcat apoi pe vaporul care urma să ne ducă în Munte. Am plutit paralel cu coasta peninsulei vreme de un ceas si jumătate. Aveam un sentiment de bucurie lăuntrică. Mănăstirile erau impresionante, iar micile chilii, pierdute prin verdele ierburilor, lângă mare, atestau un mod linistit de viață si o filosofie a îndepărtării de desertăciunea lumii. Vedeam visul meu întrupat. Deseori discutam cu prietenii mei să plecăm undeva departe de societatea aceasta a masinăriilor inumane, si să trăim simplu, la țară, după regulile noastre. Iată, asadar, că anumiți oameni reuseră. Eram sincer bucuros!

Itinerariul călătoriei noastre a fost Tesalonic - Uranupoli - Dafni (portul) - Karyes (capitala) - Mănăstirea Kutlumusi - Mănăstirea Iviron - Mănăstirea Stavronikita - Mănăstirea Grigoriu - Tesalonic.

Am cunoscut monahi, am stat de vorbă cu ei. Am fost uimit să constat cât erau de inteligenti si de cultivati. Se dovedeau extrem de fini cunoscători ai problemelor sociale, politice, ideologice, filosofice si existentiale care mă preocupau. Cuvintele lor erau adânci si pline de miez. Simteam o mare satisfacție să pot discuta cu ei. Nu acceptam punctele lor de vedere, căci nu aveam vreme să reflectez eu însumi asupra lor. Oricum, însă, erau conceptii serioase, pe care nu le putea cineva respinge prea usor.

M-a impresionat si modul chinovial de organizare a vietii lor. Nu exista în mănăstire avere personală. Toate apartineau tuturor. Proprietate obstească. Mâncau cu totii împreună, laolaltă cu oaspetii lor, aceeasi mâncare, la aceeasi masă. Anual, în cadrul unei mari întruniri, schimbau între ei diversele slujiri, astfel încât fiecare să fie angrenat în toate activitățile: un an, grădinar; anul viitor, tâmplar; următorul an, trapezar, s.a.m.d. Egumenul era ales prin vot de către întreaga obste, pe viață, cu exceptia cazului în care si-ar fi manifestat el însusi dorinta de a demisiona din această demnitate. Erau alesi si „responsabilii-sefi“, care, împreună cu egumenul, constituiau corpul administrativ al mănăstirii.

Existau între ei alte valori si alte relatii decât cele cu care suntem noi obisnuiti. Fiecare căuta să-l slujească pe celălalt. O atmosferă de iubire frătească, un duh de jertfire de sine. Se bucurau atunci când puteau ajuta. Câtă diferență față de individualismul mizerabil si inuman al locuitorilor marilor orase!

Aici se păstra viu vechiul duh al creștinismului, cu cinele comune, cu „agapele”, cu bunurile obștești. În primele biserici creștine nu exista nici un sărac, nimeni care să fie lipsit, pentru că toți creștinii, bogați și săraci, își puneau averile la dispoziția Bisericii și astfel ele deveneau proprietatea tuturor membrilor Bisericii. Și toate acestea fără nici o constrângere, fără crime, ură, „dictaturi ale proletariatului” și alte grozăvii. Proprietate obștească întemeiată nu pe constrângere, ci pe libertate, pe iubirea din inimă pentru aproapele.

Așa a învățat Hristos. Aceasta este calea pe care a arătat-o. Calea iubirii.

La un moment dat, am realizat că imaginea care exista în mintea mea despre creștini și creștinism, pe de o parte, și ceea ce vedeam și trăiam acum, pe de altă - erau două lucruri cu totul contradictorii. Eu credeam că în general creștinii sunt oameni cu probleme psihologice, înguști la minte, dar smecheri și mizerabili. Credeam că Biserica, creștinismul, sunt pe cale de dispariție, aparținând unei tradiții mumificate, adecvate preponderent oamenilor de joasă speță, sarlatanilor și găinarilor. Am fost uimit când am cunoscut faptele și oamenii de aproape.

M-am întrebat curând: „Bine, dar cum s-a format și a prins contur în mintea mea această imagine negativă, falsă, despre creștinism și despre Biserică?”. N-aveam nici un drept să emit vreun punct de vedere asupra acestor teme, întrucât nu cunoscusem niciodată de aproape vreun călugăr, vreun preot sau vreun creștin practicant.

Toată această imagine negativă se formase înăuntrul meu datorită ziarelor și televizorului. Adoptasem un punct de vedere străin de realitate... Deci, fusesem supus unei spălări a creierului! În aceasta și constă supunerea, robia spirituală: controlul gândirii prin mijloacele de informare în masă.

Oare în câte alte probleme fusesem supus aceleiași spălări a creierului? Putin câte puțin, crâmpei cu crâmpei, o mică stire după alta - și astfel ne sunt induse cu premeditare în minte imagini deformate. Numai constientizarea și obișnuința de a discerne și a controla informațiile pe care le primim ne pot elibera de această sclavie spirituală.

În paralel cu aceste gânduri și evenimente, s-a derulat un alt set de întâmplări cu mult mai însemnate și mai... misterioase. În acele zile sufletul meu era cuprins de bucurie și de pace, ca și când m-ar fi acoperit o binecuvântare, ca și când cineva îmi călăuzea pașii, scotându-i în calea mea pe oamenii potriviți pentru a-mi vorbi și a mă învăța. Era dumnezeiasca purtare de grijă?

Plecând cu vaporul din Sfântul Munte, m-am străduit să-mi astern experiențele pe hârtie, în textul de mai jos, pe care l-am scris atunci.

Iată ce scriam: „Acum simt că pot pleca din Munte. Simt că s-a încheiat un ciclu. Un seminar. Acum înțeleg existența acestui ciclu, pe care nu-l constientizasem ca atare în timp ce se derula.

Am primit trei lectii, și n-as fi putut pleca înainte de a le sfârși. Ceva lăuntric mă ținea în Munte atâta vreme cât sufletul meu încă prelucra aceste lectii. Erau dati când mă simteam foarte încărcat. Angrenajele sufletului meu lucrau la temperaturi înalte.

La Stavronikita, egumenul ne-a vorbit la cimitir. A fost prima discuție. Întreaga mănăstire, cu atmosfera ei, cu mișcările, sunetele, icoanele ei, acțiunile asupra noastră. La început, egumenul se pierdea într-un anume fel atunci când vorbește: închidea ochii pe jumătate, își misca încet-încet capul, intra într-o stare anume. Cuvintele lui mi-au părut mai

întâi încurcate, dar apoi si-au aflat însiruirea logică. De la el am înțeles misterul existenței Bisericii. **Ce este Biserica?**
“Râul cel purtător de viață care curge neîncetat prin veacuri”.

Pe Dumnezeu L-a definit ca **“Cel ce a dat timp netimpului si loc nelocului”**. Nu-mi puteam lua ochii de la egumen. Ceva făcea ca toate cuvinte lui să răsună adânc înlăuntrul meu si să-si dezvăluie tainica încărcătură dinaintea conștiinței mele.

Simteam că **“ceva se întâmplă aici”**. Ceva care depășea hotarele unei simple convorbiri. Altcineva, mai înalt, nevăzut, era învățătorul. Nu egumenul.

La Kutlumusi - altă stare de lucruri. Simteam o presiune interioară, un impuls de a pleca. O teamă datorată faptului că monahii de aici se apropiau de cugetele mele cele mai adânci. Erau familiarizati cu problemele existționale care mă frământau pe atunci. Părintele A., un ieromonah de aceeași vârstă cu mine, îmi vorbește despre viața sa si despre atacurile demonice. Aud pentru prima dată despre Satana ca despre o ființă care se află lângă noi si care există tot așa precum există cerul, pământul, omul. Asadar aceste lucruri se confirmau: nu numai că mă gândisem la ele, ci în adâncul sufletului dobândisem simțământul existenței lor. M-am înfricosat.

Sentimentul că pusesem capăt unui întreg mod de raportare la realitatea înconjurătoare nu era însă atât de limpede. Seara am discutat cu Tasos:

- Ce fel nou de a privi lucrurile este acesta? E iluzie sau realitate?

Prietenul meu a răspuns:

- Ceea ce-mi dă fiori nu este “iluzia” lor, ci faptul că simt că nu este iluzie, ci realitate.

Intr-adevăr, ne simteam amândoi tulburati în fata dimensiunilor acestei noi experiențe.

La Grigoriu am ajuns după-amiaza, singur. Încă de pe drum presimțisem că voi avea o întâlnire seara, iar dimineata voi pleca. Lucrurile au curs firesc dar, în chip misterios, faptele si evenimentele s-au dovedit strâns legate, fără sincopă, având continuitatea verigilor unui lant. În toată această multime a vizitatorilor si a călugărilor, care îmi erau cu totii absolut necunoscuti, l-am întâlnit pe acest om fără ca măcar să-l caut sau să-i spun pe cine si pentru ce îl caut. Exact la momentul potrivit a trecut prin fata mea părintele S., si astfel ne-am cunoscut. Am simțit că-i pot vorbi unui monah pe limba mea, liber. Era un vechi călător. Un fost... Țvântură-lumet! Am discutat deschis. M-am simțit foarte liber. Prin această discuție mi-am redobândit sentimentul propriei responsabilități pentru drumul meu în viață.

Lucrurile nu ni se petrec la întâmplare. Ceea ce are importantă este maniera personală pe care o alegem spre a le înfrunța“.

Această primă vizită a durat trei sau patru zile. Simteam că mă sparg. Mă umplusem până la refuz cu impresii noi. Erau atâtea lucruri inedite la care trebuia să reflectez, să mi le pun în ordine... Trebuia să plec pentru a „digeră“ noile si intensele mele impresii.

ÎNTÂLNIREA MEA CU BĂTRÂNUL PAISIE

Vizita în Sfântul Munte mă problematizase. Răspunsurile pe care monahii le dăduseră tuturor nedumeririlor mele mă provocau. Peste puțin timp m-am reîntors, pentru a cerceta totul mai profund.

Am mers la mănăstirea Kutlumusi. Voiam să discut cu părintele A. După-amiezile, când își termina obligatiile, seadam într-un balcon și discutam. Era inteligent, cordial și instruit în materie de ocultism. Îl pretuiam.

- Părinte A., să-mi vorbești despre rău ca dispoziție a sufletului omenesc, accept! Dar să-mi vorbești despre diavol ca persoană, mi se pare prea exagerat.
- Dacă asta-i realitatea, ce altceva să-ti spun?
- Și tu de unde știi? L-ai văzut tu însuți?

A râs.

- Parcă numai o dată?! Dar numai eu crezi că l-am văzut? Sunt și alți părinți care s-au războit cu el.
- Cum l-ai văzut, adică?
- Uite, odată a venit și ne-a stricat toate grădinile mănăstirii.
- Cum adică le-a stricat?
- Le-a stricat. A rupt lemnele, a smuls plantele din rădăcină, le-a întors pe toate cu susu'n jos.

L-am privit cu neîncredere. S-a uitat la mine, a zâmbit și a continuat.

- Ti se pare de necrezut, dar chiar așa este.
- Tu ai vreo experiență personală? l-am întrebat.
- A venit mai demult în chilia mea și m-a lovit, iar a doua zi aveam dureri.

Mi-am amintit inexplicabila lovitură în spate pe care o promisem în trecut, atunci când eram cu fata aceea, și l-am întrebat cu interes:

- L-ai văzut cu ochii tăi?
- Uneori îl vezi, alteori nu. Odată au venit trei draci și îi vedeam, făceau glume.
- Și tu cum ai reactionat?
- Râdeam, ce să fac? De vreme ce erau comici...

Îl priveam neîncrezător, dar cu interes. Îmi aduceam aminte de experiențele mele. Nu cumva aceasta era explicația zgomotelor, a usilor care se trânteau, a bătăii pe care o încasasem?

- Fac și gălăgie? am întrebat.
- Oho! Crezi că doar gălăgie? Anul trecut, cam pe vremea aceasta, aveam o călugărie în mănăstire. Un frate începător urma să devină monah. Trebuia să ne adunăm la ora 3, înainte de zori, la biserică. În acea noapte, un demon a trecut pe la toate chiliile: trântea uși, ferestre, urla, lătra... A fost un adevărat prăpăd. Ne-am adunat cu toții jos la biserică încă de la 12, spre a fi împreună. Noi, cei tineri, eram înspăimântați.

Continuam să fiu neîncrezător și uimit de ceea ce auzeam.

Uite cum stau lucrurile: diavolul nu vrea să-și deconspire existența în fața oamenilor, pentru că în felul acesta îi poate lupta mai ușor. Pe ascuns. Nu te ferești de un inamic a cărui existență o ignori. Însă o dată ce l-ai descoperit, nu mai are sens să se ascundă, așa încât se luptă cu tine la arătare.

Mi-a relatat și alte întâmplări. Am discutat despre yoga, despre puterile ascunse ale omului. Oare nu se pot ele explica având ca bază autosugestia sau psihanaliza? Nu sunt iluzii? Nu cumva „subconstientul”, așa cum spune Jung, ne joacă feste? Nu cumva toate acestea nu sunt altceva decât manifestări ale minții noastre? Am dezbătut în detaliu toate aceste aspecte.

În după-amiaza următoare, discutând, mi-a sugerat să încerc să-i văd „aura”, în timp ce el se ruga cu siragul de mătănni. Îmi spusese că am avut cândva capacitatea de a vedea aura oamenilor. Într-adevăr, m-am străduit, dar fără succes. Atunci mi-a vorbit despre părintele Paisie.

- Aici, ceva mai sus, este un călugăr care face minuni - ***părintele Paisie!***

N-am fost deloc impresionat. Aproape că nici nu l-am luat în seamă. „Si ce-i cu asta? mă gândeam. Si yoghinii au astfel de puteri. Am și eu o mică experiență”.

Mi-a cerut să-i arăt câte ceva din exercitiile yoghine pe care le făceam. Prin urmare, am încercat să meditez și să mă concentrez, așa încât să-i văd limpede aura. Brusc am simțit o schimbare în rău.

- Ti-ai dat seama? l-am întrebat. Ai simțit?

Incetasem să mai încerc, căci mă nelinistisem din pricina intensei schimbări mentale și sufletești ce mi se întâmplase. Părintele A. se îngrijoră. Mă simteam ciudat. Am luat înconstient un creion ca să desenez. Atunci s-a întâmplat ceva foarte... straniu.

Am început să desenez foarte ușor, cu trăsături sigure de creion, niste chipuri. Mâna mergea singură. Erau niste chipuri urâte, scabroase: nasuri, urechi, dinti mari -expresii potentate și sugestive ale răutății și dezgustului. L-am privit cu nedumerire pe părintele A.

- Privește, i-am zis, și i-am arătat fetele.

Erau întocmai precum chipurile demonilor din picturile despre iad. Eram și eu uimit de ceea ce făcusem. Știam că n-am o asemenea îndemânare la desen. Îmi simțisem ***mâna mergând singură*** [scriere automata?]. Nu știam ce va ieși pe hârtie. Adică nu avusesem în mintea mea nici o idee pe care să încerc să o trec pe hârtie, ci s-a întâmplat ceva independent de voința mea.

Văzând schitele, părintele A. a înțeles imediat lucrarea demonică și a simțit nevoia să se roage în liniște. S-a ridicat și mi-a spus:

- Te las acum... Mai stăm de vorbă mâine. Si a plecat alergând pe scări.

Am rămas singur. Eram iritat din pricina celor ce mi se întâmplaseră. Mă simteam ca si cum altcineva mă folosea fără voia mea. M-am străduit să neutralizez această influență care se exercita asupra mea. Am încercat să-mi controlez mâna. „Acum voi desena o bisericuță“, m-am gândit. În ciuda tuturor eforturilor, a fost imposibil să o schitez. Mi-au iese din nou acele chipuri oribile! „O să fac ceva mai usor. Voi desena o turlă, si am să-i pun deasupra o cruce“. În loc de aceasta, pe hârtie ieseau sâni de femeie dezgoliti! Nu-mi puteam controla mâna. M-am pierdut cu firea si am aruncat hârtia. Eram speriat, confuz, nelinistit. „Ce mi se întâmplă?“. Simteam încă asupra mea acea transformare. M-am retras si m-am întins pe pat enervat, sperând să mă liniștesc dormind.

În dimineata zilei următoare, părintele A. a venit la mine si mi-a propus să merg să-l întâlnesc pe părintele Paisie. Mi s-a părut o idee bună. Mi-a dat detalii despre drum si am pornit.

Am ajuns lângă chilia bătrânului si am tras de sârma clopotelului de la intrare.

Peste câteva clipe, cineva a strigat de la fereastră:

- Ei, copile, ce doresti?
Am lăsat sârma din mână.
- Părinte, nu-mi deschizi? am întrebat.
Atunci a dat drumul la chei pe sârmă.
- Incuie la loc, mi-a strigat.

Am intrat în curte, am încuiat în urma mea si am urcat spre casă. Când am ajuns în fata casei, sub balcon, bătrânul mi-a cerut să-i dau o jachetă care căzuse pe jos.

Am apucat jacheta si am ridicat capul, întinzând mâna ca să i-o dau. Bătrânul s-a aplecat peste balcon să o apuce. Ochii nostri s-au întâlnit pentru prima dată. Ce privire era aceea!... Ochii lui mari, negri asemenea cărbunelui slefuit, străluceau ca niste scânteii. Ce putere era aceea?! Era ceva sfânt în acea privire. Ceva care covârșea firea omenească, atât cât o cunoscusem eu până atunci!

Fulgerător mi-am plecat capul. N-am rezistat acelei măreții duhovnicești pe care am întâlnit-o înaintea mea. Eram prea mic... Mă umplusem de teamă sfântă. Înaintea de a apuca să fac înconjurul casei, cale de aproape 30 de metri, mă simteam de parcă mi se descoperise o taină adâncă despre potentele firii omenesti.

Când ne-am reîntâlnit după câteva minute, am văzut în fata mea un bătrânel minunat. Ochii erau normali, nu se mai vădea nimic din măreția duhovnicească de mai înainte. Era un om obisnuit. Am sezut într-un colțisor si ne-am luat cu vorba.

- Părinte, eu nu sărut mâna preotilor, căci nu cred.
- De vreme ce nu crezi... bine faci, a răspuns el.

Am discutat vrute si nevrute. Era atât de bun, de blând... În câteva minute ne apropiasem mult sufletește. Am simțit o mare bucurie, apropiere si încredere. Desigur, la aceasta au contribuit virtutile si discernământul bătrânului.

La un moment dat, râzând bucuros, **bătrânul mi-a cerut voie să mă ajute duhovnicește.**

- **Să pășesc înlăuntrul tău?** a întrebat.
- Da, părinte, am răspuns plin de încredere.
- Până si picioarele îmi miros urât, a spus el, insinuând prin aceasta că ar avea neajunsuri duhovnicești.

Am zâmbit! Omul acesta era curat precum cristalul, si bun precum Hristos.

- Nu contează, părinte, eu vreau, am răspuns.

Atunci a pătruns în sufletul meu. Am simțit ceva delicat, grijuliu si gingas, ceva tămăduitor, luminos, ceva puternic pogorându-se asupra mea. Am simțit ca o transfuzie de lumină în suflet. O lumină lină...

Mi-a adus o pace bucuroasă, adâncă. O asemenea pace, ca si când m-as fi întors la mine acasă după un îndelungat si crâncen exil. O pace egală cu o naștere din nou; eram ca si când m-as fi aflat în bratele lui Dumnezeu. Am avut asadar revelatia aceasta: că există asa ceva în lume! Că-i este cu putintă omului să devină astfel! Câtă uimire, câtă nedumerire, câtă bucurie...

Bătrânul se bucura împreună cu mine. Mă mângâia. L-am îmbrățișat fericit. M-am rusinat apoi de acest gest. Eram descumpănit. Ce fusese mai mare, nerusinarea sau dorul meu arzător? Însă bătrânul mi-o îngăduise. Mă mângâia pe păr, în vreme ce acel ceva care ne unea devenea tot mai luminos, tot mai intens. Iesisem din sine-mi. Mă „îmbătasem“. Dar comportamentul meu era cuviincios, linistit, cumpătat.

Aceasta era prima oară când experimentam „**betia cea cumpătată**“.

Am pornit spre mănăstire complet schimbat sufleteste, mental, emotional. M-am întors alt om. Monahii pe care i-am întâlnit mă întrebau zâmbind cu substrat:

- De la părintele Paisie vii?

Erau evidente darurile bătrânului care se revărsaseră asupra mea. Le vedeau si ei. De altfel, îmi simteam sinele cufundat într-un fel de lumină mentală.

- Da, răspundeam cu bucurie ca un... novice printre veterani.

Da, cu adevărat se petrecuse si cu mine acel lucru minunat, tainic, dumnezeiesc.

Apoi m-am întors în oras. Acolo am continuat să trăiesc la fel ca înainte. Totusi mă problematizassem, si chiar am cumpărat o carte foarte bună - „**Staretul Siluan**“ - pe care mi-o recomandase părintele A. Practic, însă, viata mea nu se schimbase cu nimic.

„CU CE DREPT TE AMESTECI ÎN VIATA MEA?”

După vizitele mele în Sfântul Munte am simțit o oarecare putere nevăzută, nedeșlăsită, acționând asupra evenimentelor vieții mele. Trebuie spus că revenisem foarte rapid la vechiul meu stil de viață. În același fel trăiau pe atunci și toți prietenii mei.

Dar, mai nou, am observat o... nereușită, să zicem, în relațiile mele cu femeile și în general în toate preocupările mele cu implicații sexuale. Ori de câte ori mergeam să fac un lucru pe care învățătura creștină îl consideră „păcat”, întâmpinam - în chip cu totul inedit - dificultăți nemă întâlnite. Aceasta mi s-a întâmplat de foarte multe ori și pentru o lungă perioadă de timp.

Deși cel mai logic ar fi fost să atribui acest fapt intervenției părintelui Paisie, eu simteam înlăuntrul sufletului meu că responsabil era și părintele A., ieromonahul cu care discutasem. M-am apucat deci și i-am scris o scrisoare. „Nu știu ce faci anume, dar indiferent ce tot faci - încetează. N-ai dreptul să te amesteci în viața mea!”. Acestea și altele asemenea i-am scris.

Ce se întâmplase? Mi-a explicat însuși părintele A. mai târziu: „În acea vreme eram proaspăt hirotonit preot. Harul preotiei se pogorâse asupra mea. Te pomeneam la rugăciunile fiecărei liturghii pe care o slujeam”. Râdea! „Sunt oameni care ne cer insistent să ne rugăm pentru ei, să-i pomenim la liturghii, iar tu mai aveai puțin și ne băteai”, mi-a zis.

Atunci am început să bănuiesc că în spatele acestora se afla însuși Hristos. Tot atunci am început să constientizez și faptul că părintele Paisie era luminat de Dumnezeu, iar puterea pe care o avea era de la Hristos, și nu de la sine însuși.

Mai târziu, când l-am întrebat despre toate acestea, mi-a spus: „Eu, fiul meu, sunt un om simplu. Eu mă rog lui Hristos, și El lucrează. Dacă m-ar părăsi Harul Lui, poate că aș ajunge cine știe ce vagabond prin Omonia”.

De altfel, însuși Hristos spune în Evanghelie: **Adevărat, adevărat zic vouă: cel ce crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu, și mai mari decât acestea va face** (Ioan 14, 12), **și fără Mine nu puteți face nimic** (Ioan 15, 5).

CRUCEA IZVORĂSTE MIREASMĂ

Intr-o după-amiază de vară a venit la mine acasă prietenul cu care fusesem prima dată în Sfântul Munte. El păstrase fată de toate o distanță mai mare decât mine, dar era impresionat și chiar influențat pozitiv de monahismul ortodox.

În acea după-amiază era frământat și cufundat în gânduri. Se confrunta cu o dilemă arzătoare. Am stat de vorbă și mi-a propus o colaborare. Îmi solicita participarea și sfatul. Existau două moduri de a acționa. Printr-unul am fi câștigat destui bani, dar ne-am fi vătămat sufletește atât pe noi însine, cât și pe alții. Prin celălalt mod n-am fi câștigat bani, dar nici n-am fi produs vreo vătămare cuiva. Ne aflam într-adevăr la intersecția dintre rău și virtute, și ne întrebam ce cale să alegem.

La un moment dat, pe când discutam, m-am gândit la părintele Paisie și i-am cerut în minte ajutorul.

- Măi, nu citim și noi vreo rugăciune înainte să hotărâm? Îi propun prietenului.

M-a privit nedumerit, cu uimire! Pentru o clipă m-am gândit: „O să mă ia peste picior acum”. Uluit, l-am auzit însă zicând: „În regulă, citim”.

La Sfântul Munte se citește în fiecare după-amiază rugăciunile unei anumite slujbe, cunoscută sub numele de „Pavcernită”. S-a întâmplat să o am într-o broșură. Nu o mai citisem niciodată. Întrucât nu exista nici o icoană a vreunui sfânt la mine în casă, am scos de la piept o cruce de lemn, sculptată. O făcuse cu mâinile sale și mi-o dăruise părintele Paisie. Am atârnat-o pe perete și am început să citim, cu multe poticneli și greseli, rugăciunea.

După un sfert de oră terminaserăm. M-am închinat și m-am aplecat să sărut crucea.

O minunată mireasmă mi-a învăluit atunci nările. O aromă foarte plăcută, puternică și totodată delicată izvoră din cruce. Plin de bucurie, i-am zis prietenului meu: „Închină-te și tu”. Se aplecă să se închine, apoi încremeni uimit, se închină din nou și începu să inspire cu putere. Se întoarse spre mine plin de mirare: „**Măi, frate, ... miroase!**”, îmi zise. A luat apoi crucea în mâini și a început să o miroasă încontinuu.

Ei bine, din acea clipă am tăbărit amândoi pe cruce. O sărutam și o miroseam o dată unul, o dată celălalt. Mireasma umpluse toată camera. Ne priveam uluiți și bucuroși.

Această mireasmă cerească producea o influență ciudată asupra noastră. Ne provoca o transformare sufletească și mentală. Sufletele noastre deveniseră usoare și bucuroase. O euforie spirituală ne cuprinsese. O „betie cumpătată” - cum spun vechii asceti creștini.

Am luat amândoi hotărârea pe dată, fără să mai fie nevoie de vreo discuție. Cunosteam acum cu claritate drumul corect. Nu ne mai interesau banii pe care i-am fi pierdut. Eram bucuroși că urma să facem ceea ce este corect, chiar dacă această decizie avea să ne afecteze financiar.

Ne-am ridicat îndată, împreună, am mers și am pus în ordine chestiunea respectivă, dând o soluție definitivă problemei. Eram bucuroși pentru această alegere a noastră.

Mai târziu am realizat că imensul ajutor pe care ni-l dăduse în această situație scurtă invocare pe care i-o adresasem părintelui Paisie nu a fost atât faptul că ne-a scăpat de tot felul de încurcături urâte, cât acela că ne-a dat siguranță duhovnicească și încredere că Dumnezeu lucrează în viața noastră de fiecare zi.

Aveam astfel o dovadă practică despre interesul, participarea și puterea sfinților de a-i ajuta pe oameni în problemele lor zilnice.

De atunci vizitele mele la Sfântul Munte au dobândit un caracter regulat. Câteodată stăteam chiar și câte o lună-două. Îmi plăcea modul de viață de acolo: simplu, liniștit, profund și contemplativ.

*****

Evenimentele pe care le voi descrie mai jos s-au petrecut la diverse intervale de timp în care nimic „suprafiresc” nu s-a întâmplat. Eu am „comprimat” timpul, astfel încât mă refer doar la evenimentele neobisnuite. Textul care urmează l-am scris tocmai în acea perioadă și l-am intitulat „Vedenia”. Nu mi se născuse încă ideea de a scrie o carte. Îl redau intact.

Tesalonic, 6 decembrie 1987

„Dumnezeu S-a făcut om ca să-i facă pe oameni dumnezei“. - *Sfântul Grigorie Teologul*

Cu rugăciunile bătrânului Paisie si cu harul lui Dumnezeu, s-au întâmplat cu mine nevrednicul următoarele:

Era în toamna lui 1982. Abia ce mă cunoscusem cu bătrânul.

Aveam în jur de 25 de ani si, fiind încă student, eram împresurat de atmosfera studentească a vremii, teribil de ignorant în aproape toate problemele legate de creștinism, cât si în cele legate de persoana bătrânului. Nu stiam cu cine am de-a face. Hotărât lucru, nu eram creștin pe vremea aceea. Doar un tânăr ideologizat, care trăise la Universitatea din Tesalonic în climatul schimbărilor de regim politic, care mostenise atmosfera anilor '68 si trăia în ușurătatea zilnică a barurilor acelei epoci.

Era firesc să-l întreb la un moment dat pe părintele Paisie despre dragoste. Era unul dintre putinele lucruri frumoase din lumea noastră, din viața omului, si mă întrebam de ce această temă este atât de supusă constrângerilor din partea Bisericii. După ce mi-a spus destule lucruri, bătrânul a încheiat: „După cum ciorchinele, dacă îl tai din vită, se strică, putrezeste si nu se mai coace, tot astfel si dragostea, dacă o desparti de taina nuntii, prin care se hrănește din harul lui Dumnezeu, mai devreme sau mai târziu se va strica, se va denatura într-un fel sau altul“.

Apoi am plecat. M-am întors la mănăstirea care mă găzduia. Eram plin de nedumeriri. Aveam un trecut extrem de încărcat legat de această temă, o întreagă viață care își scotea la iveală acum împotririile.

- Bre, mă gândeam, hai să luăm lucrurile de la început, să vedem ce rău putem descoperi. Si m-am apucat să-mi imaginez în secvențe doi oameni cum pornesc, cum se privesc, cum se simpatizează, cum se apropie, apoi cuvintele lor, gesturile, simțămintele, felul cum se mângâie, cum ajung în pat si încep să facă dragoste.

În toată această „reconstituire vizuală“ pe care o făceam prin intermediul imaginației, ajutat de experiență, căutam să localizez... răul.

Eram așezat pe pat si mă gândeam. Deodată s-a întâmplat ceva. Mintea mi-a fost răpită brusc, dar foarte delicat, si înaintea ochilor mei a început să se desfășoare o peliculă ciudată.

Vedeam trupurile celor doi oameni ca pe două sfere albe, despărțite. Diafane, pline de o energie anume, fiind constituite dintr-o anumită substanță. Când făceau dragoste, li se pierdea învelisul si se uneau. Deveneau o singură sferă mare. A rezultat o ființă nouă. Cele două au devenit una. După toate celelalte elemente - compozitie, substanță, energie - nu exista nici o diferență între sfera mare si cele două mici care o compuneau. Elementul nou era unirea. Cele două deveniseră una.

După aceasta am văzut si trupul culcat al unui oarecare ascet, care trăise neînșurat. Ceva ca niste sfinte moaste. Exista ceva deosebit în aspectul lor. Compozitia lor, calitatea suferise o transformare radicală. Era mai densă, mai

tare, extrem de consistentă... inalterabilă, as zice. Trupul își schimbase calitatea. Se petrecuse o transformare a substanței. A rezultat ceva cu totul nou, inalterabil, nestricăcios, care depășea sfera existenței omenesti obișnuite.

Încet-încet, pe nesimțite, m-am regăsit întors la starea mea normală. Ceva aflasem. În adânc, sufletul meu se linistise, deslusind răspunsul. Creierul alerga întârziat, gâfâind din urmă, străduindu-se să înțeleagă. Să afle cuvinte pentru a exprima sensurile tainelor.

Deși sufletul a înțeles dintru început, creierul își cerea și el partea cuvenită în procesul de cunoaștere. În cele din urmă, aveam să-i dau și lui satisfacție.

Ani de zile după aceea, când începusem să studiez Evanghelia, am descoperit cuvintele, sensurile care luminează această taină.

Pentru prima parte a vedeniei: ***și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup*** (Matei 19, 5). În unirea cuplului, celor doi nu li se schimbă firea. Omul se uneste cu om. Pur și simplu, cele două entități distincte se adună într-una. Elementul nou este unirea. O unire ce poate fi explicată prin apel la criterii de ordin corporal, sentimental și psihologic. Nimic duhovnicesc, nimic dumnezeiesc nu există în ea. Altfel spus, actul erotic este un eveniment pur trupesc, care nu-l sfintește pe om. Și, ca fapt strict trupesc, conține prin natura sa elementele alterabilității și ale descompunerii. Nu posedă caracteristicile inalterabile ale vieții vesnice pe care le conferă unirea cu Duhul Sfânt.

Pentru cea de-a doua parte: ***cel ce se alipește de Domnul este un duh cu El*** (I Cor. 6, 17). În cazul ascetului, se unesc două firi. Trupul, pe de-o parte, și harul lui Dumnezeu de cealaltă; omul cu Dumnezeu. Se preschimbă firea omenească, primește ceva nou, inalterabil; dobândește și ea calitățile Duhului. Se săvârșeste astfel îndumnezeirea prin har a omului, în Duhul Sfânt: *părtasi dumnezeiestii firi, dumnezei prin har, ...veți fi ca Dumnezeu*. Iată câteva din expresiile Sfintei Scripturi care descriu această realitate.

Așa încât potentialitatea firii omenesti este îndumnezeirea. Nimic mai puțin! Orice altceva este nedemn de om. Ce cutremurătoare revelație...

Si cuplul poate dobândi această îndumnezeire, poate accede la acest nivel al ființării, la această inalterabilitate, și astfel unirea, reprezentată prin noua sferă mare, se poate și ea înduhovnici. Aceasta se întâmplă însă atunci când cuplul se conectează la „canalele” harului dumnezeiesc, anume atunci când, deplin constient și de bună voie, începe să participe nemijlocit la Tainele Bisericii (Cununia, Spovedania, Dumnezeiasca împărtășanie) și să se străduiască a se lipi de Domnul, pentru a deveni un duh cu El.

PRIMELE MELE ÎNCERCĂRI „DUHOVNICEȘTI”

„Zgomotele”

Imi amintesc că, impresionat de persoana bătrânului Paisie, m-am apucat să citesc cu ardoare și entuziasm **„Viata Părintelui Arsenie”** (*cel din Farasa Capadociei*), imediat ce am aflat că fusese scrisă de bătrânul.

M-am închis singur într-o chilie a mănăstirii Kutlumuși - cea mai apropiată mănăstire de chilia părintelui, și m-am lăsat absorbit de carte.

Citeam și eram impresionat. „Măi, omule, n-au numai yoghinii puteri. Și părintele acesta de aici trebuie că a fost un mare yoghin”, mă gândeam. Parcursesem de-a lungul timpului diverse cărți hinduse despre yoghini celebri; era acum pentru prima dată când citeam despre un sfânt creștin. Îmi spuneam cu mirare: „Va să zică, există și în Grecia, și în creștinism, oameni atât de evoluți spiritual!” (Pe atunci nu eram apt să operez distincțiile fundamentale dintre un sfânt ortodox și un guru hindus; îmi părea cam același lucru).

Am continuat lectura și eram tot mai impresionat de viața sfântă a părintelui Arsenie. Deodată am început să aud zgomote în cameră. Era ca și când ar fi bubuit mici petarde. Am sărit uimit în picioare și am început să mă uit cu neliniște și mirare în jurul meu. Nu puteam localiza nimic. Au continuat să bubuiască în aer în fața mea, lângă urechea mea, sus, jos, în stânga, în dreapta. Ziua în amiază mare. Priveam ca un buimac împrejurul meu. Mă cuprinseseră îngrijorarea și teama.

Am părăsit camera și am pornit pe cărarea către chilia bătrânului.

- Părinte, asta și asta mi s-a întâmplat, i-am spus nelinistit.
A râs.
- Nu te teme, dracul te ispiteste! A văzut folosul pe care îl dobânda sufletul tău citind cartea și a încercat să te oprească. Nu te speria, nu-i nimic.

M-a luat în brațele sale și m-a binecuvântat cu semnul crucii, după care am plecat liniștit.

„Să existe într-adevăr diavolul, precum îmi zice bătrânul?”, mă întrebam pe drum. Desigur, n-am admis până la urmă explicația bătrânului. „Diavolul?! În secolul XX?”. Minte mea nu putea accepta; cultura, educația, ideologia, viziunea mea asupra lumii nu-mi permiteau o asemenea concluzie. Mi se părea prea fortată. Pe de altă parte, ce fusese ceea ce mi se întâmplase? Nu puteam ignora tocmai propria-mi experiență... Impas, nedumerire... „Lasă, să vedem mai departe. Lucrul acesta are nevoie de cercetare”, m-am gândit.

„Urletele”

Altădată, aflându-mă tot la Kutlumuși, stăteam singur în cameră și citeam o carte creștină. Deodată mi s-a născut dorința de a mă ruga. **„Să încerc, m-am gândit, si modelul creștin, să vedem ce diferență este între rugăciune și**

meditație. Să o simt în practică". Bineînțeles, nu stiam cum se face rugăciunea. Cunosteam destule despre meditație, dar nimic despre rugăciune. „Am să îngenunchez“, mă gândeam, „și am să-I vorbesc lui Hristos. De altminteri, Hristos este bun! Fie că a fost un mare yoghin, fie că a fost orice altceva, sigur a fost bun. N-am de ce să mă tem“.

M-am ridicat din pat și am îngenuncheat. Îndată ce am atins cu genunchii podeaua, am auzit niste urlete sălbătice de dincolo de fereastră. Am sărit înspăimântat. M-am uitat imediat afară pe fereastră. Era miezul zilei, cald, nu trecea nimeni și nu circula nimic pe o distantă mare. Doar că urletele se auzeau în continuare. În primă instantă, am fost terifiat...

„Lasă... ce mă încurc eu cu rugăciunile astea?“. M-am oprit; se spulberase orice dispoziție spre rugăciune. Fusese suficient să primesc o amenințare viguroasă din partea unui „ceva“ sălbatic și necunoscut.

„Ce se întâmplă?“. Orbecăiam, luptându-mă haotic cu cineva necunoscut. Cedasem. Am simțit că încercasem să fac un pas mic, să intru într-un tărâm spiritual, și cineva mi-a închis sălbatic usa în nas. Nu eram deloc bine primit.

Faptul mă rodea pe dinăuntru. „Ce-a fost asta?“. Nu puteam să o ignor. Se întâmplase.

După câteva zile am mers din nou la bătrânul.

- Părinte, mi s-a întâmplat cutare și cutare.

M-a privit cu multă dragoste. M-a luat de mână și mă privea în ochi. Deși mă rusinam, îl priveam și eu, bucurându-mă mult. Simteam marea sa dragoste și imensa lui grijă pentru mine.

- Nu te teme, demonii sunt! Vor să te sperie ca să n-o apuci pe drumul cel bun. Dar nu îngăduie Dumnezeu să facă vreun rău. Sunt legați. Numai să urle precum câinii mai pot. Nu-ti fie teamă!

Lângă bătrânul nu mă temeam. De altfel, în general nu mă temeam. Poate din necunoașterea primejdiei, poate din ușurătate.

Întâmplarea a trecut, dar la capăt n-am scos-o. Pe bătrân îl simpatizam mult, însă cuvintele lui nu le credeam. Nu găseau ecou înlăuntrul meu... Pendulam suspendat, nu păseam în nici o direcție. Nu stiam ce să cred, cum să-mi explic evenimentele...

Vizitatorul nocturn

Mă aflu găzduit pentru câteva zile la mănăstirea Stavronikita, pe malul mării. Într-o după-amiază, am aflat ocazia să stau de vorbă cu un monah venerabil. Eram singuri în biblioteca din arhondaricul mănăstirii.

- Părinte, vreau să mă învățați să mă rog, i-am spus la un moment dat.
- Să te rogi? m-a întrebat cu uimire.
- Influențat de „orientalism“, îmi închipuiam că va fi existând vreo metodă specială, vreo tehnică, ceva de genul meditației.
- Da, părinte, ce trebuie să fac pentru a mă ruga? Ce să spun? Cum trebuie să sed?

A înțeles atunci marea mea ignorantă, și mi-a răspuns cu multă delicatete:

- Da, e simplu... Uite! Trebuie să fii simplu. Sezi liniștit într-un colț și vorbește-I lui Hristos ca și când ar fi în fața ta și te-ar auzi. Este înaintea ta și te ascultă... Îi vorbești ca și unui prieten.

Continuând să-mi vorbească, am simțit ceva ciudat coborând asupra mea și transformându-mă sufletește.

L-am întrerupt.

- Părinte, chiar acum, în timp ce-mi vorbiți, ceva ciudat mi se întâmplă, ceva îmi pune piedici. Mi s-a schimbat mintea. Vă văd cumva... diferit.

A ridicat ochii nedumerit și m-a privit cu neliniște.

- Nu-i nimic, copilul meu, o să discutăm mâine.

Mergem acum, să te odihnești...

S-a ridicat și a plecat repede, neliniștit. Se înserase deja. Am mers la mine în cameră. Eram singur, de această dată, în cămăruță. M-a răpit somnul.

Nu apucasem să dorm prea multe ceasuri, când m-am trezit neliniștit. Ceva mă apăsa pe piept. Cineva intrase în camera mea și mă presa pe piept. Am ridicat ochii înfricosat, dar nu vedeam nimic în afară de mobilier. Simteam însă acea puternică prezentă care mă presa insuportabil.

„Hristoase al meu, nu mai rezist, scoate-l afară de aici”, am spus în gând, și îndată am simțit golindu-se camera de acea prezentă strivitoare. S-a îndepărtat și s-a așezat la intrarea în cameră, amenințător. Nu mai îndrăzneau să dorm. Am petrecut multe ceasuri neliniștit, cu atenția încordată. Cineva era afară, la usa mea, permanent! Am putut adormi puțin abia după ce s-a luminat de ziuă.

Imediat ce m-am trezit am coborât în curtea mănăstirii. M-am întâlnit chiar cu monahul cu care discutasem în seara din ajun despre rugăciune. Părea foarte epuizat, ca și când n-ar fi dormit deloc.

- Cum ești azi? Ești bine? m-a întrebat, plin de grijă și de iubire.
- Da, părinte, mi-a trecut! Nu am nimic astăzi. Mă simt minunat. Multumesc, i-am răspuns.

Am simțit că acest om se ostenise rugându-se pentru mine toată noaptea, și de aceea nu mă putuse necăji „vizitatorul” nocturn. Până astăzi mă simt îndatorat acestui om. Dumnezeu să-l ocrotească și să-i răsplătească binele pe care mi l-a făcut, căci eu, datorită lenevirii mele, sunt sărac în virtuți și n-am cu ce-mi răscumpăra multele datorii duhovnicești.

În ziua următoare am plecat să-l văd pe părintele Paisie. După două ore și jumătate de mers pe jos, l-am întâlnit și i-am povestit ce se întâmplase.

- Sezi să-ți aduc un pistol, mi-a spus râzând.

Intră în chilie și îmi aduse un sirag mic de metanii, cu 33 de boabe, după numărul anilor lui Hristos, și o cruce.

- Stii, mi-a spus, acesta lansează gloante duhovnicești. De fiecare dată când zici rugăciunea „**Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă**”, este ca și când ai trage asupra diavolului, și el nu se apropie de tine. Ia-l, să-l ai pentru „apărare”.

Bucuros că aveam ceva de la el, l-am luat. Am mai vorbit și despre alte lucruri. De fiecare dată plecam de la bătrânul mult mai bine decât eram la dus. Refăcut, cu problemele rezolvate, fără nedumeriri, optimist, fortificat chiar, cu mai multe puteri, nu numai sufletești ci și trupești. Mă alinta cu câte o scatoalcă după ceafa, și simteam înlăuntrul meu o pace și o bucurie paradisiacă, ce se prelungeau vreme de mai multe ceasuri. O dată îmi amintesc că această stare a durat câteva zile în sir. Nu exista nici o problemă, nici o frică, nici o dificultate. Doar o senzație de siguranță și o bucurie dumnezeiască.

M-am întors la Stavronikita, mănăstirea care mă găzduia. Apoi, într-o seară, **a reapărut oaspetele nocturn**. De această dată însă **aveam „pistolul”** părintelui Paisie. Chiar ametit de somn fiind, îndată ce i-am simțit prezența, am început să „trag”: „**Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă**”. S-a îndepărtat instantaneu. Am continuat rugăciunea. Am prins curaj și am început să-l vânez. Am înaintat spre locul unde se afla, însă imediat ce m-am apropiat de el, am simțit puterea sa de gheață și m-am oprit brusc. Era cu mult mai puternic decât mine. S-a năpustit asupra mea. Acum „trăgeam” neconținut: „**Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă**”. Rosteam fără încetare rugăciunea. S-a întors să fugă. Ai fi zis că-l ardeau cuvintele rugăciunii. Nu eu, ci rugăciunea, numele lui Hristos avea putere.

Pe mine m-ar fi putut zdrobi ca pe un tântar. Brusc și-a schimbat înfățișarea. A devenit glumet. Era acum mic, corpulent, ca un pitic, cu un turban pe cap; a început să facă glume și să se apropie încet-încet de mine. Ca pentru joacă. Am fost surprins, aproape că râdeam. Dar îndată ce s-a apropiat destul, sufletul meu i-a simțit amenințarea și răutatea, așa încât am reînceput rugăciunea. A fugit imediat de lângă mine. În felul acesta, rugăciunea lui Iisus a instituit o distanță, o zonă de siguranță între noi.

N-a mai putut să-mi facă nimic din cele ce-mi făcea în trecut, pe vremea când mă bătea și eram ca paralizat, incapabil să mă apăr. În acea seară am pus pe fugă demonii și i-am ținut departe de mine. Câstigasem o bătălie.

Războiul nu se terminase. El continuă încă. Dar Hristos este atotputernic. L-a zdrobit pe cruce pe diavol pentru noi. E de ajuns să nu fim nerecunoscători și să nu ne purtăm necugetat.

O „prăjiturică” din cofetăria Lui Hristos

Intr-o altă zi, la Sfânta Mănăstire Stavronikita, citeam din Evanghelie. Îmi amintesc și ce fragment: capitolul 10, versetele 17-21 din Evanghelia după Luca.

Spune Evanghelia: ***Si s-au întors cei șaptezeci cu bucurie, zicând: Doamne, si demonii ni se supun în numele Tău. Si le-a zis: Am văzut pe satana, ca un fulger căzând din cer. Iată, v-am dat putere să călcați peste serpi, si peste scorpii, si peste toată puterea vrăjmasului, si nimic nu vă va vătăma. Dar nu vă bucurați de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucurați că numele voastre sunt scrise în ceruri.***

După toate cele întâmplate, acest fragment semăna cu un mesaj personal pentru mine. L-am simțit pe Hristos adresându-mi-se peste veacuri. Mă întrebam totuși cu nedumerire: „Oare așa să stea lucrurile? Si totuși acești inițiați și mari filosofi, pe care i-am citit și de care m-am entuziasmat, să nu aibă habar de nimic?”. Nume răsunătoare, care au schimbat fata lumii: Marx, Mao, Bakunin, Freud, Adler, Eric Fromm, Khalil Gibran, Kazantzakis, Wilhelm Reich, Nietzsche, reflecțiile lui Buddha, Sutelele lui Patanjali, apoi Gurdjieff, Dr. Suzuki cu filosofia Zen, Lao-Tse și taoismul, aceștia și alții asemenea mi s-au înșirat prin minte. „Bine, dar este cu puțință ca toți acești înțelepți cunoscători ai lumii și ai societății să fi gresit, iar eu să descopăr acum adevărul pe care aceștia l-au ignorat?”.

M-am oprit brusc... Eram mirat, ezitam. Pe oamenii aceștia îi studiasem, îi simpatizam, mă seduseseră. Mi se părea ciudat ca eu, un om totuși frăged atât din punct de vedere biologic cât și spiritual, să fi ajuns la adevăr, să fi triumfat acolo unde ei rataseră!

Eram descumpănit.

Atunci s-a petrecut ceva straniu și minunat. Am simțit pogorându-se lin asupra mea ceva foarte pur, asemenea diamantului, limpede, delicat, simplu, pasnic, pătrunzător, atotputernic. M-a umplut de bucurie. Mentea mi s-a deschis într-un adânc fără margini, care m-ar fi înfricosat dacă nu mi-ar fi adus o liniște profundă și desăvârșită acel ceva care devenise una cu sufletul meu. O lumină mentală.

Aceasta s-a petrecut în timp ce citeam versetul imediat următor textului de mai sus al Evangheliei: în acest ceas Iisus S-a bucurat în Duhul Sfânt și a zis: Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns aceasta de cei înțelepți și de cei pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. Așa, Părinte, căci așa a fost înaintea Ta, bunăvoința Ta.

Mi-am dat seama că prunc sunt și eu, și am avut deodată revelația acestei legi duhovnicești care guvernează întreg pământul. Nu cei puternici, nu cei vicleni, nu diplomații, nu descăleceții, nu cei bogați, nu cei cultivați, ci cei simpli, cei sinceri, cei smeriți, cei curați cu inima, cei plini de bunătațe, cei bine intenționați, cei ce se aseamănă pruncilor, cei cu suflet de copil, cei fără de răutate, aceștia vor înțelege, aceștia vor trăi taina cea mai profundă, vor pătrunde până la esența ultimă a acestei lumi.

Aceștia se vor împărtăși din viața cea adevărată, din izvorul vieții întregii lumi. Aceștia vor face experiența adevăratei realități a existenței. Ceilalți vor atinge doar materia, învelisul. Nu vor putea să străpungă niciodată acest învelis, să pătrundă dincolo de materie, să-și cufunde ființa în apele vieții adevărate. Vanitatea îi împiedică să accedă dincolo de himericele lor construcții mentale. Astfel rămân rupeți de adevărul lui Hristos. De vreme ce cred în ei însșiși, nu pot crede în Dumnezeu, în Hristos. Se străduiesc să trăiască ceva ce nu există, urmând teoriilor lor, cufundați în neștiință. Trăiesc în obscuritatea unui cerc vicios de ipoteze și probabilități. Un egocentrism feroce și o întunecată trufie îi izolează de adevăr, de izvorul vieții. Secătuți, aproape dezgoliți de orice vlagă, orbecăiesc departe de Duhul lui Dumnezeu Care, dimpotrivă, luminează și dă viață.

Prin viclenie, prin constrângeri, chiar prin forță, se străduiesc să dobândească infinite bunuri materiale. Plini de lăcomie, le răpesc de la cei cărora le sunt realmente necesare. Și toate acestea doar ca să-și alimenteze senzația că le-ar fi cu ceva superiori celorlalți. Se simt lipsiți de adevăr și se silesc să umple golul cu materie. Să se consoleze prin apel la plăcerile simțurilor... Niste bieți nebuni și nefericiți care au nevoie de ajutorul lui Hristos.

Priveam acum lumea si viata prin „ochii duhovnicesti” pe care mi-i dăruise, pentru o clipă, Hristos. Eram cuprins de o bucurie adâncă si tihnită. Sărutam Sfânta Scriptură neconținut. Ii iubeam pe totii oamenii. Il rugam pe Dumnezeu să-i ajute pe cei nedrepti, care au practic mai multă nevoie de ajutor decât cei nedreptătiți.

Fireste, după putine zile am mers din nou la părintele Paisie si i-am istorisit despre cele întâmplare. S-a bucurat. A râs!

- Te-a tratat Hristos cu o „prăjiturică” din cofetăria Lui, mi-a zis.

Apoi m-a privit în ochi:

- Există si plăcinte, mi-a spus si a zâmbit bucuros.

Eu simteam însă că toate aceste lucruri minunate mi se întâmplaseră prin rugăciunile sale. El se ruga pentru mine. Rugăciunea sa era pricina pentru care se revărsau asupra mea aceste daruri duhovnicesti.

„MICILE“ HARISME ALE BĂTRÂNULUI

Darurile sunt felurite, dar acelasi Duh. Si felurite slujiri sunt, dar acelasi Domn. Si lucrările sunt felurite, dar este acelasi Dumnezeu Care lucrează toate în toti.
(I Cor. 12,4-6)

Părintele Paisie avea multe harisme duhovnicesti. Cele mai înalte dintre ele erau greu de priceput pentru oamenii obisnuiti. De obicei, ele erau înțelese si pretuite duhovniceste de către monahii ortodocsi înaintati pe calea lui Hristos. Pentru noi, restul, se aflau atât de sus față de posibilitățile noastre personale, încât nu le puteam percepe, si ne rămâneau astfel necunoscute.

Avea însă si unele harisme duhovnicesti pe care multi le percepeau. De pildă, bătrânul cunostea cine erau oamenii care veneau să-l viziteze, ce gândeau, ce problemă îi preocupa si care era solutia ei.

La început eram impresionat de aceste harisme. Mai târziu, întrucât se manifestau atât de des, zilnic, le acceptam ca pe un element firesc al vietii noastre.

Cândva, simtindu-mă stânjenit întrucât mi se părea că îl obosesc, s-a întors si mi-a zis:

- Nu te necăji, eu stiu cine vine, cum îi cheamă, ce serviciu au, ce probleme, ce gândesc, si toate celelalte... Însă îi las să vorbească, să le spună, ca să se usureze putin.

Către sfârșit îmi devenise aproape obisnuită să nu-i mai fac cunoscută deloc problema, ci să merg să ascult direct răspunsul.

Intâmplările de acest gen sunt foarte multe. Voi evoca doar trei dintre ele.

Cataiful

Era în Postul Mare, înainte de Pasti. Mă instalasem singur într-o chilie din pădure, la două ore depărtare de chilia bătrânului. Încercam să mă îndeletnicesc cu rugăciunea.

După patru săptămâni de post si asceză, în timpul rugăciunii am primit un atac, o ispită mult mai intensă decât celelalte; m-am temut să nu pătesc vreun rău.

„Oare bătrânul să-si fi dat seama?“, mă întrebam. „Ei, sigur stie“, îmi răspundeam tot eu.

Însă frica, pe de-o parte, si dorinta mea de a-l vedea, pe de altă parte, m-au făcut să hotărâsc: „Mă duc să-l văd, asa... pentru sigurantă“.

Am pornit deci, pe jos, pe cărările Sfântului Munte, pentru a-l întâlni. La capătul acestui răstimp de post aspru, mi se ivise de câteva zile dorinta să mănânc un cataif. „Unde să găsești prăjituri în Sfântul Munte?!“, mă gândeam. „Dacă eram la mănăstire, si dacă nu era Postul Mare, poate s-ar fi aflat ceva. Dar aici, în pădure... poti să-ti iei gândul!“, îmi spuneam în sine.

Această dorință a devenit însă ardentă înlăuntrul meu. Nu mă puteam gândi la nimic altceva. Mintea îmi era parcă focalizată pe această idee. „**Ah, de-as fi avut un cataif...**”, si iar de la capăt. Mă străduiam să-mi concentrez mintea la cuvintele rugăciunii („**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**”), dar nu reuseam mai mult de un minut, două.

Situatia era absolut rizibilă, dar lupta se dovedea dificilă. În felul acesta am mers pe jos cele două ore. Deodată am zărit chiliuta bătrânului.

Am redevenit serios. „**Ia să pun ordine în ceea ce am să-l întreb, ca să nu-l obolesc peste măsură**”, mi-am spus în sinea mea. Într-adevăr, am uitat de cataif si m-am umplut de bucurie în asteptarea întâlnirii.

M-am bucurat si mai mult când am ajuns la poarta din spate a curtii si am văzut că nu mai era nimeni. Îl voi avea pe părintele Paisie numai pentru mine. Întreg al meu! Ce noroc!

Am tras clopotelul si am asteptat alături, ca să mă recunoască. Bătrânul a făcut un zgomot înăuntru, că să-mi dau seama că este în casă. A întârziat puțin. Brusc, a deschis puțin usa, a scos capul încet-încet, strengărește, si m-a privit câteva clipe; a început să râdă si a închis usa la loc.

Îl asteptam, deci, să iasă. De această dată a iesit serios. Cu un aer oficial. Aveam destule zile de când nu-l văzusem. Îi sorbeam chipul cu nesat. Tinea amândouă mâinile întinse înaintea. A început să le miste în sus si în jos. Deodată l-a apucat râsul si s-a oprit. Apoi a redevenit serios si a continuat să păsească încet-încet, cu ifos protocolar. Își tot misca mâinile în sus si în jos, ca să-mi atragă atentia. Tinea ceva în ele. Eu eram mai jos si nu puteam vedea.

A ajuns lângă mine. Cu greu își stăpânea râsul. Își cobora puțin câte puțin mâinile si, de îndată ce încercam să mă uit la ce tinea, le ridica repede mai sus de capul meu.

Râdeam. Am început să ne jucăm, eu străduindu-mă să văd ce tine, iar el coborând si ridicând mâinile. Eram bucurosi.

Le-a coborât brusc si... ce să văd? Pe o farfurioară de cafea - **mult râvnitul cataif însiropat!** M-am pierdut...

- Hai, mănâncă-l repede, să nu vadă cineva si să se smintească, mi-a spus râzând.

Am intrat în curte, am luat cataiful si, împreună cu el, mi-am primit si lectia.

„*Măi, prostule*”, îmi ziceam în gând, „*bătrânul cunoaste până si cea mai neînsemnată dorință a ta, si dacă ti se întâmplă ceva duhovnicesc, dacă ar exista vreo primejdie duhovnicească, tocmai el să nu stie? A cunoscut până si pofta ta după prăjitură, si să nu simtă lupta ta duhovnicească?*”, mă întrebam rusinat. „*De altfel, cum ai scăpat de atacurile demonilor? Esti ridicol dacă socotesti că de tine s-au temut si au luat-o la fugă asa de repede. Si-a pus bătrânul umărul, într-un chip duhovnicesc, si te-a acoperit cu rugăciunea sa, prostule, chiar dacă tu nu ti-ai dat seama*”. Acestea si altele asemenea cugetam, în vreme ce mâneam cataiful.

Părintele mă privea cu dragoste. Mi-a dat si o mică scatoalcă peste cap, din acelea „duhovnicesci”, care îmi făceau mare plăcere. M-am rusinat, desigur, să-l întreb cum ajunsese cataiful la chilia sa, într-o asemenea perioadă... M-am temut de răspunsul pe care as fi putut să-l aud.

Astfel, cu această glumă, bătrânul mi-a dat o foarte serioasă lecție duhovnicească. Înăuntrul sufletului meu s-a înrădăcinat și s-a adâncit încrederea în persoana lui. Era un povătuitor duhovnicesc neînselat. Marea sa iubire se manifesta și printr-o imensă grijă față de fiii săi duhovnicești. Prin harul lui Dumnezeu, distanțele geografice se anulau și bătrânul cunoștea ce se petrece în sufletul fiecărui fiu al său.

Jeep-ul și bicicleta

Altă dată, cuprins de lenevie, am început să mă gândesc că ar fi bine să plec din Munte și să mă întorc în lume, la tot confortul material de rigoare. „Îmi voi lua o bicicletă să fac plimbări pe țărm, și un Jeep, ca să plec în excursii la munte“, mă gândeam. Fiindcă aceste gânduri începeau să mă preseze, și fiindcă se adăugaseră și alte probleme, mi-am zis că ar fi oportun să-l întâlnesc pe bătrân.

Am mers la chilia sa, dar nu era acolo. M-am gândit să trec și pe la o chilie vecină, unde avea obiceiul să se mai ducă uneori.

I-am văzut de departe. Părintele Paisie, sezând pe o buturugă afară, în curte, citea, iar ceilalți - în picioare - ascultau cu atenție. Erau absorbiți. Am înaintat și m-am oprit la vreo trei-patru metri depărtare, ca să nu-i deranjez. La un moment dat, bătrânul s-a oprit din lectură, a ridicat capul, m-a privit și mi-a spus:

- Bun venit! Cu ce ai sosit? Cu Jeep-ul sau cu bicicleta?

Ceilalți monahi au râs, socotind că glumeste. Eu însă am înțeles că îmi cunoștea gândurile. M-am rusinat și mă gândeam: „*De ce n-am mai avut eu un pic de răbdare?*“.

Apoi a continuat lectura și mi-a făcut semn să mă apropii ca să ascult. Erau însemnările cuiva care fusese mai înainte adventist și care dezvăluia vicleniile organizației „**Turnul de veghe**“.

S-a întors zâmbind și mi-a spus cu subînțeles:

- De ce n-ai mai avut un pic de răbdare?
A râs, m-a privit și a continuat:
- Ca să ajungi înainte de a se termina lectura, ai venit repede-repede cu Jeep-ul și cu bicicleta?

Am înțeles că îmi urmărea gândurile. M-am rusinat.

Am început cu toții să râdem... Bineînțeles, pentru motive diferite. Ceilalți n-au bănuț nimic din ceea ce se întâmplase între mine și bătrânul.

Scrisoarea

Un prieten din America avea de înfruntat niste probleme foarte serioase. Era cunoscut părintelui Paisie de mulți ani. A trimis o scrisoare urgentă unui monah din Sfântul Munte, cu rugămintea de a merge la părintele Paisie să-l întrebe despre două-trei probleme concrete, și să-i răspundă apoi telefonic.

Într-adevăr, acest monah s-a dus fără întârziere la chilia părintelui. Bătrânul i-a deschis îndată și, fără să piardă timpul, i-a spus:

- Ia și scrie, ca nu cumva să uiti.

Si a început să-i răspundă la scrisoare, înainte ca celălalt să apuce să-i spună vreo vorbă despre ceva: nici din ce motiv a venit, nici cine l-a trimis, nici ce conținea scrisoarea.

Bătrânul era chiar neliniștit și, înainte de a răspunde la întrebările prietenului, a zis:

- Spune-i să se întoarcă repede, cu primul avion.

Masonii i-au hotărât moartea. Hotărârea a fost deja luată, acum caută doar prilejul potrivit.

Povestiri ale unor cunoscuți de-ai mei

Bătrânul primea scrisori din toată lumea. Săculete întregi. Firește, se afla în imposibilitatea de a răspunde. Erau atât de multe! Cunostea însă ce cuprindeau scrisorile, și le răspundea tuturor în chip miraculos, soluționând problemele prin rugăciune.

••• Un cunoscut ajunsese în mari încurcături prin implicarea sa în Miscarea Scientologică. Îl întâlnisem la părintele Paisie. Mai târziu, pe când se confrunta cu o mare dificultate, a trimis o scrisoare bătrânului și i-a cerut ajutorul. Problema s-a rezolvat absolut miraculos. O mărturisea, mai târziu, amicul însuși: „...*acesta a fost un mare dar de la părintele Paisie*”.

••• O cunostintă de la Universitate, feministă convinsă, cu totul înstrăinată de Hristos și de Biserica Sa, avea de înfruntat, împreună cu familia, serioase probleme sociale și economice. Hotărâse chiar să se sinucidă.

„Am auzit undeva despre bătrânul; m-am apucat atunci și i-am expediat o scrisoare. Nu cunosteam adresa. Am scris atât: P. Paisie, Sfântul Munte. *“Dacă e să meargă - merge...”*, m-am gândit.

N-a trecut mult timp și au încetat certurile în familie, ne-am liniștit între noi. Când mi-am dat seama, am fost uimită. De atunci am început să mă interesez și să-L caut pe Hristos”, a mărturisit ea.

••• Era un om a cărui meserie consta în comercializarea filmelor pornografice. Câștiga mulți bani.

Mi-a spus el însuși povestea lui:

„Auzisem despre părintele Paisie și mi-am zis: *“O să merg să-i spun eu vreo două călugărului, să mă țină minte!”*. M-am dus, asadar, împreună cu alți doi amici, pentru prima dată acolo. Bătrânul ne-a primit pe toți trei în curte.

- Sedeti, ne-a spus, să aduc ceva să vă tratez.

Eu căutam prilejul să-l iau peste picior. I-a tratat mai întâi pe ceilalți doi și, îndată ce a ajuns în fața mea, a întors farfuriuta și a azvârlit prăjitura în noroi.

- Mi-a căzut, a zis. Nu contează, ia-o si mănânc-o.

M-am simtit jignit.

- Cum, să o mănânc cu noroi?
- Dar ce, tu nu-i servești pe oameni cu noroi? mi-a răspuns aspru.

M-am pierdut, eram năucit. M-am ridicat si am plecat! A doua zi m-am dus din nou. Mi le-a spus pe toate mult mai detaliat de data asta. Mi-a fugit pământul de sub picioare. *“Ce să fac?”*, l-am întrebat. *“Mai întâi de toate să termini definitiv cu această... treabă, apoi vino să stăm de vorbă”*.

M-am întors în Tesalonic. Am închis magazinul si am început să caut un serviciu nou. După o lună m-am întors la părintele si l-am găsit. Mi-a spus că trebuie să mă spovedesc, si m-a pus într-o rânduială duhovnicească“.

Omul era deja foarte schimbat. Era acum un creștin fericit si conștiincios.

Sunt nenumărate astfel de întâmplări. Multi oameni le-au trăit. Deseori, când mergeam la bătrânul si asteptam să ne vină rândul pentru a ne primi, se găsea câte cineva să relateze o asemenea experiență personală. Dacă le-am aduna pe toate laolaltă, ar rezulta o carte uriasă.

„METODA“ ÎNVĂȚĂTURII BĂTRÂNULUI -DUHUL SFÂNT

La începutul relației noastre duhovnicești, părintele Paisie îmi vorbea foarte puțin. Cuvintele sale nu aflau în sufletul meu loc prielnic pentru a rodi.

De aceea, la început a căutat să creeze un astfel de loc în sufletul meu. Cum a făcut-o? Prin rugăciunea sa. Rugăciunea care izvora din inima sa neprihănită producea minuni.

Prin rugăciunea lui, asadar, dobândeam eu trăiri și experiențe duhovnicești. Oriunde m-as fi aflat - în Sfântul Munte, în Tesalonic sau în India - simteam rugăciunea lui răsfrângându-se asupra mea și acoperindu-mă cu o negrăită dulceață și bucurie. Câteodată mi se întâmpla chiar și în vis, iar prezenta rugăciunii sale era atât de intensă încât mă trezea.

Alteori semăna cu o adiere suavă, înmiresmată. Câteodată de scurtă durată, câteodată mai îndelungată. Era o infinită diversitate. Întotdeauna însă partea rațională rămânea în planul secund. Mai întâi se petreceau „evenimentele duhovnicești”. Sufletul învăța, cunostea în profunzime, iar apoi ratiunea, ca o bună slujitoare a lui, se străduia să ordoneze, să explice, să exprime în gânduri și cuvinte aceste taine pe care sufletul le trăia.

Dar ce înțeleg când spun că rugăciunea bătrânului mă învăța? Ce înseamnă „rugăciunea lui”?

Era gândul lui care se îndrepta spre mine? Era sufletul său care venea și se atingea de al meu? Nu cumva exista încă ceva, o altă prezentă, o altă persoană, o altă putere? Ce se întâmpla, exact, în aceste clipe minunate?

Cine poate cu adevărat să răspundă la aceste întrebări în toată adâncimea și lărgimea lor? Doar cineva care s-ar afla la măsurile duhovnicești ale bătrânului. Eu voi vorbi numai până acolo unde am trăit, până acolo unde evenimentele mi-au îngăduit să înțeleg.

Calitățile sufletului părintelui Paisie depășeau firea umană în sensul ei obisnuit. Sufletul său era unit în chip desăvârșit cu Duhul Sfânt, cu Hristos, cu Dumnezeu.

Isi curățise deplin sufletul de mizeria spirituală, de întunericul duhovnicesc, de mocirla patimilor (adică mândria, egoismul, iubirea de stăpânire, iubirea de argint, iubirea de plăcere, slava desartă, lenevia, lăcomia pânteceului s.a.m.d.). Prin efortul acesta, legat nemijlocit de participarea permanentă la Tainele Bisericii Ortodoxe, și mai ales la Sfânta împărtășanie, părintele Paisie îl purta înlăuntrul său pe Hristos, pe Duhul Sfânt, pe Dumnezeu. Era purtător-de-Dumnezeu: unde se afla părintele Paisie, acolo Se manifesta Duhul Sfânt, Dumnezeu.

Astfel, făgăduinta pe care Iisus Hristos le-a făcut-o tuturor ucenicilor Săi din toate veacurile (***Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el*** - Ioan 6, 56) era o realitate zilnică pentru el.

Această potentă, pe care o au toți creștinii ortodocși, părintele Paisie o adusesse la stadiul ultim, acela de act. Cu alte cuvinte, o transformase, la capătul unor mari osteneli, din posibilitate în realitate.

Ceea ce părintele Paisie năzuia în sufletul său, Duhul Sfânt împlinea. Ceea ce sufletul său atingea, primea atingerea Duhului Sfânt.

Cunostinta bătrânului era cunostinta Duhului Sfânt, aflat din belsug în sufletul său. Când stăteai alături de el, simteai strălucirea Duhului Sfânt revărsându-se peste tine, transfigurându-te. Atunci când mă aflu departe de el, vointa bătrânului, exprimată în rugăciunea sa, devenea un canal prin care se transmiteau în sufletul meu energii dumnezeiesti. Puterea bătrânului era Hristos, Care locuia înlăuntrul său.

Bătrânul lucra cu Dumnezeu, si Dumnezeu locuia înlăuntrul său.

De aceea cred că însusi harul lui Hristos, Duhul Adevărului, Duhul Sfânt m-a învățat, prin rugăciunile părintelui Paisie.

De altminteri, aceasta propovăduieste si Evanghelia.

Era profetit de către prorocii Vechiului Testament, cu secole înainte de a Se arăta Domnul Iisus Hristos, că Dumnezeu va trimite Duhul Său oamenilor în vremea întrupării lui Hristos. Domnul le-a amintit aceste profetii iudeilor, zicând: Scris este în proroci: **“Si vor fi toti învățati de Dumnezeu”** (Ioan 6, 45).

Mai târziu, adresându-Se ucenicilor, Hristos le-a zis: **Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteti să le purtati. Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul** (Ioan 16, 12-13).

Si, înainte de jertfa Sa pe cruce din iubire pentru întreaga omenire, vorbindu-le ucenicilor Săi întristati, a spus: **Si Eu voi ruga pe Tatăl Meu, si alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, Duhul Adevărului, pe Care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaste; voi îl cunoasteti, că rămâne la voi si în voi va fi!** (Ioan 14, 16-17).

După ani de zile, înfățișându-le activitatea sa celorlalti creștini, Apostolul Petru povestea: **Si când am început eu să vorbesc, Duhul Sfânt a căzut peste ei, ca si peste noi la început. Si mi-am adus aminte de cuvântul Domnului, când zicea: Ioan a botezat cu apă; voi însă vă veti boteza cu Duh Sfânt. Deci, dacă Dumnezeu a dat lor acelasi dar ca si nouă, acelora care au crezut în Domnul Iisus Hristos, cine eram eu ca să-L pot opri pe Dumnezeu?** (Fapte 11, 15-17).

În cele din urmă, dacă Dumnezeu nu-Si pune mâna Sa, în chipul stiut de El, mai mult sau mai puțin vădit, atunci îi este cu neputință omului să descopere adevărul, să ajungă si să rămână credincios până la sfârșit lui Iisus Hristos, unicul mântuitor al omenirii. Noi trebuie să cerem tocmai ajutorul lui Dumnezeu.

Lucrurile pe care le învăț într-o clipă harul dumnezeiesc, Duhul Sfânt, sunt adânci si necuprinse, astfel încât ele nu încap în cuvinte omenești, si nici măcar în ratiunea omenească limitată care a creat aceste cuvinte.

Cea dintâi lectie importantă este că există Duhul Sfânt. Aceasta o trăiesti, este de domeniul evidentei. Exact asa precum stii că există lumina soarelui, pentru că o vezi, precum stii că focul încălzește, pentru că o simți pe pielea ta.

Diferenta constă în faptul că evidenta Duhului Sfânt, atunci când îl trăiesti pe viu, este de mii de ori mai izbitoare.

Tot asa precum atunci când cineva, văzând obiectele lumii materiale cu ajutorul - sau mai degrabă din pricina - luminii soarelui, dobândește în acelasi timp si o cunoastere si o experientă a luminii însăși, exact în acelasi fel,

atunci când cineva cunoaște taina lumii duhovnicești prin Duhul Sfânt, dobândește totodată și o cunoaștere și o experiență a Duhului Sfânt însuși.

Este dificil să-i explice cineva unuia care s-a născut orb ce înseamnă „lumină”, ce înseamnă „a vedea”. De oricâtă elocință ar dispune, el îi va putea transmite extrem de puține date individului orb. Însă, dacă printr-o operație reușită va izbuti să-l facă să vadă, atunci nu mai trebuie să-i explice nimic. Cel care mai înainte fusese orb, cunoaște acum el însuși. Are o trăire și o experiență personală. Acum cunoaște fără explicații rationale, care se dovedesc de prisos și chiar obositoare.

În chip asemănător se întâmplă și cu Duhul Sfânt.

Cel ce trupește este orb își cunoaște orbirea sa, căci îi aude pe ceilalți oameni vorbind despre lumină, culori, soare, zi, noapte. Din toate acestea își dă seama că se petrece în această viață ceva foarte important, pe care însă el nu este în stare să-l cunoască.

Noi, cei orbi duhovnicești, ne aflăm într-o situație mai dificilă. Nu cunoaștem că suntem orbi duhovnicești, astfel încât să ne căutăm cu ardoare tămăduirea. Este tocmai motivul pentru care cei mai mulți dintre noi ne astupăm urechile, ne închidem sufletul față de Hristos, Care ne vorbește despre lumea duhovnicească și despre viața veșnică. Trăim și murim în întunericul nostru duhovnicesc, fără a cunoaște vreodată Lumina lumii, pe Duhul Sfânt, pe Dumnezeu.

Desigur, există trepte diferite ale participării noastre la această Lumină a lumii. Contemplarea luminii necreate este considerată a fi cea mai înaltă culme duhovnicească. Odată, întrebat de mine despre acest subiect, părintele Paisie mi-a relatat o experiență de-a sa:

„Eram la chilie (este vorba despre Chilia lui Ipatie, mai sus de Katunakia - n.a.). Mă rugam, când am văzut lumina necreată. La un moment dat, când ea s-a retras, am privit în jurul meu și mi s-a părut că e semiîntuneric. *“O fi apus soarele”*, îmi zic. Ridic ochii și... ce să văd? Soarele se afla pe mijlocul boltii. Era luna iulie, toiu verii, și mie mi se părea semiîntuneric. Mi se adaptaseră ochii la cealaltă lumină. Ca să-ți dai seama cât de intensă a fost...”.

Reaua mea intenție mi-a creat o multime de păcate personale, care deschiseseră un adevărat abis între mine și Dumnezeu. Rugăciunea bătrânului, având ca „material” mila lui Dumnezeu, „clădea” podul peste abisul păcatelor, prin care primeam darurile iubirii lui Dumnezeu.

MAREA BINECUVÂNTARE

Cu cât un eveniment are o mai mare încărcătură duhovnicească, cu atât este mai dificil să vorbești despre el. Nu există cuvinte, nu există sensuri lingvistice care să-l poată exprima. De asemenea, nu există experiențe sau imagini analoge din lumea materială în care trăim, astfel încât să poată face cineva apel la o cât de slabă comparație.

Apostolul Pavel spune despre aceasta: *...a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască (II Cor. 12, 4)*. Adică a auzit, a trăit, a înțeles -cu puterea lui Hristos - lucruri pe care nu-i stă în puteri omului să le exprime prin cuvânt.

Intr-o după-amiază mă dusesem în curtea din spate a bătrânului, și am simțit în aer o mireasmă deosebită.

- Părinte, ai ars tămâie? l-am întrebat. Mi-am rotit privirile în stânga și în dreapta, încercând să localizez sursa miresmei. Nu era nimic. Mă aflu într-un spațiu deschis.

- Miroase frumos? m-a întrebat liniștit bătrânul.

- Da, părinte, minunat! am răspuns în timp ce mă asezam lângă el.

Mă obișnuisem deja cu aceste întâmplări neobișnuite, inexplicabile, care se petreceau în jurul chiliei și persoanei bătrânului, așa încât am renunțat și de data aceasta la alte comentarii și întrebări. Mi-am amintit de sfatul pe care mi-l dăduse în trecut:

„Nu trebuie să dai importantă acestor întâmplări, nici să te preocupi mult de ele, căci există primejdia să te amăgească diavolul. Dacă o întâmplare este de la Dumnezeu și tu o treci cu vederea din precauție duhovnicească, atunci Bunul Dumnezeu va găsi o modalitate mai evidentă pentru a-ți vorbi”.

Asadar, am uitat repede evenimentul, fiind captivat de interesantele discuții cu părintele Paisie.

Intr-un sfârșit, m-am ridicat să plec. M-am aplecat să-i sărut mâna, nădăjduind să-mi dea vreo scatoalcă „duhovnicească” și astfel să-mi umple de bucurie și pace mintea și inima. Într-adevăr, așa s-a întâmplat.

Ajunghând la usa din spate și fiind singuri, cuprins de o dorință bruscă, i-am luat mâna și i-am sărutat-o. Bătrânul râdea. Era bucuros. Eu mă aflu deja în acea „betie cumpătată”.

A închis. El era pe dinăuntru, eu afară, ceva mai jos. Îmi spunea glume despre „cofetăria” lui Dumnezeu. Eu mă bucuram, și în același timp mă sfiiam mult. Nu voiam să plec, să mă dezlipesc de lângă el. Unde să mă duc? Mi-era atât de bine în apropierea lui!

Si-a pus amândouă mâinile pe capul meu și si-a ridicat o clipă ochii spre cer. Un râu duhovnicesc s-a revărsat atunci înlăuntrul meu. Rămăsesem fără grai. Eram atât de plin de viață! Câtă pace! Câtă lumină! Câtă bucurie! - iar acestea sunt cuvinte foarte sărace. Rusinat, mi-am ridicat ochii și l-am privit. Avea o bucurie sobră. Si-a întins mâna și a rupt o crenguță din tufa alăturată. Mă lovea alintător peste cap. Valuri-valuri se revărsa peste mine harul. Așa îl

simteam, ca pe un râu dezlăntuit. Desi eram eu însumi, deplin constient de ceea ce mă înconjura, în acelasi timp mă „îmbătasem“ de Duh.

Aceste lucruri s-au întâmplat dintotdeauna în Biserica lui Hristos, după cum se întâmplă si în zilele noastre.

Iată ce spune în Evanghelie Sfântul Ioan înaintemergătorul, Botezătorul lui Hristos: ***Eu unul vă botez cu apă spre pocăintă, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine; Lui nu sunt vrednic să-I duc încălțăminte; Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt si cu foc*** (Matei 3, 11).

În multe rânduri Hristos făgăduise să îl dea pe Duhul Sfânt, Mângâietorul, celor ce vor crede în El, ca să-i călăuzească la tot adevărul. Într-adevăr, în ziua Cincizecimii Dumnezeu Se uneste cu oamenii în Duhul Sfânt: Si li s-au arătat, împărtite, limbi ca de foc, si au sezut pe fiecare dintre ei. Si s-au umplut toti de Duhul Sfânt (Fapte 2, 3-4).

Mai târziu, iată ce se întâmplă prin Apostoli: încă pe când Petru grăia aceste cuvinte, ***Duhul Sfânt a căzut peste toti cei care ascultau cuvântul*** (Fapte 10, 44).

Iată si alt exemplu: Iar apostolii din Ierusalim, auzind că Samaria a primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru si pe Ioan, care, coborând, s-au rugat pentru ei, ca să primească Duhul Sfânt. Căci nu Se pogorâse încă peste nici unul dintre ei, ci erau numai botezati în numele Domnului Iisus. Atunci își puneau mâinile peste ei, si ei luau Duhul Sfânt (Fapte 8, 14-17).

Sunt astăzi încredintat că un dar asemănător am trăit si eu atunci, cu rugăciunile bătrânului Paisie.

Nu-mi amintesc cum am plecat de la usa bătrânului. Îmi aduc aminte însă că am urcat într-un suflet cărarea către Sfânta Mănăstire Kutlumi. Pe drum îmi scosesem puloverul, astfel încât am intrat în mănăstire numai într-o flanelută. Monahii erau rigurosi în ceea ce privește vestimentatia. Nimeni însă nu mi-a spus nimic.

Mă priveau cu înțelegere si uimire. Si-au dat seama ce mi se întâmpla.

Părintele A. a suspinat si mi-a zis: „Ah! Unii se ostenesc, iar altii primesc binecuvântări!“. Am râs, bucuros de gluma sa plină de bunătate.

Acest har a rămas asupra mea multe zile si era foarte intens. Am experiat această stare vreme de aproximativ o lună. Aveam în adânc pace si liniste, bucurie si satisfactie. Mi se transfiguraseră până si trăsăturile fetei, miscarile, cuvintele. După zece zile m-am dus la altă mănăstire. Îndată ce m-a văzut, un ieromonah a exclamat: „***Iată un vizitator 'plin de har'!***“.

ÎNGERUL PĂZITOR

După mult timp mi-am amintit un alt eveniment, pe care îl uitasem de îndată ce se consumase. Mi se întâmplase în chiar ziua aceea în care am plecat de la usa bătrânului, în locul unde cărarea trece printre chiparosi, aproape de curte.

Imi amintesc că m-am aflat deodată în fata unui tânăr frumos de 16-17 ani, îmbrăcat într-un vesmânt de pret, asemănător cu cel de diacon. Stăteam la o distanță de un metru unul față de celălalt. Era foarte frumos. De o frumusetă imaculată. Ca o floare de câmp. Fără nimic trupesc, provocator - așa cum de multe ori se arată a fi frumusetă oamenilor.

Nu mai tin minte nici cât timp, nici despre ce am vorbit, însă pe tot parcursul conversației am știut în sufletul meu cu claritate că era înger. Îngerul meu păzitor, îndată după aceea am uitat cu desăvârșire întâmplarea.

Mai târziu, când mi-am amintit, am mers la părintele Paisie și i-am povestit. A râs! „Pe atunci erai încă prunc duhovnicesc, dar acum, că te-ai copt nitel, a îngăduit Dumnezeu să ți-o amintesti”, mi-a spus el.

Din nefericire însă, mă purtam tare necugetat. Aceste bogate daruri îmi erau repede furate. Aveam buzunarele găurite... De câte ori ieșeam în lume, mă lăsam târât în multe păcate, risipind uriasele daruri și ajungând chiar mai sărac decât la început.

Bătrânul nu s-a indignat din pricina mea, și nici nu s-a descurajat. De fiecare dată când mă întorceam cu căintă, mă apuca, mă ridica, mă curăta, mă tămăduia, mă „îmbrăca” iarăși boiereste în pietre scumpe (v. Luca 15, 22), și astfel mă trimitea înapoi în lume.

De câte ori nu s-a întâmplat aceeași tristă istorie? De câte ori! Mă purtam atât de des ca un lipsit de minte și nemulțumitor... Dar niciodată bătrânul nu și-a împrutinat sau mărginit darurile duhovnicești... Aceasta era dărnicia sa!

- ...pentru că Dumnezeu este iubire (I Ioan 4, 8)
- ...pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă (Rom.5,5)
- Iubirea desăvârșită alungă frica (I Ioan 4, 18)
- Să cunoașteți iubirea lui Hristos, cea mai presus de cunostință (Efes. 3, 19)

Înainte vreme, nimeni nu mă iubea cu adevărat pentru ceea ce sunt. Toti mă „iubeau” pentru un motiv. Domnisoarele mă „iubeau” în măsura în care socoteau că am un chip sau un corp frumos. Dar dacă în urma unui accident m-as fi ales cu vreo invaliditate, oare n-as fi rămas aceeași persoană? Totuși, nici una dintre ele n-ar fi rămas lângă mine. Nici una nu mă iubea adevărat. Nici una nu iubea acel miez adânc al ființei mele, cu alte cuvinte - pe mine însumi. Nici una dintre ele nu cultiva o relație cu mine, ci numai cu trupul meu.

Prietenii de ce mă iubeau? Pentru minte, pentru idei, pentru sarm, pentru cunostinte? Dacă nu eram la Universitate, n-as fi rămas aceeași persoană? Dacă mă loveam la cap și mi se îngreua mintea, n-as fi fost același? Cine m-ar fi iubit atunci? Nimeni.

Nici chiar dragostea părinților mei nu se arăta a fi una cu totul curată. Era umbrită de niste așteptări, de anumite dorințe de răsplată în viitor. Dincolo de dragostea firească, mă iubeau și pentru o seamă de motive precise. Pentru că eram inteligent, pentru că eram un elev bun, pentru că urma să-i îngrijesc la bătrânețe.

Dar nu exista nimeni care să mă iubească pentru ceea ce eram? Curat, fără nici un interes, fără să aștepte vreo oarecare răsplată? Nu avea importantă dacă eram destept sau prost, frumos sau urât, bun sau rău. În spatele tuturor acestor lucruri superficiale existam eu, sinele meu adevărat. Voiam ca cineva să mă iubească pur și simplu, numai pentru că existam. Să iubească miezul adânc al ființei mele, nu fardurile sociale.

Am început asadar să mă dispensez de toate aceste „podoabe”. Mai întâi hainele. Am început să mă îmbrac urât, fără gust. Prietenii au fost repede dezamăgiți, nu putini dintre ei s-au mâniat chiar de această schimbare și s-au îndepărtat de mine.

Am realizat cu uimire cât de false și de superficiale erau relațiile mele cu cei din jur. Chiar și cei mai apropiați prieteni ai mei începuseră să se poticnească. Eram însă hotărât să merg până la capăt. Să arunc de pe mine, să mă eliberez de orice lucru superficial, mincinos. Să mă dezgolesc cu desăvârșire pe mine însumi, până la a rămâne fiinta curată, pură.

Doar atunci as fi cunoscut cine sunt aceia care mă percep real și profund: cei care ar fi continuat să rămână alături de mine numai și numai pentru ceea ce sunt.

Ei bine, n-a rămas nimeni... M-am aflat absolut singur. Într-o solitudine fiintială. Nimeni nu m-a urmat în profunzime. Detectasem centrul ființei mele, miezul sinelui meu, dar... rămăsesem singur. Mi-ar fi fost ușor să mă întorc la o viață superficială. Stiam să joc aceste roluri de mic copil. Puteam juca din nou rolul îndrăgostitului, al prietenului, al fiului. Dar nu voiam. O dată ce descoperisem centrul ființei mele, intentionam să mă ocup de mine însumi. Voiam să îmi cunosc sinele. Calamitatea falsei conștiințe de sine îmi produsese suferință. Această suferință a distrus falsul idol frumos pe care îl făurisem în lăuntru meu.

Suferința se dovedea un bisturiu ascuțit. Tăia adânc și îmi despărtea carnea de oase. Falsul de adevăr. Exista în interiorul meu multă minciună care trebuia expulzată. Chirurgul era hotărât. Operația trebuia să aibă loc. În caz contrar, nu exista nici o șansă de salvare. Durerea era focul care mistuia minciunile.

În acea vreme am trecut printr-o mare durere. Sufeream mult și profund. Simteam oasele zdrobindu-mi-se. Sufletul îmi rămăsese încremenit și terifiat. Îmi simteam mintea gata să se spargă în mii de bucățele. Întâmpinam mari dificultăți în a-mi păstra facultatea de a raționa. Nu puteam dormi... Mi-era teamă să mă culc. Îndată ce mă răpea puțin somnul și îmi slăbea controlul rațiunii asupra simțirii, atunci din sufletul meu, ca dintr-o imensă rană înșăngerată, se revărsa deodată un râu de cumplită durere, amenințând să-mi dizolve întreaga ființă. Mă trezeam speriat, silindu-mă să-mi stăpânesc grozava durere. Mă temeam că, neputând rezista suferinței, înnebunirea va fi un proces inevitabil.

Făceam eforturi intense si perseverente de a-mi explica această durere. Mă străduiam să aflu cauza ei. Era oare lipsa iubirii, a adevărului? Viata mea desartă? Căutam cu zbucium arzător răspunsul. Să existe oare iubire adevărată în lume? Nu cumva căutam imposibilul?

Am mers la părintele Paisie si mi-am deschis înaintea lui adâncurile inimii. Așteptam cu agonie răspunsul. Atunci mi-a spus:

*„Omul merită să fie iubit numai pentru că este chipul lui Dumnezeu. Nu are importantă nici dacă este bun sau rău, virtuos sau păcătos. - Omul merită să fie iubit pentru ceea ce este. Hristos a iubit si S-a jertfit pentru oameni păcătosi, destrăbălati: **N-am venit să chem pe cei drepti, ci pe cei păcătosi la pocăintă** (Marcu 2, 17). În acest fel trebuie să-i iubim pe toti, fără deosebire. Asa precum soarele răsare pentru toti, inteligenti si prosti, buni si răi, frumosi si urâti, astfel si iubirea noastră trebuie să fie ca si iubirea lui Dumnezeu, care seamănă cu soarele si se îndreaptă fără deosebire către toate făpturile Sale“.*

Am găsit alinare. Cel puțin era cineva de acord cu mine. Cineva mă înțelegea... Ce mângâiere! Acest cineva era părintele Paisie.

M-am întors acasă. Durerea... durerea, însă! Câteodată nu rezistam si mă trezeam noaptea plângând. „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu!“. Un strigăt mut iese din lăuntrul meu. Numai atât: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu!“. Mă izbeam cu capul de pernă, cufundat într-o căintă adâncă. Pe toate le făcusem atât de gresit, atât de strâmb... În aceste nopți înfricosătoare luptam deznădăjduit pentru întreaga mea viață.

S-a întâmplat într-o seară. Eram singur în apartament. Mă rugam, când am simțit că Se apropie de mine. Nevăzut, dar atât de prezent. Imaterial, dar atotputernic. De neajuns, dar atât de aproape.

S-a atins de mine, dar nu la suprafață, ci în adâncul meu. Până la marginea fiintei mele. M-a umplut, S-a revărsat în mine. S-a unit cu mine atât de strâns, încât am devenit una. Nimic nu se poate uni atât de mult cu altceva. M-a îmbătat. Ardeam ca focul. Trupul îmi era o adevărată văpaie. Voiam să mă deschid cu desăvârșire. Nici un colț al sufletului să nu-mi rămână ascuns. Oricât de urât si de murdar ar fi fost. Voiam ca toate să fie cunoscute si vădite. Mărturiseam si îmi dezveleam toate cele strâmbe si murdare, toate răutățile mele... Doream cu ardoare să viziteze fiecare colț al sufletului meu. Pe de altă parte, mă simteam atât de nevrednic, atât de nepotrivit să coexist cu El. Am căzut cu fata la pământ. Voiam să mă mistui în beton...

Era o iubire uriasă, necuprinsă. Venea de pretutindeni. Din nemărginit. Ea le tine pe toate. Era puterea care tine totul. Toate își luau puterea existentei din această Iubire. Toate își perpetuau existenta datorită ei.

Voiam să încetez să mai trăiesc. Voiam să mă pierd, să mă dizolv. Nu îndrăzneam să exist si să mă unesc cu ea. Eram nemiscat. Ea se apropia de mine. Izvorând din Cel ce există dintotdeauna, această Iubire se răspândea către toti, străbătând toate.

La această Iubire se răspunde numai cu o iubire identică. Nimic mai puțin. Trebuie să vrem, să îndrăznim să iubim în acelasi mod. Numai acest lucru este vrednic de El, de Izvorul Iubirii, de Hristos.

Tocmai pentru că mă iubea, mă lăsa să mă apropii de El, si mă curăta, mă tămăduia desăvârșit de toate durerile si rănile.

Mă trăgea lin, statornic, sigur, din întuneric la lumină, din mizerie la curăție, din neființă la ființă. Îmi dăruia o existență mai intensă, mai adevărată, mai vie. Nu pentru că avea nevoie de mine, ci pentru că era iubire.

Nu numai că mă iubea... Era însăși iubirea.

Mă cuprinde același sentiment al neputinței de a exprima cele inexprimabile. Cât timp a durat? Nu știu. Noaptea a început, tot noaptea s-a terminat. Ce influență a avut asupra mea? Mi-a vindecat durerea, mi-a întărit mintea, a făcut să dispară primejdia, a răspuns tuturor frământărilor și căutărilor mele. Am aflat chiar infinit mai mult. Mi-a dăruit o cunoaștere trăită, sigură, inalienabilă. Influența ei continuă până astăzi.

Am cunoscut asadar că firea omenească, fiecare dintre noi, are prin conlucrarea lui Dumnezeu putința de a năște în inima sa o astfel de iubire. Dacă o face, se preschimbă ontologic, se îndumnezeiește!

Putini o fac într-adevăr. Dar tuturor le stă în putere. Noi, cei mulți, ne lenevim, ne temem, ne preocupăm de lucruri neînsemnate. Suntem deplin vinovați pentru o asemenea atitudine.

Aceasta este dragostea duhovnicească pe care o năște Duhul Sfânt în sufletul omului. Aceasta îl face pe om părtaş dumnezeiestii firi (II Petru 1, 4).

Această iubire este nesfârșit mai înaltă decât oricare iubire omenească. Iubirea maternă este neînsemnată în fața ei. Această iubire este atotputernică. Nimic nu-i poate sta împotrivă. Această iubire înfrânge moartea, biruiește legile firii. Această iubire este cea care a pus lege tuturor lucrurilor, este taina totului: ...pentru că Dumnezeu este iubire (I Ioan 4, 8).

Părintele Paisie avea înlăuntrul său o astfel de iubire pentru toți oamenii, pentru toate făpturile, pentru întreaga creație. În acest fel mă iubea și pe mine. Această iubire a sa a devenit suportul vieții mele. Pe această iubire mă voi sprijini până la moarte. Pe ea m-am putut sprijini când eram în India. Atâta vreme cât există cineva care îl iubeste în acest chip, de ce să se teamă omul? Numai de sine însuși, poate.

Câteodată **bătrânul obisnuia să „blesteme”** râzând: **„Să vă ardă Dumnezeu cu iubirea Lui!”**. Multi o înțelegeau metaforic. Eu cunosteam că se exprimă cu maximă rigoare. Rugăciunea sa mi-a dăruit și această experiență.

Și, dacă eu am smuls această experiență din mila lui Dumnezeu, pentru rugăciunile bătrânului Paisie, deoarece aveam nevoie de ea ca să rămân în viață, au existat, însă, există și vor exista oameni care au dobândit această culme a culmilor prin lupte personale, prin vrednicia lor personală.

Un astfel de om este Sfântul Simeon Noul Teolog, monah din Constantinopol (949-1022 d.H.). Rareori sfinții vorbesc atât de evident, atât de deschis despre experiențele lor „în Hristos”. Iată cum descrie Sfântul una dintre experiențele sale de acest fel:

„[Iubirea] se află deodată iarăși în mine, cunoscută, întreagă. Și o văzui în mijlocul inimii mele ca un luminător, ca un disc al soarelui. ... Fiind în afară de toate făpturile, este totodată împreună cu toate. Este foc, este și strălucire, se face și nor al luminii, dar este și soare. ... Mi-a dezgolit mintea de simțirea lumii și m-a îmbrăcat în vesmântul simțirii spirituale.

Astfel, m-a despărțit de cele văzut și m-a unit cu cele nevăzute. Și mi-a dăruit să văd pe Cel necreat și să mă bucur de El. ... Și am fost unit cu Cel necreat, cu Cel nestricăcios și fără de început, cu Cel de tot nevăzut. Căci aceasta o face iubirea“

ÎNTÂLNIREA CU SWAMI YOGAMUKANANDA

În acea perioadă viața mea era influențată de mulți factori. O puternică înrăurire avea rugăciunea bătrânului, pe care o simteam în diverse momente ale zilei sau ale nopții revărsându-se pasnic peste sufletul meu tulburat, dăruindu-mi o oază de bucurie în adâncă mea durere și o anumită limpezime și liniște în torentul gândurilor. Simteam mângâierea unei puteri care mă întărea, și dobândeam încetul cu încetul o nădejde care mă ținea departe de impas și de autodistrugere.

De cealaltă parte, nu conștineam cu vechile mele obiceiuri rele, care cu anii deveniseră patimi ce-si întinseseră în sufletul meu rădăcini adânci și viguroase. Mă duceau de nas.

Încercam să umplu golul din viața mea cu lucruri materiale și cu filosofii, dar acest gol se mărea, iar agonia se întetea... Creierul depunea eforturi febrile pentru a afla răspunsuri și soluții. Cărți, multe cărți... Multă lectură, multă reflecție. Filosofii, doctrine, muzică, tehnică... dar nici un rezultat, nici o dezlegare, nici o ieșire.

Bătrânul îmi arăta nenumărate lucruri. Lucruri mari și minunate. Lucruri esențiale și înălțătoare. Nu-mi vorbea prin cuvinte, ci îmi dăruia trăiri. Atingea sufletul meu cu sufletul lui, ne lega iubirea sa dulce, arzătoare, și îmi dăruia ochii săi duhovnicești ca să-i văd inima, ca să văd în general.

Astfel a început să se destrame treptat norul dens care mă învăluia. Lumea mi se descoperea într-o tainică adâncime și bogăție. Viața dobândeă sens, iar cunoașterea existenței acestor lucruri era un alt fel de plăcere. O plăcere adevărată care nu se sfârșea, care devenea tot mai adâncă și mai intensă, care, atunci când se retrăgea, lăsa în urmă bucurie, iar nu tristețe. Aceasta era plăcerea duhovnicească.

De atunci și până astăzi, am păstrat această înclinație către contemplarea tainei. Norii, păsările, soarele, copacii, stâncile, animalele, marea, oamenii, întreaga lume mi se descoperea ca o taină necuprinsă. Iar cea mai mare și mai intimă taină era sinele meu însuși. Mi se părea atât de minunat și atât de necunoscut... Ce ascundea lumea? Ce ascundea sufletul? Intuiam că acestea sunt lucrurile esențiale și voiam să le cunosc.

Simteam că toate se află sub un control anume. O putere ascunsă, nevăzută, le stăpânea. Rebel și anarhist în concepții cum eram pe atunci, voiam să scap de acest control, de această putere.

Sufeream și multe alte influențe în afară de cele ale bătrânului. Viața mea destrăbălată mă expunea acestor influențe. Interesul meu pentru ocultism, ezoterism, magie „albă”, yoga, zen, buddhism, s.a.m.d., nu se diminuase. N-aveam deloc un punct de vedere clar asupra tuturor acestora. Mi se păreau importante, dătătoare de speranță, capabile la rândul lor să reveleze posibilitățile vieții adevărate. Făgăduințele erau multe și mari... Le dădeam crezare.

Desigur, **bătrânul mă avertizase:**

„Uite, copilul meu, există două puteri în lume: Dumnezeu si diavolul. Depinde cu cine se înrudește cineva. Eu sunt cu Dumnezeu, cu Hristos. Acestia cu cine sunt? Are si Satana oarecare putere. Face si el oarece minuni. Era arhanghel, si își păstrează puterea de arhanghel, tocmai pentru că Darurile lui Dumnezeu sunt neclintite.

Dumnezeu l-a plăsmuit pe arhanghelul Lucifer si l-a împodobit cu toate virtutile si cu multe puteri. Acesta s-a pervertit însă pe sine. Datorită mândriei, a dat o rea întrebuintare libertății pe care i-a dăruit-o Dumnezeu, si a căzut astfel din starea sa ontologică si din locul său din cer: Am văzut pe satana ca un fulger căzând din cer (Luca 10, 18). A căzut si a devenit diavol. A căzut, si din lumină a devenit întuneric. A plăsmuit pentru prima dată răutatea si minciuna. De aceea Hristos îl numeste tatăl minciunii (Ioan 8, 44). Înainte de căderea lui Lucifer nu exista nicăieri în cosmos răutate: Dumnezeu le-a creat pe toate bune foarte (Fac. 1,31).

Diavolul îi urăște pe oameni pentru că sunt meniti comuniunii cu Dumnezeu în vesnicie. Acum el se luptă ca să-l despartă pe om de Dumnezeu cu orice chip, prin minciună, răătăcire, viclenie, cugete, fapte; să-l îndepărteze de lumină si să-l aducă la întuneric, anume în stăpânirea lui. Există oameni care au intrat în slujba diavolului. Prin ei săvârsește Satana diferite false minuni“.

Mai auzisem toate aceste lucruri, dar nu le crezusem. Nici nu le respingeam, nici nu le acceptam. De această dată ele veneau din partea unui om atât de bun si de blând, încât mi-era greu să le pun la îndoială. Fusesem martorul atâtor lucruri minunate săvârșite de el, văzusem la el atâtea puteri, atâtea cunostinte, atâta sfintenie, încât nu puteam să-i ignor părerea. Ezitam.

Exista, de cealaltă parte, punctul de vedere conform căruia toti suntem una. Toate religiile conduc la acelasi Dumnezeu. Toate drumurile duc la aceeasi destinatie. Bineînțeles, fiecare se străduieste să facă o reclamă mai mare propriului său „magazin“. Yoghinii pretindeau că cea mai înaltă cale este yoga si le găseau neajunsuri celorlalti. Masonii aveau ceva de obiectat despre restul, recomandându-se în final pe ei însisi ca fiind mai înțelepti si mai buni. Magii „albi“ sustineau că ei se mulează mai bine pe structura sufletească a omului apusean si că yoga este pentru orientali. Punctul asupra căruia păreau toti să ajungă la consens era acela că Biserica este o institutie moartă, stupidă, o fosilă vrednică de milă care nu posedă cunoastere, putere, viață. În general, însă, își adaptau punctul de vedere în functie de discutie si de circumstantă. Urmăreau cu atentie ce cămasă ideologică este la modă si o îmbrăcau pe aceea. Desigur, n-am depistat din primă instantă aceste tertipuri prozelitiste, desi s-ar fi convenit să fiu mai vigilant. Eram însă lipsit de orice viclenie în tot acest tăvălug. Surprinzător, dar asa s-a întâmplat.

Plimbându-mă odată prin pădure, ca să-mi alin durerea si să pun ordine în gândurile mele, să trag o concluzie după toate cele întâmplate, m-am întins puțin la rădăcina unui pin.

Atunci ceva m-a învăluit brusc si m-a cuprins în întregime. Am pierdut cu desăvârșire contactul cu lumea exterioară. Nu vedeam, nu auzeam, nu mai simteam nimic din cele ce se petreceau în pădure. Nu stiu dacă aveam ochii închisi sau deschisi.

Vedeam o singură imagine... o femeie frumoasă cu păr lung si negru, îmbrăcată într-o haină lungă, cafenie. În locul ochilor avea doi pesti de argint, de mărimea ochelarilor. Era impresionant de frumoasă. În câteva clipe a dispărut la fel de brusc.

Am continuat să rămân întins și să mă gândesc. Nu mă nelinistisem. Am înțeles că era un mesaj din ashram.

Zilele precedente, spre exemplu, simțisem în timp ce păseam pe bulevardul Tsimiski cum cineva încerca să inoculeze de la distanță în sufletul meu dorința de a merge la ashram. Am atribuit faptul lui Shivamurti, femeia care întemeiasă în Grecia ashramul yoghin. Nu mă supusesem însă acestei provocări, înțelegând foarte bine că dorința îmi fusese „implantată” din afară, ceea ce îmi provocase chiar o criză de furie.

De data aceasta era totuși ceva intens, astfel încât m-am hotărât să merg. Din curiozitate? Stiu și eu?... Mi-am zis pur și simplu să merg. N-am stat pe gânduri prea mult. Socoteam că o voi scoate la capăt cumva.

Intr-una din zilele următoare m-am dus. Am urcat cu automobilul până la vila din Panorama, acolo unde era adăpostit pe atunci ashramul. Ziua era scăldată în soare și gazonul uscat. În curtea din spate se afla Shivamurti împreună cu o swami (călugărită yoghină) indiană. Vizitatoarea străină era brunetă, frumoasă, cu păr scurt. Ceilalți locatari ai ashramului se preumblau în jurul lor, la o oarecare distanță. Căutau prilejul de a o cunoaște și de a convorbi cu cea swami indiană, pe care o considerau foarte înaintată spiritual.

Datorită multelor mele relații cu oamenii, stiam să fiu oricând agreabil și plin de umor. Așa se face că m-am pomenit glumind:

- Te-am căutat în cer și te-am găsit pe pământ.

Indianca s-a aplecat și a întrebat-o pe Shivamurti, în engleză:

- Ce a spus?

I-a explicat... Pe Shivamurti căutam să o află când am urcat.

Fată de Shivamurti nu încercam nici simpatii, nici antipatii. O demitizasem din prima clipă când o văzusem. Descinsesem pe atunci în același ashram, dornic să o întâlnesc. Toată multimea aștepta cu nerăbdare ieșirea ei din cameră. Mi se părea puțin prostesc comportamentul lor. Cei mai mulți erau tineri. A ieșit brusc din cameră, cu un aer extrem de impozant. Ca o împărăteasă care ieșea să fie slăvită de supuși, în vreme ce le împărțea darurile și bunăvoința ei. Doar că ea era cea care avea mai multă nevoie de admirația lor. Mi-a părut un teatru jucat prost. Ea mi-a aruncat o privire piezișă. N-am răspuns cu rolul admiratorului, precum aștepta atât asistenta, cât și ea însăși. Am schitat o privire fugară și am continuat să mă ocup cu ciornele mele.

Altă dată mi-au făcut „cinstea” de a-mi propune să o conduc pe Shivamurti la aeroport cu autoturismul meu, având astfel „marea ocazie de a fi ajutat de aura mării yoghine”. Am găsit un pretext și am refuzat. Se juca de-a stăpâna. Era însă urât, ca orice astfel de joc. Eu nu voiam să o încurajez prin coparticiparea mea. Aș fi devenit și eu responsabil în felul acesta.

Trecusem cu o oarecare frecvență pe la ashram, întrucât mă interesau anumite cunostințe și opinii de-ale lor. La aceasta se rezuma legătura mea cu ashramul și cu conducătoarea lui.

M-am așezat asadar alături de cele două femei cu destulă degajare, de vreme ce nu eram angrenat - precum ceilalți - în vreo relație de tip superior-subaltern, dascăl-ucenic. Am început discuția, însă în chip ciudat, conversând nu cu

Shivamurti, ci cu indianca. Shivamurti s-a mărginit să traducă atunci când întâmpinam dificultăți cu engleza. Am discutat mult timp, fapt care a stârnit invidia și curiozitatea celor din jur.

Evident că indianca socotise semnificativ salutul meu. Ne-am spus multe. I-am destăinuit câteva din lucrurile care mi se întâmplaseră, nedumeririle mele despre cine sunt, despre ce se întâmplă în lume, despre vedenii și despre alte evenimente neobisnuite legate de bătrânul Paisie.

- A sosit ceasul să-ti afli gurul tău, mi-a răspuns.

Eu aveam astfel de nedumeriri încă de la 5 ani.

- Cum este cu putintă ca un copil să încerce asemenea nedumeriri? m-am mirat eu.
- Din vietile mele anterioare, a venit răspunsul.

Aici ne-am poticnit. M-am gândit la bătrânul, la monahi... Ei socoteau această concepție o mare eroare. Nu există vieti anterioare. Potrivit învățăturii ortodoxe, omul are numai început, nu și sfârșit. Este nemuritor, dar are un început. Din chiar momentul conceperii sale, se creează o persoană nouă care va exista vesnic. După moarte se distruge trupul, iar sufletul rămâne constient ca persoană, și asteaptă învierea mortilor, când noi totți ne vom redobândi înapoi trupurile. Aceste trupuri vor semăna cu trupul lui Iisus cel înviat. Trupuri proslăvite, vesnice, nestricăcioase, neatinse de boală, foame, sete, somn. Trupuri care stăpânesc materia și legile ei. Trupuri duhovnicești. Precum trupul lui Hristos, care trecea prin usile încuiate, care s-a înălțat la ceruri, care a primit viață prin înviere. Cel întâi născut din morti S-a făcut Hristos, și Lui îi va urma întreaga omenire, de la primul om, Adam, până la ultimul. Vom deveni dumnezei prin har, prin puterea lui Dumnezeu și prin buna noastră intenție. Nu putem dobândi îndumnezeirea prin trufasele eforturi care se sprijină pe puterile omenesti. Îndumnezeirea este darul iubirii lui Dumnezeu, Cel ce nu S-a rusinat să Se facă asemenea nouă, pentru a redeschide calea pe care omul o închisese. Este darul lui Hristos, Dumnezeu-Omul, Care ne numeste frați ai Săi: Oricine va face voia Tatălui Meu Celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă (Matei 12, 50).

Și Lucifer a râvnit îndumnezeirea. S-a străduit să ajungă Dumnezeu prin furt și a devenit... Diavol. Asemenea și Adam în Rai, tot către îndumnezeire năzuia. Dar a voit să o dobândească fără Dumnezeu, călcând legile lui Dumnezeu, și s-a distrus pe sine. Din nemuritor a devenit muritor, și a tras în căderea lui însăși firea omenească. Astfel, firea umană și-a pierdut slava și puterea, și a ajuns să fie stăpânită de diavol, de sfatul căruia a ascultat. M-am gândit la toate acestea într-o fracțiune de secundă.

- De ce monahii sustin că voi sunteți cu diavolul?

am întrebat.

- Acestia nu cunosc, se află într-un plan inferior.
- Nu! Nu! am răspuns. Nu se află într-un plan inferior. Ei cunosc foarte multe lucruri.

Îl aveam în minte pe bătrânul Paisie. El luase de mână un paralytic din naștere și îl făcuse să meargă împrejurul chiliei. Pecetluise cu semnul crucii un bolnav de cancer la piept (căruia i se extirpaseră trei sferturi din plămâni și doctorii spuneau că va muri în două săptămâni) și îl făcuse sănătos. Îmi dezvăluise amănunte din viața mea pe care

eu însumi le uitasem. Mă înștiințase fără gres despre nenumărate lucruri ce urmau să se întâmple în viitor. Hrănea ursi din mână. Întreaga natură îl asculta. Se întâlnea și convorbea cu sfinți, cu îngeri, cu Preasfânta Fecioară. Ajungea în locuri extrem de îndepărtate fără să călătorească, iar în clipa următoare se afla iarăși la coliba lui. Dar nici măcar toate acestea la un loc nu mă făceau să strig „Nu!“... Era altceva, mai adânc, mai ascuns: bătrânul era teofor. Îl purta pe Dumnezeu înlăuntrul său. În inima sa, în sufletul său. În jurul său se revărsa harul lui Dumnezeu, pe care fiecare dintre noi îl percepea la diverse intensități și adâncimi. Lui i se aplicau cuvintele lui Hristos: *Dacă Mă iubeste cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face locas la el* (Ioan 14, 23). Dumnezeu își făcuse „locas“ în inima bătrânului. *Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă* (Ioan 15, 5). Roadele bătrânului se revărsau asupra miilor de oameni care îl vizitau. Fiecare povestea apoi, cu recunoscintă, propria sa experiență.

Toate aceste lucruri existau înlăuntrul meu, dar nu le aveam limpezi în minte, nici nu le constientizam ca acum. Ele m-au determinat să strig „Nu!“.

- Nu există Dumnezeu și diavolul. Ne aflăm dincolo de bine și de rău. Ce este răul? Ce este păcatul? a stăruit ea.
- Când rănesti, îndurerezi, constrângi, ucizi pe vreun om sau pe tine însuți, acesta este păcat, am răspuns.

Discuția s-a oprit la acest dezacord. Ne-am ridicat și ne-am despărțit. Eu am intrat în vorbă cu niste cunoscuți de-ai mei. Rămăsesem la un moment dat singur, când s-a apropiat de mine iarăși indianca, pe numele său Yogamukananda.

- Tu cu cine ești? m-a întrebat direct.
- Eu sunt dincolo de bine și de rău, i-am răspuns ironic.

A devenit foarte serioasă.

- Dacă ar exista numai Dumnezeu și diavolul, tu cu cine ai merge? m-a întrebat, privindu-mă intens.
- Călugării spun că voi sunteți cu diavolul! am zis.
- So, what? (Si, ce?) a răspuns ea.

Raportat la context, răspunsul este echivoc. Poate însemna „*Si ce dacă zic asta călugării?*“, sau „*Si ce dacă suntem cu diavolul?*“. Însă modul de adresare nu sugera o simplă întrebare, ci se voia o invitație și o provocare în același timp. O recunoaștere și un îndemn la întovărire. Există de altfel și o atracție erotică între noi (să o pun oare pe seama Tantrei).

„Uite, suntem cu diavolul și petrecem bine! Smecheria noastră! Vino și tu! Ce este, ce s-a întâmplat? De ce ti-e frică?”

Acesta a fost **mesajul de ansamblu pe care l-am primit eu prin canale non-verbale**. Din poziția trupului, din privire, din timbrul vocii, din simțirea sufletului.

Nu știu în ce mod anume, dar lucra deja asupra sufletului meu. Un val de dorință a năvălit pustiitor asupra mea și mă provoca, mă împingea să răspund: „Sunt cu diavolul“.

Am fost socat, m-am pierdut cu firea din pricina acestei năvăliri neasteptate. Încercam cu disperare să-mi păstrez echilibrul rațiunii sub acest val al dorinței care era aproape să mă înghită. În același timp, trăiam o experiență absolut inedită pe care mă străduiam să o înțeleg, să aflu ce mi se întâmpla de fapt. Există și o imensă uimire față de manifestarea acestei puteri a ei. „Deci, are ceva puteri!”, m-am gândit. „Trebuie să fiu atent cu ea”. Se întâmplau multe lucruri simultan, brusc. Seda în fața mea și mă privea cu maximă concentrare. Devenise toată o privire.

Am reușit să-mi stăpânesc această pornire iratională a sufletului, să nu cedez și să spun ceea ce aveam cu adevărat în minte.

- Sunt cu Dumnezeu, am răspuns.

Voiam să continui, dar fața ei s-a întunecat instantaneu. Era mânie? Amenințare? Ură? N-am apucat să disting, căci s-a schimbat brusc și a plecat fără să spună un cuvânt. De atunci n-am mai văzut-o...

Ceea ce as fi spus în continuare, dacă n-ar fi plecat atât de intempestiv, era „*But I like rebels, all my life I was a rebel*” („*Dar îmi plac rebelii, toată viața am fost un rebel*”).

Socotesc că această frază descrie întru totul starea mea din acea vreme, și aici se află explicația faptului că am continuat să mă preocup de aceste lucruri și am făcut călătoria în India.

Mai târziu am aflat și alte detalii despre Yogamukhananda. Fusesse de la o vârstă foarte fragedă discipolă a unui mare guru. A călătorit în întreaga lume, cutreierând din ashram în ashram, ținând conferințe și lecții despre yoga. O socoteau foarte înaintată. Era dintre discipolii apropiați ai lui Satyananda. Se bucura de aceeași faimă și în ashramul central al mișcării, din Mongyr (India), după cum aveam să mă conving personal câteva luni mai târziu, când am mers acolo. A susținut conferințe și diverse cursuri și în Grecia.

„Nu tot ce strălucește este aur...”

Cu ani de zile înainte de a-l cunoaște pe părintele Paisie, luasem contact cu Mind Control prin intermediul unei cărți cu același nume, pe care mi-o dăduse o verisoară de-a mea. Jose Silva, un mexican sărac și destept, descoperise o metodă prin care se puteau valorifica puterile ascunse ale minții. Aplicând asupra sa această metodă, el a devenit super-bogat, fondator și conducător al unei organizații mondiale având drept scop popularizarea acestei metode în întreaga lume. Astăzi această organizație are filiale și în Grecia. Membrii plătesc o cotizație pentru conferințele regulate, se organizează în asociații și se străduiesc să atragă un cât mai mare număr de noi membri la conferințe.

Din punct de vedere științific, metoda se bazează pe emisia de unde electromagnetice a creierului. Mai precis, creierul emite un anumit tip de unde atunci când individul se află în stare de veghe, alt tip atunci când doarme adânc, alt tip atunci când doarme ușor, când se află între somn și veghe. Acest ultim tip de unde au fost botezate „unde alfa”, considerându-se asadar că în această stare, între somn și veghe, creierul se află pe „nivelul alfa”.

Initiatorii metodei susțin că în momentul în care creierul se află pe nivelul alfa, atunci are mai multe „puteri”, sau poate valorifica mai bine potențele sale. Astfel au elaborat o tehnică, numărând în sens invers de la 10 la 1, prin care, constient, individul poate coborî la nivelul alfa oricând dorește, fără a fi nevoie să doarmă. Când cineva se află la acest nivel, își poate folosi puterile ascunse ale minții.

Toate aceste enunțuri au fost ambalate într-o terminologie științifică și sunt prezentate ca „știință”. În cadrul cursurilor adresate începătorilor, nu se face nici cea mai mică aluzie la yoga sau misticismul oriental. Dimpotrivă, este exploatată ilicit percepția occidentală asupra științei, psihologiei s.a.m.d. Numai penetrând cineva organizația poate depista treptat tainicele interconexiuni. Când un individ ajunge să prezinte încredere, când devine unul dintre ei, „de-al lor”, atunci îi vor indica aceste vase comunicante.

Atunci va recunoaște că această „nouă descoperire” a lui Jose Silva nu este nimic altceva decât vechea metodă de autohipnoză pe care o foloseau vechii egipteni, dar o folosesc și actualii hindusi, buddhisti și toată gama de propovăduitori ai misticismului oriental.

Diferă numai vitrina, modul de servire, paravanul, învesmântarea întregului demers cu hainele științei apusene. Tinta o constituie atragerea celor care admiră și creditează știința.

Se înțelege că în perioada aceea nu cunosteam toate aceste lucruri. Este și motivul pentru care, atunci când am aflat că se organizează o conferință introductivă despre „Metoda Jose Silva” la Societatea de Studii Macedonene, am mers plin de interes. Am auzit toată prezentarea. Existau, desigur, elemente care îmi aminteau de yoga, însă destul de vag, iar aceasta întrucât posedam totuși anumite cunoștințe despre yoga. Cineva care nu avea nici o astfel de tangență n-ar fi putut nici măcar să bănuiască ceva.

Mi se ivise o nedumerire, fapt pentru care i-am adresat la sfârșit următoarea întrebare profesoarei care vorbise:

- Mentea omenească, prin natura si constructia ei, are un mod firesc de a functiona. Astfel, ea se află la nivelul alfa numai atunci când omul doarme, deci pentru o perioadă limitată de timp în decursul celor 24 de ore. Dumneavoastră ne propuneti să intervenim în acest proces spontan, natural, si să întreprindem o schimbare, o înlocuire. Ne propuneti efortul de a rămâne pe nivelul alfa cât mai mult timp posibil. Cum putem sti dacă acest lucru nu este periculos? Cum putem fi siguri că această constrângere a firii nu va da nastere unui dezechilibru, unei vătămări trupești sau sufletești? Cum ne edificăm asupra impactului pe care îl va avea asupra sistemului nostru nervos, spre exemplu? Vătămarea poate să nu se manifeste imediat. Creierul are niste parametri de rezistentă, dar atunci când se operează o fortare sistematică, de ani de zile, a functionării lui firești, ce se va întâmpla în asemenea conditii? De unde putem sti că va rezista?
- Nu te teme, noi stim! a răspuns.

Doar atât!... Trebuia adică să cred în ei si în cunostintele lor.

N-am primit un răspuns stiintific concret. Un cercetător, un fizician, un medic, ar fi adus o dovadă experimentală, rezultate statistice. Spre exemplu, cutare medicament sau cutare metodă a fost aplicată pentru atâta timp unui grup, iar apoi au fost examinati membrii grupului si s-a constatat asta si asta. Au fost depistate cutare efecte pozitive, respectiv cutare influente negative, etc. etc.

Acesti oameni nu numai că nu vehiculau elemente stiintifice, validate prin experiență, dar nu practica nici măcar un mod de gândire stiintific. Totul se rezuma la câteva „încredintări“ linistitoare: „*Nu te teme, stim noi ce facem, ai încredere în noi*“.

Câtă încredere poate investi cineva într-un om neinstruit? De pildă, îi poti încredinta motocicleta, automobilul, casa sau - fie! - chiar si contul tău din bancă. Dar este oare înțelept să-i încreditezi „în alb“ creierul tău, activitatea mentală, echilibrul tău sufleteșc?

Eu n-am urmat atunci seminariile, ci abia doi ani mai târziu. ***Împins de uriasul meu egoism, voiam să mă disting de oameni, să-i depășesc cu orice risc.*** Mi se promitea că voi fi ajutat să ***dobândesc puteri „ascunse”***, să-mi valorific ***întregul potential al mintii*** si, în felul acesta, ***să-i surclasez pe cei din jur***, să-mi pot rezolva cu usurință problemele zilnice, să-i pot „ajuta” pe ceilalti oameni, adică să mă aflu într-o pozitie superioară lor.

Toate aceste patimi, mizeria sufletească, erau inconstiente, inspirat mascate de lozinci frumoase precum „progres spiritual”, „căutarea adevărului”, „ajutorarea omenirii”, „redescoperirea gnozei mistice” s.a.m.d. Dacă se adaugă în calcul plictisul si golul vietii zilnice lipsite de Hristos, singurătatea si dorinta de a întâlni oameni, în special de sex opus, atunci pot fi înțelese câteva dintre mobilurile care îi împing pe oameni, inconstient de cele mai multe ori, să ia parte la astfel de miscări.

Asadar, la doi ani de zile după primul contact cu ei, si la câteva luni după întâlnirea cu Yogamukananda, mă aflu la Majestic - o cafenea pe malul mării unde obisnuiau să se adune studentii - când m-a întâlnit un oarecare cunoscut si mi-a spus că merge să participe la prima lectie a seminarului despre Mind Control. Am hotărât să-l însotesc.

Seminarul se desfășura într-o sală de conferințe de la Electra Palace, unul dintre cele mai luxoase hoteluri din Tesalonic, în piața Aristotel. Urma să dureze patru-cinci zile, iar participarea costa jumătate din bursa lunară a unui student. M-am întâlnit cu profesorul și i-am spus că nu dispun de banii necesari. M-a primit gratuit.

În acea vreme citeam cărțile lui Omraam Mikhael Aivanhov, un fel de **mag „alb”**. Prima zi a seminarului a decurs liniștit și toți erau satisfăcuți. La sfârșit am căutat prilejul să mă întâlnesc în particular cu profesorul.

Era un om la vreo 40-45 de ani, suplu, cu o constituție athletică. Numele său era Paul Grivas. Era cipriot de origine, eleno-american la a doua generație, și locuia în New York. Ne-am simpatizat reciproc. Vorbea foarte bine grecește.

- Apartii Frăției Albe Universale? l-am întrebat.
- Sper că da, a răspuns.

Am continuat discuția. Când a constatat că citisem și cunosteam destule lucruri legate de yoga, mi-a spus că și el este yoghin. M-am mirat puțin, căci nu-mi imaginasem niciodată un yoghin îmbrăcat în costum.

- Eu practic Kriya Yoga și l-am avut maestru pe Paramahansa Yogananda. Aici lucrez ca să scot ceva bani.

Pe mentorul lui îl cunosteam dintr-o carte a sa. O citisem pe vremea când eram student în anul I. Îmi dorisem și eu să-l întâlnesc cândva. Am continuat discuția și am descoperit că Paul era un yoghin avansat. l-am mărturisit:

- Simt că tot ceea ce fac mă schimbă; faptele mele, cuvintele, gândurile mă influențează profund în interior, îmi transformă sufletul. Nu știu cum trebuie să trăiesc. Nu știu către ce trebuie să mă îndrept. Îmi cizelez sinele în fiecare zi, dar fără un plan, fără un model, ci în virtutea hazardului. Nu-i indicat să continui așa, dar nu știu cum.
- Data viitoare când am să vin în Grecia, în primăvară, peste șase luni, vom petrece o zi împreună. De data asta nu am timp.
- În primăvară eu voi fi în India, am răspuns.

M-am mirat atât de răspunsul pe care i l-am dat, cât și de rapiditatea cu care evoluase relația noastră. Am înțeles că, într-o manieră necunoscută mie, Paul mă influențase.

Astăzi pot conchide că mă supusese unei usoare hipnotizări.

În răstimpul celor doi ani care trecuseră de la prima conferință desfășurată la Societatea de Studii Macedonene, îl cunoscusem pe părintele Paisie. Înmagazinaseam în lăuntru meu, asadar, câteva experiențe ortodoxe, creștine.

În ziua a doua a seminarului mă aflam în salonul hotelului, așteptând reluarea discuțiilor. Din această zi urma să înceapă adevărata instruire-inițiere. „**Oare e bine ce fac?**”, m-am întrebat, gândindu-mă la toate cele pe care mi le spusese părintele Paisie.

„**Părinte, dacă ceea ce fac e un lucru rău, împiedică-l! Nu îngădui să se întâmple**”, l-am rugat lăuntric.

Au sosit apoi cunoscuții, câteva domnișoare, și am uitat cu desăvârșire de rugăciunea pe care o făcusem.

Seminarul a demarat. Am început rostind cu putere OM, sunetul „sfânt“, conform învățaturii hinduse, pentru a se „purifica“ atmosfera de influente spirituale nedorite.

Seminarul continua, dar elevii mai vechi au început să devină indispuși. În pauze, murmururile și agitația creșteau. Eu nu puteam înțelege ce se petrecea. Îmi simpatizasem pe Paul și îmi plăcea să aud cuvinte împotriva sa.

Paul însă, precum s-a dovedit mai târziu, începuse să mă suspecteze a fi cauza dificultăților. După pauză, a redeschis seminarul cu câteva anecdote, pentru a destinde atmosfera. În timp ce spunea anecdotele, plimbându-se prin mulțime, mă supunea diferitor teste psihosomatice. Spre exemplu, îmi întindea brusc mâna, ca să vadă cum voi reacționa. Absolut spontan, fără să mă gândesc, am răspuns pozitiv; l-am prins strâns de mână. Mi-a făcut trei-patru astfel de teste și, în final, mi-a făcut unul despre care citisem într-o carte de psihologie. Atunci mi-am dat seama că se îndoiește de mine, că verifică raportarea mea emoțională față de seminar și față de persoana sa.

M-am mirat, căci eram realmente într-o stare pozitivă. De altfel, am reacționat la toate testele pozitiv.

S-a hotărât să continue inițierea. Atmosfera devenise caldă și amicală. Era un bun profesor. Procesul de instrucție progresa gradat, cu exerciții tot mai complexe. După o jumătate de oră de exerciții, ***elevii mai vechi au început din nou să se agite. Murmurau între ei.***

Această tensiune n-a întârziat să erupă. S-au ridicat doi-trei dintre ei și au început să protesteze deschis:

- ***Există sau nu există protecție spirituală la acest seminar?*** întrebau ei provocator.

Pentru elevii mai noi, sensul acestei întrebări era greu de reperat. Ce să însemne „protecție spirituală“? Să ne protejeze de ce anume? Există vreun pericol de care trebuie să ne protejăm? Cine ne amenință și cine ne protejează? La toate aceste întrebări, veteranii răspundeau cu jumătăți de cuvinte. Subliniau însă faptul că de această dată existau intruziuni de ordin spiritual și că situația devenise astfel critică, spre deosebire de sedințele precedente.

Seminariile s-au întrerupt pentru o zi. Paul a anunțat că vom continua seminariile cu Maria, o veche elevă a sa, întrucât el personal nu mai poate continua.

Atunci mi-a străfulgerat în minte acest gând: ***„Ce am cerut eu de la părintele Paisie? Nu l-am rugat să împiedice inițierea, dacă este un lucru rău? Să fi intervenit bătrânul?...“***. Nu eram sigur. La mijloc puteau fi nenumărate alte cauze.

Am hotărât să continui, rugându-mă în același timp lui Hristos și cerându-i bătrânului ca, dacă acest seminar este un lucru rău, să mi-o arate încă și mai limpede.

După întreruperea de o zi, Maria, care urma să continue seminariile în locul lui Paul, a sosit din Atena. Era o tânără în jur de 30 de ani, simpatică, blond-castanie. Inițierea s-a derulat fără impedimente pentru ceilalți. Mie, însă, au continuat să mi se întâmple evenimente neașteptate.

Spre exemplu, la un oarecare exercițiu, în timp ce tineam cu toți ochii închiși și ne aflam cufundați în nivelul alfa, sau, mai exact, în stare de autohipnoză, schitam în mintea noastră imaginile pe care ni le sugera Maria.

Ea alesese dinainte aceste imagini si le prezenta una după alta, fără întrerupere, exact ca la cinematograf.

Astfel, fiecare dintre noi avea în minte o succesiune permanentă de imagini controlate.

Brusc, în timp ce executam linistit indicatiile, s-a petrecut ceva asemănător unei întreruperi a „filmului”, ca o interventie din exterior.

În loc să văd ceea ce dicta Maria, am văzut un demon. Avea un chip urât si viclean, codită si coarne. Afisa un aer glumet. Inspira mai curând o dispozitie prietenoasă fată de mine. Nu era amenintător, nici dușmănos.

Am fost surprins de întâmplare. Ce putea fi creatura aceea? Ce voia de la mine? Imaginea a durat câteva secunde, după care am continuat exercitiul. Nimeni n-a bănuit nimic. Pe parcursul exercitiilor, demonul mi-a reapărut în mai multe rânduri, de fiecare dată în alt chip.

La sfârșit am hotărât să-i cer lămuriri Măriei. După terminarea cursului, ne-am asezat amândoi într-un capăt al salonului si i-am descris cele întâmplate.

- Despre ce poate fi vorba, care este părerea ta? am întrebat.

M-a ascultat cu atentie, fără nedumeriri sau obiectii. A admis întocmai evenimentele, spunându-mi că asemenea lucruri se întâmplă frecvent în plan spiritual. A început apoi să-mi vorbească despre ***maestrul ei care trăia în Franta. Mi-a spus că o ajutase mult, dar că-l plătește atât de scump încât este nevoită să muncească 12 ore pe zi, fără a mai socoti si seminariile de Mind Control. Își întâlnește maestrul de patru-cinci ori pe an, si îi dă aproape toti banii pe care-i are. Atât de costisitoare îi este relatia cu el...***

Din câte mi-am dat seama, maestrul ei urma așa-numita „cale a omului sîret”, era discipol al lui Gurdjieff.

Tânăra se arăta a fi inteligentă, terminase Dreptul, călătorise mult. N-am putut înțelege relatia ei cu profesorul francez. Practic, ea îi dăruia toti banii pe care-i câștiga într-un an. Foarte comercial vedea lucrurile acest maestru! Părintele Paisie era exact contrariul. Căuta mereu să dea, nu să primească. Împărtea toate darurile sale duhovnicești copiilor săi. În dar ati luat, în dar să dati, le-a spus Hristos ucenicilor Lui (Matei 10, 8).

Maria socotea yoga ca fiind o cale inferioară fată de a sa. Îi găsea chiar si erori. O folosea însă conjunctural. Cât despre seminariile de Mind Control, ele erau adresate începătorilor, având un caracter introductiv. Dacă cineva dorea să progreseze, trebuia să-si găsească un maestru propriu. Cam acestea erau conceptiile ei.

I-am pus din nou aceeași întrebare:

- De ce mi-a apărut demonul?

A zâmbit cu simpatie si mi-a spus:

- Se pare că celulele tale au o astfel de polarizare încât îl atrag.

Cu alte cuvinte, sustinea că eu as avea o oarecare „înrudire organică” cu diavolul. Am deschis gura plin de uimire:

- Bine, zic, atunci lui Hristos de ce I s-a arătat?

A rămas încremenită.

- Pui întrebări dificile, mi-a spus si s-a îndepărtat.

Am simțit că urmărise două lucruri: primul, să mă pună în contact cu maestrul ei; al doilea, să-mi inducă ideea că as avea o oarecare rezonanță cu demonii, si să mă determine să privesc pozitiv acest lucru.

Seminariile erau foarte aproape de sfârșit, începusem să mă frământ. Poziția Măriei, apariția demonului, nu erau oare tocmai împlinirea rugămintii pe care i-o adresasem părintelui Paisie? Nu-i cerusem ca „**dacă acest seminar este un lucru rău, să mi-o arate încă si mai limpede**“?

După un timp, l-am întrebat pe bătrân dacă auzise rugăciunea mea si dacă îmi dăduse „mână de ajutor“. A zâmbit si m-a mângâiat cu multă dragoste:

- **Te-as fi lăsat fără ajutor, bre?** a răspuns.

Se presupunea că după aceste seminarii dobândiserăm anumite aptitudini. Spre exemplu, puteam diagnostica de la distanță bolile de care suferă un om. Se presupunea că aveam puterea de a vindeca boli. Utilizam inclusiv celebra sferă de cristal, asemănătoare celei pe care o folosea vrăjitoarea Magica de Spel în „Micky Mouse“ al lui Walt Disney. Învătasem si noi să prevedem viitorul cu ajutorul cristalului... cel puțin așa se presupunea...

Se mai presupunea că aveam capacitatea de a ne „programa“ viitorul. Astfel, atrăgeam spre noi evenimente care doream să ni se întâmple (de pildă, să găsim un serviciu bun, să devenim bogati - așa precum făcuse, de altfel, si Jose Silva, inventatorul metodei) sau evitam evenimente neplăcute (vreun accident, vreo nenorocire s.a.).

Câtă vreme eram împreună cu profesorii, încercările noastre se soldau cu succese. Dar aceste lucruri nu pot fi stabilite cu exactitate, astfel încât rămâne întotdeauna loc de îndoială. Se pot oferi o multitudine de explicații.

Am decis asadar să pun la încercare metoda. M-am gândit să-mi fixez drept scop împlinirea unor evenimente improbabile. Mi le-am „programat“, deci, pe următoarele două: să obțin, în viitor, livretul militar fără să execut stagiul; si, ca totul să fie încă si mai improbabil, m-am „vizualizat“ pe mine însumi, cu barbă lungă si plete, îmbrăcat civil, ridicându-mi livretul de la Marele Stat Major al Armatei. Scenariul unor asemenea evenimente era neverosimil în condiții normale.

După patru-cinci ani de zile, mi-am ridicat livretul de la Marele Stat Major al Armatei; eram îmbrăcat civil, cu barbă lungă si plete, si „executasem“ cea mai mare parte a stagiului undeva în străinătate, absolut legal.

Am ales apoi un nou test, pe termen scurt. Cu un an de zile în urmă, cunoscusem o tânără. Era atât de ostilă față de mine, încât evita sistematic să mă întâlnească.

Toate eforturile mele de a-i smulge o întâlnire erau mereu zădărnice. Mă respingea cu maximă intransigentă. N-o văzusem de un an de zile. Am „programat“ să se petreacă improbabilul. Am folosit „metoda“ si am cerut să caute ea să mă găsească, fără ca eu să misc măcar un deget. Am „lucrat“ la aceste două „programe“ aproximativ o săptămână.

După zece zile, domnisoara respectivă, care mai înainte nu-mi putea suporta nici simpla prezentă, căuta acum - prin intermediul cunoscutilor - prilejuri și pretexte de a se apropia de mine. Nu m-am arătat câtusi de puțin interesat, ci chiar am încercat ostentativ să mă țin departe de ea.

În final, printr-o cunostință comună, m-a invitat la ea acasă. N-am răspuns. La scurtă vreme, mi-a adresat aceeași invitație. Nu i-am dat curs nici de data aceasta. Apoi m-a contactat telefonic ea însăși, rugându-mă să merg pentru că ar avea - chipurile! - să-mi dea ceva.

M-am umplut de uimire! Ce sunt oare lucrurile acestea? Țin de domeniul magiei? Cine „pregătește” evenimentele de dragul meu? Nu cumva demonii? Nu cumva au dreptate călugării când spun că astfel de oameni lucrează cu diavolul? De ce mi-au dat aceste puteri? Mă iubesc? N-o cred! ***Care să fie pretul ce trebuie plătit în schimb? Nu cred că asemenea puteri se dau fără un pret. Cine slujește pe cine?***

În urma unei concentrări cu scop „tămăduitor”, am depistat o boală a tatălui meu. Întrebându-l despre ea, mi-a confirmat toate predicțiile. Astfel de evenimente aveau să devină atât de frecvente, încât mi-ar fi aproape imposibil să le relatez pe toate. Cert este că am sfârșit prin a mă speria și, în cele din urmă, am renunțat definitiv să mai utilizez metoda.

Astăzi mă feresc de orice legătură cu astfel de „puteri”. Cu cât mai intens recurge cineva la aceste „metode”, la aceste „tehnici”, cu atât mai mult se îndatorează și se înrobește pe sine celui care se ascunde în spatele lor. Se autocondamnă la o incalculabilă nenorocire. Sfârșeste prin a ajunge o victimă eternă a Satanei.

Cât timp trăiește, omul are permanent la îndemână posibilitatea de a se elibera din această abominabilă tiranie, dacă cere ajutorul lui Hristos.

Mie îmi lipseau însă pe atunci cunostinte elementare despre aceste chestiuni. Se îngrămădeau în mintea mea o sumedenie de mituri, rătăcirii, fantezii, astfel încât păseam pe calea vietii ca un pui de găină ametit.

„TRAS DE PAR“ CĂTRE SFÂNTUL MUNTE

Asadar, în ciuda experiențelor mele din Sfântul Munte, în ciuda legăturilor mele cu părintele Paisie, o dată revenit în lume m-am readaptat vertiginos vechiului mod de viață. În afară de yoga, își făcuseră acum loc în viața mea și tehnicile de Mind Control.

La un moment dat am început să constientizez, destul de vag, că nu merg bine. Trăiam într-un soi de zăpăceală. Am hotărât să fac o nouă vizită în Sfântul Munte, să-l întâlnesc pe bătrânul Paisie.

În ajunul plecării am pus ceasul deșteptător să sune, ca să prind autobuzul dis-de-dimineată. M-am trezit târziu. Deșteptătorul se stricase!... După câteva zile am hotărât să plec într-o marți. Luni seara a venit un prieten din Atena, și planurile s-au contramandat din nou... Am decis că plec joi. Miercuri seara s-a întâmplat să fiu însă nevoit să dorm în altă parte... Toate aceste „coincidente“ începuseră să mă irite.

„Punct“, mi-am zis, „Duminică dimineată voi pleca negresit. Sâmbătă nu ies nicăieri, tocmai ca să previn orice complicație“. Ei bine, în chiar acea seară de sâmbătă a venit la mine acasă o prietenă care a insistat să mergem la plimbare, căci se simtea rău și avea nevoie de companie și mângâiere...

Intr-o după-amiază mă aflu la un prieten care începuse și el să meargă regulat în Munte. I-am povestit cele întâmplate și am conchis: **„Dacă nu dă bătrânul o mână de ajutor, nu mă văd mergând“**. Îndată, în chiar acea clipă, am simțit o pace plină de prospectime pogorându-se asupra mea, în vreme ce prietenul începuse deja să-mi spună:

- Dormi aici în noaptea asta! Te trezesc eu dimineată, când plec la serviciu.
- N-am bani, nici haine, i-am răspuns.
- O să-ți dau eu, ba chiar îți dau și rucsacul meu, a zis.

Intr-adevăr, am dormit acasă la el, iar în dimineata următoare am luat autobuzul spre Munte.

În tot acest răstimp, inclusiv de-a lungul somnului, acea pace atât de reconfortantă stăpânea înăuntrul meu. Era ca și când as fi avut în suflet un tovarăș intim. Abia după plecarea autobuzului a început să se destrame acest simțământ. Stiam că părintele Paisie dăduse încă o dată o mână de ajutor. M-a „tras de păr“ și m-a descurcat din hățisurile lumii.

În sfârșit, am ajuns și l-am găsit. M-a prins în brate cu multă grijă și delicatete, propunându-mi să găzduiesc la un ascet cunoscut de-al său. „Până te vei liniști puțin. Vei veni să mă vezi oricând voiești. Vei învăța și pictură acolo“, a adăugat. M-am învoit, asadar, și am mers.

„PORTĂRITA“

Pasii mei către creștinism erau nesiguri. Bătrânul mă trimisese să stau temporar la un ascet. Acesta trăia singur într-o casuță, în pădure. Era necesară o oră de mers pe jos, pe cărări deseori blocate de crengi, pentru a ajunge în locul de unde s-ar fi putut cumpăra ceva. Există o mică grădină pe care o îngrijeam în fiecare după-amiază. Era

multă liniste! Aproape nici un om. O dată pe săptămână venea un părinte „vecin“ pentru Dumnezeiasca Liturghie. Alteori ascetul slujea singur, și astfel petreceam câte 15 zile fără să întâlnim vreun om.

Între noi ne vedeam foarte puțin peste zi. O oră dimineața, când citeam cu voce tare din câte o carte patristică în timp ce ascetul picta, și vreo două ore după-amiaza, în grădină; urma apoi îndată masa și slujba pavecernitei.

Îmi petreceam timpul citind despre ortodoxie. Texte scrise în adâncul veacurilor, având o vechime de până la o mie șapte sute de ani; texte mai recente, datând de acum trei-patru sute de ani; în fine, texte ale unor oameni care muriseră în urmă cu câțiva ani. Toate despre ortodoxie. Scrise de asceti, de oameni încercati în nesfârșite osteneți și lupte duhovnicești, care la capătul unei vaste și nemijlocite experiențe personale, dobândiseră cunoaștere duhovnicească. Și tocmai în virtutea acestei cunoașteri extrem de înalte, vorbeau despre om, despre ce se ascunde în sufletul și în mintea lui, despre taina și măreția lui, dar și despre căderea lui.

Vorbeau despre Dumnezeu, despre cum îl cunosteau, cum îl simteau, cum îl vedeau, cum trăiau împreună cu El, cum îl pierdeau, cum îl aflau din nou - tot mai aproape, tot mai limpede, tot mai intim.

M-a impresionat identitatea punctelor de vedere și a trăirilor unor oameni pe care îi despărteau chiar și o mie cinci sute de ani, spre exemplu. Eram foarte uimit.

- Aceasta este tradiția ortodoxă, îmi spunea ascetul - el însuși un veritabil isihast. Deseori îi ceream să-mi clarifice diverse nedumeriri.

Îmi limpezea nenumărate lucruri, căci era purtătorul viu al unei tradiții vii: trăia în același mod și avea aceleași experiențe ca și ascetii secolelor anterioare, de la Același Hristos. ***Iisus Hristos, ieri și azi și în veci Același este*** (Evrei 13,8).

Trăiam în rugăciune, în studiu patristic și în luptă duhovnicească. Le mai amestecam din când în când, și începeam să practic diferite exerciții yoghine, meditații și celelalte. Există în sufletul meu o ferventă înclinație către magie, și ea se manifesta sporadic în aceste practici. Dincolo de aceasta, există însă o intensă viață lăuntrică. Pe cât de liniștită și de rutinată era viața noastră exterioară, rje atât de prodigioasă era cea sufletească, cea lăuntrică. În exterior nu se întâmpla nimic, dar înlăuntrul sufletului se petreceau nenumărate evenimente de maximă intensitate. Ciocniri, războaie, lupte, angoase, răscoliri, tulburări, după cum și daruri dumnezeiești: experiențe ale harului dumnezeiesc, simțirea în trup a lui Dumnezeu, deschiderea minții și înțelegerea adâncă a scrierilor patristice, sete arzătoare de cuvânt dumnezeiesc, desăvârșită dispoziție pentru rugăciune, cunoaștere de sine insuflată de sus, dulceată sufletească și trupească, dor după Dumnezeu, lacrimi dulci și zdrobire de pocăință.

Scriam poezii de slavă, de cântare și de dragoste către Dumnezeu și către bătrânul Paisie care, prin rugăciunea sa, mi-a dăruit putinta de a trăi toate aceste lucruri.

Prin ajutorul sfinților, traversam frecvent asemenea experiențe care ne aduceau liniste, bucurie, putere, curaj și voință de a continua acest fel de vițuire istovitor, dar atât de roditor. Sufletul se adâncea, coborând până în abis. Apoi se înalta, atingând și cerul. Cunostea lucruri pe care nu le percep cele cinci simțuri și trăia într-o realitate pe care numai el o poate atinge.

Printre nenumăratele experiențe coplesitoare pe care le-am trăit în această stare sufletească, memoria mea distinge una încă și mai aparte. Se apropia ziua de 15 august, praznicul Adormirii Maicii Domnului. Întreg Sfântul Munte se afla în sărbătoare, de la un capăt la celălalt. „Grădina Maicii Domnului” (cum mai este numit Athosul) o cinstea și o slăvea cu nespusă bucurie pe ocrotitoarea sa, Preacurata Fecioară.

La toate mănăstirile se făceau privegheri în cinstea Maicii Domnului. Nu exista monah, nu exista om care să nu ia parte la acest praznic. Ne-am pregătit și noi să coborâm la mănăstirea de care aparținea chilia noastră, pentru a participa la priveghere.

Încă din data de 13, mă cuprinsese un război înfricosător pentru micimea măsurilor mele duhovnicești. Pentru părinții sporiti, el s-ar fi dovedit probabil o glumă. Pentru mine însă, era ceva peste puteri. Brusc, mintea mi s-a umplut de gânduri. Altfel spus, dacă într-o zi obisnuită mi se derulau prin minte două-trei gânduri pe minut, spre exemplu, deodată s-au cumulat o sută - două sute de gânduri! Se succedau cu o viteză formidabilă, exercitând o presiune insuportabilă asupra minții. Am căzut astfel pradă unei foarte grave stări de confuzie. Mai mult, toate aceste gânduri erau rele, urâte, cu un accentuat substrat negativ, și toate îmi propuneau să nu merg la priveghere. M-am pierdut, nepricepând ce se întâmplă cu mine. Situația putea fi asemănată cu aceea în care un oarecare guraliv, viclean, răutăcios și perfid, îți vorbește încontinuu la ureche, comentând cu mare patos toate cele din jurul tău - oameni și situații, fără să-ți lase nici cel mai mic răgaz pentru a-l contra și a ordona lucrurile într-un cadru logic. Te bombardează fără întrerupere, pricinuindu-ți dureri de cap și secătuire sufletească.

Iar dacă acest calomniator ar fi un om în carne și oase, atunci fără îndoială că te-ai îndepărta de el și te-ai liniști după un oarecare timp. Ce poate face însă cineva când nu poate scăpa de această gură rea, urâtă, flecăritoare? Când această stare te urmărește până și în pat, fără încetare, uneori vreme de trei-patru zile încontinuu? La aceasta se adăuga și faptul că mă confruntam pentru prima dată cu astfel de stări. Era un război mental. Un război al gândurilor, precum îl numesc monahii ortodocși.

Îmi dădeam seama că nu mai sunt eu însumi. Am încercat să mă împotrivesc. M-am străduit să alung tot acest noian de gânduri. Nici un rezultat. Mai mult, ele sporeau în intensitate. Ai fi zis că le iritasem. Am perseverat în rugăciune. Aveam să întâmpin însă o și mai acerbă rezistentă, astfel încât foarte repede am cedat neputincios și, încovoiat, m-am oprit.

Eram dezarmat. Nu mă puteam împotrivi! Aproape că nu credeam că ceea ce mi se întâmplă poate fi real.

Bătrânul a înțeles totul dintr-o simplă privire.

- ***S-au adunat albinele***, mi-a spus el zâmbind. ***Ia să vedem, vei putea dovedi răbdare?***

Într-adevăr, aceste gânduri erau precum albinele, căci „întepau” și... durea.

În noaptea din ajunul privegherii n-am putut dormi, căci răul continua și rugăciunea mea se derula mecanic, fără participare lăuntrică.

Dimineata mi-a adus o cumplită migrenă, datorată lipsei de somn care-mi împrăstase puterile. Mi se părea că întreg creierul este pe cale să mi se dezintegreze din pricina succesiunii rapide și a presiunii gândurilor.

După-amiază am coborât la mănăstire, unde ni s-a cedat o cameră pentru a ne odihni câteva ore înainte de marea slujbă. M-am întins, asadar, însă n-am putut să-mi linistesc mintea.

La priveghere, am intrat în biserică deja epuizat; iar pe măsură ce oboseala creștea, starea mi se înrăutățea. Un părinte vecin, care venea deseori la chilia noastră pentru liturghie, monah venerabil, experimentat și înaintat în cele duhovnicești - precum îmi spusese bătrânul - s-a apropiat zâmbind de strana în care mă prăbusisem. Ne îndrăgeam reciproc, astfel încât m-am bucurat să-l văd.

- Ce e, cum merge lupta? a întrebat.
- Greu, părinte, i-am răspuns.

M-am aplecat să-i sărut mâna, dar și-a tras-o înapoi și mi-a dat o scatoalcă de alint peste cap. A fost de-ajuns pentru ca toată starea mea lăuntrică să se schimbe. Ce s-a întâmplat? Cum s-a spulberat furtuna? Cum s-au împrăștiat norii? Cum s-a făcut o astfel de liniste? Ce bucurie și usurare erau acestea? Cum s-au mistuit toate gândurile întunecate într-o clipită? Ce scatoalcă să fi fost aceea? Ce putere dumnezeiască sălășluia în acea mână?

Am ridicat capul, bucuros, și l-am privit plin de fericire.

- Hai, să mergem să cântăm puțin, mi-a spus, și l-am urmat bucuros la strană. Am sezut unul lângă altul și am cântat Maicii Domnului. Mă simteam atât de usurat, atât de minunat, atât de dulce alături de el... Am fost adăpostit pentru un scurt răstimp sub aripile sale duhovnicești. Între cântări mi-a spus:
- Nu te teme, te ispiteste diavolul. Nu are putere. Ce mi-a făcut mie astăzi!... Dimineată ziceam rugăciunea pe siragul de mătănii, așezat. Mi-a adus un somn atât de domol... dar mi-am venit repede în fire, dându-mi seama că încearcă să mă înșele, bățându-și joc de mine. Am năvălit asupra lui să-l alung și a fugit. În timp ce fugea l-am întrebat de unde este. „Din Iconio, din Iconio“, a strigat și s-a făcut nevăzut. Era asadar din Asia Mică.

Aveau multe temple idolatre acolo. M-am ridicat apoi și l-am auzit cum urla din pădure: ba ca o fiară, ba ca un porc, ba ca tot felul de alte sălbăticiuni. O face doar ca să ne înfricoșeze și să încetăm rugăciunea. Însă nu are putere, ne sperie doar în chip mincinos, de departe. Dumnezeu îl ține legat. Nu-l lasă liber, căci altfel ne-ar omorî, ne-ar sfâșia de vii. Nu te teme, ne ocrotesc Preasfânta Fecioară și Sfintii.

Cum as fi putut să mă mai tem? Înotam într-un adânc de bucurie! Nu-mi dovedise puțin mai înainte bătrânul puterea sa duhovnicească? Nu mă scăpase de această urgie? Nu-l alungase departe de mine pe diavol? Eram bucuros pentru că Dumnezeu îmi descoperise încă un monah adevărat. Întinzându-mă la priveghere, s-au așezat și alți oameni între noi, astfel că m-am despărțit de bătrânul călugăr. Am dus privegherea până la capăt fără probleme.

După slujbă ne-am odihnit, iar dimineată, când m-am trezit, am aflat că bătrânul Sava - acesta îi era numele - plecase din mănăstire către chilia sa isihastă. Noi urma să stăm și la masă, iar apoi să mergem pentru vecernie la mănăstirea Ivron, ca să ne închinăm icoanei Maicii Domnului Portărita, potrivit dorinței mele.

Îndată ce m-am trezit, nenorocirea a revenit, mai sălbatică, mai agresivă. Acum însă stiam ce mi se întâmplă și îl disprețuiam oarecum pe diavol, după rusinea pe care o pățise de la bătrânul Sava.

Pe măsură ce înaintam pe drumul către Portărita, războiul creștea. Ce furtună neașteptată era aceasta? Gânduri sălbătice, blasfemiatoare, viclene, poruncitoare, năvălind unul după altul cu putere și repeziciune: „**Scoală-te! Pleacă! Acum! Îndată! Nu te duce la Portărita! Întoarce-te înapoi!**“. Nu-mi mai puteam stăpâni mintea. Singurul lucru pe care îl doream era să se mai potolească intensitatea acestui iures, să-mi reziste mintea care era deja pe punctul de a se dezintegra. Sufeream îngrozitor. Eram extrem de posomorât. Dacă nu s-ar fi întâmplat cele cu bătrânul Sava, as fi cedat gândurilor și as fi plecat departe de Portărita, departe de bătrânul care mă găzduia, departe de Sfântul Munte. Am ales însă soluția răbdării și am continuat drumul învăluit în această întunecare. Cu mare greutate puteam gândi coerent, fie și vreun lucru simplu, de pildă: „*Unde mi-am pus lanterna?*“ sau „*Hai să-mi iau pulovărul*“. În mintea mea era o aglomerare asfixiantă.

Când am ajuns la mănăstire, majoritatea oamenilor veniți pentru praznic pleaseră. Putinii vizitatori rămași se aflau împreună cu monahii în biserică pentru slujba vecerniei. Păseam prin biserică afundat în bezna unei chinuitoare confuzii și dureri. M-am oprit în fața icoanei Portărita. Era o icoană mare, de aproximativ 1,5 metri înălțime, ferecată în aur, împodobită cu multe pietre scumpe și alte ofrande de pret. Era cea mai vestită icoană făcătoare de minuni din Sfântul Munte.

Mă aflam la câțiva metri în fața ei. Nici nu-i auzeam pe cântăreți, nici nu-i percepeam pe cei de lângă mine. Mintea îmi era cotropită, incapabilă de a reactiona. În zăpăceala aceea lăuntrică, ochii mi-au căzut pe icoană. „**Măicuta mea, ajută-mă!**“, am îngăimât cu un urias efort.

Într-o fracțiune de secundă, exact așa cum apasă cineva întrerupătorul și aprinde lumina, s-a petrecut o schimbare înăuntrul meu. Mintea mi s-a curățit cu desăvârșire. Nu numai că s-a oprit tot potopul de gânduri urâte, dar au dispărut până și gândurile normale. Mintea mea nu mai funcționa. Facultatea cugetătoare se volatilizase. Există însă altceva, un alt tip de facultate, un nou mod de a percepe, de a simți, de a exista. Un mod de cunoaștere non-mental. O liniste și o pace adâncă îmi stăpâneau mintea, într-o adevărată și desăvârșită isihie.

Am văzut deasupra capetelor noastre **un nor strălucitor, alb, diafan**. Vederea lui îmi metamorfozase întreaga minte. Această lumină era nespus de curată, de sfântă, de plină de bunătate și putere, cu totul opusă stării mele duhovnicești. Eu îmi vedeam toată mizeria morală. Izvora din mine un miros insuportabil. Eram exact contrariul a ceea ce era acel nor. Cum se îndupleca oare să se apropie de mine? Mi se părea de neînțeles. Cum putea îngădui cu atâta bunăvoință mizeria mea? Dragostea și gingășia pe care mi le arăta mă copleseau până la extaz. Aproape că îmi doream să se îndepărteze, căci mi se părea cu totul nepotrivit și chiar urât să ne aflăm împreună. Revărsa asupra noastră din belsug negrăite daruri duhovnicești. Miruri frumos mirositoare, duhovnicești, se pogorau peste mocirla sufletului meu în care clocotea răutatea. Un fir de păr mă mai despărtea de moartea duhovnicească și, iată, mi-a fost dăruită viața...

Privelistea acestui lucru minunat năstea dintr-o dată în sufletul meu cunoaștere, înțelegere, tămăduire, putere, căință, recunoscință, iubire, respect, bucurie, întristare pentru păcate, nădejdea vieții vesnice.

Găsesc zadarnică orice strădanie de a schita oricât de vag această nespusă bogăție de viață. Aproape deznădăjduit de neputința mea, mă opresc aici.

Cât timp a durat această stare, nu stiu. Era ca si când as fi pătruns deodată în tărâmul existenței vesniciei, trupul meu aflându-se totuși sub influența timpului. Îmi amintesc că, atunci când am ieșit din biserică la terminarea slujbei, trăiam încă efectele acestei extraordinare schimbări.

L-am întâlnit pe ascet și am început să urcăm spre chilie. Starea precedentă venirii la slujbă, acea ispită teribilă, m-a cuprins din nou, astfel încât mi-am pierdut coerenta gândurilor și a cuvintelor.

Uitasem ce mi se întâmplase în biserică. Îmi aminteam numai că se petrecuse ceva important, dar nu mai retineam ce anume.

- Ceva s-a întâmplat în biserică, părinte, dar nu pot să-ti spun pentru că nu-mi amintesc.

M-a privit nedumerit și a atribuit straniile mele cuvinte ispitei prin care treceam - „albinelor” care se adunaseră, așa încât nu s-a mai preocupat de acest lucru .

Încet-încet lucrurile au reintrat în matca lor firească. M-am întors la starea pe care o numim „normală”, dar am uitat cu desăvârșire acea întâmplare. Ea avea să-mi revină în minte puțin câte puțin, după multe luni de zile. Abia după mai bine de un an mi-am putut-o reaminti limpede. Se pare că Dumnezeu, pentru pricini numai de El stiute, a adus uitarea, și a îngăduit să-mi amintesc despre toate atunci când am avut cu adevărat nevoie.

După mai mulți ani, l-am întrebat pe un bătrân pustnic atunci când l-am vizitat la chilia sa:

- ***Ce a fost, părinte, norul acela?***

După ce m-a ascultat cu atenție, mi-a răspuns:

- A fost ***harul Maicii Domnului.***

Deci iară le-a vorbit Iisus zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric... (Ioan 8, 12)

Experiența acestui război mental - războiul gândurilor, o mai făcusem deseori, dar nu atât de intens.

A doua oară când am avut de înfruntat un război fulminant, identic celui din întâmplarea cu Portărita, a fost atunci când mi-am propus să optez decisiv între ortodoxie și yoga. Hotărâsem să fac un efort sistematic de a studia comparativ texte și puncte de vedere avizate, atât ortodoxe cât și yoghine. Am adunat cărți și reviste din amândouă părțile, mi-am cumpărat un caiet gros și am început transcrierea metodică și compararea celor două puncte de vedere. Dispuneam deja și de un bagaj de experiențe personale pe care le acumulasem din amândouă părțile.

Există Dumnezeu? Cine este Adevăratul Dumnezeu? Care este adevărata religie? Toate religiile, toate „căile” duc la Același Dumnezeu Adevărat, sau există numai o singură religie, o singură cale ce conduce la adevăr, la Dumnezeu?

Acestea erau întrebările cărora încercam să le răspund printr-un asemenea demers. Nu există pe întreg cuprinsul vieții omenirii întrebări mai serioase decât acestea. Calitatea vieții unei persoane depinde de răspunsul ei practic la aceste întrebări. Poziția sa, punctele sale de vedere asupra acestor teme îi vor influența profund atât personalitatea, cât și evenimentele vieții. Este suficient să remarcăm cât de diferită este viața unui ortodox de cea a unui ateu, a unui musulman sau a unui hindus. Cât de diferit se confruntă ei cu oamenii, cu viața, cu lumea înconjurătoare.

Nu înaintasem mult în acest demers al meu, când am primit din nou un atac mental. Mii de gânduri sălbatice, strivitoare, dezlănțuite, mi-au umplut mintea, întocmai precum în ziua când plecasem să mă închin JPortăritei. Dobândisem deci o mică experiență, fapt pentru care m-am hotărât să „lupt”, în încercarea de a depăși de unul singur acest impas.

Foarte repede m-am încredințat însă de slăbiciunea mea duhovnicească. Ametisem cu totul, neputând opune nici o rezistentă. Am renunțat la orice strădanie. Mi-am adus aminte de bătrânul Sava, de părintele Paisie, de icoana Maicii Domnului Portărita. Ascetul care mă găzduia fie n-a socotit de folos, fie n-a putut pur și simplu să mă ajute.

După trei zile de răbdare, istovit, epuizat trupește și sufletește, am ajuns împleticindu-mă la chilia bătrânului Paisie. Soarele se ascunsese și aproape că se lăsase întunericul. Bătrânul era singur în curte, pregătindu-se pentru privegherea de noapte.

A zâmbit îndată ce m-a văzut.

- Cum mai merge curajul? a zis râzând.

M-am bucurat văzându-l, și am mai prins puțin curaj.

- Ah, părinte, nu mai pot, nu mai rezist! am răspuns, izbutind în zăpăceala aceea să zâmbesc cu ultimele resurse.

S-a apropiat râzând.

- Sezi să punem lucrurile în ordine, mi-a spus si mi-a dat o mică lovitură peste cap.

Răul parcă ar fi fost chiar în clipa aceea tăiat cu cutitul! Întreg tăvălugul acela de gânduri rele s-a oprit instantaneu!

Dar n-a fost numai atât. Minteaa mea n-a revenit imediat la starea ei firească, ci a fost purtată undeva mai departe, undeva mai în adânc.

Trăiam o mare bucurie, linistită, profundă, plină de pace. Un alt Duh se unise cu mintea mea si îmi împărtăsea cu nespusă bunătate cele pe care El le avea din însăși firea Sa.

Mi-e teamă să-I rostesc numele! Mă rusinez, mi se strânge inima vorbind despre aceasta. A fost harul lui Dumnezeu? A fost Mângâietorul? Pentru aceasta Hristos L-a numit „Mângâietor“? Într-adevăr, cât de mult m-a mângâiat! As fi primit cu mare bucurie să mai trec o dată prin aceeași stare cumplită, ba chiar prin alta si mai rea, dacă as fi stiut că la sfârșit îl voi întâlni pe El!

M-am jenat să vorbesc explicit despre aceasta. Am întrebat doar atât:

- Părinte, ce mi se întâmplase mai înainte?
- Ei, te-a ispitit drăcutorul! Nu te teme, e luptă! Când ti-e greu, să mă lasi să trag si eu un glont, să te ajut. Să zici rugăciunea. Sezi, să-ti aduc si un „coif duhovnicesc“, a spus râzând.

S-a ridicat, a intrat în casă si mi-a adus un fes cafeniu.

- L-a uitat aici cineva care acum a plecat din Sfântul Munte.

A binecuvântat fesul de trei ori cu semnul crucii si mi l-a pus pe cap râzând:

- Ia să văd... Te-ai făcut soldat frumos! Acum nu se vor mai apropia de tine gândurile. Au să lovească în coif si au să ricoseze. În timpul războiului, toti ofiterii strigau la noi să purtăm cască. Fii atent numai să nu-l pierzi! M-a sărutat părinteste pe frunte. Mă iubea nespus, iar bucuria mea nu cunostea margini. Părintele meu era atât de puternic si de bogat duhovnicesc! Vrajmasul era nimic înaintea sa. Fără nici o strădanie, printr-o simplă scatoalcă, l-a făcut să o ia la fugă! Ce motive aveam acum să mă mai tem? Dacă lucrurile s-ar fi înrăutătit din nou, as fi venit la părintele Paisie si războiul s-ar fi sfârșit îndată. O încredere adâncă si o pregnantă stare de netemere s-au născut înlăuntrul meu.

Se înserase. Copleșit de iubire, am plecat. La usa din spate, bătrânul mi-a spus râzând:

- Voi fi mereu atent; ori de câte ori au să te chinuiască, voi trage câte un glont.

În realitate, el purta întreaga greutate a luptei mele duhovnicesci, căci eu eram lenes si fricos.

Cât timp am purtat coiful duhovnicesc pe care mi l-a dăruit bătrânul, n-am suferit nici un atac din partea gândurilor. Minte mea își aflase pacea și odihna. Însă, cu toate că fusesem prevenit, până la urmă am pierdut fesul. Părintele nu mi-a mai dăruit altul, deși i-am cerut. Mă ajuta acum în alt mod.

L-am mai vizitat pe bătrân în nenumărate rânduri. Mi-a dat și alte asemenea mici lovituri care m-au umplut de har dumnezeiesc. Le așteptam, le doream de fiecare dată cu însufletire. Împărtea adesea binecuvântări duhovnicești în acest chip, de multe ori chiar în fața lumii care îi umplea curtea. Cine și câți înțelegeau ce se ascundea în spatele acestor mici scatoalce? Cred că mulți. Unii primeau mai mult, alții mai puțin har.

N-am putut să aflăm de unul singur răspuns la întrebările despre Dumnezeu, despre lume, despre om. Am văzut din experiență că adevărul nu se cucerește ușor. Dacă omul nu este ajutat duhovnicește de către Dumnezeu, îi este cu neputință să se apropie de adevăr. Pentru aceasta a venit Hristos pe pământ, ca să-i ajute pe oameni să deosebească lucrurile importante de cele neimportante, adevărul de minciună. ***Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric (Ioan 12, 46).***

Este adevărat că Hristos îl iubeste și îl ajută pe om; nu numai prin învățătura Sa, pe care a păstrat-o în Biserica pe care a întemeiat-o, ci și personal, pe fiecare dintre noi în parte, ori de câte ori îi cerem ajutorul în rugăciune.

Avem însă și un vrăjmas extrem de abil, care ne războiește pe ascuns, fără să se deconspire, astfel încât nu percepem existența lui, spre a ne putea lua măsuri de pază. El se străduiește să creeze confuzie în mintea oamenilor, să-i deturneze către concepții gresite despre viață, despre lume, despre Dumnezeu. Face toate eforturile pentru ca noi să nu constientizăm niciodată potențele reale ale firii noastre omenești, anume accederea la viața veșnică și la îndumnezeire prin harul lui Hristos.

În învățătura Sa, Hristos ne-a atras de multe ori atenția asupra acestui vrăjmas. L-a numit diavol, pentru că strâmbă lucrurile, Satana, pentru că se împotrivesc adevărului, ucigas de oameni, pentru că se bucură de distrugerea omului: ***el (Diavolul), de la început a fost ucigător de oameni și nu a stat într-un adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci mincinos este, și tatăl minciunii (Ioan 8,44).***

Asadar, acest ucigas de oameni, tatăl minciunii, ne luptă pe ascuns - atunci când nu-i cunoaștem existența - și la arătare - când suntem avizati în privința lui. Puterea lui stă în neatenția și în lenevirea noastră. El nu are asupra noastră o putere reală, ci se străduiește să exploateze neputințele noastre. Hristos l-a zdrobit prin jertfa Sa pe cruce și prin învierea Sa. Diavolul este biruit o dată pentru totdeauna, în ciuda eforturilor sale continue de a lucra răul. Pe atunci însă nu cunosteam aceste mari adevăruri.

LĂMURIRE

Nu voiam să cad pradă amăgirii încă o dată în viața mea. Cu toate evenimentele minunate pe care le traversasem alături de părintele Paisie, mă îndoiam de el. Nu credeam totuși în explicațiile pe care le dădea. Era posibil ca el să vadă lucrurile într-o manieră strict personală, iar realitatea să-l depășească. Nu excludeam posibilitatea ca el să dețină numai o parte a adevărului, și să existe și alte părți de adevăr în alte sisteme de gândire și în alte religii.

Poate că mă lăsam influentat prea mult de puternica sa personalitate, de mediul Sfântului Munte în general. Dacă m-as fi îndepărtat, dacă mi-as fi impus o oarecare distanță, poate că as fi privit lucrurile în mod diferit.

Am hotărât, asadar, să ofer sanse egale și yoghinilor hindusi. Îi cunoscusem, desigur, înainte de a-l întâlni pe părintele Paisie, dar nu mersesem niciodată în India, în „epicentrul” religiei lor. Am decis, prin urmare, să plec și să trăiesc împreună cu ei, să mă amestec printre ei, să-mi deschid sufletul dinaintea lor, așa cum procedasem și în cazul monahilor ortodocși.

Pentru a evita orice fel de influență din afară și a-mi păstra nealterată echidistanța, am scos simbolic de la gât cruciulita pe care o făcuse cu mâinile sale părintele Paisie și am plecat în India animat de cele mai bune și mai sincere intenții. ***În realitate, credeam că yoga mi se potrivește mai bine. Socoteam că și acesta este un drum către Dumnezeu.*** Am trăit asadar în India luni de zile în diverse ashramuri, împreună cu swami și gurus.

În felul acesta, am ajuns să acumulez experiențe din amândouă părțile. Le-am putut compara calitatea și proveniența. A avut loc o adevărată confruntare în sufletul meu.

A fost oare lipsită de pericole această atitudine a mea? Nu, ci dimpotrivă, m-am primejduit mult. N-am putut răzbi cu puterile mele. Am fost ajutat, sau mai degrabă salvat, prin intervențiile lui Dumnezeu, Care, dincolo de problemele mele duhovnicești, mi-a rezolvat și multe dificultăți practice ale vieții de zi cu zi.

Dacă nu m-ar fi ajutat Dumnezeu, m-as fi distrus în întregime.

Geografic, India se înfățișează ca o întindere colosală: aproximativ cât jumătate din Europa. Există deserturi, precum și păduri tropicale. Există văi nemărginite și munti gigantici. Cel mai înalt lanț muntos din lume, Himalaya, acoperă tot tinutul nordic.

Pe o asemenea întindere, clima traversează toate treptele. Termometrul ajunge la temperaturi extreme, atât peste zero (în sud), cât și sub zero (în nord). Climă tropicală, cu ploi, vegetație bogată, căldură insuportabilă în sud, dar și continentală, cu ghetari și zăpezi abundente în nord. Există, firește, multe diferențe sau variațiuni locale. Rasele care populează acest teritoriu sunt din cele mai diverse. În sud se evidențiază caracteristicile negroide, cu nasuri turtite, buze groase și pielea foarte închisă. Mai sus, trăsăturile indo-europene, cu nasuri drepte, fețe bine conturate, degete lungi, încheietura mâinii fină, pielea relativ deschisă. În nord domină trăsăturile mongoloide, cu pomeți ascuțiți, ochi oblici și pielea neagră-rosie-galbenă. Asadar, un veritabil amestec de rase.

În prezent, fiecare religie are deja acolo milioane de discipoli. În general, s-a răspândit printre necunoscători impresia că toți locuitorii ar fi hindusi. Această părere este departe de realitate. Există foarte mulți musulmani, creștini, buddhisti, sikhi, hindusi, precum și o impresionantă multitudine de secte, izvorâte atât din hinduism, cât și din celelalte religii. Rivalitatea religioasă este ferventă, cu nenumărate confruntări sângeroase și cu mii de victime, atât în trecut cât și în zilele noastre (sunt edificatoare în acest sens confruntările dintre musulmani și hindusi din timpul lui Gandhi, sau cele dintre sikhi și hindusi astăzi). Termenul „confruntări” nu este poate cel mai adecvat, întrucât avem practic de-a face cu adevărate războaie, dat fiind că victimele sunt de numărul miilor, iar conflictele se întind pe îndelungate perioade de timp.

Limba care se vorbește cu predilectie este... engleza! Nu doar turistii, ci și indienii comunică între ei în engleză. Dialectele sunt atât de numeroase și atât de diferite, încât băștinasi nu se pot efectiv înțelege. Spre exemplu, locuitorii din sudul Indiei nu-i pot înțelege pe cei din nord, astfel încât se văd nevoiți să folosească limba engleză.

Faptul că un asemenea teritoriu gigantic - atât geografic, cât și sub aspectul populației - s-a putut uni într-un singur stat, este demn de uimire. Se înțelege însă că vorbim despre un stat care se confruntă cu multe probleme; la puțin timp după ce a luat ființă, s-au desprins din el două mari părți, Bangladeshul și Pakistanul, situație care creează și astăzi frecvente tulburări.

Englezii sunt cei care au construit rețelele de poduri și căi ferate pe întinderile nefârșite ale țării. Mai ales rețeaua de cale ferată este remarcabilă din punct de vedere al organizării, al diversității și al posibilităților programului. Multi străini sunt peste măsură de impresionați. Englezii au creat, de asemenea, un bun serviciu postal care funcționează eficient până astăzi. În sfârșit, tot ei au dat și limba, care se utilizează în prezent pe toată suprafața țării. Cu aceste trei mijloace importante au reușit să „coaguleze” imensul teritoriu. Nu-mi stă în intenție să-i laud pe englezi, care urmăreau propriile avantaje și acționau autoritar și interesat, dar aceasta este realitatea.

Ca popor, sau mai bine zis ca locuitori ai acestui tinut, căci nu pot fi socotiți o națiune omogenă, indienii manifestă până astăzi un covârșitor sentiment de inferioritate în fața albilor. Se simt importanți atunci când poartă conversații sau întrețin vreo relație oarecare cu un alb. Deși epoca colonială s-a sfârșit, cel puțin la arătare, totuși în

sufletul lor se simte încă această vasalitate. Ea se exprimă până și în mișcările și privirea lor. Multi indieni cultivati cu care m-am întâlnit fie și numai pentru o jumătate de oră îmi cereau să le las un semn, o scrisoare, ceva care să certifice că avuseseră un contact cu un alb, cu un apusean, lucru ce le-ar fi crescut „acțiunile” în mediul lor.

Un medic indian, în vârstă de aproape 60 de ani, aparținând unei clase sociale bogate, a fost atât de satisfăcut de prezenta mea atunci când l-am vizitat în cabinetul său, încât mi-a tot prelungit sederea prin diverse discuții politicoase de interes general și, vrând să mă convingă de faptul că ***avea relații cu albi, ceea ce pentru indienii este simbolul unui anumit prestigiu social***, a scos cu grijă și mi-a arătat o scrisoare pe care i-o trimisese un student oarecare din Europa în urmă cu doi ani. Adaptat structurii sufletești a indienilor, acest gest se traduce astfel: „***Sunt important, sunt o personalitate, nu sunt un nimeni***”.

Complexul acesta de inferioritate le este cultivat prin teribila discrepantă economică dintre ei și albi, prin influența cinematografului - unde albi sunt prezentați ca super-oameni - și prin copleșitoarea suprapopulare, care zdrobeste persoana. Sunt atât de mulți! Se pierd în multime.

Albi se disting întotdeauna. Cu excepția pietei din New Delhi și a aeroportului din Bombay, în orice alt loc deveneam tinta tuturor privirilor. Odată, călătorind împreună cu un englez pentru câteva zile, ne-am oprit într-un oraș să căscăm gura în fața unei case superbe. Instantaneu ne-au înconjurat 30-40 de indieni, care ne priveau cu uimire de la 2-3 metri distanță. Prietenul a râs și a început să-i mână precum ciobanul oile - fără nici o exagerare! Se supuneau oricărui semn. Eram stânjenit de aroganța englezului, dar și de pasivitatea indienilor. Acest complex de inferioritate coexistă cu o agresivitate mocnită, născută din invidie. Nu sunt străini de aceste probleme psihologice nici cei cultivati, nici cei vârstnici, nici yoghinii avansați. Totuși, nu se manifestă agresiv decât atunci când sunt în grupuri.

Îmi amintesc că, odată, la Benares, am avut o dispută cu un riscar. Ne transportase cu bicicleta și îi plătisem un pret bun, însă voia mai mult: eram turisti, albi, aveam bani... trebuia să plătim înzecit. Desigur, noi plăteam întotdeauna mult mai mult decât indienii, dar ei pretindeau încă și mai mult. Așa se întâmpla mereu: desi la început ne învoiam la pret, în final cereau mai mult. Aceste animozități deveniseră pentru noi rutină, astfel încât păstram o atitudine calmă și intransigentă, fără să cedăm.

Riscarul despre care vorbeam, după ce a făcut asadar obisnuitele mofturi, ne-a înjurat și a plecat amenințându-ne în limba lui. După câteva ceasuri l-am întâlnit din nou pe un alt drum, având chef de ceartă și cerând ajutor împotriva noastră.

Atunci am văzut venind în fugă de pe o străduță îngustă doi-trei oameni de vârstă mijlocie, agitându-și mâinile amenințător și scrâsnind din dinți, fiind urmați de niște indivizi dubios pregătiti să incite la încăierare. Surprinsi de turnura evenimentelor, am rămas nemiscati, descumpăniți.

Însă mirarea a crescut când acest buluc amenințător s-a apropiat la doi metri de mine: brusc, toate amenințările și încercările de intimidare s-au oprit. Ura și dorința de răzbunare s-au stins ca un fum. Stăteau în fața mea și mă priveau încremeniti, puțin rusinați. Această întorsătură dădea situației o notă hazlie, încât mi-a venit să râd. Ne-am privit și apoi mi-am văzut de drum, în vreme ce unii mai strigau jumătăți de cuvinte, ca să nu rămână cu totul de rusine.

Până astăzi mă întreb ce se întâmplase de fapt. A fost complexul indienilor față de albi? A fost frica în fata vechilor stăpâni? Nu cumva m-a ocrotit vreo rugăciune a bătrânului Paisie?

ÎNTÂLNIREA LA BENARES

Am pornit de la New Delhi spre Benares („Varanassi“, cum îi spun indienii). Am luat bilet la vagon de dormit, clasa a II-a. Vagonul era plin până la refuz; ca peste tot în India, oamenii erau întotdeauna multi. Se crease o îmbulzeală de nedescris. Teama de hoti mă obliga să-mi folosesc încălțările drept pernă. Era o frumoasă pereche de bocanci care putea constitui o mare ispită pentru cei din jur. Încă nu ne obisnuiserăm cu mizeria înspăimântătoare și nu mâneam decât fructe protejate de coajă (banane, avocado, papaya) și pâine cumpărată de la un magazin de lux din New Delhi (învelită într-o pungă de hârtie, ne dădea falsa impresie că scăpase de roiurile de muste).

Seara, după ce a încetat trecerea continuă a micilor vânzători de fistic, ceai și alte diverse mărunțisuri, și după ce controlorii de bilete au încuiat vagonul și am rămas numai cei care aveam paturi rezervate, ne-am desfăcut asternuturile și ne-am destins puțin. Pe patul de vis-a-vis se afla o „apuseană“. Nu-i cunoșteam naționalitatea, dar ne simteam compatrioți cu toți occidentalii. Aceste diferențe, care în Europa par izbitoare și importante (între un grec și un german, de pildă, sau între un englez și un francez), acolo se estompau în fața teribilei diferențe politice, economice și religioase dintre noi și indieni.

Acolo toți eram „occidentali“, adică bogați, cultivați, bine hrăniți, umblati prin lume. Dar aveam totuși sentimentul sărăciei și al mizeriei indienilor. Ne puteam înțelege. Aveam trăiri comune; cântecele pe care le ascultam, scriitorii pe care îi iubeam, cultura rock pe care ne-o însusisem cu toții, ideologia comună, toate acestea depășeau granițele naționale. Eram tineretul contemporan al Apusului, hipiotti... semănăm mult.

M-am bucurat de prezenta vecinei de vis-a-vis. Era frantuzoaică și se numea Kiki. Călătorea singură. Va fi simțit probabil o oarecare siguranță alături de noi. După primele priviri disimulate, cercetătoare, ea a făcut primul pas. Era precaută, dar excursia a durat trei zile și două nopți, astfel că am avut timp să ne cunoaștem și să ne apropiem mai bine de ea, ajutându-ne mult să depășim problemele zilnice de comportament în relația noastră cu indienii.

Apa, al cărei gust și miros erau cumplite, reprezenta o mare problemă. Nu exista nicăieri vreo garanție a calității ei. Multi turiști se îmbolnăveau de diaree sau hepatită, deși făcuseră în prealabil o sumedenie de vaccinuri. Soluția am găsit-o storcând lămâi în plosca cu apă. Mirosul și gustul urât erau astfel mascate și credeam, într-un anumit fel, că o dezinfectăm. Firește, era mai mult o amăgire de sine. Am trecut plosca de la unul la altul până ce am ajuns la Benares.

Seara, în tren, când se opreau discuțiile, mă străduiam să-mi pun oarecare ordine în minte. Să-mi explic evenimentele, să aflu răspunsuri la întrebările care mă aduseseră în India.

Rugăciunea pe care bătrânul o făcea pentru mine nu mă lăsa să-l uit. În India mi-l aminteam deseori, însă gândul la el nu era o simplă amintire a unei persoane iubite oarecare. Nu era așa precum îmi aduceam aminte de părintii mei sau de prietena mea. Era substanțial mai mult. Ceva foarte intens și profund, o trăire care se derula în prezent, nu în amintire. Simteam fulgerător o iubire umplându-mi inima și revărsându-se în întreaga mea ființă. O delicatete îmbrățișându-mă, o pace sprijinindu-mă. Cred că, într-un mod pe care numai Dumnezeu și bătrânul îl stiau, sufletele noastre ajungeau la o atingere ontologică. Trupurile ne erau despărțite de distanțe uriase, însă sufletele erau unite de o nemărginită iubire. Iubirea lui. Era atât de aproape de mine! Era atât de adevărat! Era atât de tainic,

atât de simplu! Plângeam deseori când simteam iubirea sa. Inima mi se înmuia, fiind inundată de tandrete; îl iubeam, însă stiam că iubirea mea nu era decât o reflexie opacă a iubirii sale. Asemeni soarelui care se răsfrânge pe un disc murdar. El era cel care mă iubea, iar eu răspundeam prea meschin, mizer, firav, egoist. El mă iubea însă enorm, cum nimeni nu m-a iubit vreodată. Nu există nici un termen de comparatie pentru această iubire. Fată de iubirea părintelui Paisie, iubirea mamei mele este precum lumânarea alături de soare. Aceasta e cu adevărat diferenta!

Îi trimiteam scrisori, îi scriam poezii, îl sărutam, îl strângeam în bratele mele și, în același timp, îl respectam nemărginit, mă simteam nevrednic de acest dar, eram plin de recunostință, îmi venea să mă ascund de rusine pentru nevrednicia mea, însă nu voiam să-l pierd niciodată. Îmi doream să fiu împreună cu el pentru totdeauna, desi acest lucru părea cu neputință datorită urâteniei mele lăuntrice.

Iubirea sa era covârșitoare. Ea depășea legile duhovnicesti, răscumpăra cu lărgime de suflet toate lipsurile mele, lua asupra sa neajunsurile. Era totdeauna gata să pătimească în locul meu fără sovăire, fără nici o micșorare a râvnei sale. Dovedea o iubire fierbinte, năvalnică, neasemuită, care se dăruia cu totul zidirii și sporirii mele duhovnicesti.

Fără nici o exagerare, acest lucru mi s-a întâmplat în fiecare zi a sederii mele în India. Mi se întâmpla și în Grecia, dar în India a fost o stare de fapt zilnică.

Cu toate acestea, problema mea încă persista: Unde se află adevărul? ***Yoga mă atrăgea foarte puternic, cu filosofia ei, cu practica ei, cu misterioasele ei fenomene suprafiresti.*** Totul, mirajul necunoscutului, gustul aventurii, „exoticul” chestiunii, marile făgăduinte cu care eram momit, toate acestea exercitau o puternică atracție asupra mea, iar ***eu aveam în jur de 25 de ani, eram îndrăznet, iubitor de pariuri riscante, lipsit de discernământ și de înțelepciune.***

Astăzi mă mir eu însumi de usurinta cu care am putut fi sedus de falsele lor teorii. Mă lăsasem ametit de „tehnicile” lor - dovedind astfel nerecunostinta, îndoială, puținătate de credință - după ce trăisem cu toate simturile mele darurile duhovnicesti pe care Dumnezeu mi le făcuse prin rugăciunile bătrânului! Pe atunci nu-mi dădeam seama. Nesimtirea mea sufletească mă împiedica să constientizez comportamentul meu vinovat.

Prima după-amiază am dedicat-o unei plimbări solitare de-a lungul fluviului Gange.

În multimea pestrită a indienilor care se perindau sufocant pe malurile Gangelui, am remarcat un tânăr chipes de cel mult 23-24 de ani, cu ten închis și păr deschis, sezând în poziția lotusului - una dintre cele mai frecvente asane ale yoghinilor. Era linistit și rupt de multime. Tăcerea sa în mijlocul larmei dezlănțuite, nemiscarea lui în contrast cu acea viermuială haotică, dezinteresul său față de presiunea grijilor cotidiene, îl scoteau în evidență.

L-am depășit cu indiferență. „Încă unul care vrea să fie în centrul atenției”, m-am gândit. „Aici și-a găsit să mediteze? Nu mai erau alte unghere linistite?”. Mi-am continuat plimbarea pe sub uriasile clădiri, pe treptele templelor, pe malurile Gangelui. Cersetorii, cu găletusele lor, yoghinii saddhu (asceti care trăiesc din cersit) complet goi, familiile pelerinilor ce se scăldau în Gangele cel „sfânt”, micii vânzători care zbierau popularizându-și produsele (de obicei ceai), grupurile de hipioti care făceau baie și fumau tsilum împreună cu indienii, culorile fantastice ale apusului pe Gange, toate acestea m-au acaparat desăvârșit într-o plimbare de multe ceasuri.

Imi amintesc că m-am asezat la o cafenea improvizată sub cerul liber dintr-o rogojină întinsă pe patru pari, ridicată pe scările de piatră ale unui templu idolatru. În timp ce-mi beam ceaiul cu lapte, vecinul mi-a oferit tsilum - un amestec de hasis pe care îl aprindeau și îl ofereau de jur-împrejur, fiecare vecinului său. Era un obicei comunitar, precum oferirea unei țigări în Europa. Toti fumează hasis în chipul cel mai firesc, așa cum noi bem vin.

După câteva ore, întorcându-mă pe același drum, am ajuns la locul unde-l văzusem pe tânărul saddhu. Era încă acolo! Am fost cu adevărat impresionat. Stiam ce înseamnă să stea cineva ceasuri întregi în poziția lotusului, întrucât practicam și eu exercitii de mobilitate. Eram experimentat și agil, aveam și o centură oarecare la Kung- Fu, și totuși nu puteam zăbovi mai mult de un sfert de oră în această poziție.

Asadar, m-am oprit pentru puțină vreme undeva în apropierea tânărului, ca să-l urmăresc. După două-trei minute s-a ridicat și s-a îndreptat către mine, care mă aflam lângă locul unde-și lăsase lucrurile. Chipul său avea trăsături frumoase și un aer linistit. Era vopsit pe frunte cu trei linii galbene orizontale, simbol al zeului Vishnu, și o bulină roșie, simbol al „Celui de-al Treilea Ochi”, precum mi-a spus el însuși. Desigur, ceva mă deranja la el. Nu credeam cu adevărat în imaginea pe care încerca să și-o cultive. Mai degrabă se juca de-a yoghinul, de-a iluminatul, bătându-și joc atât de ceilalți cât și de sine însuși. Dar avea, pe de altă parte, și ceva ciudat. Era atât de modest îmbrăcat, chiar și pentru condițiile din India, încât am fost uimit când s-a apropiat mai mult și am înțeles că era occidental.

Numele lui era Pavis. Trăia în Germania. Tatăl său era german, iar mama persană. Se afla de aproape un an de zile în India. Bani i se terminaseră și își pierduse pasaportul. Cu alte cuvinte, i se întâmplase tot ce putea fi mai rău pentru un apusean. Se arăta însă impasibil, lăsându-se în grija karmei, cum spunea. Era însă o atitudine pur declarativă, căci în realitate stia că are atuul părinților săi. „Le pot scrie, și îmi vor trimite bani într-o săptămână, dacă le-o cer”, mi-a zis el. Deocamdată însă prefera să o facă pe yoghinul, pe anahoretul. Nu mi-a cerut bani explicit, dar i-am dat cinci rupii. Mai târziu, aveau să-l umple de bani prietenele mele H. și N., cărora le-a fost milă de el.

Începusem asadar să discutăm, și a ajuns repede la tema cunoscută: căutarea existentială prin hinduism și prin yoga. I-am împărtășit câteva din experiențele mele legate de spiritism, hipnoză și Mind Control, i-am vorbit despre părintele Paisie și despre o parte dintre dilemele mele.

El a început să-mi povestească despre gurul său, care avea un ashram în Himalaya, unde fusese și el găzduit pentru o săptămână și unde i se întâmplaseră multe lucruri fascinante, de pe urma cărora rămăsese încă uimit și entuziasmat.

La vârsta de 19 ani citisem o carte intitulată „Autobiografia unui yoghin” de Paramahansa Yogananda, care, printre multe lucruri ciudate pe care le spunea, se referea și la un oarecare Babaji. Acesta era un yoghin atât de sportiv încât devenise zeu nemuritor. El îi învățase pe oameni yoga. El era dascălul dascălilor, „gurul gurusilor”. Lua chipul unui om tânăr și li se arăta din timp în timp, peste secole, unor ucenici marcanti. Zbura prin aer, trecea prin ziduri, se făcea invizibil, vindeca bolnavi, învia morti. Într-un cuvânt, era una dintre zeitățile hinduismului.

Cu puțin timp înainte de a pleca în India recitisem această carte și i-o dădusem și prietenei mele N. spre lectură. Glumeam între noi, strigând și gesticulând:

- Pe cine o să găsim în India?
- Pe Babaji! și râsetele nu mai conteneau. Devenise sloganul săptămânii precedente plecării.

În India cuvântul „Babaji” are două sensuri. Unul obisnuit, echivalentul lui „domnule” sau „omule”, si unul sfânt, înalt, venerabil, divin. Este numele unui yoghin-zeu ce se reîntoarce pe pământ pentru a-i initia pe anumiți ucenici foarte sportivi, care vor deveni gurusi ai altor oameni.

Pavis a continuat asadar istorisirea despre gurul său, numindu-l Babaji. Eu n-am reactionat în mod deosebit, întrucât luasem termenul în sensul lui obisnuit.

Relatându-mi însă diverse întâmplări despre acest guru, am început să-l recunosc în el pe marele Babaji. I-am spus:

- O clipă... Vorbesti despre Babaji?
- Da, a răspuns.
- Despre Marele Babaji? I-am întrebat uimit.
- Da, a răspuns cu emfază.
- Cel despre care povestesc scrierile sfinte? am întrebat din nou, spre a mă asigura că nu este la mijloc o neînțelegere.
- Da, mi-a răspuns cu si mai mare emfază.

Am rămas siderat!

- Acum, în zilele noastre, se află pe pământ, mi-a explicat Pavis, si a început să-mi vorbească despre cartea „*Autobiografia unui yoghin*”.
- Am citit-o, l-am întrerupt eu. În Occident totuși am aflat despre Babaji din această carte.

Afirmatiile lui Pavis erau absolut uimitoare, așa încât am hotărât imediat să merg spre a mă convinge cu ochii mei si a trage concluziile de rigoare, căci pentru aceasta venisem în India, consumându-mă în nesfârșite căutări. Îmi era imperios necesar să limpezesc lucrurile.

- Cum pot să-l găsesc?

Mi-a indicat drumul, autobuzul, hotelurile, satul, popasurile, si tot ceea ce mai era util de stiut. Ashramul lui Babaji se numea Heracan si se afla sus în Himalaya, departe de orice tinut locuit. Ultimele îndrumări au fost acestea:

- Urmează râul, si după aproximativ 7 kilometri o să-l întâlnești. Însă multi pornesc si nu reusesc să ajungă. Desi cunosc drumul, se rătăcesc.
- De ce, e dificil?
- Nu, dar pur si simplu nu-i dorește gurul. Își iau călăuze dintre localnici, si totuși se încurcă din nou. Nu sunt capabili să ajungă acolo. Pe altii, îndată ce ajung, îi alungă înapoi. Pe unii îi tine o zi, pe altii o săptămână, pe altii luni de zile... În general, pe fiecare după valoarea sa... Trebuie să fie pur cel care vrea să meargă acolo, să aibă o karmă bună, mi-a mai spus.

Între timp se înserase bine. Văzându-le pe prietenele mele plimbându-se prin apropiere, le-am chemat si le-am făcut cunostință cu Pavis, apoi ne-am ridicat să mergem la hotel, după ce ne-am dat o întâlnire cu totii pentru ziua următoare.

Pe drum le-am povestit tot ce auzisem, si interesul lor a crescut brusc, însă când le-am spus că voi merge să-l întâlnesc pe Babaji, H. s-a arătat ezitantă, chiar temătoare.

În ziua următoare, N-a venit cu interesul stârnit la maximum. În același hotel cu noi (dacă se poate numi „hotel” acea mizerabilă incintă!), întâlnise pe cineva care trecuse prin ashramul lui Babaji. Avea chiar o fotografie de-a sa, care s-a dovedit capabilă să o facă și pe N. dornică să-l întâlnească. Îmi vorbea deja despre el cu uimire.

Când l-am cunoscut pe individul pe 'care îl întâlnise N., acesta m-a dus în camera sa, unde, în fata fotografiei lui Babaji, ardea o candelă. I se închina ca unui zeu în viață! M-am mirat. Era o haimana, un anarhist, un apusean crescut într-o societate pseudo-creștină și... devenise deja religios? Mă întrebam ce se putuse întâmpla. Ce văzuseră oare acești oameni? Pavis voia să se întoarcă în Germania și să întemeieze o comunitate în cinstea lui Babaji, iar celălalt i se închina!

Mi-a adus o fotografie veche de-a sa, făcută cu ani de zile în urmă. Înfățișa un tinerel firav, slăbuc, de 18-20 de ani, aflat în poziția lotusului, cu un corp extraordinar de suplu și cu niște ochi stranii, nefiresc de uriași. Avea o privire extrem de energică, o expresie neobisnuită, înspăimântătoare, as spune. Întreaga atmosferă din jurul său convingea că este o persoană ieșită oricum din comun. Fetele s-au întâlnit din nou cu Pavis, care le-a mai povestit câte ceva. N. hotărâse să vină cu mine. H. avea să ne însoțească și ea, întrucât nu voia să rămână singură. Ne întrebam cuprinși de emoție: „Ce se va întâmpla oare în această situație? Vom merge și vom vedea!”.

Am stat la Benares în jur de o săptămână. Pe terasa hotelului se adunau hipotii și mestecau hasis, care se vindea pretutindeni în India la un pret derizoriu. Pe terasele învecinate indienii munceau în familii întregi, confectionând diverse obiecte de artizanat pentru 30 de drahme pe zi.

Am vizitat mormântul lui Buddha și am cumpărat tot felul de suveniruri foarte ieftine. Kiki a noastră se cazase la cel mai bun hotel al orașului, care dispunea și de restaurant. Acolo ne-am lăsat convinși să mâncăm. Era oarecum curat. Am fost atât de entuziasmați de mâncăruri, încât încet-încet, mânati și de un apetit remarcabil, am început să mâncăm la toate restaurantele și să cumpărăm dulciuri de pe drum. Am achiziționat haine indiene și ne-am schimbat vestimentatia și înfățișarea. Am renunțat la tinuta apuseană. Acum ne integram mai bine printre ceilalți, nu mai eram precum musca în lapte. În plus, ne deplasam mult mai lejer.

Cu Kiki am făcut tovărășie zilnică. Ne-am despărțit în doar două zile, când a rămas închisă în camera ei. Luase opiu și ieșea numai la toaletă ca să vomite. Kiki făcea comert. Cumpăra mărgelile, țesături și alte mărunțisuri, și le vindea în Franța - procurându-și astfel și banii pentru biletele următoarei călătorii. În acest răstimp fiul ei se afla în Africa, unde făcea exact același lucru. Aveau drept scop să cumpere o proprietate în Brazilia, unde pământul era ieftin. Foloseau zilnic narcotice, de la hasis până la opiu, cocaină, L.S.D.

Asemenea nouă, era și ea pândită de mari pericole. Am traversat câteva situații limită, pe care însă le-am putut depăși. Când oamenii sunt atât de presati de nevoi și de sărăcie, când drumurile sunt ticsite de mulțimi nesfârșite de oameni, când poliția este prezentă foarte rar și doar pe câteva artere mai importante, atunci crima devine un fenomen extrem de răspândit. Auzeam, de altfel, multe lucruri înfricosătoare! Din fericire, n-am pățit nimic grav.

CĂLĂTORIA CĂTRE BABAJI : „ZEUL“ ÎNTRUPAT

Nu este ușor să călătorească cineva prin India. În general, călătoria într-o țară străină presupune dificultăți legate de limbă, probleme de comunicare, informații gresite furnizate intenționat de către unii localnici, fie din antipatie față de turiști „bogati“, fie pentru că se străduiesc să-i țină cât mai mult la hotelul din orașul lor, fie pentru un alt motiv oarecare.

În India lucrurile erau încă și mai complicate. Aici autobuzele se umplu atât pe dinăuntru cât și... pe deasupra! Pe acoperiș se mănâncă, se fumează, se doarme, iar dacă aceasta se întâmplă la „etaj“, e lesne de imaginat ce înghesuială cumplită domnește în interiorul autobuzului.

Cu toate acestea, călătoria pe care am întreprins-o ca să-l întâlnesc pe Babaji în Himalaya s-a dovedit una foarte lesnicioasă. În ciuda dificultăților întâmpinate de-a lungul celor 800 de kilometri, se găsea întotdeauna un om care să ne facă viața „ușoară“. De obicei era câte un discipol de-al lui Babaji.

Când i-am spus prietenei noastre frantuzoaice, Kiki, că urma să ne reîntoarcem la New Delhi, și-a manifestat dorința de a veni și ea cu noi. Ne-am bucurat de prețioasa și agreabilă ei companie. Aflând că mergem să-l întâlnim pe Babaji, a încercat să ne avertizeze. Ne-a vorbit despre diferiți gurusi care exploatează căutările existționale ale tinerilor. În general, atitudinea ei era nu doar circumspectă, ci chiar negativă față de gurusi. Această poziție nu survenea ca rezultat al unor prejudecăți, ci al experienței pe care o acumulaseră ea și alți prieteni apropiați de-ai ei. Ne-a povestit chiar și câteva pătani de-ale prietenilor săi. Iată, pe scurt, una dintre ele:

O prietenă avea un guru care trăia undeva în nordul Indiei, însă își formase un grup de discipoli în Europa. Nu era vreun „mare guru“, precum Rajneesh sau Maharadji, dar avea și el ucenici care îi trimiteau scrisori și îi cereau sfaturi legate de problemele cruciale ale vieții lor. Acesta le răspundea și medita pentru ei. Elevii aveau obligația să-i trimită regulat bani, fapt care îi permitea să nu muncească și să trăiască foarte confortabil. Această tânără îi devenise discipolă, și în scurt timp... amantă, pentru câteva luni. La capătul acestei perioade, în care a întreținut și relații sexuale cu el, tânăra s-a dezmeticit, a sesizat escrocheria, batjocura și exploatarea căreia îi era supusă, și l-a părăsit pe individ. S-a străduit apoi să-i ferească de asemenea capcane pe alți tineri care veneau din Apus sub imboldul unor sincere căutări, relatându-le experiența ei.

Îmi închipui că tânăra respectivă va fi auzit deseori răspunsul pe care și noi obisnuim să-l dăm pe atunci: „**Da, există și astfel de impostori, însă gurul nostru nu aparține unei asemenea categorii**“. De altfel, exista în noi un orgoliu camuflat, care se manifesta prin convingerea că noi nu suntem naivi și nu ne putem înșela. Ne socoteam capabili să recunoaștem cu ușurință un pseudo-guru. Îi consideram pe cei păcăliți niste simpli ignoranți, lipsiți de inteligență.

Fetele au încercat de două ori să cumpere bilete pentru tren și n-au reușit! Aceasta ni se întâmpla pentru prima dată. Cu trenurile nu mai avusesem probleme niciodată în trecut.

A treia oară am mers cu toții împreună. Nu rețin cu exactitate care era problema, însă îmi amintesc că așteptam în fața ghiseului, că funcționarul nu avea dispoziție să ne ajute, că în spatele nostru se formase o coadă care ne presa,

iar noi nu puteam lua biletele. Am iesit din rând și așteptam, dezamăgiți și enervati. Rămăseserăm fără replică! S-a apropiat atunci un indian care vorbea bine engleza și ne-a indicat în detaliu ce trebuia să facem.

Un sfert de oră mai târziu, aveam biletele în mână! În discuta de multumire care a urmat, acel om ne-a dezvăluit că și el era discipol al lui Babaji, și chiar ne-a dat informații mai concrete despre autobuzul pe care aveam să-l luăm din New Delhi.

Astfel s-a rezolvat o problemă care apăruse acolo unde nu o așteptam, solutionându-se la fel de neprevăzut precum se și ivise.

Am demarat călătoria neîntreruptă către New Delhi. Seara, în somn, îi auzeam pe vânzătorii de ceai strigând cu putere în fiecare stație: „Ceai... Ceaai... Caaaai...”. Mă aflam într-o stare de agitație și de hipersensibilitate nervoasă.

„Să fie oare chiar Babaji?”. Nu excludeam deloc această posibilitate. Minunile pe care le văzusem în Sfântul Munte prin bătrânul Paisie, dar și diversele fenomene inexplicabile care mi se întâmplaseră la Mind Control, precum și cele de la cursurile de yoga sau de hipnotiza, instituiseră înăuntrul meu certitudinea existenței lumii spirituale. Nu mă îndoiam câtuși de puțin în această privință. Totuși, prezenta unui zeu întrupat, așa cum pretindeau adepții lui Babaji, nu era un lucru tocmai ușor de acceptat! Pe de o parte, părintele Paisie spunea că în cosmos există două puteri, Dumnezeu și diavolul; depinde de cine lucrează fiecare. Pe de altă parte, concepția hinduismului postula că toate puterile au aceeași sorginte, numai forma diferă, sursa fiind unică și comună. Și, bineînțeles, hinduismul și în special yoga ar fi expresia cea mai adecvată, cea mai pură a adevărului. ***Cum rămânea atunci cu Hristos?***

Monahii yoghini îmi răspundeau că era un mare guru, iar ultimul său ashram s-a aflat în Himalaya, unde și murise, după evenimentele din Palestina. Alți yoghini îl azeau mai sus: Hristos ar fi fost una dintre cele nouă încarnări ale lui Dumnezeu, precum Krishna ori Babaji.

Apoi, îmi aminteam cuvântul pe care mi-l spusese un egumen în Sfântul Munte, cu luni de zile înainte de a pleca spre India. Pe atunci nici nu plănuisem încă să merg în India. A venit în trapeză, unde luam masa singur, și am schimbat câteva cuvinte. La un moment dat, fără nici o legătură cu contextul discuției, mi-a zis ca din senin: „Uite, noi îți spunem că suntem cu Hristos, și cu El vrem să te unim. Ceilalți cu cine sunt, cu cine vor să te unească?”. De ce să-mi fi adresat așa, fără nici o legătură cu restul convorbirii, aceste cuvinte? Fusese oare luminat de Dumnezeu?

Vorbele acelea îmi produsese o impresie puternică și rămăseseră înmagazinate undeva în memorie. Acum, sosise clipa ca ele să iasă din nou la suprafață. Cu adevărat, ce este acest Babaji? Mag? Yoghini? Dumnezeu? Avatar? Ce înseamnă „mag”? Ce este magul? Prin ce diferă el de sfânt? Minuni face unul, minuni face și celălalt. Cine spune adevărul? De partea cui stă dreptatea? Tuturor acestor întrebări trebuia să le dau un răspuns. De altfel, pentru aceasta venisem în India, să văd lucrurile de aproape și să iau o hotărâre. Mă dusesem în Sfântul Munte, iar acum ajungeam în India, tocmai pentru a avea acea perspectivă completă care să-mi permită să-mi clarific toate nedumeririle în cunoștință de cauză, prin experiență nemijlocită. Voiam să dau fiecărei variante a acestei alternative șanse egale.

La Delhi am rămas într-un bungalow lângă autogara centrală. Pe dinafară arăta destul de prezentabil. Era scump, 15 rupii, în vreme ce la hotel dădeam 5-6. Ne-am hotărât să rămânem aici, până vom porni spre Haltvani, un orășel la poalele Himalayei.

Când am mers să cerem cuverturi pentru saltelele mizerabile, proprietarul ne-a spus că vrea 5 rupii pentru una „extra“! Am cedat până la urmă santajului. Când le-a adus, ne-a fost scârbă să le si apucăm: erau pline de murdărie cleioasă. Ne-am resemnat la gândul că le vom pune deasupra sacilor de dormit. La hoteluri utilizam totdeauna sacii de dormit, datorită mizeriei. Întindeam sacii pe paturi, si așa ne culcam. Era aproape ca în desert: ziua foarte cald, iar noaptea frig.

La puțin timp după ce am stins lumina, am auzit-o pe H. zbierând si am simțit ceva ca o pisică pășind peste picioarele mele. Între timp cineva a reaprins lumina. În cameră intraseră cinci-sase sobolani uriasi, cât pisicile, si se plimbau peste paturile noastre. Mai mult, nu se speriau deloc; aruncai cu ghetele după ei, si te priveau indiferenti. În acea noapte am „dormit“ cu un ochi deschis, încremenit de frică. Puteau să ne mănânce vreo ureche sau vreun nas. A fost o experiență dezgustătoare!

În dimineata următoare, ne-am dus la autogara centrală. Pretutindeni în India întâlnești multimi interminabile de oameni, dar acolo domneau o înghesuială si o forfotă de nedescris. Existau multe ghisee, multe peroane, iar autobuzele erau inscriptionate numai în hindu (o formă de sanscrită, asemănătoare chinezei). Nici vorbă de inscripții în limba engleză. Am încercat fără succes să găsim un birou de informații. În cele din urmă, am reușit să localizăm peronul. Dar cum puteam recunoaște autobuzul? Autobuzele se succedau într-un ritm ametitor, unele ajungând cu întârziere, unele mai devreme, iar altele chiar fără nici un fel de inscripție. Si asta era departe de a fi totul... Îndată ce se îndrepta vreun autobuz spre peron, cât încă se afla în mișcare, un buluc de indieni năvălea în jurul lui, cătărându-se pe geamuri si pe uși si aruncând înăuntru boccele cu lucruri. Când autobuzul se oprea, era deja arhiplin... Nu numai înăuntru, ci si pe acoperis! Iar eu stăteam cu bagajul si mă întrebam dacă nu cumva acela era autobuzul pe care trebuia să-l luăm, în timp ce prietenele mele căutau si ele, întrebând în stângă si în dreapta. Ni se spusese că sunt două-trei autobuze pe zi, astfel încât venisem de dimineată tocmai ca să reușim să plecăm.

În aceste conditii, însă... ne-am împotmolit. Mi se părea imposibil să pătrundem în interiorul autobuzului, de unde se procura si biletul. Dar în vreme ce mă gândeam la toate acestea, s-a apropiat de mine un indian si mi-a oferit soluția pe tavă: ne va lua el cu un taxi până la o anumită stație intermediară, si de acolo, după ce între timp vor fi coborât multi dintre pasageri, vom putea continua drumul cu autobuzul. Le-am strigat pe prietenele mele. Am intrat sase persoane în taxi si am plecat.

Pe drum, am aflat în timpul discuției că si acest indian îl întâlnise pe Babaji. Era discipol de-al său!

Intr-adevăr, am prins undeva pe traseu ultimul autobuz din acea zi către Haltvani. Era începutul după-amiezii. Am intrat în autobuz, am găsit chiar locuri libere, si ne-am desfătat de privelistea Indiei. Lângă mine sedea un ins de bună condiție socială. Sub aspectul religiei, era sikh. Un om serios si cultivat. Am început o discuție din care am aflat multe lucruri despre viața socială a indienilor. Pe parcursul drumului, care a durat multe ore, a fumat de două-trei ori hasis fără ca cineva să se mire sau să se arate deranjat. Trecând timpul, l-am întrebat la ce oră crede că vom ajunge la destinație. „În jur de ora 3 noaptea“, mi-a spus. Am rămas uimit: încă o dată informațiile noastre se dovedeau gresite.

Aveam asadar o problemă. Ce vom face într-un oras necunoscut, printr-o multime de vagabonzi, cu toate institutiile si magazinele închise, cu politie practic inexistentă, în vreme ce noi constituim pentru tâlhari... o adevărată delicatessă. Trebuia să nu atragem în nici un fel atentia, să trecem cu totul neobservati. De obicei, însă, autogările sunt filate. Asadar, situatia era dificilă! Efectuasem câteva plimbări nocturne prin New Delhi si aveam o imagine despre viata de noapte în India. În plus, mai erau si cele două fete împreună cu mine... Mă cuprinsese o foarte accentuată îngrijorare.

În cele din urmă, ne-am dovedit iarăsi norocosi. Când am ajuns, în autogara se afla foarte puțină lume, iar noi nu cunoasteam nimic altceva în afară de numele unui hotel; îl spuneam riscaților cu biciclete, dar nici unul nu părea că l-ar cunoaste. În final, i-am spus unuia dintre ei numele Babaji si mi-a confirmat că înțelege. Ne-a transportat pe niste ulite întunecate si ne-a lăsat în fata unei case, zicând: „Babaji“.

A iesit un tânăr politicos, pe jumătate adormit. Ne-a cerut un pret piperat, am acceptat si... ne-am culcat.

Dimineata am avut ocazia să discutăm din nou cu tânărul, căruia prietenele mele i se plâneau din cauza pretului. Era si acesta discipol al lui Babaji. Chiar gurul îl însărcinase cu această îndeletnicire, de a le oferi găzduire vizitatorilor care veneau cu intentia să-l întâlnească. *„De multe ori“, mi-a spus, „simt prezenta gurului. Ne vizitează aici. Există un miros caracteristic atunci când vine aici.“*

Tot de la el am aflat că gurul apăruse de nicăieri în regiune, ca un tânăr în jur de 20 de ani; nimeni nu stia de unde venise, nimeni nu-l mai văzuse înainte. Îl descoperiseră niste ciobani. De 40 de zile si nopti medita. Când a deschis ochii, o întreagă multime se adunase deja în jurul său. L-au întrebat cine este, iar el a răspuns: „Babaji“. Au râs cu totii, fără să-l creadă. S-a retras în munti, în vechiul templu, si peste puțin timp au început să vină yoghini din diferite zone, gurusi de prestigiu care l-au recunoscut după câteva semne pe care le avea la picioare ca fiind încarnarea lui Babaji, si i s-au închinat.

Apoi au început să se strângă primii discipoli, iar astăzi se impusese în toată regiunea, primind multi străini care veneau să-l vadă. Mai târziu am stat de vorbă si cu tatăl tânărului, care era un fanatic sustinător al principiilor hinduismului.

Mi-a atras atentia faptul că aveau atârnată într-un loc foarte expus privirilor o icoană reprezentând Bunavestire a Maicii Domnului. Era în stil renescentist si îl înfățisa pe înger oferind crinul Maicii Domnului.

Părea straniu! Să fi fost vorba de o simplă politete față de vizitatorii apuseni? Nu cumva încercau să insinueze că, asa precum s-a întrupat Hristos, tot astfel si Babaji este Dumnezeu încarnat? În spatele gestului de a expune această icoană am recunoscut din nou conceptia potrivit căreia toti suntem una. Babaji, Hristos, sunt de fapt acelasi lucru! Eu însă nu eram convins în privinta aceasta. Căutam cu asiduitate...

Orășelul avea o populatie numeroasă. Pentru nivelul Indiei, care este suprapopulată, el putea fi însă considerat mai degrabă un sat. Un sat aflat sus, pe Himalaya. De la el mai departe nu existau mijloace de comunicatie. Trebuia să găsim un mijloc oarecare de locomotie pentru a ajunge cu încă 10 kilometri mai sus, în munte. Acolo drumul se oprea, si ar fi trebuit să mergem pe jos, pe cărare, până la templul vechi, alti 7 kilometri de-a lungul albiei unui râu.

Am iesit asadar în căutarea unui taxi. Toti cereau preturi exagerat de mari! Atunci s-a apropiat de mine un domn la vreo 50 de ani:

- Mergi la Babaji? a întrebat.
- Da, i-am răspuns.
- Vrei să mergem împreună? a întrebat din nou.
- O.K., am răspuns, bucuros de acest neasteptat ajutor.

Am început să căutăm împreună un mijloc de transport, autoturism sau orice altceva. De fapt, el vorbea si eu îi tineam companie. Era un om foarte bun. Am înțeles repede că eu constituiam o problemă. Prezenta mea ridica pretul. I-am spus: „N-are importanță, eu si prietenele mele vom plăti mai mult“. N-a acceptat însă o asemenea propunere.

În cele din urmă s-a găsit o camionetă, în interiorul căreia ne-am înghesuit vreo 10 persoane, si astfel am început să urcăm drumul îngust de munte.

Datorită acestui om am găsit camioneta; si el ne-a ajutat tot de dragul gurului.

În felul acesta a fost depășit si ultimul obstacol. Pe toată durata călătoriei, ori de câte ori am întâlnit vreo problemă pe care n-o puteam rezolva si care puneă serios în pericol însăși continuarea călătoriei, s-a găsit mereu câte un discipol al gurului care să ne ajute cu succes. Acest lucru ne impresionase cu adevărat si ne crease o atracție pozitivă față de Babaji; se năstă deja un sâmbure de entuziasm si de credință în capacitățile „neobisnuite“ ale acestui guru.

HIMALAYA: IN ASHRAMUL „DASCĂLULUI DASCĂLILOR“

Himalaya, cel puțin pe versantul urcusului nostru, avea un aspect ciudat: foarte multe vârfuri mici de dealuri, cu bruste înclinări abrupte, alcătuiau împreună un mare vârf. Era ca și când cineva ar fi luat vreo sută de dealuri și ar fi încropit cu ele un munte înalt.

Printre aceste dealuri presărate cu copaci înalți și rari exista o vale formată de aluviunile unui afluent cu o albie foarte largă. Toată această vale era înverzită, întesată cu flori frumoase și străbătută de apele cristaline și parțial înghetate ale râului. Locul era minunat.

M-am pomenit asadar împreună cu prietenele mele pășind pe această vale, în compania unor indieni în majoritate necunoscuți. Eram vreo zece persoane. Ne-a impresionat frumusețea peisajului, însă mai era ceva care ne emotea în chip neobisnuit. Exista atâta intensitate în atmosferă, încât simteam întreaga regiune cutremurându-se. O putere indescritibilă, o energie extraordinară pe care locul parcă nu o suporta; și muntii, în strădania lor de a nu se dizolva, păreau că tremură. Ai fi zis că te afli în pragul unui seism. Aceasta era percepția mea. Una dintre prietene, cu toate că-i plăceau foarte mult peisajele, nu se arăta ca de obicei preocupată de fascinantă frumusețe a locului, nici nu făcea tradiționalele comentarii entuziaste asupra peisajului, ci se predase unei tăceri stranie. Mi-am dat repede seama că-i era o teamă... vecină cu moartea.

Starea mea lăuntrică era una de precauție uimită față de ceea ce se întâmpla. Ceilalți nu prezentau semne exterioare că ar fi încercat aceeași senzație ca și noi. Însă prietena aceasta se tot întorcea mirată și îmi spunea: „**O, dar ce-i aici?!**“. Era uluită nu de frumusețe, ci de acest ciudat simțământ, această **intensitate strivitoare din atmosferă**. Ne împărtășeam unul altuia stupefacția și curiozitatea.

După 5 kilometri de mers, la o curbă, am zărit în depărtare ashramul Heracan. Era pe vârful unui deal, unde se găseau un vechi templu hindus, câteva clădiri vechi și niste construcții recente. Pe coasta abruptă existau aproximativ două sute de trepte de piatră. Râul curgea la poalele dealului. Acolo, pe albia râului, se aflau europeni, „occidentali“, care lucrau. Adunau pietre rotunde de râu și fabricau niste borduri de piatră. M-am mirat, căci treaba pe care o făceau nu părea să aibă vreun sens.

Lângă vale erau zidite o piramidă de 5 metri înălțime, un locas unde ardea continuu focul, și alte simboluri din piatră. Tot ceea ce citisem în diversele cărți de ocultism și de magie albă și, în general, toate informațiile pe care le acumulasem din acest domeniu vast, toate câte le auzisem... aici erau realitate! Am putut recunoaște diferite simboluri magice și felurite obiecte al căror uz îl cunosteam din auzite. Mă străbătea un sentiment ciudat. Încă de mic copil aveam o înclinație către aceste lucruri. La 13 ani, găsisem în biblioteca tatălui meu o carte cu paginile netăiate, pe care citind-o, am rămas foarte impresionat. Cuprindea și descrierile unor exercitii de yoga, pe care le-am practicat frecvent în acea perioadă. Manifestam o atracție încă neconstientizată către însingurare, către ascetism, și socoteam că mi-ar fi potrivit să devin yoghin. Îmi amintesc că pe vremea gimnaziului le spuneam prietenilor mei: „Stiti ce vreau eu? O cămăruță în pădure, un blid de mâncare și timp liber să mă ocup de mine însumi“. Ei bine, iată că acum toate acestea așteptau la picioarele mele. Lucrurile care îmi captaseră dintotdeauna interesul, care mă preocupaseră zi de zi și pe care le considerasem a fi singurele cu adevărat importante în viață, se

aflau deodată chiar în fata mea, nu într-un mod fragmentar sau limitat, ci integral si chiar cu supramăsură. Ajunsesem la sursă, găsisem esenta! Nu cărți cu caracter descriptiv, ci faptă. Nu teorii, ci trăire!

Toate cărțile care circulă în Occident, pornind de la Karl Jung, întemeietorul psihiatriei si autorul teoriei subconstientului, continuând apoi cu ideile pe care le-a exprimat Herman Hesse, scrierile diversilor yoghini, precum Vivekananda si altii mai noi, Yi Jing si textele confucianiste, teoriile diferitelor „oameni de stiintă”, precum cea a lui Lyall Watson despre „supranatural”, cartea lui Fritjof Capra „Tao-fizica”, Aldoux Huxley cu „Portile perceptiei” - „Biblia” hipiților anilor '60, textele de magie albă ale lui Omraam Aivanhov, bizarele lucrări ale lui Gurdjieff sau ale vrăjitoarei Alice Bailey, cărțile Helenei Blavatsky, întemeietoarea Societății Teozofice, toate aceste opere de aici își trăgeau seva. Toti erau influentati de India. India este un centru care emite o anumită frecvență, un anumit sistem de conceptii, iar centrul Indiei este „ashramul”. Dintre toate ashramurile pe care le văzusem si de care auzisem, acesta de aici părea diferit. Concentrat, integral! De altfel, Babaji era „gurul gurusilor”, dascălul dascălilor. Îl recunosteau ca atare si alti yoghini pe care aveam să-i întreb mai târziu, si care își mărturisiseră chiar dorinta de a fi primiti cândva în ashramul său.

Afirm cu absolută certitudine că dacă n-as fi plecat mai întâi în Sfântul Munte si dacă n-as fi avut acele coplesitoare experiente datorate bătrânului Paisie, as fi rămas definitiv în ashramul lui Babaji si i-as fi devenit discipol.

Însă acum exista în sufletul meu o oarecare îndoială. Auzisem deja un punct de vedere diferit. Un punct de vedere care avea autoritate si putere duhovnicească, însoțit fiind de un mare număr de minuni si de experiente spirituale distincte de toate cele pe care le traversasem până atunci prin yoga si prin cele asemănătoare ei. Acest punct de vedere era exprimat de părintele Paisie, de întreg Sfântul Munte, de întreaga Biserică Ortodoxă a lui Hristos de pe tot cuprinsul pământului.

Nu-l puteam subaprecia pe bătrân socotindu-l exponentul unui mod de religiozitate inferior, asa cum încercau să prezinte creștinismul toate cercurile influentate de conceptii orientale, căci niciodată în viata mea nu întâlnisem pe cineva care să se asemeze părintelui Paisie, indiferent cu ce alt etalon l-as fi comparat.

Trăirile la care am putut accede prin rugăciunea lui erau cu mult mai pătrunzătoare, mai intense, mai adânci, mai curate decât orice altceva experimentasem cu ceilalti diversi gurus. Si cunoscusem destui. Însă nu-i puteam ignora nici pe ei. Ba, mai mult chiar, eram înclinat să mă alătur lor. Am hotărât asadar să caut moduri de expresie mai apropiate de original. Să vin în India, să trăiesc lucrurile efectiv. Mai mult, pentru a fi cu totul impartial si neinfluentabil, înainte de a veni mi-am scos cruciulita pe care mi-o dăruise bătrânul si i-am dat-o unei bune prietene de-a mea care crezuse de curând în Hristos. A fost un gest simbolic, ca si când as fi spus: „Acum să auzim, să trăim, să ne deschidem glasurilor mamei India”.

Ne apropiaserăm de poalele dealului unde se afla ashramul si ne mai despărțea de trepte doar râul, când multimea ce căra pietrele a început să se agite. S-au întors cu totii către vârful dealului, izbucnind în strigăte puternice: „Bole baba ke tzei!”, care însemna, precum am aflat mai târziu, „Sfinte părinte, biruitorule!”, strigăt de slavă si de cinstire. Atunci l-am văzut pentru prima oară pe Babaji. A stat puțin pe vârful dealului. Avea în jur de 30 de ani, păr negru si lung până la umeri, cântărea cam 140 kg si era înalt de aproximativ 1,70 m. Nu păstra nici o asemănare cu băiatul

slăbute pe care îl văzusem în vechea fotografie. Între timp câştigase foarte multe kilograme. Era îmbrăcat în stofe scumpe şi purta ghete moi de piele aduse din Occident.

Cobora treptele în grabă, cu paşi mari şi vioi, primind cu satisfacţie şi naturaleţe ovatiile multimei. Ca şi când ar fi mărturisit: „***Da, sunt exact ceea ce spuneţi! Da, sunt biruitor! Da, sunt sfânt!***”. Doar nu putea ascunde faptul că era stăpânul absolut... Nu numai că-l ascultau neconditionat în orice, dar îl şi venerau.

Atunci mi s-a întâmplat ceva ciudat, o experienţă ce-mi amintea de sedintele în care eram hipnotizat. Brusc, în timp ce-l priveam coborând treptele, mi-am pierdut pentru câteva minute conştiinţa. Era ca şi cum propria mea minte ar fi fost pur şi simplu azvârlită departe de mine. Pentru un oarecare interval de timp, îmi pierdusem simţirea sinelui. Nu mai aveam conştiinţa trupului meu, nici a facultăţii mele rationale. Părea că nici n-as fi existat. Un mare gol domnea în memoria mea. În acel scurt răstimp eram efectiv inapt să-mi dau seama ce mi se întâmplă, în ce stare mă aflu, dacă măcar mai exist. Primul gând pe care l-am avut după ce mi-am redobândit conştiinţa de sine a fost: „Ce ai, de tot zâmbesti ca un cretin?”, realizând că un zâmbet larg mi se întipărise pe faţă.

M-am simţit... siluit. Ca şi când cineva m-ar fi constrâns să zâmbesc, fără ca eu să am o asemenea dispoziţie. Simteam că zâmbetul larg de pe chipul meu era forţat, venea în contradicţie cu sentimentele mele. Eram stânjenit de acest eveniment, dar pe de altă parte mi se stărnise curiozitatea.

Între timp Babaji coborâse dealul, în nesfârşite ovatii, împărţind porunci şi binecuvântări, şi se apropiase de vizitatori. Ceilalţi i se închinaseră deja, şi primiseră consimţământul său de a rămâne în ashram. Rămăsesem eu şi cele două prietene ale mele, însă nu schitam nici o mişcare. Încremenisem de uimire. Nu ştiam ce să fac. Babaji se apropiase la cinci metri de mine, şi mă simteam cuprins de un tremur. Năduşisem de neliniste. Eram acum uluit de fizionomia sa cu totul neomenească. Dacă cineva mi-ar fi spus că ceea ce aveam în faţa mea era o iluzie sau un extraterestru, mi-ar fi părut mai credibil şi m-ar fi uimit mai puţin.

Întreaga sa prezentă părea un eveniment supranatural. Privirea lui avea o asemenea intensitate, o asemenea putere, o asemenea energie, încât eram mai degrabă terifiat. Dacă mi s-ar fi spus că o entitate supranaturală locuieşte în acel trup, aş fi subscris fără rezerve. Mă stăpâna un amestec de spaimă, încordare şi confuzie.

Atunci, unul din cei patru-cinci yoghini care îl înconjurau îmbrăcaţi în vesminte negre şi ţinând câte o lance cu un trident în vârf (simbol al zeului Shiva), s-a apropiat de mine, m-a privit drept în ochi şi, dilatându-şi pupilele la maximum, mi-a spus pe un ton aspru şi poruncitor: „*Scoate-ti încălţărilor şi închină-te lui!*”. Cunosteam aceste sretlicuri de duzină, aşa încât, cu toată frica mea, l-am ignorat cu desăvârşire. M-am apropiat de Babaji, însă nu la mai puţin de trei metri... Mi se părea că există un teribil câmp energetic în jurul lui. „*Namaste!*”... i-am şoptit, adresându-i politicosul salut zilnic al indienilor. Mi-a arătat drumul către ashram. Asadar ne primise. Puteam rămâne.

M-am îndepărtat usurat şi am simţit imediat diminuându-se acea tensiune pe care o percepeam în apropierea lui.

Mă copleşise uimirea. ***Acest Babaji cu siguranţă că nu era om. Ce putere colosală! Era Dumnezeu sau demon? Mag sau sfânt? Om sau extraterestru?*** Aceste întrebări constituiau o uriasă problemă de conştiinţă pentru mine.

Era după amiază, și am început să urc treptele abrupte către vârful unde se afla ashramul. M-a depășit în fugă un occidental gol-golot, de vreo 30 de ani, care tremura de frig întrucât tocmai iese din apele înghetate ale râului. Citisem despre prelungitele băi reci pe care le fac yoghinii, unite cu anumite asane, pentru a stimula o serie de glande hormonale astfel încât să se modifice biochimia organismului. De altfel, tot ceea ce vedeam în jur venea să-mi confirme cunostintele pe care le dobândisem din cărți; erau lucruri pe care de ani de zile râvneam să le pun în practică. Domeniul magiei și universul yoga aveau pentru mine atunci un sens pozitiv.

Pe de altă parte, bătrânul Paisie, Sfântul Munte, experiențele mele creștine strigau contrariul. Mă avertizau asupra diavolului care se transformă chiar și în înger de lumină pentru a înșela. Mă clătinam în îndoială, neștiind ce să cred. Era și motivul pentru care venisem în India. Ca să înțeleg.

În vreme ce urcam scările în acea stare de mirare și de nedumerire, am simțit apropiindu-se în chip nevăzut o ființă care mi-a adus alinare, linistire și sprijin, iar în acelasi timp am auzit foarte limpede în mintea mea un glas zicând: Să nu te închini la idoli și nici să le slujești lor. Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău și să nu ai alți dumnezei afară de Mine.

Prima poruncă pe care o dăduse Dumnezeu lui Moise pe Muntele Sinai (Ies. 20, 2-3)!

În clipa aceea m-a cuprins o asemenea pace și am înțeles atât de adânc sensul poruncii încât am fost absorbit cu totul de conținutul ei, fără să mă mai minunez de modul neobisnuit prin care îmi fusese adresată. Astăzi cred că a fost vorba de un înger.

În vreme ce glasul încă răsună în mintea mea, treptele s-au sfârșit și m-am trezit drept în fața unui mic templu hindus, situat în aer liber. Erau expuse acolo diferitele zeități ale panteonului hindus. Unul dintre zei avea trup omenesc și cap de elefant, altul se înfățișa ca o maimuță cu anumite trăsături omenesti, altul avea șase mâini și patru picioare... Un întreg sir de astfel de statui erau venerate de către locuitorii ashramului. M-am întrebat: „Dacă nici acestia nu sunt idoli, atunci ce sunt?”. Faptul constituia pentru mine o adevărată revelație: oamenii acestia erau idolatri în toată puterea cuvântului! Întocmai precum vechii elini, precum popoarele dinaintea de Hristos. Am înțeles totodată și un lucru pe care mai târziu aveam să-l nesocotesc în mai multe rânduri. Anume că ortodoxia dădea dovadă de verticalitate, propovăduind fără echivoc că nu avem absolut nici o legătură de ordin duhovnicesc cu toți acești închinători la idoli. De cealaltă parte, însă, hindusii se străduiau să prezinte lucrurile într-un mod care sugera că totuși am fi una și că există doar anumiți fanatici îngusti la minte care nu vor să recunoască acest lucru. Îmi devenise acum evident că această afirmație a lor distorsiona realitatea. NU-ul hotărât al creștinilor venea nu din partea vreunui oarecare preot sau călugăr lipsit de minte, ci fusese pecetluit de către însuși Dumnezeu prin poruncile pe care le-a dat prorocului Moise. La o simplă lectură a Bibliei se poate constata că poruncile fundamentale ale Vechiului Testament erau orientate împotriva politeismului și idolatriei. De altfel, versetele deja amintite sunt ele însele cum nu se poate mai elocvente: Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău (Ies. 20, 2) și Să nu ai alți dumnezei afară de Mine (Ies. 20, 3). De ce ascundeau hindusii acest adevăr? De ce mistificau învățătura de credință a adversarilor lor? De ce stăruiau în a prezenta lucrurile denaturat? Despre ce pretinsă identitate vorbeau ei, câtă vreme existau atât de mari diferențe? Ce legătură aveau cu Dumnezeuul Vechiului și Noului Testament personaje ca Hanuman, cu înfățișarea sa de maimuță, sau Ganesha cel cu cap de elefant? Totuși aceștia trimiteau mai curând cu

gândul către vechiul panteon, către Zeus si celelalte cohorte de zei si semizei. Nici o legătură cu Unicul Dumnezeu, Făcătorul cerului si al pământului.

Asadar, pentru a intra cineva în ashram trebuia să treacă obligatoriu prin acest mic templu în aer liber. Nu exista alt drum. M-au oprit si mi-au spus să-mi scot încălțărilor si să străbat descult perimetrul templului, căci locul era sfânt. Înaintând înăuntrul templului, mi-a atras atentia o statuie neagră si strălucitoare, care întruchipa în portelan un tânăr solid, în pozitia lotusului. Mai târziu am aflat că statuia îl înfățisa pe Babaji si fusese realizată de către discipolii săi din Italia. Era venerată în rând cu celelalte statui din templu.

Oamenii din ashram credeau că Babaji este zeu, ba chiar Zeul Suprem încarnat, drept pentru care i se închinau în fiecare dimineată si seară. În timp ce el sedea lejer la o tribună, se perindau unul câte unul prin fata lui si i se închinau până la pământ, aducându-i totodată si felurite ofrande. O parte din aceste daruri erau apoi împărțite de către Babaji, însoțite de „binecuvântarea” lui. Toată această ceremonie dura mai bine de două ore.

În diverse locuri ale ashramului era atârnată la vedere fotografia picioarelor sale, pe care exista pretentia că se puteau observa semnele după care l-au recunoscut ceilalti yoghini, ceilalti gurusi, ca dascăl al dascălilor, ca un avatar, ca încarnarea lui Babaji. Tot ceea ce vedeam eu era însă doar o pereche de picioare grăsuțe, si mă întrebam câte persoane detineau de fapt date concrete despre semnele pe care ar fi trebuit să le recunoască. Nu eram deloc convins că semnele respective existau neapărat în realitate, că toată istoria aceasta nu era un simplu element de recuzită, menit să întretină credulitatea si entuziasmul.

La fel de abundent era expus prin încăperi si un desen ce reprezenta niste flăcări care formau împreună o inimă, cu nuanțe de rosu aprins si portocaliu. Din câte mi-am dat seama, era emblema gurului.

Instalarea în ashram a însemnat despărțirea de prietenele mele. Urma să locuim în corpuri separate. Am remarcat foarte repede că occidentalii alcătuiau cel puțin jumătate, dacă nu chiar mai mult, din componenta ashramului. Exista asadar un oarecare numitor comun.

S-a împărțit mâncarea, pe care am servit-o împărțiti pe grupuri, iar apoi am început să ne adunăm într-o constructie veche cu aspect de hală: avea acoperisul sprijinit pe coloane groase si era deschisă pe trei laturi.

Am fost printre primii care au intrat în acest edificiu. M-au atras sunetele a două mici tobe la care cineva cânta kirtan, imnuri religioase hinduse. În scurt timp ne-am adunat cu totii si am umplut întreg spatiul, stând în picioare unul lângă altul. A venit si Babaji cu grupul său, care părea să fie format întotdeauna din aceiasi cinci-sase yoghini: un fel de nucleu al celor mai apropiati discipoli ai săi. M-a frapat faptul că toti erau occidentali, albi.

S-a asezat la tribună, iar multimea au început să treacă prin fata lui, să i se închine si să-i aducă ofrande. Era atât de iesit din comun încât nu-mi puteam lua ochii de la el. Mă cotropiseră iarăsi aceleasi sentimente ca si prima dată, numai că acum mă aflam la 15 metri distantă de el. Îl priveam încercând să înțeleg ce era el în realitate, să-mi conturez o părere clară despre această făptură neobisnuită. Sorbeam fiecare amănunt din mișcările lui si fiecare cuvânt pe care îl rostea. Am recunoscut multe din elementele despre care citisem în cărțile de magie ca fiind utilizate consecvent de către el. De altfel, chiar în spatele lui era atârnat de perete un covor care înfățisa un munte cu trei creste si un soare de o formă aparte. Mi-am amintit imediat că întâlnisem această reprezentare într-o carte grecească de ocultism. Era simbolul magiei înalte.

Adorarea pe care i-o aducea fiecare îmbrăca si forme particulare. Oricum, toti erau complet absorbiti de persoana sa. Cei din proximitatea lui s-au apropiat în trei rânduri de mine îndemnându-mă să merg si eu să mă închin. N-am făcut-o. Mă străduiam doar să-l privesc drept în ochi.

La un moment dat privirile noastre s-au încrucisat. Babaji nu mă privea pe mine în mod special. Scrutând insistent sala, ochii săi i-au întâlnit pur si simplu pe ai mei pentru o clipă. Ei bine, în acea clipă am pierdut contactul cu mediul înconjurător, am căzut în „extaz“! Ca si când pieptul mi-ar fi devenit transparent, am văzut prin el propria mea inimă în culori vii, în flăcări.

Tot la fel de brusc mi-am si revenit, păstrând însă foarte limpede constiinta a ceea ce mi se întâmplase. Am continuat să-l urmăresc, cu atât mai impresionat. A venit apoi iarăsi cineva care mi-a spus să merg si eu înaintea lui.

- Bine, si ce să fac exact?
- Păi, tot ceea ce-au făcut si ceilalti.

Cu alte cuvinte, să mă închin lui. Nu m-am dus. Nu stiam cine este. Mă temeam... De ce trebuia, adică, neapărat să mă închin?

În timp ce sedea acolo relaxat, Babaji s-a ridicat deodată si a luat pozitia lotusului concentrându-se cu maximă intensitate, iar ochii săi au devenit pregnant scânteietori, asemenea unui cărbune negru strălucitor. În fata sa se afla un individ care îl venera cu infinită devotiune, precum o dovedeau miscările sale, întregul său aspect exterior si închinăciunile repetate pe care i le făcea până la pământ, fără nici o sovăire. Îi oferea si nenumărate daruri de mare valoare.

Atunci Babaji si-a atintit ochii asupra lui cu putere. Omul si-a strâns mâinile la piept si si-a lipit picioarele, devenind ca un stâlp. În acelasi timp a început să tremure si să topăie pe loc într-un mod cu totul suprafiresc, lăsând impresia că ar avea arcuri sub picioarele imobile. Mai mult, începuse să scoată niste mugete năprasnice, asurzitoare, de vacă rănită si înfuriată. Babaji l-a tinut cam un minut în această stare. Apoi l-a lăsat pentru un scurt răstimp, după care, înainte ca omul să-si revină, l-a dezlântuit din nou, mai tare de această dată. Se misca în fata mea ca un compresor si mugea înfiorător. Toti rămăseseră fără glas si priveau uluiti. Mie însumi îmi era greu să-mi cred ochilor în fata acestui spectacol. Apoi individul s-a potolit cu desăvârsire, iar lumea a continuat să treacă prin fata lui Babaji, care si-a reluat obisnuita pozitie de relaxare, pe jumătate întins. O tânără de lângă mine s-a adresat multimii explicând că Babaji tocmai îi dăruise „iluminare“ aceluia om! Eu însă mă confruntam cu o dilemă. Potrivit conceptiei hinduse, pentru ajungerea la „iluminare“ - samadhi, cum mai e numită - sunt necesare eforturi îndelungate, precum si parcurgerea mai multor vieti ca yoghin. Babaji i-o „dăruise“ acestui om în câteva minute. Îi scurtase evolutia spirituală cu multe cicluri de reîncarnări. Nu constituia aceasta încă o dovadă că Babaji era... Dumnezeu? Nu aceasta reiesea din faptele lui? Astfel se clădea rationamentul tuturor celor prezenti în sală.

Conform punctului de vedere crestin, gurul poseda într-adevăr însusiri supranaturale, întrucât era demonizat. Altfel spus, le îngăduise spiritelor demonice să locuiască în sufletul său. Puterea care se manifesta prin el era puterea spirituală a demonilor.

Omul care îl venera deci pe Babaji, îi venera practic pe demonii ce locuiau înlăuntrul lui, și astfel le dădea dreptul de a intra și în sufletul său. Asadar, evenimentul căruia îi fusesem martor era fenomenul cotropirii sufletului său de către demoni. Ceilalți care i se închinau primeau doar o anumită influență demonică, a cărei intensitate varia în funcție de fiecare individ în parte, însă nu erau supuși demonizării, posedării propriu zise a sufletului de către diavoli.

Care din aceste două poziții era cea adevărată? Opoziția dintre ele se dovedea absolut flagrantă. Ce era în realitate „dascălul dascălilor”? Mag sau sfânt? Dumnezeu sau diavol? Trebuia să găsesc un reper pe seama căruia să mă orientez, un criteriu în baza căruia să pot distinge.

Peste puțin timp ne-am ridicat cu toții să plecăm. Atunci Babaji a trecut prin fata mea fără ca măcar să-mi dau seama, deși mă străduisem din răspuțeri să ajung în situația de a-l privi de aproape. Când m-am dezmeticit, i-am mai putut vedea doar spatele. Îmi înlăntuise efectiv mintea, neîngăduindu-mi să-l privesc în momentul în care a trecut pe lângă mine.

Plimbându-mă prin ashram, m-am întâlnit cu prietena mea N. Era surprinsă și neliniștită. Mi-a spus că H., cealaltă prietenă a noastră, căzuse la pat bolnavă; deși se afla în perioada ciclului menstrual, totuși pierdea o cantitate nefiresc de mare de sânge și nu se putea misca. N. a adăugat că ***toate femeile dormeau sub camera lui Babaji***, și a făcut chiar câteva comentarii indecente legate de acest fapt. Ne-am despărțit apoi pentru scurtă vreme.

Camera în care locuia Babaji era izolată de restul clădirii, avea intrare separată și era ornată pe fatada exterioară cu tot felul de plăcute multicolore strălucitoare. Pentru gusturile mele, avea un aer foarte tigănesc. La intrare m-a oprit un european: „***Aici nu poți intra***”, mi-a spus el, furnizându-mi nesfârșite explicații. Omul se simtea extrem de stânjenit, și pe deasupra mai și amortise. Oferea într-adevăr o privelistă ilară. Tinea în mână o trestie, purta o scufie caraghioasă și avea drept scut o împletitură de papură. I se încredințase sarcina de a păzi intrarea lui Babaji. Se simtea prost și căuta să se justifice.

Mi-a fost milă de el. Am zăbovit puțin alături de el și mi-a spus povestea lui. Îl cunostea de câțiva ani pe guru. Voia să promoveze în cadrul firmei la care lucra, astfel încât venise să-l roage pe Babaji să-și folosească puterile sale în acest scop. „*Bineînțeles, i-as fi putut trimite o simplă scrisoare, dar am preferat să vin eu însumi*”, spunea el. Oare de aceea i se distribuise acest rol rizibil? Înadins îl batjocoreau? Sau îl obisnuiau astfel cu supunerea totală și își impuneau în acest mod stăpânirea asupra lui?...

Am dormit peste noapte într-o cameră mare, împreună cu alte zece persoane. Eram de vârste apropiate și păream a avea cu toții cam același mod de viață și de gândire.

Unul dintre ei mi-a spus că ***își câștiga pâinea învățându-i în America pe oameni să respire***. Le predă adică exerciții yoghine de respirație. Iată că putea fi și aceasta o meserie! „Încet-încet ***au să ne învețe și cum să pășim***”, m-am gândit.

Dimineata m-am trezit la răsăritul soarelui și am urcat pe un deal în afara ashramului, unde am întâlnit-o și pe N., care mi-a spus că ne aflam deja în întârziere și că trebuia să ajungem la slujba de dimineată înaintea lui Babaji. Când am sosit, ne-au făcut într-adevăr observație pentru întârziere; nu era un lucru permis: dovedea o lipsă de respect față de persoana gurului.

De data aceasta Babaji își primea discipolii chiar în antreul său. Am intrat și noi acolo. Era destul de strâmt. M-am așezat mai în spate și urmăream totul cu interes și nedumerire. Cineva mi-a făcut observație cu voce tare, căci exact în locul unde se așezau exista un mic templu cu fotografii și picturi de animale antropomorfe și oameni zoomorfi, de fapt zei. Fără intenție, îi jignisem așezându-mă în interiorul templului.

Am avut apoi același sentiment privind-l pe Babaji, această creatură atât de stranie. Pe de o parte, constituia o privelistă cu adevărat înspăimântătoare. Pe de altă, era doar un tânăr grăsan. Nu-l slăbeam din ochi, încercând să desluscesc vreun element mai edificator asupra lui. Și acest element a survenit... Cred că în general copiii mici, având sufletul mai curat, dovedesc un instinct mai bun decât cei mari. Detectează cu ușurință sentimentele ascunse, tocmai pentru că percep lumea în special prin intermediul inimii. Creierul nu-i deturneză prin diverse rationamente care pot să nu aibă nici un fel de fundament real.

Asadar, cam pe la jumătatea rândului se afla o pereche de australieni. Aveau un copil de patru ani. Brusc, Babaji a cerut să-i fie adus copilul. Îndată ce l-au apropiat de guru, micutul a început să plângă, să zbie și să se agite, încercând să fugă cât mai departe de el. Planșetele lui îmi sfâșiau inima. Părinții săi sedeau fără să schiteze vreun gest de împotrivire. Gurul l-a luat în brate, și-a introdus degetul mare în gura copilului iar degetul arătător i l-a pus între sprâncene, și micutul a adormit instantaneu. Nu-mi puteam da seama dacă era vorba de somn sau de hipnoză, dar cert este că micutul a rămas în această stare pe aproape tot parcursul slujbei.

Frica și refuzul copilului m-au impresionat. Mi-am amintit din Evanghelie cu câtă bucurie și încredere îl îmbrățișau copiii pe Hristos.

Câtiva discipoli s-au apropiat iarăși de noi, adresându-ne același insistent îndemn de a merge să ne închinăm lui Babaji... Ne-am eschivat din nou, atât eu cât și prietena mea. Cealaltă prietenă a noastră era imobilizată la pat. Hemoragia sa abundentă era o „purificare”, o veritabilă „binecuvântare” a gurului! Aceasta fusese explicația dată de yoghinii ashramului...

S-au perindat cu toții prin fata lui Babaji, excepție făcând doar noi, după care ne-am împrăștiat. În scurt timp ne-au reperat prin multime și ne-au pus în vedere să părăsim ashramul. Nu agreaseră comportamentul nostru, întrucât refuzasem de fiecare dată să ne închinăm lui Babaji! Usurată și chiar fericită, prietena mea a plecat imediat să-și pregătească bagajele.

Eu am căzut pe gânduri. Era oare bine să plec înainte de a trage o concluzie fermă și definitivă? Doar pentru aceasta venisem în India. Merita să mă întorc cu aceleași dileme și frământări?

Am cerut să-l văd pe guru. S-au dus să-l întrebe, și peste câteva minute s-au întors să mă conducă la el. În timp ce păseam în antreul său, mi-am făcut cruce și am cerut ajutorul lui Dumnezeu. Nu știu ce-mi făcuse Babaji de la distanță, însă creierul meu deja nu mai funcționa normal. Parcă mintea mă părăsea într-un anume fel... M-am pomenit înaintând spre el. Când am ajuns la doi metri în fata lui, m-am uitat după vreun scaun, socotind că urma să stăm de vorbă.

M-a privit cu **o aversiune sălbatică**. Și-a unit picioarele și și-a întors capul într-altă parte, ca și când n-ar fi vrut să mă vadă, ca și când **se temea de mine**, ca și când **îi era totodată scârbă de mine**, și a zbierat cu putere:

- Get out (Iesi afară)!

Mă pierdusem complet. L-am privit cu uimire.

- Get out (Iesi afară)! a urlat încă si mai tare.
- Only one question (O singură întrebare)..., i-am spus.
- No questions here (Nici un fel de întrebări)! Get out (Iesi afară)!

M-am întors si am plecat debusolat. Eram plin de nedumerire. Ce comportament era acesta?

Iesind afară, m-am întâlnit cu prietenele mele.

- Noi plecăm oricum, tu ce faci, vii?

„Hai să plec si, dacă voi simți nevoia, am să revin“, m-am gândit si am pornit cu ele la drum.

Prietenele mele erau feministe. Cu creștinismul aveau mai degrabă relații inamicale, manifestând însă o oarecare atitudine pozitivă față de yoga si magie. De aceea mi-a atras cu atât mai mult atenția constatarea si mărturisirea uneia dintre ele:

- Frate, ce era cu omul ăsta? „Cazi si închină-te mie!“... În timp ce religia noastră este delicată, plină de blândete... Omul ăsta are ceva sălbatic în el.

Am privit-o uimit. Își depășise prejudecățile ideologice.

Pe drumul de întoarcere ne-au tinut companie un brahman, discipol de-al gurului, si o olandeză care se afla de ani de zile în India, avându-l si ea ca mentor pe Babaji. Brahmanul își manifesta deschis rasismul față de indienii castelor inferioare. S-a oferit să ne găzduiască la el acasă, undeva la poalele Himalayei. Mi-a spus că femeia lui era nebună. Socotea nebunia ca fiind sfântă. Mă deranjase atât de tare disprețul pe care îl arăta compatrioților săi, încât i-am refuzat invitația, spre marea uimire a olandezei. În cele din urmă ne-am întors la New Delhi. Am rămas, plătind în regim de hotel, în ashramul lui Shri Aurobindo.

LA NEW DELHI, IN ASHRAMUL LUI SHRI AUROBINDO

Acest ashram se afla la periferia capitalei Indiei. Dispunea de o scoală primară, de un gimnaziu si de un liceu pentru indienii bogati. Din taxele de scolarizare se obtineau venituri foarte bune în raport cu nivelul de trai al Indiei. Turistilor ca mine le erau oferite si camere spre închiriere. Multi dintre membri ashramului erau apuseni. Spre exemplu, o pereche de olandezi, în jur de 40 de ani, fără copii, se hotărâseră să rămână în India, iar acum predau la scoala din incinta ashramului. Mi-au arătat un interes special aflând că studiasem fizica si că pot să lucrez ca profesor. M-au condus prin toate aripile scolii si au lăsat să se înțeleagă că mi-as putea găsi acolo de lucru, dacă as vrea.

Atmosfera generală a locului era pasnică si relaxată. Nu avea nimic în comun cu tensiunea spirituală existentă la Heracan, ashramul lui Babaji din Himalaya.

Am discutat cu locuitorii ashramului de aici despre Babaji. Erau foarte rezervati si aveau mai curând o părere negativă. „**Cum se poate sustine că el este Dumnezeu?**”, întrebau ei.

Urmau calea lui Shri Aurobindo, pe care îl considerau sfânt (aceasta si înseamnă „Shri”), anume „calea lăuntrică”.

Deseori vedeam diferiti indieni si occidentali, dintre veteranii ashramului, mergând să se închine unei pietre în formă de ou care era expusă la un monument în aer liber aflat în curtea ashramului. Piatra continea cenușă de-a lui Aurobindo.

În ashram lucra de asemenea un medic indian, pensionar, care își oferea gratuit serviciile compatrioților săi săraci. Era homeopat. Om bun, hindus constiincios si practicant yoga, el mi-a vorbit în cuvinte frumoase despre Vitulkas, părintele homeopatiei în Grecia. Îl cunoscuse încă din tinerețe si pe Satyananda, înainte ca acesta să devină cel mai venerat guru, si mi-a spus cuvinte de laudă despre el si despre ashramurile miscării sale.

Imi fusese pusă la dispozitie o cameră solitară, precum solicitasem, pentru a putea reflecta mai mult la recente evenimente, analizându-le si încercând să desprind câteva concluzii.

Discutam destul de des cu „profesorul” olandez, care era membru al ashramului, despre diverse teme spirituale. „Astea sunt prostii crestine”, mi-a spus el la un moment dat în timpul unei asemenea conversatii. M-am mirat... Ce cunostea el despre crestinism? Nimic. Provenind dintr-un mediu protestant, luase contact cu un „crestinism” diluat, eticist, pur omenesc. Despărțiti de multe secole de Biserica lui Hristos, lepădând Tainele pe care le-a întemeiat Hristos însusi, protestantii au confectionat un crestinism artificial, dictat de propria lor ratiune. Le lipseste cu desăvârșire experienta Duhului Sfânt, a harului lui Hristos. Cum as fi putut asadar comunica autentic cu doctorul în atari conditii?... Desigur, aspirând către ceva mai înalt decât un eticism fad, el își schimbase religia, devenind hindus. Se străduia acum să mă câștige pentru hinduism. „Dar este cu putință să existe atât de multi zei?”, l-am întrebat. Atunci a început să-mi vorbească despre sufiti, o grupare musulmană de factură mistico-magică. Cunostea o uimitoare maestră inițiată care avea puteri supranaturale. „Dacă ai să vrei vreodată, mergem să o cunosti”. Nu m-am arătat însă doritor.

După ce am petrecut câteva zile ca turisti lipsiti de griji în capitala Indiei, am hotărât să mă despart de prietenele mele, care voiau să-si continue vacanta în Nepal, nefiind amatoare de noi complicatii cu gurusi, ashramuri si altele asemenea. Experienta cu Babaji li se păruse prea mult. Îsi propuseseră acum să se destindă puțin. A apucat-o deci fiecare pe drumul său, după ce ne-am înțeles să avem o întâlnire în Delhi, cu puțin înainte de ziua întoarcerii în Grecia.

Eu am hotărât să vizitez ashramul „mamă” al gurului Satyananda, despre care aveam informatii de la „filiala” sa din Grecia. Speram să-l întâlnesc chiar pe Satyananda, astfel încât prin contactul direct si prin comparatie cu părintele Paisie, să-mi pot contura o opinie. Cei doi erau expresiile vii ale celor două traditii spirituale, hinduismul si ortodoxia.

Căutam ceva ce încă nu găsisem.

LA MONGYR: ASHRAMUL LUI SATYANANDA

După o călătorie lungă de unul singur cu trenul, am ajuns la prânz în Mongyr. Situat nu departe de Calcutta, este unul din numeroasele orase-sate ale Indiei, întemeiat în apropierea fluviului Gange, care în acel punct era groaznic de murdar. Apele lui gri, pline de mizerie, formau o albie largă cu plaje extinse. Mi-era scârbă să-l si privesc. Indienii făceau baie în el, îi beau apa, ba chiar luau si pentru acasă, ca „binecuvântare“ de la fluviul sfânt.

Am coborât din tren înfometat. Putin mai departe de gară am zărit niste cratite mari, negre, asezate pe o bancă de lemn, sub o copertină din trestii pătată de jur-împrejur cu zoaie, adăpostind încă două mese deasupra cărora roia un nor de muste. Acesta era restaurantul. M-am îndreptat în direcția lui. Deja mă obisnuisem, desi sunt sigur că nici un european nu s-ar fi lăsat convins să mănânce acolo. La fel procedasem si eu în primele zece zile. Apoi, însă, foamea si epuizarea mi-au învins repulsia. Am comandat trei portii si niste iaurt... Am fost realmente multumit de mâncare. Trecusem în tabăra cealaltă, si îi socoteam deja pe europeni formalisti în privinta curăteniei.

Sătul, am pornit în căutarea unui taxi care să mă ducă la ashram. Am abordat un taximetrist indian, care însă mi-a cerut un pret nebunesc, zâmbindu-mi si batjocoritor pe deasupra. „Acum te am la mână, albule bogat si ticălos, iar tu o să plătesti“ - încerca să-mi sugereze prin întreaga sa atitudine. Îsi manifesta franc ostilitatea, alimentată si de o serie de motive cărora le pot găsi totusi justificări. În locul lui, poate că eu as fi fost încă si mai agresiv. M-am apropiat de următorii taximetristi. Preturile depășeau în continuare absolut orice imaginatie. Pe de altă parte, nici nu stiam drumul către ashram. Asadar m-am învoit în final cu unul dintre ei, după ce a coborât pretul la jumătate. Judecând după tarifele practicate în celelalte orase, pentru un astfel de pret mă asteptam să călătorim cel putin jumătate de oră. Am intrat deci în taxi. Usa se deschidea ca la automobilele anilor '40. „Bine, dar mai există astăzi fabrici care continuă să producă modelele anilor '40?“, mă întrebam în gând. „Ce se întâmplă, nu cumva le vând occidentalii din stocuri? Dar de atunci si până acum, mai au oare stocuri?!“. Am rămas până astăzi cu această nedumerire.

După nici 5 minute, taximetristul m-a lăsat în fata unei porti de fier încuiate. Dacă stiam că era atât de aproape, as fi mers negresit pe jos. Am realizat dintr-o dată cât de mult m-a furat. Coborând în tăcere, am avut surpriza să văd că se încumetă să-mi ceară si bani în plus. Striga si dădea din mâini. Mă miram cum de reusisem încă să-mi păstrez calmul. În spatele portii de fier, o femeie îmbrăcată în rasa yoghinilor urmărea scena. Era de partea compatriotului ei. După ce a făcut o întreagă tevatură si după ce s-a convins că nu va obtine absolut nimic în plus, taximetristul a zâmbit satisfăcut, bucuros de lozul care îi căzuse în mâini, m-a salutat batjocoritor si a plecat.

Eram deprimat. Întâlneam pretutindeni acelasi si acelasi comportament. Mă asteptasem ca această femeie între două vârste, purtând rasa portocalie de swami, să sustină dreptatea. N-a miscat nici un deget, n-a rostit un cuvânt. Atitudinea ei mă dezamăgise.

I-am vorbit.

- Vreau să-l văd pe guru.

Mi-a răspuns sobru si sec:

- Asteaptă.

A trimis un copilas să întrebe ceva. Eu asteptam dincolo de poarta de fier zăvorâtă, care se afla la poalele unui deal, de jur-împrejurul căruia fuseseră ridicate ziduri mai înalte decât statura unui om. Ashramul se afla sus, pe vârful dealului; acolo existau câteva clădiri, iar în centru se construia acum un bloc înalt. Din vârful și până la zidurile de jos nu erau decât copaci, grădini, curți și câteva ateliere. După un timp, micuțul s-a întors. Și-au spus ceva între ei în indiană. Poarta cea mare de fier s-a deschis, am înaintat cu toții către o cărare ce urca, iar la un moment dat ne-am oprit tăcuți, așteptând. În tot cazul, femeia nu mă simpatiza. După vreun sfert de oră a apărut un occidental, swami și el, firav, de înălțime medie și foarte păros, având în jur de 30 de ani. Purta de asemenea rasă portocalie.

Am intrat într-o cameră și a început un mic interogatoriu: „Cine ești? De unde vii? Pe cine cunoști în Grecia? Suferi de vreo boală? Iei ceva medicamente? Fumezi narcotice? Marijuana?“, și multe alte întrebări. Ne-am simpatizat reciproc, cu toate că rolul său era mai curând antipatic.

- Vreau să-l văd pe guru Satyananda, am spus.
- Nu-i aici, este în Australia.

Nu mi-am ascuns nici mirarea, nici dezamăgirea. Bătusem atâta drum! Și totuși nu luasem în calcul această posibilitate! Reacția mea i-a făcut o bună impresie. Mă gândeam că m-ar primi, dacă încă m-as arăta interesat să rămân. În cele din urmă, mi-am manifestat dorința în acest sens. Mi-a înmănat spre lectură un regulament al ashramului, pe care trebuia să-l și păstrez în cazul în care as fi rămas. Mai trebuia să le predau banii, pasaportul, biletele. Apoi, să nu fumez hasis, să nu consum băuturi alcoolice, să nu creez în general probleme. În sfârșit, să plătesc 100 de dolari pe zi. Abia am reușit să-mi reprim un strigăt de indignare! Cu 100 de dolari as fi petrecut o lună și jumătate în India, și ei îi voiau într-o singură zi?! ***Toti banii cu care venisem din Grecia erau 250 de dolari.***

- Nu am, i-am spus, și acesta era adevărul.
- Bine, vom merge la conducătorul ashramului și el va hotărî dacă te primește sau nu, mi-a răspuns.

„Sper ca aceasta să fie ultima verificare“, m-am gândit.

Am străbătut un coridor lung, la capătul căruia am intrat într-o cameră. Înăuntru erau trei swami; unul de vârstă mijlocie, unul de 30 de ani și un tânăr de vreo 20. Purtau cu toții rase. M-am așezat pe un scaun și asteptam, precum mi se spusese.

Am aflat îndată un nou prilej de uimire: conducătorul era tocmai tinerelul! Ceilalți culegeau sfaturi și îndrumări de la el. Ascultau cu deferență, îi puneau diverse întrebări și îl aprobau în tot ceea ce le spunea. Era foarte slab, aproape scheletic, cu capul ras, cu ochi mari, cu un chip mai degrabă urât, dar totuși simpatic. Era prognatic: mandibula îi iese în afară. Avea un glas linistit și domol.

În timp ce le vorbea, lăsând aparent impresia că mi-ar ignora prezența cu desăvârșire, a început să-și exercite anumite puteri asupra mea. Am simțit ceva nevăzut apropiindu-se de mine, întocmai ca pe vremea când practicam Mind Control. Am înțeles imediat că eram iarăși supus unei perchezitii lăuntrice! N-aveam nimic de ascuns. Am rămas deci linistit, pasnic, fără vreo urmă de împotrivire. Ceva imaterial, mental, o energie care provenea de la tânărul acela se focalizase asupra mea și îmi „cotrobaia“ prin minte. Era însă o căutare superficială, care dădea mai

curând târcoale mintii decât să pătrundă înlăuntrul ei. Mai degrabă se străduia să interpreteze deductiv anumite indicii, fără să poată cunoaște direct și plenar, printr-un contact profund și nemijlocit, așa cum făcea bătrânul Paisie, care prin conlucrarea Sfântului Duh „păsea” pur și simplu prin mine și pătrundea în adâncurile cele mai intime ale mintii și ale sufletului meu.

Însă, dacă raportat la părintele Paisie această „cotrobăială” era doar o glumă, în comparație cu Mind Control ea se dovedea mai intensă. În orice caz, era manifestarea certă a unei puteri iesite din comun, inaccesibilă unui om obisnuit. Am fost impresionat. Primul meu contact cu tânărul guru (*pe care îl numeau Niranjan*) era revelatoriu. În ce consta revelația semnificativă? ***În faptul că el reusea această performanță în timp ce continua să vorbească cu ceilalți și fără să depună nici un efort vizibil.***

După plecarea celorlalți doi, s-a întors direct spre mine și mi-a spus că sunt primit în ashram. Urma să-mi plătesc sederea, dar nu cu 100 de dolari, ci cu doar 5 rupii pe zi (atunci un dolar echivala cu 10-12 rupii). Foarte curând după aceea am întrebat un muncitor care lucra la blocul ce se construia în mijlocul ashramului, și mi-a spus că primea 4 rupii pentru o zi de muncă. Prin urmare, plăteam bine pentru condițiile din India. Totuși, față de cât îmi ceruseră inițial, m-as fi putut socoti privilegiat.

După ce ne-am spus obisnuitele banalități, m-am hotărât să-l întreb:

- Ce mi-ai făcut adineaori?
- Iartă-mă, dar era datoria mea să fac astfel, sunt conducătorul ashramului și trebuie să știu cine intră aici, să a apărat el.
- Nu-i nici o problemă, i-am spus.

Mă impresionase însă neplăcut faptul că procedase pe ascuns, fără stirea și consimțământul meu. Din contră, bătrânul îmi cerea întotdeauna încuviințarea în asemenea situații.

Nu mi-am putut reprimă curiozitatea:

- Ce-ai văzut? l-am întrebat.
- Lucruri bune, mi-a răspuns el, fără alte detalii...

A chemat apoi pe cineva să-mi arate unde voi rămâne.

Camera mea se afla la parterul unei clădiri și era dotată cu o toaletă interioară, un robinet și un pat de lemn, făcut din scânduri și acoperit cu o pânză împotriva tântarilor. Avea și o saltea extrem de murdară. Cu toate că eram de ceva timp în India și mă obișnuisem cu mizeria, mi-a fost atât de scârbă încât am scos-o și mi-am întins sacul de dormit direct pe scânduri.

În primele zile am locuit singur. Mi-au trimis însă ulterior un tovarăș de cameră. Era un francez de vreo 20 de ani, pe nume Benoir.

Dis-de-dimineată, o dată cu răsăritul soarelui, serveam câteva bucatele microscopice de rahat și o cană mare de ceai. Ne mutam apoi într-o sală mare, unde se cântau fragmente din Gita, cartea sfântă a hinduismului, vreme de aproximativ o oră. După aceea începea lucrul. La prânz, pentru a primi mâncarea treceam cu farfuria în mână prin

fata cazanului, exact ca în armată, după care mâneam sezând pe jos, oriunde găseam loc liber si companie agreabilă. Apoi ne împrăstiam la diverse activități: treburi de tot felul, sau exercitii yoga. Eu obisnuiam să frecventez după prânz cursurile unei sectii de Nidra Yoga („yoga relaxării”). În continuare, munceam până la apusul soarelui, după care ne adunam cu totii -bărbați, femei, copii - într-o sală mare pentru sadsang sau kirtan. Cântam adică diverse imnuri cu continut religios, acompaniati de un instrument. Cineva spunea un vers, pe care ceilalti îl reluau apoi în cor. Era ceva oarecum asemănător cu vecernia ortodoxă.

Versurile erau în hindusă si nu le înțelegeam semnificatia. Mai târziu am aflat că ele contineau în general cuvinte de adorare a gurului, dar si a zeilor Krishna, Shiva, Paravati, Vishnu, si a multor alti **zei din panteonul hindus**. Eu priveam aceste cântece ca pe un simplu folclor, căci nu credeam în acesti zei, si îmi venea încă destul de greu să accept că oamenii din jurul meu erau cu adevărat politeisti, precum vechii greci. Asa cum noi crestinii credem în Hristos, în acelasi chip acestia cred în Shiva si în Krishna, de pildă. Pentru constiinta mea fusese în principiu atât de improbabil, atât de irrational ca asa ceva să se mai întâmple în secolul XX, încât am ezitat la început să admit că aveam de-a face cu credinta în multi zei străini. Un politeism viu. Vechea idolatrie care supravietuieste până în zilele noastre! Cu toate acestea, eu mă încăpătânam încă să o tratez ca pe o amuzantă traditie folclorică.

Într-o seară cu lună plină, au pregătit un „altar“. Au săpat o groapă, au împodobit-o frumos si au aprins focul. Apoi au început să se învârtă de jur-împrejur cântând si azvârlind din când în când în foc câte o mână dintr-un amestec de lemnisoare, orez si flori. L-am văzut pe unul dintre prietenii mei acolo si m-am alăturat si eu. Totul mi se părea pitoresc. N-a participat întreaga comunitate, nici conducătorul ashramului, ci doar o parte dintre swami. La sfârșit, am întrebat pe cineva: „Ce-am făcut aici, de fapt?“. Mi-a spus că fusese adusă o jertfă unui zeu al cărui nume nu mi-l amintesc, ca să ne ajute si să ne steargă păcatele. A adăugat că, potrivit traditiei hinduse, atunci când este lună plină se fac asemenea slujbe si oamenii își mărturisesc păcatele la lună. Este ceea ce ei numesc o „curățire“.

Am rămas surprins si încurcat. Cea care îmi spunea si care credea aceste lucruri era o nemtoaică, o swami pe nume Prakas, având în jur de 45 de ani. Mi-a mai spus că de multe ori pe an îi vede pe localnicii din Mongyr adunându-se pe tărurile Gangelui si urmând această traditie.

N-am dat atunci prea multă atentie întâmplării, nici nu m-a preocupat în mod special, ci a trecut fără să-mi prilejuiască o problematizare serioasă. Astăzi constientizez însă că atât credinta respectivă, cât si acea formă de aplicare a ei practică, vin în directă contradictie cu învățătura Evangheliei. Conform credintei crestine, dumnezeiescul sânge pe care Hristos l-a vărsat pe cruce din voia Sa si din marea Sa iubire de oameni, numai el are puterea de a sterge păcatele... Este încă o diferență flagrantă între credinta creștină si cea hindusă.

1. Convorbirea cu Niranjan, conducătorul ashramului.

În a doua sau a treia zi a sederii, m-am întâlnit pe coridoare cu Niranjan, conducătorul ashramului. Era prietenos și avea dispoziție și timp pentru mine. Am început asadar discuția, și am ajuns repede la punctul nevralgic al problemei.

- Ce părere ai despre creștini, despre monahii ortodocși? l-am întrebat.
- Se află și ei pe o cărare spirituală, mi-a zis, dar sunt la un nivel scăzut.

Toate experiențele mele de până atunci s-au revoltat într-o replică spontană:

- Nu-i adevărat, nu pot accepta așa ceva, i-am răspuns și m-am străduit să-i explic.

A fost atât de stânjenit încât ne-am despărțit intempestiv. De atunci Niranjan n-a mai stat de vorbă cu mine. S-a străduit să mă convingă de la distanță, pe căi mai senzationale, dar și mai incontrolabile.

Refuzul meu de a-i admite punctul de vedere trebuie că i-a displicut. Între altele, și pentru motivul acesta: yoghinii învățată că atunci când cineva nu manifestă un atasament pătimas față de propriile afirmații și spune adevărul fără părtinire, cuvântul său este totdeauna primit de către celălalt. Cunosteam din lecturi și din auzite această teză, pe care și în ashram o prezentau ca pe o „lege spirituală”. Asadar, ce se întâmplă? „Marele yoghin”, succesorul gurului, și totodată el însuși guru pentru discipolii săi, dovedea o oarecare subiectivitate pătimasă care îl împiedica să găsească un ecou pozitiv în sufletul meu? Nu știu dacă el o socotea ca fiind o neputință de moment sau o lipsă majoră în desăvârșirea lui, dar n-a mai discutat niciodată despre acest subiect. Nu s-a mai arătat în general dispus să poarte conversații cu mine.

Astăzi, după ani de zile, mă reîntorc cu gândul la răspunsul său. Este posibil ca bătrânul Paisie să se afle la un „nivel spiritual scăzut”? El, care săvârșeste mii de minuni, care tămăduiește miraculos bolnavi de cancer, paralitici, nebuni, oameni suferinzi de toate maladiile pământului, este la un „nivel spiritual scăzut”? Cel în fata căruia viitorul stă deschis ca o carte, cel care este capabil să-ți relateze cele mai mici amănunte ale neînsemnatei tale vieți și să prevadă cu exactitate ceea ce urmează să ti se întâmple inclusiv în viitorul pe termen lung, se află la un „nivel spiritual scăzut”? Cel care printr-o simplă mângâiere te umple de har și te face să percepi lumea duhovnicească, să poți trăi prezenta lui Dumnezeu, se află la un „nivel spiritual scăzut”? Cel care te salvează din pericole de moarte, de la mii de kilometri distanță, se află la un „nivel spiritual scăzut”? Cel care se deplasează cu trupul său material, într-o fracțiune de secundă, din Sfântul Munte la Tesalonic sau în Epir sau în Macedonia, se află la un „nivel spiritual scăzut”? Cel care poate comunica în limbi pe care nu le-a învățat niciodată, este la un „nivel spiritual scăzut”? Cel care, prin simpla prezentă alături de tine, te transfigurează și îți adapă toată fiinta cu bucurie, pace și siguranță dumnezeiască, se află la un „nivel spiritual scăzut”?!

Il comparam automat cu yoghina indiană pe care o întâlnisem în Tesalonic. Aceasta se situa la un „nivel spiritual înalt”, era avansată - după cum pretindeau ei... Părea cu adevărat un pigmeu, absolut inexistentă în fata bătrânului, indiferent ce criteriu de comparație s-ar fi luat în calcul: cel al puterii spirituale, cel al harismelor, cel al puterilor miraculoase, cel al cunoașterii, sau - mai presus de toate - cel al atotputernicei iubiri. Toti yoghinii pe care îi cunoscusem până atunci, dar și cei din anii care au urmat, erau un „zero” spiritual în comparație cu bătrânul Paisie.

2. Prakas

Nu-i cunosc numele creștin. Era o femeie frumoasă și cultivată, de origine nobilă, având în jur de 45 de ani. Sotul ei se bucura de reputația unui om puternic și influent în Germania, unde petreceau o viață mondenă, plină de receptii și călătorii. Mă luase sub „ocrotirea” ei și purtam adesea conversații îndelungate.

„Simteam un mare gol în felul de viață pe care îl duceam. Toti erau preocupati de lucruri stupide: ce haine port, cât de scump este materialul, s.a.m.d.”, îmi spunea ea. Pentru a-și „umple” viața cu ceva, a deschis un magazin alimentar specializat în comercializarea produselor dietetice. Dar n-a rezistat nici cu o astfel de activitate decât câțiva ani. Simtea un vid lăuntric, începuseră, în consecință, și neînțelegerile cu sotul ei.

- „- Ce aștepti de la propria ta viață? Îl întrebam.
- Fericire, îmi răspundea el, și să ajung tare ca piatra, să nu mai simt nimic”.

Asadar, credea că în viața următoare bărbatul ei se va reîncarna în... piatră, întrucât aceasta era dorința lui. În ciuda vastei sale culturi, nu putea identifica problema sotului ei prin prisma psihologiei, ci prefera fuga iresponsabilă către o explicație metafizică facilă, fără implicații grave pentru prezent. Insist asupra expresiei „pentru prezent”, întrucât consecințele pe termen lung ale unei soluții metafizice gresite, izvorâte dintr-o înșelare, sunt uriase: distrug vieti și provoacă suferințe sufletești insurmontabile.

Prakas se simtea dezgolită. Aspira către un mod și un scop mai înalt al existenței. În căutările ei, a cunoscut yoga, l-a întâlnit pe guru și a părăsit toate lucrurile care o mai legau de trecut.

S-a ras în cap, s-a îmbrăcat cu rasa portocalie, a devenit discipolă a gurului și a început să practice yoga. „Copii mei mă văd o dată - de două ori pe an. Mă roagă să-mi las părul lung și să mă îmbrac normal, fiindcă le e rusine cu mine”, îmi spunea ea; amuzându-se pe seama diferențelor dintre civilizații. Era un suflet inteligent, plin de bunătate. Mă simpatiza și își dorea să mă vadă și pe mine devenind swami. Mi-a propus de multe ori să rămân în ashram, străduindu-se totdeauna să-mi spulbere grijile legate de părinții mei. Numai că eu adulmecasem deja adâncurile ortodoxiei, în vreme ce pe ea mediul protestant german o secătuisese, îi nimicise potențele unei adevărate vieți creștine, iar sufletul ei nu se putea hrăni cu ceea ce-i oferea materialismul, cu modul occidental de viață - care nu era altceva decât un ateism practic.

3. „Grecul” (Sivaratza)

În a doua sau a treia zi a sederii mele în ashram, yoghinii mi-au spus că există acolo și un oarecare grec. Firește, m-am arătat interesat să-l întâlnesc, și curând am făcut cunoștință. Doar că era... englez. Avea în jur de 35 de ani, deci era cu vreo 10 ani mai în vârstă decât mine.

Absolvisc Universitatea, fiind de profesie electronist. Fusesse căsătorit în Anglia. Dovedise dintotdeauna o intensă atracție către fenomenele paranormale. După niste experiențe ciudate, și-a părăsit patria și familia și a plecat în Grecia. Aici a trăit ilegal timp cinci ani, făcând pe profesorul de engleză.

În Grecia a luat contact cu ashramul lui Satyananda și cu practica yoga. Întretinea legături strânse cu yoghinii „filialei” grecești a ashramului, fără să fi devenit însă membru. Într-o zi i s-a spus că se va face o excursie în India și că va putea participa și el, în măsura în care l-ar fi interesat. Atunci le-a zis: „Dispon de cutare sumă de bani, nu știu dacă e suficient”. În scurt timp a primit răspuns favorabil. I-a înmănat banii responsabilei B. care organiza grupul, și, după numai câteva zile, a ajuns împreună cu ceilalți în India. Au stat cât au stat în Mongyr și, o dată sosită ziua returului în Grecia, responsabilă i-a spus că el nu se va putea întoarce deocamdată! Banii săi nu erau destui pentru a acoperi costul biletului de întoarcere. Se vedea silit să mai rămână o vreme în India!

Când l-am întâlnit eu, trecuse deja un an de când fusese lăsat aici. Omul se afla într-o stare foarte proastă, simțindu-se sechestrat și escrocat - ceea ce era perfect adevărat... Nu conținea cu injuriile la adresa lui B., responsabilă grecoaică, pe care o acuza de sarlatanie. Povestea lui m-a uimit cu totul. Nu trăise deloc în afara ashramului și avea o idee cu mult mai sumbră despre condițiile de viață din India decât în realitate. Această imagine i-o cultivau în cadrul ashramului, pentru a-l ține între ziduri. Mie însumi, când le-am cerut permisiunea de a face o plimbare în orașul vecin, mi-au spus că este foarte periculos, datorită criminalității extrem de ridicate în regiune. Până la urmă mi-au dat voie, și am mers însoțit de Sivaratza pe malul Gangelui, unde el s-a scăldat cu o evidentă repulsie în apele mizerabile ale fluviului, de culoarea zoaielor.

Imi prezenta o sumedenie de justificări pentru situația în care ajunsese, încercând de fapt să-și găsească scuze în fața propriei conștiințe. Era extrem de speriat și nu îndrăznea nici să fugă din ashram, nici să le ceară socoteală.

Mi-a destăinuit că plănuise să le scrie unor prieteni să-i expedieze bani pentru biletul de întoarcere, dar nu voia ca aceștia să-i fie trimisi la ashram, întrucât se temea că nu-i vor fi înmânați.

- Bine, i-am zis, dar de ce nu mergi la Niranjana să-i spui cum stau lucrurile și să-i ceri un împrumut, cu făgăduința că-i vei returna suma îndată ce ajungi în Europa, sau prin intermediul ashramului din Grecia?
- Nu, nu, asta nu.

Nici nu voia să audă despre o asemenea soluție. Era limpede că nu avea încredere în nimeni.

Atitudinea lui mi se părea consternantă.

- Măi omule, i-am spus, de vreme ce n-ai încredere în ei nici măcar în chestiunea banilor, cum le încredințezi atunci trupul tău și practici diverse exerciții care produc transformări psihosomatice, precum declară ei însșiși? Cum poți ști exact ce fel de transformări apar, și dacă nu sunt periculoase? Chiar mai mult decât atât: cum le încredințezi mintea și sufletul tău, exersând sub îndrumarea lor? Ce garanții ai că nu te vor înșela și în privința aceasta, întocmai ca și cu biletul? De unde știi că n-au să te aducă într-o stare încă și mai rea?...

Îl vedeam comportându-se irational, inconsecvent și nesincer față de ei. Adevăratele lui sentimente mi le dezvăluia numai între patru ochi, iar în tot restul timpului purta masca omului fericit, plin de bunătate și supus. Se străduia în felul acesta să-i păcălească sau să-i evite.

Era împovărat și plictisit din pricina modului de viață și a regimului culinar din ashram. „Numai orez, orez și iar orez. În fiecare zi mâncăm orez. Ne spuneau că trebuie să mâncăm fructe, iar acum ne îndoaipă cu orez”, se lamenta el încontinuu, descriindu-mi pe larg mâncărurile grecești preferate. Mi-era milă de el, însă nu aveam bani ca să-l ajut. Situația lui era într-adevăr dezolantă. Cum se lăsase prins într-o asemenea cursă? El își vărsa toată indignarea asupra responsabilei grecoace care îl păcălise, dar este posibil ca aceea să nu-i fi cerut părerea învățătoarei ei, Shivamurti? Și este cu puțință ca Niranjan, conducătorul ashramului, să nu fi știut nimic? De vreme ce îl aveau drept gura și i se supuneau în toate, nu l-ar fi înștiințat despre această situație? Răspunsurile la aceste întrebări sunt de domeniul evidentei.

Ceea ce m-a frapat încă și mai tare a fost faptul că, într-o seară, mi-a spus că plănuiește să meargă în Cipru, cu scopul de a deschide acolo un ashram și a deveni profesor de yoga. Ashramul din Mongyr patentă profesori de yoga. Există o școală specială pentru aceasta, și el o urma.

- De ce în Cipru? l-am întrebat.
- Pentru că îmi place mult insula și pentru că există o comunitate engleză acolo.

Gândindu-mă astăzi la Sivaratza, îmi vin în minte cuvintele apostolului Pavel: ***Iar oamenii răi și amăgitori vor merge spre tot mai rău, rătăcind pe alții și rătăciti fiind ei însisi (II Tim. 3, 13).***

Altfel spus, ***individul intentiona să facă și el altora ceea ce i se făcuse lui.***

4. Benoir

Era francez, în vârstă de 22 de ani, pompier de profesie, și practica Kriya Yoga la un nivel destul de avansat. Bine clădit, plin de ironie și neexclând la capitolul inteligentă, era departe totuși de a fi prost. Se număra și el printre cei cu statutul de vizitator, astfel încât plătea mult pentru sederea sa în ashram. Am fost pentru o vreme colegi de cameră.

Îmi amintesc că într-o zi am întâlnit niste yoghini indieni care se îndeletniceau și cu chiromantia, întocmai ca tiganii nostri (care, de altfel, în India își au rădăcinile). l-am invitat și eu să-mi citească în palmă și să-mi prezică viitorul, lucru pentru care mi-au cerut 10 rupii. Printre altele, mi-au spus că voi cunoaște un guru care mă va iubi foarte mult. Când i-am povestit lui Benoir, mi-a mărturisit că și lui îi „explicaseră” că în doi-trei ani va ajunge la samadhi. Era deci bucuros și fericit. Mi-a spus: „De acum voi exersa încă și mai asiduu, ca să reusesc”. Mi s-a părut totuși greu de admis că niste bizare exercitii corporale se pot solda cu un atât de urias rezultat, precum îndumnezeirea! Mă întrebam: oare numai prin exercitii fizice va ajunge cineva la iluminare, la îndumnezeire, la samadhi! Ansamblul comportamental, valorile etice, nu au nici o relevanță? Celălalt poate să ucidă, să însele și să exploateze, dar, întrucât execută ireprosabil anumite exercitii și ritualuri, va accede la îndumnezeire, la samadhi! Ce este omul, o simplă mașină? Conștiința nu joacă nici un rol?

- Da, se grăbea el mereu să mă asigure, totul survine așa, automat, prin exercitii.

O asemenea afirmație mi se părea extrem de simplistă și de-a dreptul stupidă. Mi-a fost imposibil să o accept. Mai târziu aveam să-l aud și pe Niranjan exprimând același punct de vedere. Părea să fie credința generală a yoghinilor.

În Upanishade, pe care hindusii le socotesc în unanimitate cărți sfinte și de mare autoritate, yoga este considerată „magie înaltă”. Ea este evidentiată și elogiată în antiteză cu celelalte siddhis („puteri”) și practici, care sunt disprețuite și privite ca magii de un nivel scăzut, cu care nu trebuie să-și piardă vremea nimeni din cei inițiați.

Până la urmă, însă, acești yoghini indieni se dovedeau a nu disprețui nici „umila” practică a chiromantie, dacă li se ivea oportunitatea de a stoarce bani de pe urma ei!...

Benoir fusese sfătuit să ia drumul Indiei de către dascălul său, un mag francez pe care îl plătea scump și de capacitățile cărui era foarte entuziasmat. Odată mi-a povestit că profesorul său, expert în karate, neutralizase doi tineri vagabonzi (care îl atacaseră cu cutitele în metroul parizian) folosindu-se numai de picioare, fără să-și lase din mână valiza pe care o purta asupra sa. Acest profesor era admirator al lui Pitagora, și continuator al aceleiași tradiții. Drept consecință, Benoir se socotea el însuși un succesor spiritual al lui Pitagora.

În urechile mele, astfel de istorii sunau oarecum ciudat. Un profesor al cărui nivel spiritual se pretindea atât de ridicat, să recurgă la violență fizică pentru a-și păzi portofelul... era o imagine destul de insolită. Nu-mi pot reprima imboldul de a evoca o întâmplare relativ asemănătoare, avându-l însă ca protagonist pe bătrânul Paisie. Diferența va fi mai mult decât elocventă.

Cândva, un tânăr de 20 de ani care crescuse într-o mănăstire buddhistă și care îl vizita frecvent pe părintele Paisie, a vrut să „testeze” puterea bătrânului. I s-a strecurat asadar pe la spate și a strâns cu putere în brațele sale viguroase trupul firav și suferind al bătrânului. Într-un acces de cutezanță, i-a spus cu obrăznicie: „Ia să vedem, poate să te ajute acum Sfântul Arsenie?”.

„Numai ce am auzit acest cuvânt, povestea bătrânul, și l-am simțit ca pe o blasfemie. Am făcut un gest foarte discret cu mâna în aer, și să-l fi văzut cum a sărit 2 metri mai încolo și s-a lipit de perete... Apoi mi-a pus metanie și l-am sfătuit să-i ceară iertare Sfântului”.

Asa am socotit și eu dintotdeauna, că pe oamenii duhovnicești îi ocroteste Dumnezeu în chip duhovnicesc, astfel încât n-au niciodată nevoie să recurgă la lovituri și karate - care nu numai că pot produce mari vătămări celui alt, dar nici nu au absolut nimic în comun cu firea și purtările unui sfânt.

5. Louis

Era de asemenea francez, discipol al lui Satyananda. Venise în ashram cu intenția de a deveni profesor de yoga. Ii pretuiam caracterul, și încă mai corespundea cu el sporadic. Pe atunci avea în jur de 25 de ani. Nu-și aroga merite de inițiat. Era un tânăr modest, cu suflet bun. Îmi amintesc că mi-a dăruit o căciulă de lână la scurtă vreme după ce m-am ras în cap și sufeream de frig. Era amabil, milos și lipsit de viclenie. Nu ironiza, nu invidia și nu jignește niciodată pe cineva. Fire liniștită și retrasă, nu obisnuia să vorbească prea mult despre sine. Trăia împreună cu părinții săi într-un sat din sudul Franței.

Nu mersese la facultate. Avea probleme cu serviciul și cu banii. Pe deasupra, își vărsa regulat o bună parte din economii în fondurile ashramului. Voia să scape de sărăcie și credea că va reuși acest lucru prin... yoga. „Când voi face bani, am să te vizitez în Grecia”, îmi spunea el adesea. În ciuda tuturor eforturilor mele de a-i submina această obsesie, a continuat să creadă cu înflăcărare că va deveni bogat cu ajutorul yogăi. Acum, după zece ani, se află în

exact aceeași situație, deși a devenit între timp yoghin. Sărac și necășătorit până astăzi, îmi scrie totuși că mă va întâlni în Grecia imediat ce „va face bani”. Trăiește încă în același sat, însufletit de vechea speranță că yoga îl va ajuta să facă rost de bani. O credință căreia îi rămâne la fel de consecvent, în ciuda celor zece ani care s-au scurs fără nici un rezultat. Dincolo de marea lui naivitate, îi păstrez o adâncă simpatie.

6. Kabirena

Într-una din clădirile ashramului functionau o tipografie și o legătorie de cărți, care angrenau o întreagă masă de oameni. Se tipăreau aici exclusiv cărțile gurului. Responsabilul acestei activități era un swami indian. Avea în jur de 30 de ani și se număra printre cei „înaintați” spiritual. Incinta tipografiei era întesată de mandale: ciudate combinații de figuri geometrice colorate variat și strident, ale căror mesaje sunt adresate subconstientului, după cum afirmă Karl Jung, întemeietorul psihiatriei contemporane. Jung n-a ascuns legăturile sale cu hinduismul, din care s-a și inspirat în elaborarea unora dintre teorii, precum el însuși a mărturisit către sfârșitul vieții.

Aceste mandale erau pictate de o swami americană, rezidentă permanentă a ashramului. Erau într-adevăr forme sugestive. Lucrând pentru câteva zile la această tipografie, am simțit deodată un impuls neobisnuit către a desena; am început deci brusc să desenez, aproape mecanic, automat, fără nici un efort de imaginație și chiar fără nici o urmă de participare personală, ci mai degrabă supunându-mă unui stimul care fie emana din lăuntrul meu, fie era indus din afară prin sugestie. Am schitat astfel o suită întreagă de forme ciudate, simetrice, absolut impresionante. Le-am arătat responsabilului indian, la sugestia celor din jur.

După o scurtă privire, acesta a exclamat: „*Sapte frunze! Saptele este un număr încărcat de sensuri spirituale!*”. Suna prietenos și chiar încurajator. Am continuat pentru câteva zile să-i arăt desenele pe care le realizam. Această stare neobisnuită mă acapara zilnic: desenam fie pe hârtie, fie pe pardoseală, iar uneori modelam chiar din pământ diverse forme și figurine simetrice. Am ajuns repede la concluzia că această predispoziție stranie a mea provenea din afară. Mai precis, de la conducătorul ashramului, Niranjan. Temeiul acestei convingeri a fost faptul că simteam exact același lucru ca atunci când îl întâlneam pentru prima dată în biroul său. Era ușor de presupus că cele numai câteva zeci de metri care ne despărteau acum nu constituiau un impediment serios în calea tehnicilor sale, chiar dacă îi lipsea contactul vizual cu mine.

În acele zile am cunoscut-o la tipografie pe Kabirena. Era o swami indiană, puțin mai tânără decât mine. Am intrat în vorbă pornind de la niste chestiuni concrete legate de activitățile pe care le desfășuram la legătorie, și ne-am pomenit privindu-ne insistent, surâzători și fericiți. Era ceva, neașteptat, intens, cu un substrat erotic... Ne aflam în mijlocul tipografiei, în picioare, în vreme ce toți ceilalți colegi sedeau pe podea, și nu ne mai puteam stăpâni râsetele și bucuria. Se înțelege că am încercat să prelungim la maximum momentul respectiv.

În zilele următoare, responsabilul tipografiei a devenit agresiv în raporturile cu mine. Odată, în timp ce căram niste cutii cu hârtie, mi-a făcut o observație aspră, reproșându-mi că nu sunt „atent” la cutii. Era evident că mă nedreptățește. I-am spus totuși un banc, străduindu-mă să destind astfel atmosfera. M-a privit amenințător și mi-a vorbit încă și mai dur. Omul simtea că poate să-mi facă rău. Eram gata să ripostez, când americana swami, împreună cu care căram cutiile, mi-a spus cu un aer serios și speriat: „Taci!”. Frica ei m-a convins să mă supun. Ce-ar fi putut să-mi facă acest yoghin? M-ar fi distrus sufleteste? Și-ar fi folosit puterile în acest scop, așa cum îl simteam amenințându-mă? De ce s-a temut tânăra? Ne legau sentimente de simpatie, fapt pentru care am ascultat-

o si mi-am continuat treaba, plecând de acolo. Mai târziu, când am întrebat-o de ce se speriașe atât de tare, mi-a spus că fusesem în pericol, pentru că „**acela era un yoghin foarte puternic**“.

După acest mic incident am devenit mai atent, si mi-am dat seama că „puternicul yoghin“ era gelos. Își dorea, sau chiar avea deja, un anumit tip de relatie cu Kabirena. Desigur, se presupunea că în ashram nu există relatii sexuale. Femeile si bărbatii trăiau separat, în clădiri diferite. Pe ascuns, însă, lucrurile stăteau altfel. Într-o zi, rămânând linistit în camera mea, fără să mai merg la lucru precum ar fi trebuit, am auzit două femei swami râzând si vorbind în soaptă. Una dintre ele îi povestea celeilalte cum o urmărise un oarecare swami si se străduise să o convingă să întretină cu el raporturi sexuale. Ea nu fusese de acord, drept pentru care îl evita cu destulă causticitate.

Când i-am istorisit întâmplarea lui Tony, unul dintre profesorii de yoga cu care mă împrietenisem, acesta nu numai că n-a pus la îndoială adevărul celor relatate, ci chiar se interesa să afle o modalitate de a participa si el. Am fost nespus de uimit. Mi-a mărturisit râzând că **el se îngrijeste mereu să-si satisfacă instinctele sexuale până la satiu**, ca în felul acesta să dispară treptat dorinta. Sustinea nici mai mult nici mai puțin decât că modul de a scăpa cineva de dorinta sexuală, pe care yoghinii pretind la prima vedere că ar socoti-o de calitate inferioară, este să întretii cât mai multe relatii sexuale, până la saturatie. Aplica si el în viata de fiecare zi acest principiu, care părea a fi în contradicție flagrantă cu tot ceea ce citisem până atunci în cărțile yoghinilor. Desigur, Tony era profesor de yoga, iar eu un simplu începător ignorant. El îi cunostea pe gurusi de ani de zile si de aproape, iar eu de puțin timp si de departe. În plus, indiciile pe care le extrăgeam din realitatea concretă adevereau sustinerile sale.

Abia după zece ani de zile, când am avut ocazia să citesc niste cărți noi ale lui Satyananda, nedumerirea mea s-a dezlegat. Gurul admitea public că există si calea „de-a stânga“ prin care se poate accede la „constiinta absolută“, anume prin intermediul experientei extatice orgiastice. Aceasta însă, spune el, nu este propovăduită cu surle si trâmbite. Este păstrată într-un oarecare con de umbră, până când oamenii „se coc“ îndeajuns pentru a o putea primi. Se vede astăzi limpede că între timp oamenii s-au mai „copt“, căci yoghinii spun acum public ceea ce în urmă cu câțiva ani învățau doar în ascuns. Si oare ce alte secrete mai ascund până când ne vom „coace“ deplin?

Această întâmplare este elocventă în privinta strategiei la care au obiceiul să recurgă. La început se camuflează, nu-si dezvăluie adevărata față, ci adoptă o mască atractivă si ușor de acceptat. Când persoana vizată se atasează de ei nemijlocit, într-o relatie directă, începe să se producă schimbarea, într-un ritm lent si gradat, în asa fel încât să nu întâmpine împotriviri. O dată ce omul ajunge la o rutină a supunerii psihologice oarbe, este socotit în sfârșit „copt“ pentru învățăturile secrete, care presupun în chip necesar si practici de aceeași natură.

Care este deznodământul acestei călătorii? Care este tinta acestor oameni? Care este sfârșitul căii celei „de-a stânga“? Care este „desăvârșirea“ clamată de Tantra Yogal Nu cumva slujbele orgiastice în cinstea idolilor? Adică exact ceea ce făceau vechii idolatrii în urmă cu 2000 de ani, slujind Afroditei sau Astartei? Este suficient de sugestiv exemplul lui Rajneesh, marele guru indian care a declansat un adevărat fenomen de mase în Occident, îi îndopa pe adeptii săi cu narcotice si îi împingea la orgii în grup pentru a-i... elibera! Presa a relatat cu lux de amănunte nenumărate asemenea evenimente, iar eu cunosc personal fosti discipoli ai lui Rajneesh care mi s-au destăinuit.

În felul acesta este distrusă persoana si se nimicește chipul vesnic al omului. În cadrul orgiilor în grup, omul se comportă si este folosit ca un animal. Nu există nici contact personal, nici sentimente. Există numai orgia iratională care devastează structura sufletească, măretia si demnitatea persoanei.

Diavolul de la început a fost ucigas de oameni (Ioan 8, 44). După cum există practici concrete prin care cineva își poate ucide trupul, tot astfel există practici concrete careucid sufletul, iar omul devine mort sufleteste și se mișcă în această lume numai sub înrâurirea trupului. Ajunge un deplorabil zombi.

Căci prin păcat a intrat moartea în lume, ne avertizează Apostolul Pavel (Rom. 5, 12).

7. Tony

Englez, blond, de statură medie, bine legat, inteligent. Tatăl său era pastor în „biserica” anglicană. Studiase matematica la Universitate în Anglia.

Se dedicase yogăi. Își părăsise casa și trăia predând cursuri de yoga pentru începători. De-abia își câștiga pâinea zilnică. Era adept al gurului Satyananda, și practica la rândul său Kriya Yoga. De la el am auzit pentru prima dată despre Tantra și despre „activitățile” sexuale ale yoghinilor.

Călătoria prin întreaga lume și plănuia să-și petreacă restul vieții într-unui din ashramurile gurului, oriunde i s-ar fi indicat de către acesta. Într-o zi, discutând despre Bhagavad Gita, mi-a spus:

- Stii, Hristos a fost un mare yoghin!
- Hristos a fost yoghin, iar Shiva este Dumnezeu? l-am întrebat.

Nu mi-a răspuns. Avea o preferință anume pentru zeul Shiva, „Dumnezeul” distrugerii - conform teologiei hinduse. Lepădase creștinismul, și în locul icoanei lui Hristos avea atârnată în camera sa o reprezentare a lui Shiva. Cine era într-o mai mare măsură responsabil pentru această stare de fapt? Tatăl lui, sau gresita tâlcuire a Evangheliei și strâmba propovăduire a lui Hristos făcută de „biserica” anglicană? Relațiile sale cu părinții erau tulburi. Fuma din când în când hasis, iar de câteva ori luase și L.S.D. Îmi mărturisise că fuma hasis inclusiv în ashram, mai ales înainte de sadsang, întâlnirile de grup în cadrul cărora îi adresam diverse întrebări lui Niranjan. Mi-a explicat că în felul acesta avea experiențe mai intense. O dată l-am prins în flagrant, împreună cu alți doi yoghini, masturbându-se într-una din camerele ashramului. Îl admira pe Niranjan și îi disprețuia pe ceilalți indieni care nu erau swami. Avea complexul superiorității britanice.

Mi-a dăruit cărțile gurului și *Gita* în ediții englezesti. Mai târziu aveam să călătorim împreună câteva zile prin India.

ALLAHABAD: A DOUA ÎNTÂLNIRE CU BABAJI

Toti yoghinii din Mongyr ai lui Satyananda erau impresionati de faptul că-l întâlnisem pe Babaji în ashramul său din Himalaya. Veneau asadar să-mi ceară diverse amănunte. Voiau, de pildă, să afle locatia exactă, ceea ce era însă destul de greu de determinat. În orice caz, păreau extrem de dornici să aibă o întâlnire cu Babaji. Pentru ei, acesta reprezenta aproape un mit. Chiar si Niranjan, conducătorul ashramului, își manifesta oarecum fascinatia si curiozitatea. Când mi-a spus „He is in the highest level” („El se află la nivelul cel mai înalt”), am înțeles că toti cei de acolo împărtășeau aceeași opinie. Cert este că „actiunile” mele crescuseră în ashram cu acest prilej.

Eu stiam asadar că, în ziua cutare a lunii, Babaji va coborî pentru câteva zile în Allahabad, unul dintre orasele sfinte ale Indiei, situat pe valea Gangelui. Când am cerut asadar „permisiunea” de a merge să-l văd, am întâlnit iarăși pe chipurile lor fascinatie si uimire pentru faptul că urma să plec într-acolo tocmai în zilele acelea. Mă considerau norocos, privilegiat. Mi-au explicat îndată si motivul. La fiecare doisprezece ani avea loc în Allahabad o mare sărbătoare religioasă la care se adunau yoghini si gurusi din toată India. Sărbătoarea dura trei zile si era închinată întregului panteon hindus. As fi avut, prin urmare, nespusa „cinste” si „binecuvântare” să mă aflu printre marii yoghini, si în felul acesta să fiu „ajutat” de energia si de vibratiile lor. Faptul că eu, un străin neinitiat, cunosteam locul si ziua cu pricina, a fost socotit de către conducător un privilegiu iesit din comun, astfel încât mi-a „îngăduit” călătoria. Altfel spus, mi-a returnat pasaportul si banii pe care mi-i retinuseră la intrarea în ashram.

Am luat asadar trenul si, după o lungă călătorie, am coborât în Allahabad. Era un oras indian clasic, cu structura si aspectul unui sat urias: drumuri mici, înguste, întunecate si murdare, case cu două sau trei caturi, majoritatea lor fiind construite din lemn si lut, iar cele mai moderne din beton. Cum s-ar fi putut cineva descurca în acel haos labirintic? Hărți nu existau, iar drumuri mari nici atât! Orice străin s-ar fi rătăcit în mod sigur de la prima încercare de a pătrunde în oras.

Am mers la un hotel din apropierea gării. Am închiriat o cameră cu un singur pat, m-am odihnit până după-amiază, iar apoi am iesit la plimbare cu intentia de a lua si masa. Am decis ca din ziua următoare să-l caut pe Babaji. Nu mi se părea deloc probabil să-l găsesc eu, însă credeam că va aranja el cumva lucrurile, întocmai ca si la întâlnirea precedentă.

Curând s-a înnoptat, iar eu continuam să cutreier drumurile. Din loc în loc, mă strecuram pe câte o ulicioară strămtă si luam pulsul zgomotoasei vietii indiene. Drumurile erau ticsite de lume. Problema suprapopulării este în India una incendiară. Pe toate arterele întâlnești mari aglomerări de oameni, vehicule foarte putine si o mizerie de nedescris. Eram contrariat de faptul că nu izbucneau în lant epidemii de ciumă sau holeră. Purtam o pereche de ghete care îmi mai diminuau întrucâtva repulsia de a fi nevoit să pășesc pe asemenea drumuri. Orasul-sat nu dădea impresia că ar dispune de un sistem de canalizare. Majoritatea indienilor mergeau în picioarele goale, călcând direct pe stratul gros format din noroi, fecale animale si umane, zoaie si deseuri.

Luminile electrice pe aceste strădute erau rare, dar existau focuri aprinse ici si colo. Indienii au în general obiceiul să aprindă seara focuri la marginea drumului. Resimțind puternic frigul după arsita zilei, se adună în jurul focului si se întind la taifas ceasuri în sir. Multi dintre ei nici măcar nu au unde să meargă altundeva, drept pentru care dorm pe trotuare.

În acea noapte, însă, yoghini de toate felurile își amplasaseră adăposturi în cele mai diverse locuri. Unii în câte o groapă, alții în vreo curte, alții într-un parc, alții sub vreun copac oarecare. Oamenii se adunau în jurul lor, își scoteau încălțărilor și se azeau. Urmau să-și petreacă noaptea cântând Bhagavad Gita în întregime. Unii aveau și instrumente cu care acompaniau cântarea. Indienii cei mai credincioși se așezau în imediata apropiere a yoghinilor, de jur-împrejurul lor. Alții stăteau mai departe, urmărindu-i în picioare, iar după scurt timp plecau. Eu căscam gura plimbându-mă dintr-un loc în altul.

M-am alăturat unui grup oarecare. Yoghinul din mijloc purta rasa portocalie. Era slab, cu părul și barba albe și lungi. Avea un chip linistit și frumos. Seda în poziția lotusului. În fața unei cărți deschise, cânta cu mâna dreaptă la un instrument care semăna cu o muzică minusculă. Avea și un glas melodios. Pentru mine, constituia tipul cel mai reprezentativ al yoghinului. Corespundea într-un total al imaginii pe care mi-o construise despre ceea ce înseamnă un „yoghin”. Acesta părea să fie și motivul pentru care mă opriam în fața lui, așa încât m-am apucat să-l cercetez cu atenție.

Brusc, am luat seama la mine însumi, constientizând că mi se întâmplă ceva bizar: capul îmi juca încoace și încolo, ca și când aș fi încercat să alung ceva care voia să se așeze deasupra mea; cu amândouă mâinile îmi frecam ochii, de parcă m-aș fi străduit să mă trezesc, în timp ce lumea se îndepărta din jurul meu uimită și înfricoșată. Unii dintre ei părăseau chiar definitiv adunarea. În sfârșit, mi-am revenit! L-am privit impasibil pe yoghin. „Las-o mai ușor cu mărunțisurile astea ieftine!”, i-am zis în sinea mea. Nu mă supărasem pe el, ci pur și simplu îmi pierdusem orice interes. Am plecat indiferent față de „puterile” lui, pe care tocmai mi le dovedise.

După puțin timp m-am întors la hotel și m-am culcat.

Reflectând mai târziu asupra întâmplării, am constatat că nu-mi putusem da seama când anume mi-am pierdut controlul și conștiința de sine. Nu realizasem când a început exact, nici cât a durat acea stare ce mă cuprinsese, nici ce am făcut în tot acel răstimp. Devenisem constient abia din momentul în care am început să mă lupt pentru a scăpa. Dar acela fusese oare începutul, sau sfârșitul fenomenului? Nu cumva yoghinul nu izbutise să mă hipnotizeze? Nu cumva îi esuase tentativa de a mă supune? Nu cumva se străduise numai, fără succes? Ori poate se petrecuse tocmai contrariul? Adică, începusem să mă împotrivesc abia la sfârșit, după ce m-a „lăsat” el, când am început să mă trezesc? ***Câte minute durase această „luare în stăpânire”?*** Probabil că n-am să o aflu niciodată. Problema cea mai serioasă era că și el intervenise asupra mea tot fără permisiunea sau consimțământul meu. O făcuse pe ascuns, inopinat, cu viclenie, fără ca măcar să-l invit sau să-l provoc. Maniera în care acționase m-a edificat asupra intențiilor sale perfide.

Este demnă de remarcat și spaima oamenilor care fugeau. Ea dovedea că experiența le spunea că se întâmplă ceva rău, ceva care justifică teama. Dacă ar fi avut experiențe benefice de pe urma unor astfel de întâmplări, atunci cu siguranță nu s-ar fi înfricoșat, ci dimpotrivă, s-ar fi bucurat, și în nici un caz n-ar fi fugit, ci s-ar fi apropiat și ar fi sezut.

Eu mă „obisnuisem” deja să fiu expus unor astfel de tehnici, fapt pentru care nu mi-a fost frică. Dimpotrivă, îl socotisem pe yoghin un diletant. Desigur, nu cunosteam exact modul în care procedase. Ceea ce-mi provoca însă curiozitatea era acel „lucru” care avusese tendința clară de a se așeza pe capul meu. Nu fusese ceva vizibil, audibil sau palpabil, dar îl simțisem învârtindu-se împrejurul capului meu, așezându-mi-se pe creștet și apoi

îndepărtându-se, iar aceasta de mai multe ori. Mi se păruse a fi o anumită energie sau un spirit. Era ca un norisor care se învârtea în jurul meu. În tot cazul, nu mi-l doream prin preajmă; era apăsător, sumbru, agasant, malefic, agresiv, într-un cuvânt - respingător.

Iar toate acestea le simtisem ca atare exact atunci, asadar într-o perioadă când încă mă zbăteam în ignorantă și confuzie, nestiind ce se întâmplă cu mine. Astăzi pot spune cu certitudine că acel individ îndreptase asupra mea "un spirit rău, un demon care se străduia să-mi pătrundă în suflet și să mă aducă sub stăpânirea sa, supunându-mă poruncilor yoghinului. În acea împrejurare am reușit să evit un asemenea deznodământ, însă din nefericire aveam să o pătesc mai târziu.

În dimineața următoare am pornit în căutarea lui Babaji. Aveam la mine o adresă, care totuși nu reprezenta nimic în fața haosului din acest sat urias. Eram însă linistit: cel care mă călăuzise până în vârful Himalayei trebuia negresit să-mi dea și acum o mână de ajutor pentru a mă îndruma către el.

Mâncând o banană în loc de mic dejun, am întrebat la întâmplare un trecător. Mi-a spus că trebuie să merg exact în direcția opusă. M-am întors deci înapoi. După ceva drum am întrebat din nou. Omul s-a uitat cu atenție la adresă și mi-a spus că trebuie să trec de cealaltă parte a liniei ferate, întrucât dedesubtul adresei era scris „civil line“. Urmându-i sfatul, am ajuns la gară și am traversat calea ferată.

Abia atunci am înțeles într-adevăr ce înseamnă „civil line“. M-am pomenit într-o altă lume: drumuri largi, sosele, bulevarde, parcuri uriașe, case elegante, cu două sau trei etaje, cu grădini și curți spațioase, în stil european. Pretutindeni domnea o curățenie care nu sugera nici o legătură cu orașul în care descinsesem în seara precedentă. De asemenea, traficul era extrem de rarefiat.

Ce se întâmplă, practic? Calea ferată despărțea așa-zisul „oras“ de zona civilizată. Aceasta era regiunea în care coloniștii englezi își construiseră casele și parcurile. Era despărțită de zona indiană prin liniile de tren, și numai pe câteva poduri supraînălțate putea cineva să acceadă în această regiune. Diferența economică era uriașă: de o parte foamea, sărăcia, lupta pentru supraviețuire, de cealaltă parte luxul și opulența. Două lumi cu totul opuse. Astăzi, desigur, nu mai existau englezi. Vechii stăpâni fuseseră izgoniți. În locul lor s-au instalat noii stăpâni, localnici. Aristocrația indiană a preluat impozantele case. Această „schimbare de gardă“ nu le-a adus însă nici o ameliorare a nivelului de trai celor care au făcut-o posibilă prin jertfa lor de sânge, anume tocmai locuitorii zonei sărace. Ei își urmează mai departe aceeași viață mizeră și nefericită. Precum animalele - se nasc, dorm și mor pe drumuri.

Acești indieni au trăit așa dintotdeauna, nedispunând de nici un alt termen de comparație. Ce se întâmplă însă cu occidentalii, europenii și americani, care au venit aici influențați de tot felul de scriitori care au cultivat mitul Indiei, și, o dată ajunși aici, s-au lăsat pradă consumului de narcotice, și-au risipit toți banii, și-au vândut până și pasapoartele, iar acum sunt goniti de propriile lor consulate cărora le-au solicitat regulat ajutor financiar? Ce se întâmplă cu acești occidentali ajunși la sapă de lemn, care dorm în stradă? În ce deznădejde se vor fi cufundat? Cum de nu și-au pierdut încă mintile? Cui i se poate imputa în primul rând această situație? Ce demoni și ce oameni amăgitori i-au momit prin cuvinte dulci și mincinoase, cu povești îmbietoare, cu făgăduințe false? N-au oare nici o răspundere indivizi precum Herman Hesse, de pildă, care prin cărțile lor au trimis vapoare întregi de tineri în India?

Dacă mi-ar fi furat cineva borseta în care aveam banii, pasaportul si biletul de întoarcere, m-as fi aflat automat în aceeași situație tragică. Si sunt sigur că multi indieni ar fi recurs la crimă pentru a intra în posesia acestei borsete care continea cel puțin echivalentul salariului lor pe doi ani. Evitam să mă si gândesc la acest aspect.

Pătrunsesem asadar în Allahabadul civilizat, căscând gura la micile palate si la locatarii acestora. Am avut ocazia să admir chiar si casa lui Gandhi. Intre timp, însă, nimeni din cei interogați nu s-a dovedit în măsură să-mi localizeze adresa lui Babaji. Atunci m-am asezat pe o băncuță si i-am cerut mental gurului să mă ajute. Am făcut chiar o făgăduință, că voi da 10 rupii milostenie unui indian oarecare.

Un tânăr de vreo 20 de ani trecea cu o bicicletă prin fata mea. I-am făcut semn si s-a oprit. Arătându-i adresa, mi-a spus că îl cunoaste pe proprietarul casei. Era un mare si foarte bogat librar si editor, care avea legături comerciale cu străinătatea. Imobilul se afla la aproximativ 3 kilometri depărtare. Tânărul s-a oferit să mă ducă cu bicicleta sa. M-am urcat asadar pe bicicletă, si după puțin timp am ajuns la destinație: o vilă a cărei curte era plină de oameni.

Intrucât însoțitorul meu dădea mari semne de ezitare în a mă urma, iar eu mă grăbeam să ajung înăuntru, am intrat repede de unul singur, uitând să-i multumesc în vreun fel.

M-a întâmpinat o foarte vastă grădină, cu gazon, fântână arteziană si statui. Ziua era frumoasă, senină, cu un soare arzător. Oamenii sedeau laolaltă pe gazon. Se distingeau ucenicii apropiați ai lui Babaji, cei care îl însoteau permanent si care îl purtau uneori chiar pe brate. Se grupaseră cumva separat. Ceilalti nu se apropiau. L-am zărit printre ei si pe cel îmbrăcat în negru, pe care îl înfruntasem la Heracan, când mi-a poruncit să-mi scot încălțărilor si să mă închin lui Babaji.

M-am apropiat si m-am asezat lângă ei pe gazon. Am deschis discutia cu unul dintre ei, care mi-a părut mai simpatic, mai familiar. Umbla tot timpul gol-golot, având asupra sa doar o bucată de pânză galbenă pe care o așternea pe jos atunci când voia să se întindă.

Mi-a spus povestea lui. Era olandez din Amsterdam. Nu-i plăcuse deloc viața în Europa. De aceea, pe la vârsta de 20 de ani, a luat hotărârea de a pleca definitiv în insulele tropicale Fiji din Oceanul Pacific. Pe drumul către Fiji a trecut prin India, unde l-a întâlnit pe Babaji în ashramul Heracan din Himalaya. Până în acel moment nu avusese nici o legătură cu yoga sau cu vreun alt tip de religiozitate. Îmi povestea:

- *„Când am ajuns în fata lui Babaji, m-a făcut să mă simt uitate atât de mic (si mi-a indicat cu degetele vreo 2 centimetri), în timp ce pe el îl simteam urias cât un munte.*
- *Tu vei face comert, mi-a spus cu fermitate.*
- *Eu, comert, Babaji?! m-am mirat eu, nu fără teamă.*
- *Da, tu, du-te acum.*

Plecând din ashram, aveam să închei foarte curând primul meu contract comercial. Eram pe atunci doar un mic golănas cu o brumă de bani. În trei ani am devenit un prosper om de afaceri internationale. Călătoream numai cu avionul si realizam un profit anual de aproximativ un milion de dolari. Bineînțeles, am reusit toate acestea numai cu puterea lui. Apoi Babaji m-a chemat lângă el. Am părăsit totul si m-am apucat de yoga“.

- Mie nu-mi place să muncesc, i-am spus la un moment dat olandezului.

- Atunci nu munci, mi-a răspuns. Ce-ti doresti, o viață linistită?
- Nu! Vreau să aflu ce se întâmplă în această lume.

Toate sunt un mister, si nu pot înțelege mai nimic.

- Eu sunt de trei ani împreună cu Babaji, si încă nu înțeleg nimic. Nu stiu cine sunt, nici ce trebuie să fac în această lume, nici ce însemnătate are tot ceea ce se întâmplă, tot ceea ce fac, nici directia în care merg. Tu faci lucruri pe care nu le doresti? - Nu, sunt liber si fac tot ce vreau.

Ceilalti l-au strigat si s-a ridicat să plece.

- Unde mergi? L-am întrebat.
- Ne ducem să fumăm.
- Pot veni si eu?
- Haide!

Am intrat într-o încăpere spatioasă a vilei. Toti cei dinăuntru aveau în jur de 30 de ani. În timp ce pregăteau tsilum, le-am mărturisit:

- Când mă aflu în fata lui Babaji, mi-e frică.
- Să nu te temi deloc, să nu-ti fie frică, mi-a spus surâzător cel mai gras dintre ei.

El a aprins primul tsilum. Trăgea, trăgea, trăgea... fără să mai termine. Când a expirat, în cele din urmă, a umplut de fum toată camera dintr-o singură suflare! I-au urmat si ceilalti, cu aceleasi rezultate. Venindu-mi si mie rândul, am încercat să o fac pe grozavul. Am tras cât am putut mai mult, dar n-am izbutit chiar nimic, în comparatie cu ei. Am ametit însă atât de tare, încât am simtit că sunt gata să lesin. La următoarele „runde“ am participat numai de formă. Amestecul era extrem de tare.

Iesind afară ametit, am pătruns în curtea interioară a vilei. De jur-împrejur erau clădiri tetragonale. Se aflau aici cam trei sute de persoane, între care si destui europeni. Am zărit o tânără blondă, îmbrăcată în haine traditionale indiene, pe care o cunoscusem în New Delhi. Sărmana, se credea femeia lui Babaji si se străduia să se comporte ca atare. Mi-a fost milă de ea, căci o găseam absolut ridicolă. Nimeni n-o jignea, după cum nici nu-i dădea vreo atentie. Părea să fi luat-o putin razna. Stătea de ani de zile în India si trăia o himeră. Mă întrebam: n-a putut nimeni să o facă să-si revină? N-a încercat nimeni să o aducă la realitate? Care era atitudinea gurului? Mai degrabă îi hrănea închipuirea, după cum concluzionasem din povestirile unei prietene de-a ei din Delhi. Încă un element semnificativ în cartea de vizită a lui Babaji. Nu cumva avea relatii cu ea? Toti indienii manifestau o fascinatie aparte față de albi blonzi, semintia vechilor lor stăpâni, fascinatie amestecată cu ură si invidie. Să constituie oare Babaji o exceptie? Mi-am reamintit o suită întreagă de istorii relatate de tinere care o pătiseră în felul acesta cu gurusii lor...

Intre timp, toti cei prezenti treceau prin fata lui Babaji si i se închinau, după care îi sărutau picioarele. Fată de unii se purta foarte sever, față de altii era blând si binevoitor.

L-am reîntâlnit pe tânărul care mă adusese pe bicicletă. Insista să merg si eu înaintea lui Babaji. Cuprins de temeri, am încercat să tergiversez. S-a simtit foarte prost, fapt pentru care, nevoind să-l pun într-o situatie dificilă, m-am

dus. Îndată ce am ajuns înaintea lui Babaji, acesta a devenit iarăși sever. Eu am simțit din nou o frică teribilă, aproape paralizantă. Abia am izbutit să șoptesc în minte: „Ajutor!”. Exact în acea clipă, gurul s-a mai domolit.

- Cine te-a adus aici? a întrebat.
- Tu, i-am răspuns, neglijându-i pe toți cei care se făcuseră instrumentele vointei sale și recunoscând în el cauza adevărată.
- De unde vii?
- Din Mongyr.

În spatele său stăteau ca niste gârzi de corp cei cu care fusesem împreună.

A făcut un semn și m-am îndepărtat usurat de presiunea și angoasa pe care le simteam în fața acestei creaturi bizare. Ce anume mă înfricoșa atât de tare? Ochii săi neobisnuiți? Marea sa putere? Dar și părintele Paisie avea o foarte mare putere, după cum și ochii săi deveneau neobisnuiți, mai presus de fire, însă nu mă speriasem niciodată alături de el, ci dimpotrivă. De ce mă stăpâna totdeauna această apăsare și fobie în fața lui Babaji? - mă întrebam eu pe atunci...

A sosit și ora mesei. Ne-am așezat pe pământ, în siruri. I s-a împărțit fiecăruia câte o frunză mare pe care urma să fie pusă mâncarea: cartofi, verdeată, orez fiert și condimente din belșug. Tânărul care stătea lângă mine mi-a povestit că devenise de curând patronul unei fabrici. Era asadar un indian bogat, urmând să devină și mai bogat, de vreme ce se afla abia la început. Își datora întreaga situație lui Babaji, despre care spunea că le „împarte bogăție” unora dintre discipolii săi. Printre acestia se număra și editorul proprietar al vilei. Într-adevăr, costurile găzduirii erau imense, mai ales că yoghinii aveau să rămână patru-cinci zile în casa editorului, după care urmau să-și schimbe locația. Iar toată această lume trebuia să mănânce și să doarmă. Familia eliberase camerele și le cedase integral gurului și ucenicilor săi. Mărturiseau cu toții că prosperitatea materială le era asigurată prin intermediul „capacităților” lui Babaji. „Desigur, pe toate acestea le-am realizat prin puterea lui”, era leit-motivul tuturor.

Jertfa

După masă a început jertfa. În curte fusese amenajat un altar special, unde aprindeau focul și jertfeau. S-au adus niste ticsii cu materii unsuroase. Babaji aducea jertfa, ajutat de stăpânul casei și de cei mai apropiați ucenici, care erau masati în jurul său. Luau din când în când grăsime cu o lingură mare și o aruncau în foc, în timp ce cântau diferite imnuri către zei. Se răspândea un pregnant miros de carne arsă. Toți ceilalți urmăreau cu evlavie. Această slujbă a durat aproximativ două ore. La sfârșit, din lingura înnegrită pe care o folosiseră la slujbă, unul dintre discipoli (era tocmai „amicul” meu olandez) lua cu degetul funingine și atinge frunțile celor prezenți, desenându-le astfel câte o bulină între sprâncene. M-am apropiat și eu, beneficiind de același tratament. Fusesem impresionat de slujbă. N-am realizat însă pe moment cui îi era adresată acea jertfa. Bineînțeles că nu lui Hristos. Oamenii erau politești, idolatri. La început am sesizat mai greu consecințele acestui aspect, deoarece, sub influența creștinismului, îmi era complet străin modul lor de percepție a realității. Ei însă aduceau cu adevărat jertfe idolilor, întocmai precum vechii elini, oricât de neverosimil mi se părea pe atunci!

Yoga si hinduismul sunt lucruri inseparabile. Îsi asumă exact aceeasi filosofie, aceeasi credință, izvorăsc una din cealaltă. Hinduismul nu poate fi imaginat fără zeitățile sale diforme si monstruoase. Yoghinii acestia erau pur si simplu fideli traditiei, slujeau si se închinau idolilor lor. Iată că si în secolul XX există idolatri! Mi-am făcut astfel o idee despre cum va fi arătat Grecia înainte de crestinism, când oamenii se închinau celor doisprezece zei ai Olimpului. Desigur, indienii îi întrec cu mult pe vechii elini. Ei venerază mii de zeiți, dintre care o mare parte au aspect si însusiri de animale, iar nu de oameni - precum aveau zeii antici ai grecilor.

Inchinarea

Gurul se plimba nestingherit prin mijlocul oamenilor, fără ca cineva să cuteze a se apropia de el sau a-i atine calea. Apoi a dispărut înspre aripa sudică a clădirilor. Multimea a format o coadă. „Se duc să treacă iarăsi prin fata lui, ca de obicei“, m-am gândit eu. Fiindcă intentionam să părăsesc vila, am intrat si eu în rând. Nu pentru a mă închina lui Babaji, asa cum mă îndemnau ei, ci doar în semn de salut. Era un simplu gest de politete. „În definitiv, mi-au oferit ospitalitate!“, îmi spuneam în gând.

Sirul era lung si nu-l vedeam pe Babaji. Il ascundeau câtiva copaci. După un timp, apropiindu-mă mai mult, l-am văzut iesind din spatele copacilor. Până să apuc să mă mai întreb cui se închinau atunci oamenii dacă nu lui Babaji, m-am pomenit în fata unui templu cu vreo douăzeci de statuete de câte jumătate de metru înăltime. Alături se postaseră grupuri de brahmani care supravegheau sirul cu severitate. Babaji se cățăraseră pe creanga unui copac si mă privea. În fata mea mai erau trei persoane. Se închinau, lăsau bani si plecau. M-am jenat să ies din rând. Ar fi fost un gest jignitor față de toti ceilalti. Nu aveam nici posibilitatea de a pleca discret. M-am apropiat asadar si m-am închinat idolilor, făcând în aceeasi clipă si rugăciune către Hristos.

Astfel am călcat porunca lui Dumnezeu pe care o auzisem într-un chip atât de minunat în minte atunci când am urcat pentru prima dată treptele ashramului Heracan si am făcut cunostință cu idoli.

Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău. Să nu ai alti dumnezei în afară de Mine. Să nu te închini la idoli, nici să le slujesti lor. Ce făcusem eu în acea zi? Nu participasem la o slujire? Nu mă alăturasem unei jertfe? Nu erau ele adresate în mod evident idolilor hindusi? Nu spune prorocul David în Psalmi că Toti ***idolii neamurilor sunt demoni*** (Ps. 95,5)? Nu sfârsisem prin a mă închina idolilor?

Oare nu pentru că refuzau să arunce un pumn de tămâie în foc spre cinstirea idolilor își pierdeau martirii crestini avutia lor, își pierdeau persoanele iubite, își pierdeau însăși viata în grozave torturi suferite din partea idolatrilor?

Asa refuzau ei să se supună minciunii si tatălui minciunii, Satanei. Asa se luptau pentru adevăr. Iar acest adevăr este cel mai însemnat dintre toate. El nu vizează cine stie ce constructie abstractă sau teorie cu termen limitat, ci priveste întreaga viață a omului, anume risipirea ei în minciună, în rătăcire, sau valorificarea ei autentică prin contact nemijlocit cu realitatea, care este Dumnezeu.

Martirii crestini se luptau cu iubire pentru adevăr, pentru Dumnezeu, pentru semenii lor, arătându-le calea adevărată care duce la viata vesnică, străduindu-se să-i elibereze din non-existenta propriilor himere, din moarte.

Desigur, ei însisi au dobândit viața vesnică prin moartea trupului. Au schimbat cele vremelnice cu cele vesnice, cele ieftine cu cele de pret. Au primit darul iubirii și al curajului de la Dumnezeu, Care a făgăduit întregii lumi: ***Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, și Fiul Omului va mărturisi pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu*** (Luca 12, 8).

Hristos ne îndeamnă să nu ne temem de vrăjmasii Săi, care au puterea să ucidă doar trupul nostru, dar n-au nici o stăpânire și nici o putere asupra sufletului nostru vesnic, și deci nu ne pot aduce vătămări substanțiale. Trebuie să ne temem mai degrabă de despărțirea de Adevăr și de Iubire, adică de Adevăratul Dumnezeu, despărțire care ne conduce la pierderea fericirii vesnice.

De bună seamă, atunci n-am realizat întreaga semnificație a gestului meu. Conștiința mea nu funcționa. În plus, eram ametit de tsilum, târât de sentimentele amicale față de câțiva yoghini, înșelat de formalisme politicoase. Intrasem în rând cu un scop, dar în final am făcut cu totul altceva. Tocmai pentru că aveam anumite „*circumstante atenuante*”, Dumnezeu m-a iertat mai târziu...

Cum m-am demonizat

După acest ultim act, lumea a început să se împrăstie în grupuri. Babaji se retrăsese. Mă hotărâsem să plec. Zărindu-l pe yoghinul olandez, m-am dus să-mi iau rămas bun. M-am așezat lângă el pe gazon și am schimbat câteva cuvinte. „Ne vom revedea”, i-am spus și l-am lovit prieteneste peste coapsă. Atunci am simțit ceva iesind din corpul său și intrând în al meu. O putere mi-a inundat tot trupul.

M-a privit cu uimire! S-a ridicat și a plecat precipitat, fără să mai spună un cuvânt. M-am mirat și eu de ceea ce simțisem, dar și de reacția olandezului gol-golot. N-am înțeles ce mi se întâmplase.

Am pornit apoi pe jos spre hotel, unde am ajuns abia la miezul nopții, după opt ore de mers. Pe tot parcursul acestui drum, am simțit în mine o uriasă energie. Mă simteam foarte puternic. Păseam cu mândrie și arogantă, netemându-mă de nimeni și de nimic. Niciodată în viața mea nu mă simțisem atât de puternic. Mi se părea că-i am pe toți oamenii în mână și că mă pot impune în fața oricui fără nici un efort. Eram stăpânul stăpânilor. „Niciodată în viața mea nu am pășit atât de liber pe pământ”, m-am gândit atunci. Acest sentiment de libertate izvoră din lipsa oricărei frici sau nesigurante. Eram convins că pot controla absolut orice situație neprevăzută... iar neprevăzutul n-a întârziat să se ivească.

Se înnoptase și intrasem pe un drum secundar, îngust și întunecat. La 50 de metri în fața mea am văzut vreo zece bărbați care puneau ceva la cale, arătând către mine. Le păream o victimă sigură. Am înaintat drept spre ei, ignorându-i cu desăvârșire. Când ne mai despărteau 10 metri, s-au adunat buluc și au pornit către mine într-un iures mut și sălbatic. Nu m-am temut nici o clipă, ba chiar zâmbeam arogant continuând să pășesc în același ritm. De îndată ce au ajuns lângă mine și m-au înconjurat, au înlemnit. Le-a dispărut orice urmă de îndrăzneală. S-au repleat înspăimântați. M-am oprit și i-am privit. Cineva din lateral mi-a strigat ceva pe un ton amenințător și injurios. M-am întors, l-am privit și s-a oprit brusc. Apoi mi-am făcut drum exact printre ei, împingându-i ușor dar ferm, și m-am îndepărtat fără să le mai dau nici o atenție.

În mod normal acestia s-ar fi năpustit asupra mea, mi-ar fi smuls pretioasa borsetă cu banii si pasaportul, m-ar fi trântit la pământ, m-ar fi scuipat si m-ar fi lovit cu picioarele, cu pumnii si cu orice altceva le-ar fi dictat sălbăticia si ura lor. În sărăcia si disperarea din India, astfel de incidente erau la ordinea zilei.

*Ce se întâmplase însă? **Ce văzuseră pe chipul meu, determinându-i să cedeze terifiati? Fetele lor îi recomandau ca pe niste oameni lipsiti de scrupule. Nu se jucau. Mai făcuseră astfel de lucruri, aveau experiență. Cu siguranță că rămăseseră deodată extrem de intrigati în privinta mea. Cât despre mine, stiam negresit că posed „puterea” lui Babaji, pe care o dobândisem mai degrabă de la „prietenul” meu olandez, la plecare.***

Ispita puterii

Mi-am continuat drumul. Se înnoptase bine si am intrat într-un parc imens, unde existau vechi constructii de mari dimensiuni. Era un templu oarecare. Stiam că asemenea locuri sunt frecventate de hoti, dar nici măcar nu-i luam în calcul. Nu mi-am luat nici un fel de măsuri de precautie pentru a evita să fiu văzut si urmărit de virtualii tâlhari. Mă preocupa intens un cu totul alt aspect: dispuneam de o mare putere! Trăiam cu adevărat puterea.

- Putere... putere! Ce-i rău în asta? mă întrebam în sinea mea.
- Bine, dar tu ce cauti de fapt în viață? îmi replicam într-un dialog lăuntric.

M-am asezat să fumez o țigară si să reflectez mai adânc si mai limpede. M-am întins pe jos si am început să privesc stelele Indiei. Pe fondul unei relaxări fizice si psihice, simteam amplificându-se înlăuntrul meu dorinta de putere. Incercam să-mi dau seama dacă merită să mă împotrivesc acestui impuls interior.

- Este rău să păsești ca un stăpân, ca un suveran pe pământ? Să nu te temi de nimeni si de nimic? Să-ti fie toate la îndemână si să obtii cu usurintă tot ceea ce doresti? De ce să fie rău? mă întrebam provocator pe mine însumi.

Diversi indivizi se apropiau de mine, unii târându-se, altii pășind pe lângă mine cu indiferență. Numai ce-mi întorceam fata către ei, si se îndepărtau instantaneu. Mi-am adus aminte de germanul în costum pe care îl întâlnisem la întoarcerea mea din ashramul Heracan, discipol si el al lui Babaji. Se revărsa din el puterea. O putere stranie. Eram convins că inspiram si eu acum acelasi sentiment.

Nu stiu cât timp am zăcut polemizând cu mine însumi. Conflictul interior îmbrăca forma unui dialog de felul acesta:

- Bine, tu ai renuntat la putere. Nu te mai preocupa în mod special să stăpânești; acum te-ai reîntors la vechile deprinderi?
- Da, însă de data asta dimensiunile sunt colosale. Ce-ti va mai putea sta împotrivă? Pe care femeie o vei dori si n-o vei avea? Ce confort economic îți va mai lipsi vreodată? Ce cunoastere vei căuta si n-o vei dobândi?

Diavolul îmi indusese senzatia că ar avea putere nelimitată de a-mi oferi toate acestea.

- Da, dar n-am să găsesc prin asta iubire! m-am împotrivit eu din nou.
- Vei avea cele mai mari satisfactii din lume, gândește-te!
- Da, dar pe mine mă interesează adevărul, ce importantă au toate celelalte? Si dacă le ai, si dacă nu le ai, ce-i cu asta? Sunt toate desarte, stupide si ridicole... Nu, nu mă interesează puterea, nicidecum!

În această stare m-am dus la hotel, unde am dormit aproape până în după-amiaza următoare.

A doua zi am petrecut-o reflectând îndelung. Ce se întâmplase cu mine? Ce concluzie puteam desprinde? De partea cui erau yoghinii, a lui Dumnezeu sau a diavolului? Constituia hinduismul un drum alternativ către Dumnezeu, sau era o cursă a diavolului, o perfidă rătăcire care îi făcea pe oameni să-si irosească viața fără scop, fără sens? Nu puteam încă răspunde acestei dileme. Rememoram evenimentele, convorbirile, persoanele; le-am examinat cu atenție, căutând să află în ele elementele care ar fi furnizat soluții întrebărilor mele. Totuși, n-am izbutit să ajung la certitudini.

Intr-una din serile următoare l-am văzut în vis pe Babaji. M-a luat de mână, m-a învățat să zbor și să cânt în același timp o mantră care se referea la zeul Shiva: „Hare Om Namah Shivaya“. Această mantră mi se întipărise puternic în minte. M-am trezit cântând-o. Eram animat de dorința arzătoare de a merge la gară, căci „stiam“ pur și simplu că la acea oră Babaji va pleca. Am coborât scările în toiul nopții, dar am aflat ușa hotelului încuiată. Am strigat insistent, însă nu s-a găsit nimeni să-mi deschidă. M-am suit pe terasa hotelului și am auzit în depărtare o multime de oameni care scandau înflăcărat: „Sfinte părinte biruitor!“... Discipolii își luau rămas bun de la gurul lor. Au strigat mai mult de o oră.

Mantra se lipise de mintea mea: „Hare Om Namah Shivayam“. Era efectul unei intervenții nemijlocite a lui Babaji. Din nou, nu, mi se ceruse consimțământul sau aprobarea... M-am gândit iarăși la cât de diferit se purta cu mine bătrânul Paisie! Mă respecta desăvârșit. Nu făcea niciodată ceva fără încuviințarea mea.

În zori m-am dus la culcare, în timp ce mantra mi se tot învârtea prin minte. Există în melodia ei ceva care mă atrăgea. Eram însă iritat de faptul că-mi fusese implantată în minte din exterior.

EVENIMENTELE SPIRITUALE

După Allahabad si reîntâlnirea cu Babaji, m-am întors din nou la Mongyr, în ashramul lui Satyananda. M-au primit ca pe un cunoscut.

Când am pornit din Grecia în această călătorie, mă hotărâsem să-mi impun o deschidere totală față de India si tot ceea ce însemna ea. De altfel, acesta a fost si motivul pentru care îmi scosesem până si cruciulita pe care mi-o dăruise părintele Paisie. Decisesem că trebuie să trăiesc India cu adevărat, si nu să o observ ca un turist. Am luat parte asadar cu tot sufletul meu la viata ei. Eram deschis de bunăvoie tuturor influențelor ei. Așteptam ca la sfârșit să văd ce va păstra filtrul inimii mele din toate aceste evenimente.

În aceeași manieră m-am străduit să petrec si în ashram. Făceam totul împreună cu ei: mă sculam dimineata, mâneam, munceam, discutam, făceam exercitii yoga. Pentru a cunoaste un lucru trebuie să-l trăiesti, nu să-l analizezi pur teoretic. Trăiam asadar ca un membru al ashramului. Purtam însă înlăuntrul meu si amprenta experiențelor creștine. Asa se face că am încercat să îmbin anumite practici yoghine cu creștinismul. De pildă, mă trezeam dimineata si începeam cu meditația. O dată ajuns la un nivel mental mai profund al meditației, începeam să zic rugăciunea „**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**”, asa cum o învățasem în Sfântul Munte.

Cred că nu există o limbă omenească atât de bogată, de profundă si de subtilă pentru a descrie intensitatea extraordinară, adâncimea si consistenta evenimentelor care se derulau la nivelul minții si al inimii mele în asemenea împrejurări. Conștiința lua act cu uimire de aceste fenomene si abia apuca să le înregistreze. Nu exista timp pentru analiză critică si evaluare rațională.

Mă aflam asadar între două influențe spirituale foarte puternice. Oscilam adesea când într-o parte, când în cealaltă. Cea mai mică înclinare a intenției mele avea o rezonanță imediată asupra efortului meu spiritual. Eram angrenat într-o luptă pleneră, care angaja întreaga mea ființă. Pericolele de rigoare îmi amenințau nu doar modul de viață, ci întreaga existență. Am ajuns inevitabil la epuizare. Fără să mă fi suprasolicitat fizic, depusesem totuși o strădanie sufletească iesească din comun. A fost mult până si numai faptul că a trebuit să traversez toate aceste experiențe si contacte spirituale la care m-am expus. Scopul pe care îl urmăream presupunea însusiri de care eu personal nu dispuneam. Încercam să disting calitatea si proveniența evenimentelor spirituale, însă nu posedam criteriile pe seama cărora as fi putut discerne.

Imi amintesc că până si somnul meu suferise modificări. Aveam vise din cele mai stranii, însoțite permanent de senzația că în sufletul meu se petrec transformări neobisnuite. Dacă asemăn sufletul cu o casă, cineva părea nu numai că-mi schimbă poziția mobilierului, dar dărâma si zidurile, construia în altă parte etc. Socotesc că în timpul somnului eram hipnotizat. Altfel spus, mă hipnotizau de la distanță. Cineva sustrăgea cheile conștiinței mele si pătrundea în casa sufletului meu.

Câteodată întârziem să mă trezesc dimineata, adică mă sculam la ora 7 în loc de ora 5, de pildă, iar Benoit râdea pe seama mea, pretinzând că lenevesc. Eu mă simteam însă deja obosit, căci pe durata somnului eram supus acelor transformări sufletești.

- Dar, protestam eu, dacă ai știi tu câte lucruri mi se întâmplă noaptea... Nu se poate spune tocmai că dorm...

Si în timpul zilei primeam asemenea influente. Pătimeam schimbări neasteptate, ca si când o altă minte, un spirit oarecare se suprapunea peste sufletul meu, si începeam să desenez tot felul de simboluri mistice stranii si expresive. Uneori le modelam din pământ, dacă se întâmpla să intru în astfel de stări în timp ce lucram la grădină.

Fenomenele acestea deveniseră constantele permanente ale zilelor mele, îmbogățindu-se treptat cu evenimente de extremă intensitate, pe care le voi descrie ceva mai jos. Aveam convingerea profundă că pentru toate acestea era responsabil conducătorul ashramului. Nu-l puteam găsi însă nicăieri, spre a-i cere lămuriri.

Pe de altă parte, m-a ajutat si Dumnezeu, prin rugăciunile bătrânului Paisie, astfel că mai puteam uneori să-mi trag răsuflarea si să mă revigorez sufletește. Odată, pe când mă găseam la tipografie si desfășuram o activitate de rutină stând jos, am început să spun în minte rugăciunea „**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**”. Am spus-o vreo jumătate de oră si deodată am constientizat cu bucurie că un vâl duhovnicesc nevăzut mă înconjurase ocrotitor. Se pogorâse atât de gingas, de tăcut si de lin, ca rouă pe lână, precum spune Sfânta Scriptură. Era însă atât de vădit pentru toate simturile mele... M-am umplut de fericire si de pace. Am remarcat în acelasi timp că yoghinul responsabil peste tipografie mă privea intens si ciudat. Dar simteam o asemenea siguranță dumnezeiască încât nu mă nelinistea deloc privirea lui. După această întâmplare trebuie că intrasem totusi în colimatorul lor. A doua zi am surprins un yoghin în vârstă urmărindu-mă pe ascuns de pe terasa unei clădiri, în timp ce lucram în grădină. Aceasta s-a întâmplat câteva zile la rând. Se pare că începuseră să simtă într-un fel sau altul efectul rugăciunilor pe care le făcea bătrânul pentru mine; întâlneau o anumită opozitie de ordin spiritual si nu stiau cui să o atribuie.

Luarea în stăpânire

Intr-o zi, în jurul orei 11 dimineata, mi s-a întâmplat ceva cu totul iese din comun... Mintea mi s-a „golit” brusc, ca si când eul meu ar fi dispărut. Încetase să mai fiu stăpân peste sine. Altceva sau altcineva preluase controlul mintii si trupului meu. Undeva în „străfunduri”, la mare „depărtare”, subzista o vagă pâlpâire a conștiinței de sine, dar rămăsesem absolut indiferent față de evenimentele care mi se întâmplau. Am abandonat lucrul si am intrat în camera mea, teleghidat ca un robot de către cineva necunoscut. M-am întins pe pat, cu fata în sus. Am stat acolo nemiscat, fără să dorm, fără să mă gândesc, fără să aud, fără să mai am măcar perceptia timpului. În lumea mea sufletească se întâmpla ceva care nu depindea de mine câtusi de puțin. Am simtit doar ceva ghiortându-mi înăuntrul pieptului. Nu mai păstram decât o palidă urmă a conștiinței de sine.

„Puterea” care m-a transpus în această stare s-a retras apoi putin câte putin. Nu stiu exact ce a făcut în sufletul meu. Presupun că a fost însă consecinta unei strădanii a yoghinilor de a-mi revizui anumite conceptii si de a neutraliza câteva din împotririle mele. Nu prin convingere, ci prin forță, într-un deplin si perfid dispreț față de libertatea mea. Încet-încet, am început să-mi redobândesc conștiinta. L-am auzit pe Benoir strigându-mă de dincolo de ușă. Înainte să mai apuc să mă ridic, a intrat înăuntru precipitat:

- De ce ai încuiat usa? De o oră mă chinui să intru.

M-am mirat. Yala era descuiată, eu încă nu mă ridicasem din pat, iar membrele îmi erau aproape întepenite.

- N-am încuiat, usa era deschisă! am răspuns.
- De cinci ori am încercat să intru si era încuiată, a protestat el iritat. Te-am strigat, nu m-ai auzit?

Am privit atunci ceasul: era 1 după-amiază. Mă aflasem asadar în această stare mai bine de două ore! Am privit și usa deschisă. Eram stupefiat. „*Cine i-a ținut usa blocată lui Benoir?*”, mă întrebam în tăcere. „*Se pare că cel care m-a și azvârlit în pat ca pe un lemn*”.

Benoir avea 25 de ani și un fizic bine antrenat și robust. Ar fi fost în stare să trântască usa de perete fără probleme. M-am mirat de această putere mentală care se manifestase inclusiv material atât de eficient, ținându-i usa blocată lui Benoir.

Am luat în calcul și posibilitatea ca cineva să mă fi hipnotizat în prealabil, fără să-mi dau seama, ori poate de la distanță; dar cine îi ținuse usa contra lui Benoir? Hipnotizarea mea nu putea explica chestiunea usii „încuiate”. Prin urmare, rezultă cu necesitate că era implicată și o altă putere... Nu cumva în ceea ce au numit ei „hipnoză” se amestecă și diavolul, așa cum spuneau monahii din Sfântul Munte?

Lumina

Cursul de Nidra Yoga se desfășura la prânz. În acea zi lecția trebuia să fie predată de o swami australiană blondă. Ne-am întins cu toții pe podea, cu fata în sus, fără să ne atingem între noi, am închis ochii și ascultam vocea swami tei dându-ne indicații. După relaxarea corporală, a venit rândul imaginației. Am început să ne reprezentăm mental imaginile frumoase pe care ni le sugera: apusuri de soare, flori, ape curgătoare... Încetul cu încetul, mintea noastră se desprindea de simțuri și auzeam numai vocea femeii. Ajunsesem deja la un nivel foarte profund când, deodată, am văzut în sufletul meu strălucirea unei lumini albe. Ceva ca un flash. M-am mirat, căci nu-mi indusesem o astfel de imagine, așa cum procedasem cu cele precedente, și nici swami nu dăduse vreo indicație în sensul aceasta. Se ivise de la sine. A durat doar o clipită. N-am simțit nimic special la vederea ei, în afară de nedumerire: de unde să fi apărut?

În scurt timp, swami ne-a readus treptat la ceea ce numim stare normală a conștiinței. Câtiva din clasă atipiseră în timpul lecției. Ea a întrebat atunci dacă cineva dintre noi văzuse cumva vreo lumină. Îmi era simpatică, dar nu i-am dezvăluit nimic. ceilalți ar fi socotit-o ca pe un succes, însă nu voiam să ies în evidență sau să stârnesc curiozitatea celor din jur. Am simțit că ea a perceput ceea ce mi se petrecuse, dar voia să se convingă deplin.

Întâmplarea aceasta mi-a atârnat și mai mult egoismul, fundamentându-mi convingerea că am o vocație specială pentru yoga, de vreme ce trăiesc experiențe deosebite la care ceilalți nu au acces. Această măgulire de sine acționa în fapt ca o momeală perfectă.

Dincolo de aceasta, socotesc că întreaga „lecție” nu era decât o mostră practică de hipnoză în grup. Cât despre lumina pe care o văzusem, ea se datora de această dată unei simple reacții a traiectelor nervoase. Spre exemplu, dacă strângem din pleoape cu putere sau dacă ne presăm globii oculari, vom „vedea” niste lumini, ca urmare a faptului că celulele nervoase reacționează la această presiune; tot așa, atunci când ne ridicăm brusc sau când ne lovim de ceva, „vedem” uneori niste „stelute”. Este un simptom cât se poate de firesc, datorat reacției unor stimuli nervosi.

Inda, Pingala, Sushumna

Intr-o dimineată, pe la orele 10, la numai câteva minute după ce începusem să meditez în poziția lotusului, am fost copleșit dintr-o dată de o putere. Am simțit ceva ca o lovitură puternică și fulgerătoare. Ghidat automat de această putere, trupul mi s-a întins, coloana vertebrală a devenit absolut dreaptă și am luat - fără vreo intenție ori silință personală - poziția lotusului perfectă, fără nici un cusur. În același timp am văzut cu mintea (căci aveam ochii închiși) o intensă imagine cromatică. Reprezenta cele trei canale energetice de bază. Era exact ca toiagul lui Asclepios, cu cei doi serpi încolăciți în jurul său - simbolul medicilor și totodată al yoghinilor. Canalul din centru - Sushumna, cum i se spune - era mai gros și de un galben aprins, iar celelalte două mai subțiri, roșu și albastru, se împleteau de jur-împrejurul acestuia. Imaginea a durat puțin iar apoi a dispărut. Am simțit imediat ca o mână puternică eliberându-mi corpul și mintea.

Deși aveam zilnic asemenea stări de „luare în stăpânire“, de posedare, aceasta a fost diferită în intensitate, anume foarte puternică. Yoghinii o socoteau indiciul unei chemări speciale, care arăta că trebuie să încep să lucrez pe canale. Mi s-a spus: „Sunt aproape deschise. Mai ai nevoie de puțin exercițiu. Calea ta este Kundalini Yoga“. Într-adevăr, am fost impresionat. Am început să întreb, să studiez, să exersiez cu mai mult entuziasm. Toate tainele păreau să-și găsească în curând dezlegarea. Traversam de fapt, fără să o știu, unul din cele mai critice momente ale vieții mele: mă aflam într-o teribilă rătăcire, la doar un pas de colaps...

Atmosfera spirituală

Există, pe de altă parte, și o suită de discrepante vizibile între mine și cei din jur. Ei înțeleseră că am o anumită „slăbiciune“ față de Hristos. Abordam acest aspect mai ales în discuțiile cu Tony și cu Louis, care proveneau dintr-un mediu creștin. Mai mult, tatăl lui Tony era pastor în Anglia. El credea însă că Hristos a fost yoghin. Ceea ce m-a frapat însă și mai mult a fost credința lor că Shiva este viu. Aveau în camera lor postere cu Shiva. Îl admirau ca pe „yoghinul cel dintâi“, care descoperise calea yoga. Nu le era prea clar statutul lui Shiva, dar îl plasau cu mult deasupra lui Hristos, privindu-l mai degrabă ca pe un zeu. De altfel, Hristos fusese „ucenic al lui Shiva“!

M-am mirat că nu ezitau să-l îndumnezeiască pe Shiva și să-l minimalizeze pe Hristos, în condițiile în care, pe de altă parte, Tony declara că este ateu! Mai scoate-o la capăt, dacă poți...

În ashram se cântau așa numitele kirtan, imnuri cu conținut religios, prin care erau venerați atât zeii hindusi, cât și gurul. Există concepția că aceste imnuri emit o serie de unde sonore care acționează pozitiv asupra minții omenesti, prin rezonanță. Ele fuseseră descoperite de niște oameni foarte avansați spiritual. Toți yoghinii erau asadar încurajați să cânte kirtan, pentru a primi această influență benefică. Se considera în general că toate imnurile religioase produc astfel de rezonanțe, dar kirtan erau cele mai eficiente.

O explicație analoagă era oferită și despre mantră, aceste fraze-rugăciuni scurte care se repetau continuu. De obicei, ele conțineau nume hinduse precum Shiva sau Krishna, ori numele magic OM. Practic, erau rugăciuni - invocări ale lui Shiva și Krishna. Pentru a-i înșela însă și a-i menaja pe cei care nu credeau în Shiva și Krishna - întrucât miscarea avea mulți adepți occidentali - susțineau că puterea mantrălor nu rezidă în invocarea numelor zeilor, ci într-o oarecare undă rezonantă care s-ar afla conținută în fiecare mantră. Furnizau astfel o explicație aparent „științifică“, ce putea fi mai ușor acceptată de către un occidental, convingându-l să înceapă să repete zilnic, de sute de ori, numele lui Shiva sau al lui Krishna, ori sunetul OM. Pretindeau că există și mantră creștine, precum „**Doamne, miluiește**“, care produc la rândul lor influențe benefice (datorate - desigur! - unde pe care o contin).

M-am hotărât să-i pun un pic la încercare. În loc de altă mantră hindusă, am început să rostesc „**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**”. În plus, pe lângă kirtan, am început să-i cânt și Maicii Domnului „**Apărătoare Doamnă**”. De asemenea, dimineata am început să fac, împreună cu exercitiile yoghine, și câteva metanii. Rezultatele au fost cât se poate de vizibile.

Benoir, cu care trăiam în aceeași cameră și pe care l-as fi putut caracteriza drept avansat, își făcea în fiecare dimineață jumătate din exercitiile de Kriya. Initial, a adoptat un comportament foarte sarcastic față de „inovatiile” mele. Apoi a început să aibă probleme serioase. Nu-si mai putea face exercitiile. În atmosfera spirituală se produsese schimbări care îl împiedicau, întâmpina dificultăți pentru care mă considera răspunzător. Eu am fost absolut impresionat de rezultatele putinei rugăciuni pe care o spuneam în minte și ale putinelor metanii pe care le făceam din când în când. În cele din urmă, Benoir a cerut să plece și a schimbat camera.

Dacă vreodată cântam „kirtanul” creștin către Maica Domnului cu voce tare, pe vreun hol sau trotuar, le stârneam prin aceasta o spontană indispoziție tuturor yoghinilor din jur. Când îmi făceau vreo aluzie, îmi plăcea să-i tachinez protestând: „Dar nu spuneți că au și acestea unde binefăcătoare?”. Astfel m-am convins că în ciuda declaratei toleranțe, a preinseși înțelegeri profunde și deschideri față de celelalte religii, în realitate nu-i puteau accepta nicidecum pe Hristos și pe Maica Domnului. Îi deranjau înfricosător de tare.

După nenumărate posedări, o altfel de... vizită

În aceeași zi, la amiază, m-am întins în cameră. Nu dormeam, ci ziceam cu ochii închiși rugăciunea „**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**”, folosind un sirag de mătănii indian. Cineva s-a apropiat atunci de mine foarte lin, și ceva a început să se schimbe în inima mea. Potrivit tradiției ortodoxe, în locul unde există organul inimii se află totodată și centrul sufletesc al omului. Acolo se întâmpla acum ceva deosebit. De această dată eram deplin constient. Stăteam nemiscat, întins pe spate, și urmăream ceea ce mi se întâmplă cu liniște și bucurie. Deodată, mâna mea dreaptă ce ținea mătăniile a zăcnit în sus. Singură, fără ca eu să-i imprim vreo mișcare! În aceeași clipă am auzit tare și foarte limpede o bătaie de aripi, exact ca și când ar fi zburat de lângă mine o pasăre. Era de necrezut! Trăiam însă o pace desăvârșită în adâncul inimii. M-am gândit din prima clipă la părintele Paisie.

Am ieșit apoi din cameră, am făcut cinci pași pe coridor și l-am întâlnit pe Niranjan.

- Niranjan, l-am strigat, ce se întâmplă de la un timp? Mi se petrec atâtea lucruri!
- Nu te teme, mi-a zis.
- Nu mă tem. Dar tu faci lucrurile acestea?
- Aici locul este plin de energii. Adaugă și energia gurului, apoi energia swamilor, toate acestea...

Cu alte cuvinte, Niranjan mi-a sugerat că nu e nimeni răspunzător pentru ele. Nu există responsabilitate sau voință personală, ci doar o energie fără conștiință, fără formă, fără valențe morale, precum energia electrică, de pildă. Nu poți condamna din punct de vedere moral curentul electric pentru că ucide prin electrocutare, după cum nu-i poți atribui merite pentru binefacerile pe care ti le aduce. Nu există voință personală și, deci, nu există responsabilitate personală.

Pe de altă parte, Niranjan era categoric o persoană, si dispunea în mod evident de niste capacități cel puțin neobisnuite pe care le utiliza cât se poate de constient. Iar eu eram tot o persoană, care, opunând rezistentă, putea fi distrusă tocmai prin aceste capacități!

Cât despre cel din urmă eveniment spiritual -această vizită pe care o promisem - a fost cu totul diferit de cele care-l precedaseră. Îl „simtisem“ lăuntric pe bătrânul Paisie alături de mine. Inima mi se umpluse de dulceață si de iubire. Simteam că iubesc întreaga lume, inclusiv pe conducătorul Niranjan. Aceasta nu mai era hipnoză. Nu avea nimic din ameteala ei si din lipsa constiintei de sine, ci dimpotrivă: mă aflam într-o stare de maximă luciditate. Părintele Paisie își dovedise iarăși grija si respectul față de mine... Venise exact în clipa în care eu, constient, lucid si responsabil, îi ceream ajutorul lui Hristos - în timpul rugăciunii.

Sadsang

Câteodată, după-amiaza, conducătorul ashramului se aduna împreună cu toti yoghinii într-una din sălile mari ale ansamblului. Se aseza în mijloc, iar ceilalti făceau cerc în jurul său. Era un prilej de a i se adresa orice fel de întrebări.

La o astfel de întâlnire, am întrebat:

- Dacă cineva a ajuns să nu mai aibă încredere în propria lui minte, realizând că explicatiile pe care aceasta i le furnizează sunt forme fără substanță, în ce fel va mai găsi răspunsuri la întrebările fundamentale, de vreme ce nu crede în mintea sa si în explicatiile acesteia? Cum va progresa în cunoastere?

Niranjan i-a dat cuvântul unui swami american.

- Prin credință, a răspuns acesta, dar există două feluri...

Cu un gest tăios, gurul l-a oprit. As fi fost foarte interesat să aflu ce va zice mai departe, dar Niranjan a hotărât că trebuie să aud numai până în punctul acela.

„Dacă așa stau lucrurile, dacă este deci o problemă de credință, atunci eu am credința mea“, mi-am zis. Mai târziu am meditat asupra afirmațiilor pe care le făceau frecvent: că Hristos a fost un yoghin, ucenic al lui Shiva, că a murit în ashramul său din Himalaya pe care îl numise „Noul Ierusalim“, că Shiva era un fel de Dumnezeu, cel dintâi yoghin al lumii, etc. Nu-L respingeau deci cu totul pe Hristos, dar Li negau dumnezeirea si Li minimalizau învățătura, prezentând-o ca pe o ramificație secundară a hinduismului. Pretindeau că între creștini si hindusi nu există diferențe esențiale, dar că cei din urmă se află la un nivel spiritual mai înalt.

Mi-am amintit atunci un tropar al Bisericii pe care îl auzeam în anii copilăriei la fiecare praznic al Bobotezei, când mă ducea mătușa mea să văd cum este azvârlită crucea în râu; acest tropar mi-a limpezit lucrurile:

- *În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat*
- *Căci glasul Părintelui a mărturisit Tie, Fiu iubit pe Tine numindu-Te;*
- *Si Duhul în chip de porumbel a adevărit întărirea cuvântului.*
- *Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, si lumea ai luminat, slavă Tie!*

Cum puteau ei sustine că nu ne despart deosebiri radicale, de vreme ce aici Biserica vorbește despre Sfânta Treime, despre Duhul Sfânt, și mărturiseste fără echivoc că Hristos este Dumnezeu întrupat? Cum puteau ei afirma că Hristos a fost ucenic al lui Shiva? Cum puteau pretinde că suntem una, de vreme ce credem lucruri fundamentale diferite?

Agresiunea finală

Intr-una din diminetile următoare, lucrând în grădină în tovărășia nemtoaicei Prakas, i-am spus:

- M-am hotărât să plec în Sfântul Munte și să rămân acolo împreună cu acel ascet despre care ti-am vorbit.
- Da, e greu să rămâi în ashram... asta e pentru sufletele evolute, mi-a răspuns ea vizibil încurcată.

Din bunătațe, ar fi vrut să rămân în ashram, pe care îl considera un loc foarte propice „progresului spiritual”. Ea nutrea iubire și admirație față de guru.

Însă ceilalți yoghini - și mai ales Niranjan - nu priveau chestiunea cu atâta bunăvoință și candoare precum Prakas. Îi deranja îndoiala mea. Voiau să mă supună cu orice pret și să mă păstreze în ashram „viu sau mort”.

Când Prakas le-a transmis hotărârea mea de a-i părăsi și de a mă întoarce în Sfântul Munte, au acționat rapid și energic.

La prânz, pe când mă aflam singur în cameră, am fost supus unei experiențe terifiante, odioase, inumane, cel puțin echivalentă cu o crimă sufletească. Sedeam pe scaun încercând să-mi adun gândurile, când brusc am trăit ceva înspăimântător. ***Prima imagine cu care am asociat ceea ce mi se întâmpla a fost aceea, atât de frecventă în filmele de cinema, a unor blocuri gigantice care se transformă într-un morman de bucățele în câteva fracțiuni de secundă, sub efectul unui bombardament puternic.*** Dacă cineva rulează apoi pelicula în sens invers, vede această grămadă de bucățele ridicându-se la loc și formând blocurile. ***Astfel mi-am simțit și eu sufletul năruindu-se instantaneu. Toate „coloanele” și „grinzile” lui s-au zdrobit și au căzut.*** Trăiam o durere de neimaginat și o frică devastatoare. Nu mai aveam putere nici pentru cel mai mic lucru. Dacă până în urmă cu câteva clipe îmi proiectasem călătoria de întoarcere în Grecia, acum un asemenea gest mi se părea absolut irealizabil, mă temeam nu numai să mă întorc în Grecia, ci și să ies din cameră! Eu, care cutreierasem întreaga Indie, mă temeam acum să deschid până și ușa! Chiar și numai gândul de a părăsi ashramul mă îngrozea cu totul. Mă stăpâna o neputință atotcuprinzătoare. Îmi era frică de tot ceea ce întâlneam în jur... Eram asemenea unui câțel paralizat de spaimă, gata să asculte cu recunoscintă de stăpânii săi. ***Mă simteam rănit, distrus, pulverizat.***

„Părinte, ajutor...”, am șoptit deodată. În chiar clipa aceea, cu o repeziciune uluitoare, sufletul meu s-a înzdrăvenit deplin. O altă putere a venit înăuntrul meu și m-a întărit mai viguros decât înainte. Mă simteam foarte bine și fortificat sufletește. Am auzit apoi glasul bătrânului Paisie, spunându-mi în minte: ***„E nevoie de luptă, copilul meu”***.

Eram șocat și uimit, ca în fața unei revelații! Ce puteri acționează asupra mea? Mi-am petrecut restul zilei în cameră, chircit de frică.

Am făcut atunci o făgăduință: „**Maica Domnului, ajută-mă să scap de aici, si îți voi dăruia întreaga mea minte. Este a ta, îți aparține**“. Am început să cânt „**Apărătoare Doamnă...**“.

Am ieșit din cameră abia în dimineata următoare. Ca de obicei, nu circula multă lume. M-am apucat să lucrez în grădină împreună cu Prakas.

- Tu ce cauți pe aici? am auzit pe cineva întrebându-mă cu asprime.
Era yoghinul responsabil peste tipografie.
- N-ai aflat că astăzi trebuie să rămânem cu toți în clădiri?
- Nu, am răspuns, de-abia am ieșit.

Era mânios. A tras-o deoparte pe Prakas, și i-a vorbit între patru ochi. La capătul scurtei lor discuții, ea mi-a explicat că ar trebui să mă duc să lucrez în clădirea tipografiei, unde vom avea „protecție spirituală“. **S-ar fi zis că ne aflăm în toiul unui război spiritual.** Acesta fusese ordinul gurului. Era nervos. Ceva le tulburase apele, într-adevăr, toată lumea rămăsese adăpostită prin clădiri; acolo erau „protejați“! Această stare de lucruri a durat nu mai puțin de trei zile.

„**Rugăciunea bătrânului le-a stricat toate socotelile, exact așa cum s-a întâmplat și atunci când cu inițierea în Mind Control**“, mi-am zis în sinea mea.

După câteva zile mi-am pregătit bagajele. Urma să plec împreună cu Tony, englezul. Voiam să-mi iau rămas bun de la conducător. Cel puțin mă primise la un pret foarte scăzut, aproape gratis față de cât plăteau ceilalți. S-au ivit însă câteva complicații cu pregătirile, fapt pentru care întâlnirea de rămas bun a fost cumva precipitată și improvizată. El se afla înăuntru, în dreptul unei ferestre deschise, iar eu afară.

- Sănătate, Niranjana, pleacă!

S-a uitat către mine strângându-și pleoapele până când ochii i s-au făcut ca o linie. **Mă privea cu ură!**

- Ce să fac? l-am întrebat.
- Să iei legătura cu Shivamurti.

M-am simțit prost. **Eram socat de această privire plină de ură.** Nu-i puteam înțelege temeiul. După câteva zile i-am trimis din New Delhi o scrisoare în care îi spuneam că mi-as fi dorit să ne despărțim prieteneste.

După mulți ani (între timp Satyananda murise, iar lider al mișcării devenise Niranjana, al cărui nume era acum Niranjana), mi-a căzut din întâmplare în mâini un periodic al mișcării („Informațiile Yoga Peania“, nr. 1/1999). La pagina a doua exista un articol pe care gurul îl semna cu întregul său titlu onorific: „Paramahansa Niranjana“. Am putut citi cu uimire, dar și cu satisfacție, următoarea sa mărturisire - care explica și ceea ce mi se întâmplase mie, fie și cu întârzierea acestor ani de zile:

„Gurul îi îngăduie sanniasinului (yoghinului începător) să trăiască mai departe în ashram împreună cu el. Îi lasă personalitatea proprie pentru a o folosi în înfruntarea diferitelor situații. Între timp însă, gurul pregătește atent și cu discreție absolută lui năruire. Printr-o simplă acțiune a gurului, eul sanniasinului dispăre fulgerător“.

Adică... exact ceea ce se petrecuse cu mine. Năruire sufletească, durere, deplină neputință.

Se găsește aici mărturia limpede a faptului că în spatele tuturor acestor fenomene stă gurul însuși, nicidecum o pretinsă „energie” a locului, impersonală și iresponsabilă, așa cum încercase odinioară să mă convingă același Niranjan. El continua și acum să ascundă însă durerea sufletească de nesuportat și agonia cumplită pe care le aduce „absoluta năruire”. Și nu numai atât, ci ascundea în continuare încă și faptul că, anihilat sufletește, celălalt devine un rob dependent și supus în totalitate gurului. Nu „sanniasin”, ci rob este numele său adecvat, întrucât caracterizează cu riguroasă precizie tipul relației sale cu gurul și cu cei din jur. Dar Niranjan nu se oprește aici, ci merge cu mult mai departe. Crima sufletească la care recurge o prezintă ca pe o binefacere spirituală. „Te-am scăpat, zice el, de obstacolul sinelui tău, ți-am deschis drumul spiritual”! ***Aceasta este splendida „măretie” a gurusilor!***

MĂRTURIA MAICII GAVRILIA

Pe **maica Gavrilia**, în lume **Avrilia Papayanni (1897-1992)**, am întâlnit-o în Atena, la ani de zile după călătoria mea în India. Auzisem că trăise mult timp în India, că era înzestrată cu daruri duhovnicești și că avea un mod simplu și delicat de a și-i apropia mai ales pe tineri, într-adevăr, îmi amintesc cu emoție de felul în care m-a primit, s-a îngrijit de mine și mi-a vorbit la singura noastră întâlnire dintr-un apartament al Atenei. Arăta o reală preocupare față de mine. Mai târziu avea să-mi trimită și două scrisori, pe care din nefericire le-am pierdut. M-a impresionat de asemenea marele ei respect pentru părintele Paisie, pe care îl cunostea numai din auzite.

Eu aveam atunci 28 de ani, iar ea mai bine de 75. Ne-am așezat unul lângă altul, cu capetele aproape atingându-se, și mi-a vorbit cu nesfârșită gingăsie maternă, umplându-mi sufletul de pace. Am discutat mult și despre India. Întreaga istorie a vietuirii ei acolo se află însă relatată în cartea „Asceta iubirii”, care a fost editată după moartea ei și s-a bucurat de un mare succes.

Maica l-a cunoscut pe gurul Shivananda, care a fost maestrul gurului Satyananda, învățător la rândul său al actualului guru Niranjananda. Altfel spus, Niranjan, pe care l-am cunoscut eu, era nepot spiritual al lui Shivananda, pe care îl cunoscuse maica Gavrilia.

Înainte să devină monahie, ea a stat multă vreme în ashramul lui Shivananda, oferindu-și serviciile în cadrul spitalului învecinat care îl deservea. Iată una din mărturiile despre maica Gavrilia, cuprinsă în paginile cărții amintite:

„Aici a avut loc și atât de însemnata ei întâlnire cu Alain (un tânăr de 26 de ani din Australia), care a reprezentat și începutul prieteniei lor, încununată în final prin botezul lui. Acest eveniment a schimbat complet atitudinea lui Shivananda față de ea, devenind cauza focalizării asupra ei a unor fenomene stranii, pe care ni le-a descris cândva maica însăși, la capătul insistențelor noastre asidue. Merită, poate, să fie cunoscute.

Într-o noapte, pe când se afla în camera ei cufundată în rugăciune, a deschis pentru o clipă ochii și... ce să vadă? Patul era în altă parte! Închise ochii și continuă rugăciunea. Peste puțin timp îi deschise din nou și privi afară pe fereastră. Nu mai vedea luna! Țîmi pierdusem vederea, povestea ea Elenei Virvu. Țîn frământarea aceea, am reluat rugăciunea cu și mai multă putere. La un moment dat, m-a răpit somnul... Când m-am trezit dimineată, vedeam iarăși! Atunci am înțeles că-mi făcuseră ceva... Când l-am întâlnit în sală pe Shivananda, m-a întrebat dacă am dormit bine.

- Da, i-am răspuns, foarte bine!

M-a privit cu mare atenție, s-a îndepărtat și a schimbat câteva cuvinte cu o monahie care bătea ceva la o mașină de scris, apoi a revenit și mi-a repetat aceași întrebare, privindu-l ciudat pe monahul care se afla în spatele meu. l-am răspuns din nou:

- Da, foarte bine, slavă lui Dumnezeu!

M-a privit meditativ, fără să spună nimic... După luni de zile am aflat că obisnuiesc să facă astfel de lucruri prin invocarea duhurilor rele, fie pentru a-i speria pe cei care nu se arată cooperanți, fie pentru a-i vrăji cu scopul de a-i

determina să rămână acolo definitiv. Cunosc o femeie germană care a înnebunit după toate cele pe care i le făcuseră. Peste câteva zile, a venit Shivananda în persoană și mi-a propus să urc la etaj, deoarece mi se dăduse o cameră gresită! Eu am păstrat-o însă pe cea veche. De atunci au început cu toții să mă privească ciudat... Simteau că Cineva mai puternic mă ocrotește, iar eu - că venise timpul să plec..“.

Vedem asadar că „nepotul“ (Niranjananda) **a utilizat împotriva mea aproximativ aceleasi tehnici si metode** pe care le folosisese „bunicul“ (Shivananda) împotriva mamei Gavrilă. Cu alte cuvinte, **nu este nicidecum vorba despre întâmplări izolate**, ci avem de-a face cu o întreagă tradiție „spirituală“ (mai bine zis demonică) ce se transmite din generație în generație.

Un alt element constant al acestei tradiții este și zeificarea gurului. Iată ce se relatează pe această temă în cartea despre mama Gavrilă:

„Însă ceea ce a uimit-o din primele zile era faptul că în filosofia indiană gurul este socotit de către discipolii și fideli săi drept încarnare a lui Dumnezeu. Îl tratează ca pe un idol în carne și oase, cad jos și i se închină, întocmind slujbe sfinte în cinstea lui, așa cum procedează și cu ceilalți zei ai lor. Îmi amintesc că mama ne povestea odată în ce situație dificilă s-a aflat la aniversarea nasterii lui Shivananda, când aveau loc multe manifestări sărbătorești în prezența a sute de „credincioși“. La un moment dat i-au oferit să **bea din ligheanul cu lapte în care tocmai își spălase picioarele marele guru!** Fulgerător, ea l-a rugat pe Dumnezeu să-i arate ce să facă. Și răspunsul a venit îndată: și-a băgat pur și simplu mâinile în lapte. Când au întrebat-o de ce nu băuse precum toți ceilalți, le-a răspuns cu un aer foarte serios (ca să nu-i rănească): „Așa facem noi în țara noastră“. Într-adevăr, mama a avut un dar minunat al spontaneității cuvântului până la sfârșitul vieții.

Acest cult al persoanei lovea însă în Adevărul lui Hristos din lăuntrul ei. Ii spunea Elenei Virvu: Țăam întâlnit acolo o asceză aspră, post, sărăcie de bunăvoie, lepădare de rude. Am întâlnit însă și multe exagerări. De pildă, i se închină gurului ca unui zeu, iar acesta acceptă închinarea fără nici o rezervă. Într-o zi, l-am întrebat pe unul dintre ei:

- Cum de acceptați așa ceva?
- Mi-a răspuns sec:
- Nu putem sparge tradiția poporului!“.

Și după toate acestea, au impertinența de a se afișa drept difuzori de „știință“, făcând cu obstinatie uz de sintagme precum „universitate spirituală“, „știința yoga“, și altele asemenea...

Mama Gavrilă l-a cunoscut și pe gurul Sai Baba, care se declara pe sine Dumnezeu, superior tuturor „zeilor“ cunoscuți, inclusiv lui Hristos. Despre acest episod își aminteste doamna Bachon, o veche prietenă a sa frantuzoaică:

„Îmi povestea că pe vremea când se afla în India și lucra la un spital, s-a întâmplat să treacă pe acolo Sai Baba, însoțit de niște americani care se minunau de „trucurile“ lui magice... **Producea diverse materializări și transmutări ale unor bijuterii din aur și argint.** Când a văzut-o pe mama Gavrilă, a încercat să-i facă o demonstrație asemănătoare, cu câteva pietricele de râu. **Împiedicat de rugăciunea ei, n-a putut face însă absolut nimic...**“.

În legătură cu acest autoproclamat zeu și mesia, voi evoca în treacăt și o scenă anecdotică pe care mi-a povestit-o mama însăși. **Sai Baba își trata adepții cu niște „prăjiturile“ pe care le făcea din nisipul de pe malurile râului.**

Toti discipolii săi se minunau si îngurgitau cu mare evlavie „binecuvântările”. Sezând acolo si discutând cu o străină, s-a apropiat de ea pentru a-i oferi aceeași „tratatie”. Aceasta însă l-a refuzat cu cel mai candid zâmbet, obiectând: „***Si dacă în stomacul meu vor redeveni nisip, cum o mai scoatem la capăt?***”.

Simt nevoia să fac în acest punct o precizare personală, tocmai pentru a nu risca cumva să fiu interpretat gresit.

Simpatizez enorm poporul indian. De altfel, mi-as fi dorit mult să-i pot ajuta cumva pe oamenii de acolo, în marea lor sărăcie si durere. Părintele Paisie afirma despre indieni că sunt un popor cu o profunzime spirituală distinctă, că manifestă îmbucurătoare nelinisti si căutări spirituale. Spunea admirativ despre ei: „Inima nu li se umple de suruburi si table. Au dorul acela după Dumnezeu, dar se află în rătăcire. Diavolul îi înseală si îi Şmutilează duhovniceşte. Dacă acest popor L-ar cunoaste pe Hristos, cu inima pe care o are, ar spori nespuse de mult”.

Am întâlnit un număr mare de indieni animati de cele mai altruiste si mai nobile sentimente. Eu mă împotrivesc exclusiv traditiei lor „spirituale”. Mă împotrivesc diavolului care se ascunde în spatele abilitătilor supranaturale ale gurusilor, nicidecum oamenilor însisi, ci mă rog ca Hristos să-i elibereze din robia vicleanului lor stăpân si să-i aseze în Rai. Cea mai arzătoare dorintă si mai potrivită rugăciune a mea este ca poporul indian să cunoască ortodoxia, să-L afle pe Hristos, si să-si salveze totodată societatea de sistemul represiv al castelor pe care l-a impus traditia brahmană.

CE AM DESCOPERIT IN BIBLIOTECA LOR

Ashramul din Mongyr dispunea de o bibliotecă pentru uzul membrilor săi. Majoritatea cărților din dotare erau cele ale gurului, traduse în diverse limbi. Existau foarte puțini alți autori în afara celor din cercul restrâns al gurului. Una dintre excepții era swami Vivekananda. Nu știu dacă îl numărau printre înaintașii lor spirituali sau îi apreciau pur și simplu scrierile.

Asadar, acest swami Vivekananda a devenit celebru în Occident, cu precădere în Anglia și America, la începutul secolului XX. Și-a petrecut viața conferențind despre hinduism oriunde era solicitat. S-a străduit să întemeieze și câteva centre hinduse, bucurându-se de ceva mai mult succes în America. Această misiune i-a fost încredințată ca și datorie a vieții sale de către maestrul său, gurul Rama Krishna, un mare „sfânt” al hinduismului. A murit în jurul anului 1930.

Citiseam câteva din cărțile sale, fapt pentru care mi-a stârnit un viu interes testamentul lui, pe care l-am găsit într-unui din rafturile bibliotecii. O carte cu puține pagini, pe care însă n-o mai văzusem, și nici nu mai auzisem vreodată despre ea. De altfel, n-am mai întâlnit-o până astăzi nicăieri altundeva. Am început deci să o citesc. Foarte curând, am rămas stupefiat de conținutul ei! Era mărturisirea existenței unui efort sistematic, concertat cu precizie de-a lungul mai multor etape, cu scopul schimbării politice și, în cele din urmă, a cotropirii lumii occidentale creștine de către concepțiile orientale. Punctul terminus al acestui plan era distrugerea definitivă a creștinismului.

Vivekananda vorbea de o riguroasă strategie care fusese inițiată cu câteva generații înainte de el și care se afla deja în curs de aplicare. În stadiul actual, se urmărea pregătirea mentalității occidentale pentru asumarea concepțiilor orientale despre lume și Dumnezeu. Planul în sine era conceput de niște ființe spirituale superioare, în orice caz nu de către oameni, din câte lăsa să se înțeleagă textul. Vivekananda se socotea un umil slujitor al acestui plan, și se plasa pe sine într-o serie de nume aparținând altor oameni care își pusese ră în trecut viața în slujba aceluiași scop. Era satisfăcut de felul în care se achitase de partea sa de datorie, și părăsea această viață „împlinită”.

M-a impresionat, pe de o parte, mărturisirea fățișă a faptului că există o veritabilă strategie de cotropire religioasă a lumii occidentale, iar pe de altă parte, caracterul atât de pervers al acestui plan.

Cine ar fi bănuț, de exemplu, că știința psihiatrică a fost utilizată în acest scop? Părintele psihiatriei contemporane, **Karl Jung**, nu face nici o descoperire novatoare, așa cum ar fi multă lume tentată să creadă. El **colectează pur și simplu toate „revelatiile” hinduismului despre sufletul omenesc, despre structura și funcționarea lui, converteste definițiile sanscrite într-un limbaj personal, simplu și accesibil, le cosmetizează cu o terminologie științifică și le prezintă societății occidentale ca pe niște noi descoperiri**. Pe măsură ce ele sunt receptate cu entuziasm în medii tot mai largi, Jung elaborează lucrări al căror caracter metafizic devine din ce în ce mai explicit, pentru ca la sfârșitul vieții să-și mărturisească public atașamentul față de hinduism. Câtă lume a fost avizată asupra farsei jucate de Jung? Un cititor pasionat al cărților sale este deja influențat, acomodat cu o întreagă suită de concepții hinduse. Este un exemplu tipic de infiltrare ocultă a unor anumite tipuri de idei...

Demersul acesta continuă cu succes în zilele noastre. Imbrăcarea hinduismului într-o haină „științifică” îl face mai ușor digerabil. Nu sunt prea mulți oamenii care se întreabă serios ce poate avea științific în ea o concepție

incontrolabilă prin ratiune si experiență. Cât de stiintific poate fi un sistem care se bazează pe teoria karmei, sau pe teoria reîncarnării? Este nimic altceva decât metafizică pură, credință pură, adică religie.

Din păcate, lumea se lasă ușor înșelată de acest ambalaj „stiintific”. Astăzi, la ani de zile după vizita mea, actualul guru Niranjananda si-a botezat ashramul „universitate”, s-a autoproclamat „rector” al ei, si a demarat inclusiv o serie de programe „postuniversitare”. Pe deasupra, pretinde cu emfază că „această universitate este cea dintâi de acest fel din lume” (nr. 3/1999 al propriei reviste, p. 24). El „uită”, desigur, că alții de teapa sa i-o luaseră deja înainte, întemeind așa-numita „Universitate Spirituală Mondială Brahma Kumaris”. Întregul proiect s-a izbit atunci de opoziția O.N.U. și a Universității din Hamburg.

Totusi, atractia occidentalilor față de spiritualitatea hindusă este astăzi o realitate, în contextul în care catolicismul și protestantismul, aceste devastatoare erezii, au reusit să distrugă în Apus autentica tradiție spirituală creștină. Înșetând după ceva mai profund, oamenii descoperă întâi yoga, iar apoi sfârșesc prin a deveni hindusi. Există regiuni, precum nordul Americii, în care yoghinii din ashramuri au fost duși chiar și la mănăstiri catolice cu scopul de a-și propovădui „știinta”. I-au invitat însisi călugării catolici, care au pus la dispoziție spațiul monastic și toată logistica necesară, au adresat invitații publicului larg și au susținut inclusiv financiar „cursurile” de yoga! De vreme ce L-au pierdut pe Hristos, firește că se hrănesc acum cu roscove...

Al doilea lucru care m-a impresionat a fost legat de ceea ce am descoperit într-un alt periodic pe care îl tipărea azezhmântul. Existau aici relatări despre diverse evenimente din viața gurului. Iată ce povestea la un moment dat el însuși:

„Când eram mai tânăr, călătoream prin satele Indiei. Într-un sat oarecare, un om pe care îl ajutasem foarte mult s-a oferit să mă învețe cum să chem spiritele din lumea de jos. [...] Am mers apoi într-o seară la cimitir cu câțiva ucenici de-ai mei, și am aplicat cele pe care le învățasem. Dar când au venit spiritele, nu le-am putut ține piept, așa încât le-am îndreptat asupra uneia dintre discipolele mele, pe care au luat-o în stăpânire. A fost chinuită foarte tare și în cele din urmă a murit. Pentru a mă purifica de această faptă, am stat trei zile și trei nopți în apele Gangelui”.

Ce ar trebui să mire pe cineva mai întâi în această relatare? Vizita nocturnă la cimitir? Invocarea spiritelor? Dirijarea lor împotriva tinerei fete? Cum se cheamă aceasta: *spiritism, magie, satanism*? Oricum ar sta lucrurile, în nici un caz știință! Iar în ce privește spiritele din lumea de jos, ce altceva puteau fi ele, dacă nu demonii despre care ne previne Evanghelia?

La fel de șocantă este și calitatea morală a gurului, care pentru a se salva pe sine își sacrifică discipola care îi încredințase trupul, sufletul, mintea și întreaga ei viață! Apoi individul își „spală” calm și imperturbabil crima morală în... apele Gangelui! Apropos, calitatea apei unui râu de a spăla conștiințele înnegrite și vinovate este un fapt dovedit știintific, sau o concepție pe de-a-ntregul religioasă? Din câte cunosc, râul Gange este considerat sfânt numai de către hindusi. Nici musulmanii, nici buddhistii, nici taoistii, nici creștinii nu împărtășesc o asemenea credință. Cu atât mai puțin oamenii de știință. Orice practicant al „științei” yoga se comportă în realitate ca un credincios, ca un hindus.

Ne putem întreba de ce aceste cercuri de oameni de factura lui Vivekananda încearcă să ne submineze credința în mod indirect și ocult, de ce își prezintă oferta sub o aparentă știintifică și de ce nu se încumetă să ne propună

deschis si onest credinta lor, dându-ne posibilitatea de a o supune în cunostintă de cauză comparatiei cu credinta creștină. Evident că oamenii vicleni nu înțeleg să folosească decât mijloace de acțiune pe măsură. *Rătăcind pe alții și rătăciti fiind ei însisi, vor merge din rău în mai rău...*, spune Scriptura (II Tim. 3, 13).

„Nici un om responsabil spiritual nu poate urmări distrugerea creștinismului“. Einstein

DIN NOU IN ASHRAMUL LUI SHRI AUROBINDO

Plecând din ashramul gurului Satyananda, m-am îndreptat spre cel al lui Shri Aurobindo; acesta murise cu ani în urmă, însă ashramurile întemeiate de el erau continuate de către discipolii săi, care îl socoteau acum „sfânt”.

Era un loc linistit, la periferia orasului New Delhi. La solicitarea mea, mi s-a atribuit aici o cameră pentru o singură persoană. Nu aveam încă legături foarte strânse cu ceilalti membri, astfel că puteam rămâne să reflectez în singurătate la problemele mele.

Mă întrebam mai ales dacă venise timpul să mă întorc în Grecia, sau ar fi fost de preferat să zăbovesc încă în India. Se ivise, mai nou, oportunitatea de a lucra ca profesor la scoala de care dispunea ashramul.

Trăiam sub impresia ultimei priviri a lui Niranjan. Trădase o ură atât de crâncenă! Era pentru mine de neînțeles. I-am trimis chiar o scrisoare, în care îi mărturiseam că sunt întristat de felul cum ne despărțisem, că îl simpatizez și că, totuși, mă speriasse ura pe care o întâlnisem în ochii săi.

Într-o dimineată am pornit de trei ori să-mi cumpăr biletul de întoarcere în Grecia, și tot de atâtea ori m-am întors, schimbându-mi părerea pe drum. O dată revenit, m-am încuiat în cameră mânios. Se făcuse miezul zilei. Soarele dogorea. Lumina era atât de deranjantă încât mă dureau ochii. M-am așezat și am căzut din nou pe gânduri.

Mi-am amintit atunci de ucenicii lui Babaji, care îmi spuneau adesea că în orice clipă îl strigi pe marele guru, el vine îndată. M-am hotărât deci să-l chem în ajutor.

În timp ce meditam, am rostit în mintea mea: „Babaji, vino!”. Am simțit instantaneu un întuneric de nepătruns revărsându-se peste mintea mea. Deschizând ochii, am fost cuprins de groază văzând că întunericul persista și în exterior: cuprinsese întreaga cameră. Lumina soarelui de amiază mai exista doar dincolo de fereastră. Camera mea semăna acum cu o pesteră întunecoasă. Bezna aproape mă înghitise. Biruit de spaimă, am strigat disperat:

- Părinte Paisie, ajutor!...

O adiere răcoroasă mi-a învăluit îndată sufletul. Acel întuneric a început să cedeze, retrăgându-se într-un fel care m-a făcut să-i simt limpede turbarea și neputința. Se manifesta indiscutabil ca o persoană! Camera a devenit din nou luminoasă. Razele soarelui străbăteau iarăși fereastra în chip firesc. Am simțit atunci întărire și liniste sufletească.

Am sărit imediat în picioare, mi-am încălțat pantofii, mi-am luat borseta și am plecat să-mi procur neîntârziat biletul de întoarcere în Grecia. Nu mai erau necesare nici un fel de alte analize și comparații!

În așteptarea zborului pentru Grecia, am mai petrecut aproape o săptămână în ashram. Am regăsit printre yoghini o veche discipolă a lui Babaji pe care o cunoscusem în ashramul Heracan din Himalaya. I-am povestit ceea ce tocmai mi se întâmplase. I s-a părut cât se poate de normal. Avea și ea experiențe asemănătoare, despre care a început să-mi dea explicații.

- Bine, dar de ce întuneric? *am întrebat-o.*
- Babaji a vrut să-ti arate întunericul mintii tale... *a concluzionat ea.*

N-am socotit de cuviință să-i răspund. Hotărât lucru, acela nu fusese întunericul meu! Nu pretind prin aceasta că as avea o minte „luminată“, ba chiar dimpotrivă, însă mintea mea n-ar fi avut în nici un caz puterea de a tine razele soarelui în afara ferestrei! Apoi, am simțit cu claritate că în acel întuneric se ascundea o persoană, că întunericul izvora dintr-o persoană anume. Era Babaji, pe care îl si chemasem explicit. I-am simțit în egală măsură turbarea, frica si neputinta în momentul în care l-am strigat pe părintele Paisie în ajutor. A cedat imediat si s-a făcut nevăzut.

Acestea au fost faptele trăite. Gurusii n-au decât să le ofere propria versiune celor lipsiti de experiență. Vor găsi totdeauna posibilități alternative de interpretare; sunt deja instruiti în arta de a-si păcăli „cumpărătorii“. De altfel, ei se bucură si de complicitatea discipolilor în această sarlatanie. Se confirmă încă o dată proverbul grecesc: „*Cu ce dascăl o să sezi, asa carte o să înveti*“...

Ce primesc ucenicii ca răsplată? Înlesniri sociale si financiare! Această adeptă a lui Babaji mi-a spus mai târziu că-i cerea gurului de la distanță, mental, diverse lucruri: să-si găsească serviciu în India, să-si cumpere o casă frumoasă, să-si procure anumite sume de bani, să obtină privilegii, si alte asemenea favoruri - care s-au concretizat rapid si fără exceptie, prin puterea gurului.

„Ajutoare“ identice constatasem că oferă si Mind Control, si magia, si yoga, si Masoneria. Până si Aris hipnotizatorul tot astfel de momeli utiliza.

Desigur, aceste „servicii“ sunt oferite de diavol si de demonii săi numai anumitor categorii de oameni, în functie de drepturile pe care le-au dobândit de la acestia, si în măsura în care le-o îngăduie Dumnezeu. Care este schimbul pretins pentru aceste servicii? Să devii „al lor“, să le apartii cu tot trupul si sufletul, dar în special cu sufletul.

Ce-i va folosi omului de va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?, a întrebat Hristos în urmă cu 2000 de ani (Matei 16, 26). Răspunsul meu a fost întoarcerea în Grecia. Prietenele mele plecaseră deja mai devreme.

„Asa precum atunci când vezi o viperă sau un scorpion într-o colivie de fildes sau de aur, nu le iubesti si nici nu le ferecesti datorită materialului pretios al coliviei în care stau, ci, întrucât prin firea lor pângăresc si contaminează, te întorci în altă parte si te scârbesti, tot asa când vezi răutatea locuind înconjurată de bogăție, cinstiri si demnități, să nu rămâi uimit de strălucirea exterioară, ci să disprețuiesi caracterul ei mincinos“. **Epictet**

REVENIREA IN SFANTUL MUNTE

Era martie când m-am întors în Grecia. Aveam un straniu sentiment de „putere”. Mă simteam invulnerabil, mult mai puternic decât oamenii din jurul meu. Pot distinge cu precizie începutul acestui sentiment: îmi amintesc că așa mă făcuse să mă simt Babaji atunci când l-am întâlnit a doua oară, în Allahabad. S-a întâmplat din clipa în care acel „ceva” a ieșit din corpul discipolului său și a intrat în mine. Atunci m-am schimbat cu totul.

Prietenii mei nu puteau înțelege nimic din ceea ce le spuneam. Parcă descinsesem dintr-un alt tărâm. Aveam o serioasă problemă de comunicare. Într-un fel glăsuia inima mea, și altfel răsunau cuvintele mele în urechile celor apropiați.

Mama a fost foarte supărată din pricina noului meu aspect exterior. Ceea ce mi se potrivea în India constituia o problemă pentru Grecia. În vreme ce în India treceam neobservat, în Grecia ieșeam strident în evidență.

Mi-am schimbat asadar hainele, am început să port și o căciulă care să-mi ascundă creștetul ras, și m-am readaptat astfel cutumelor grecești.

Cu toate acestea, ***exista în mine ceva lesne de sesizat de către un observator fin***. Era ceva care mă înfricoșa chiar și pe mine însumi. Ceasuri în sir - dar nu totdeauna - chipul meu împrumuta o expresie foarte sălbatică și ciudată, vicleană și rea. **Ceva animalic.**

Lucrul acesta se întâmpla de la sine, independent de voința mea. Nu-l puteam controla cu nici un chip. Exercitam asupra celor din jur un straniu amestec de atracție și frică. Se purtau cu mine cu maximă grijă, ceea ce-mi alimenta o dată în plus vanitatea.

După câteva zile petrecute împreună cu familia și cu prietenii, am plecat în Sfântul Munte. Acolo sentimentul puterii mi-a fost anesteziat subit. Îndată ce m-am apropiat de Athos, am început să mă simt strâmtorat, întristat, amortit. Încă nu venisem în contact cu oamenii, cu monahii mei cunoscuți. Atmosfera duhovnicească a Sfântului Munte mă făcea să mă simt astfel.

Ciudată a fost și întâlnirea mea cu călugării pe care îi cunosteam: m-a intrigat comportamentul lor inexplicabil. Mă vedeau de departe și veneau bucuroși să mă întâlnească. Însă imediat ce se apropiau de mine, rămâneau năuciti și încetau să-și mai manifeste căldura sufletească. Nu deveneau glaciali, ci doar precauți. Schimbau în grabă câteva cuvinte cu mine și se îndepărtau. Atitudinea lor mi-a dat de gândit și totodată m-a întristat. Am încercat totuși să nu mă frământ prea mult, căci în definitiv venisem pentru bătrânul Paisie.

Când am ajuns la coliba sa, bătrânul era singur în curte. M-am apropiat de gardul de sârmă și l-am strigat. S-a întors și m-a privit foarte aspru.

- Ce cauți tu aici? m-a întrebat, cerându-mi socoteală.

Mi s-au tăiat picioarele. M-am gândit: „*Dacă si de aici mă izgonesc, unde voi merge?*“. Nu aveam nici un alt loc în care să mă duc, nu exista om care să mă iubească mai mult decât părintele Paisie.

Nu mă asteptasem la o asemenea primire. Bătrânul mă primea întotdeauna bine: mă săruta, mă mângâia, îmi vorbea plin de bunătate. De ce această primire?

N-am spus nimic. Am plecat capul si am asteptat încremenit să mă alunge sau să mă oprească. I s-a făcut milă de mine.

- Bine, intră un pic; să vedem ce-o să facem acum, a zis.

Am intrat bucuros si usurat în curte. A început să râdă de mine:

- De ce te-ai tuns? Te-au luat în armată?
Am zâmbit.
- Nu, părinte, stiti... am fost în India...
- Bre nătângule, cum să nu stiu? - V-am scris o scrisoare, am vrut să v-o trimit, dar am pierdut-o.
- Nu contează, eu am primit-o.
Am sezut si am discutat. Bătrânul îmi deschisese iarăsi bratele sale. După o jumătate de oră m-am pregătit să plec.
- Unde vei sta acum? a întrebat.
- Am să merg la părintele H.
- Bine... peste trei zile vino din nou.

S-a ridicat.

- Stai să-ti aduc un pistol!

S-a întors zâmbind si mi-a adus un sirag de mătăanii mic, cu 33 de boabe.

- Acesta trage cu gloante duhovnicesti, iar diavolul se teme si nu se apropie, a spus vesel. Păstrează-l, să nu cumva să-ti trebuiască.

Când am iesit pe poartă mi-a smuls căciulită, i-a făcut cruce si mi-a pus-o la loc.

- Să ai si coif, mi-a spus râzând, să nu te ispitească vicleanul cu gânduri... si mi-a tras o scatoalcă de alint peste cap.

Ah, aceste lovituri! Măcar de le-as fi primit încontinuu! Niciodată nu mă săturam de ele! Le primeam totdeauna cu frică si bucurie, stiind că prin aceste mici lovituri bătrânul se străduia să-si ascundă darurile duhovnicesti pe care le împărtea, de fiecare dată în grade diferite. Uneori te „îmbătai“ de bucuria Duhului Sfânt, îti ieseai din sine. Alteori, simteai liniste, pace adâncă si siguranță dumnezeiască: ***Dacă Dumnezeu este cu noi, cine este împotriva noastră?*** (Rom. 8, 31). Alte dati, simteai eliberare din lupta cu gândurile.

Harul îmbrăca asadar multe si felurite chipuri, de fiecare dată după cum era nevoie. Stiau Dumnezeu si bătrânul. Folosind pretextul acestor scatoalce, părintele Paisie mă împodobeă duhovnicește din belsug, cu nespūsă dărniciē, ca pe un principe. Dobândeam astfel o asemenea frumusețe duhovnicească, încât mi se schimba până si înfățișarea; chipul meu devenea frumos, pasnic, fără nici o umbră de răutate si viclesug, întocmai ca al unui copil.

Văzându-mă în astfel de împrejurări, o prietenă de-a mea care încă nu-L cunoscuse pe Hristos îmi spunea:

- Iar te-ai schimbat, te-ai făcut ca un copil.

Eu stiam însă că bătrânul era cel care mă curătase si mă împodobise astfel. Din nefericire, patimile supraviețuiau totuși în sufletul meu si mă trăgeau apoi iarăsi cu de-a sila spre obiceiurile rele, așa cum este tras catârul de căpăstru. Cădeam în mocirlă si îmi murdăream din nou vesmântul scump si strălucitor. Azvârleam fără minte în noroi pietrele pretioase pe care bătrânul le dobândea cu multă osteneală, durere, sânge si luptă duhovnicească, si mi le dăruia din belsug. Risipeam în felul acesta imense avutii duhovnicești. **Însă părintele meu iarăsi mă primea, iarăsi îmi tămăduia rănilē, iarăsi mă spăla si mă împodobeă cu vesminte de pret, îmi punea inel în deget** (v. Luca 15, 22), mă înzestra cu vredniciē duhovnicească, fără să mai socotească faptele mele dinainte, fără să-si măsoare darurile.

Aceasta nu s-a întâmplat numai o dată, ci de nenumărate ori. În cele din urmă mi-am venit în simțire.

Mă rusinam, nemaiîndrăznind să primesc astfel de daruri. Stiam că nu le voi putea păzi curate. Peste doar câteva zile urma negresit să le pierd, dacă nu cumva le pierdeam chiar în clipa următoare. Îi mărturiseam acest lucru plângând, dar el mă mângâia, îmi alunga amărăciunea si mă curăta iarăsi, fără murmur, fără zgârcenie, cu nobilă bucurie si prisositoare iubire. Se străduia uneori să-si ascundă multa dragoste, pentru a nu mă determina prin aceasta să mă simt cumva obligat.

M-am dus asadar la părintele H., ascetul la care plănuiam să rămân ca ucenic. M-a găzduit câteva zile, desi îl vedeam nelinistit si precaut.

Intr-o zi l-am întrebat:

- **Părinte, mă veti păstra ca ucenic?**
- ***Ce să-ti fac, copilul meu, cu atâția demoni câți ai asupra ta?*** mi-a răspuns.

N-am înțeles atunci prea bine ce se întâmplă si despre ce „demoni” vorbea. Desigur, mă simteam în general foarte ciudat, dar atribuiam această stare experiențelor intense pe care le traversasem în ultimul an.

Refuzul, renegarea lui m-au întristat. Însă părintele Paisie mă primise, îmi deschisese iarăsi bratele sale, si aceasta îmi era de-ajuns. El mă iubea cu adevărat, indiferent dacă eram sănătos sau bolnav, frumos sau urât, puternic sau slăbănog, inteligent sau prost... El mă iubea întotdeauna, în orice conditii... Ce usurare! Ce mângâiere! Ce bucurie! Ce altceva mi-as fi putut dori?

LUMINĂ SAU ÎNTUNERIC

Resimteam intim limitele ratiunii mele. Minte nu se dovedea aptă să analizeze o serie întreagă de evenimente care o depășeau considerabil. Cum, asadar, să optez decisiv între cele două căi religioase? Ezitam în a lua hotărârea definitivă pe care totuși o așteptau din partea mea.

Astăzi constat retrospectiv că nu ratiunea era chemată să decidă, ci inima. Adică ceva mult mai profund și mai puternic, practic centrul ființei umane. Nu mintea urma să construiască o ideologie, ci în inimă trebuia să se nască o credință.

Într-o zi l-am întrebat pe bătrânul despre yoghini: *“Părinte, nu pot să înțeleg: sunt oameni inteligenți, cultivați, cu multe valente. De ce să fie răi? N-au nici un motiv! Nu pot pricepe!”* Bătrânul m-a privit, și-a clătinat capul și n-a spus nimic.

La câteva zile după aceea, cu puțin înainte de Pastele lui 1984, s-au întâmplat următoarele:

Într-o după-amiază mă aflu singur în imobilul meu din Tesalonic, meditând asupra unor lecturi recente, într-o fracțiune de secundă, m-am surprins pierzând brusc și total contactul cu realitatea înconjurătoare. Nu mai aveam nici un fel de percepții vizuale, auditive sau tactile. Cele cinci simțuri încetaseră cu desăvârșire să mai funcționeze. Lumea exterioară se stinsese complet în întuneric, exact așa precum o cameră se cufundă în beznă printr-o simplă acționare a întrerupătorului electric. Deturnată de la prelucrarea semnalelor senzoriale, mintea mea fusese integral absorbită într-un tărâm duhovnicesc. Era captivă unui eveniment spiritual.

Am văzut atunci simultan două elemente distincte: pe de o parte, o lumină albă, lină și odihnitoare, deși foarte intensă și strălucitoare; pe de altă parte, un întuneric adânc și dens.

La început, atenția mi-a fost atrasă de întuneric. Mi-a provocat un sentiment de frică, dar și un anumit fel de fascinație. Deși mă cuprinseseră frisoane de spaimă, eram stăpânit în același timp de o mare curiozitate, înaintând deci cu mintea către acest întuneric, am perceput dimensiunile actului în sine al negării. Cu cât mă aflu mai mult, cu atât mai dens devenea întunericul, și cu atât mai accentuată negația. Există în ea o putere uriasă, o anumită „măreție” - așa îndrăzni să spun. Era ipostaza negativă a realității.

Pe cât de mult eram atras de lumină, pe atât de tare mă atrăgea și întunericul. Simteam izvorând dintr-o parte un ocean de iubire; din cealaltă, un abis nemărginit de ură. Altruismul la cotele lui absolute emana din acea lumină, în vreme ce întunericul se arăta generator al egoismului absolut. Prin respingerea luminii, prin aversiunea manifestă față de ea, întunericul plăsmuia un alt tărâm ființial.

Am înțeles dintr-o dată că toate existentele însufletite și neînsufletite din univers erau creațiile luminii. Lumina străbătea și umplea fiecare lucru și persoană din această lume. O oarecare conștiință personală decisese însă, la un moment dat, să înlăture din intimitatea sa ființială lumina care o crease. Lumina a respectat hotărârea liberă a creaturii sale și s-a retras în afara ei. Astfel a apărut un tărâm ființial al întunericului. Așa a devenit întunericul realitate. Prin negarea luminii s-a plăsmuit întunericul. Spre deosebire de lumină, acesta nu exista de la sine și prin

sine, ci doar atâta timp cât exista negarea luminii. Întunericul nu poate exista fără lumină. Doar lumina fiintează prin sine însăși.

Întunericul era pur și simplu rezultatul optiunii libere a unei conștiințe personale. El reprezintă modul de existență pe care l-a ales o oarecare ființă din cosmos, anume diavolul.

Acest act al negării seamănă întrucâtva cu o creație, fără să fie ca atare. El mimează actul creator al lui Dumnezeu, în sens contrar. Este tocmai consecința neputinței ontologice a diavolului de a crea, de a zidi, de a da viață. Negând întreaga creație, întreaga lumină, întreaga energie, întreg harul lui Dumnezeu, diavolul a confectionat o realitate din neființă, a „creat” moartea, întunericul. Înainte de această auto-separare a diavolului, nu exista nici moarte, nici întuneric, ci toate erau pline de lumină și viață.

Asadar, simteam emanând din întunericul în care mă afundasem sălbăticia dezlăntuită, rebelă, nebună, distrugătoare și autodistrugătoare a negării pure. Fără să pot vedea ceva în jurul meu, azeam râsete grotestice și asurzitoare adâncindu-se în beznă ca într-un ocean, înaintasem foarte puțin în întuneric. Ca și când aș fi băgat numai capul în apă. Adâncul oceanului doar îl intuiam. Am înțeles însă puterea păcatului, atracția lui, tentația lui, substanța lui; pe de altă parte, am înțeles și non-existența lui, impotenta lui extremă. El este nimic altceva decât o „lipsă”. În spetă, absența luminii. Pe cât de înfricosător devine din momentul în care te câștigă, pe atât este de ridicol și de neputincios când teții departe de el prin felul în care trăiești. Nu poate birui decât pe cineva care cedează de bună voie, prin liberă alegere.

M-am tras înapoi cu groază și repulsie. Am înaintat spre lumină și am pătruns în ea, însă nu foarte adânc; numai ce am trecut hotarul. Mă aflam foarte aproape de limita despărtitoare, însă m-a mângâiat atât de mult, mi-a dat atâta siguranță... M-a umplut de viață, de pace, de bucurie, de cunoaștere. Eram copleșit de iubirea și de generozitatea cu care îmi revărsa darurile sale, pe care le ignorasem până atunci și de care nu eram vrednic.

La scurt timp după aceasta, totul s-a terminat brusc, exact așa cum și începuse. A fost o lecție profundă, de numai câteva minute. Nici un cuvânt n-ar putea-o explica. Mi-a revelat distincții subtile, sensuri adânci și însemnate, care covârșesc atât limbajul comun, cât și rațiunea însăși. O veritabilă revelație. Dar, mai presus de orice, un test prin care a fost pusă la încercare intenția mea lăuntrică. A fost vădită dispoziția precumpănitoare a inimii mele.

Din fericire, desi la început s-a miscat către întuneric, în cele din urmă inima mea a aflat odihnă în lumină. Și tot din fericire, lumina m-a primit.

Ce era lumina? În Evanghelia după Ioan, Hristos spune: ***Eu, Lumină am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric*** (Ioan 12, 46); iar Apostolul tâlcuiește: ***Dumnezeu este lumină și nici un întuneric nu este întru El*** (I Ioan 1, 5).

Acest eveniment m-a inițiat în taina libertății de alegere a oamenilor și a îngerilor. Ei au fost înzestrați de Dumnezeu cu liberul arbitru, astfel încât nu suferă nici un fel de constrângeri în a se misca după bunul lor plac în plan duhovnicesc și în sfera moralității. Atât îngerii cât și oamenii înclină spre bine sau spre rău ca rezultat al unei dispoziții și decizii strict personale. Într-un anume sens, ei se plăsmuiesc pe sine fără nici un fel de îngrădiri. Își conferă singuri un proiect ontologic, hotărând asupra modului în care vor exista. Această libertate a lor este cel mai mare dar pe care l-au primit de la Dumnezeu.

Întâia ființă care a dat la un moment dat o rea întrebuintare libertății sale a fost arhanghelul Lucifer. El este marele răzvrătit, „creatorul” și stăpânul întunericului. El este izvorul, initiatorul și promotorul răului. El i-a tras după sine și pe ceilalți îngeri care au devenit demoni. El îi atrage și pe oameni către tărâmul său, către modul său de existență. Lucifer fusese hărăzit să rămână într-o relație nemijlocită cu Dumnezeu, să se înalte spiritual, să se împărtășească de dumnezeiasca fericire și să-și justifice tocmai prin aceasta existența. Era însă absolut liber, iar la un moment dat a ales lepădarea, ruperea de Dumnezeu, și perseverează până astăzi în această opțiune. La fel se întâmplă cu toți oamenii care se întorc împotriva lui Dumnezeu, consfintindu-și astfel în deplină cunoștință de cauză autodistrugerea. Există o doză de nebunie în acest gest. Trebuie subliniat că ei nu au fost creați spre rău, ci singuri au decis să dea curs acestei patimi nebunești a orgoliului.

Dumnezeu respectă într-atât libertatea cu care El însuși și-a înzestrat făpturile, încât n-o anulează nici măcar atunci când aceasta se întoarce împotriva Lui. Preferă să folosească alte nenumărate moduri de a le atrage din nou, cu multă gingăsie, aproape de iubirea Lui. Însă diavolul, demonii, vrăjitorii, oamenii răi nu vor cu nici un chip să se schimbe! Ei ajung la o asemenea pervertire încât aleg moartea în locul vieții, ura în locul iubirii, durerea în locul fericirii, răul în locul binelui. Și toate acestea fără o cauză precisă, fără un motiv anume... Minte li se clatină în fața dimensiunilor irationalului. Astfel se distrug de unii singuri, autocultivându-și această nebună vanitate care sugrumă sufletele.

„Un Doamne, miluiește să fi zis diavolul, și Dumnezeu l-ar fi iertat”, mi-a spus cândva părintele Paisie.

„Aici, mai jos, un bătrânel se ruga pentru diavol. Îl durea inima pentru el. Își zicea în sine: ‘Făptura lui Dumnezeu este și acesta. Arhanghel a fost, și uite cum a ajuns’. Asadar, se ruga pentru el. În timpul rugăciunii, i-a apărut într-un colt vicleanul, având coarne și mirosind îngrozitor, și a început să-i dea cu tifla și să-l ia în râs. Uite așa îi dădea cu tifla, cu amândouă mâinile (și bătrânul mi-a reprodus gestul întocmai)! diavolul refuză totdeauna căinta.”

„Bătrânul” era însuși părintele Paisie, așa cum avea să mi-o mărturisească altcândva, mai târziu.

Îmi multumesc lui Dumnezeu că mi-a dăruit să trăiesc această experiență, întrucât, necrezând mai înainte că pot exista oameni pur și simplu rău intentionați, mă expuneam unor pericole care m-ar fi putut costa chiar viața. Port înlăuntrul meu convingerea că prin rugăciunile bătrânului am primit acest dar duhovnicesc, dobândind astfel cu prisosință răspunsul la întrebările pe care i le pusesem în legătură cu gurusii („De ce să fie răi? N-au nici un motiv...”).

- *Intru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o (Ioan 1, 4-5).*
- *Eu sunt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții (Ioan, 8, 12).*
- *Eu, Lumina am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric (Ioan 12, 46).*
- *Dumnezeu este lumină și nici un întuneric nu este întru El (I Ioan 1,5).*
- *Că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumina, pentru ca faptele lui să nu se vădească. (Ioan 3, 20)*

DIAVOLUL, ÎNGERUL SI MAICA DOMNULUI

Nu trecuse o lună de când mă întorsesem din India. Mă aflam din nou în Sfântul Munte. Vremea era închisă, înnorată și rece. Ploua des în acele zile. Primăvara nu-si intrase încă în drepturi. Bătrânul m-a invitat asadar în arhondaricul său, desi în general avea obiceiul să primească lumea afară, în curte.

Eram singur, nu existau alti vizitatori - atât datorită ploii, cât și a anotimpului (la sfârșitul iernii toate comunicatiile cu Athosul se întrerup adesea, existând pericolul ca pelerinii să rămână astfel blocați temporar în Munte; de aceea, în această perioadă a anului, Muntele este frecventat doar de un număr redus de studenți, sau de oameni cu probleme speciale).

Era printre primele data când intram în arhondaricul bătrânului. Am fost condus într-o cameră mare, care avea în mijloc o sobă încinsă ce reușea să împrăstie puțin umezeala și frigul. De jur-împrejur erau improvizate bănci de lemn, acoperite cu niste carpete făcute de mână la războiul de țesut. Pe unul din pereti atârna o fotocopie a textului profetiei pe care prorocul Daniil a făcut-o despre Alexandru cel Mare, numindu-l „împăratul elinilor“. Textul era precedat de o scurtă istorie a vieții prorocului și se încheia cu mărturia istoricului Iosip, care spunea că amintita profecie fusese oferită de către arhiereul Iaddos și preoții evrei împăratului Alexandru în persoană, când acesta a mers la Ierusalim.

Profetia descria activitatea, cuceririle, dar și destrămarea statului lui Alexandru cel Mare după moartea sa. Toate aceste lucruri fuseseră prorocite cu secole înainte de nașterea Marelui Alexandru.

Bătrânul mi-a spus că nu există o dovadă mai zdrobitoare despre elenitatea Macedoniei și a Marelui Alexandru decât textul insuflat de Dumnezeu al Vechiului Testament. Aspectul merită reținut cu atât mai mult cu cât în momentul acela nu se declansase încă mașina de propagandă a slavilor, care încearcă să uzurpeze istoria și pământul grecesc.

Am încins apoi o îndelungă conversație, nu-mi amintesc exact pe ce temă. De această dată timpul trecea fără ca bătrânul să dea semne că s-ar grăbi să încheie. Sedeam pe scăunel, încovoiat atât din pricina frigului cât și a stării sufletești, și mă desfătam de tovărășia bătrânului. Părea că așteaptă ceva, căci de o bună bucată de vreme nu mai exista vreun motiv vădit care să îndreptățească rămânerea mea acolo. Firește, eu n-aveam însă nici o dispoziție de a părăsi chilia.

Peste puțin a sunat clopotelul, iar bătrânul m-a lăsat în cameră și s-a dus să deschidă. A dat drumul cheii să alunece pe sârmă, iar vizitatorul a luat-o, a deschis poarta și s-a îndreptat către latura din spate a casei, unde în ușă îl aștepta bătrânul. Eu îi auzeam din cameră.

- Părintele meu, iubitul meu părinte! s-a auzit o voce puternică, plină de emoție, însoțită de zgomotul făcut de oaspetele care căzuse în genunchi și încerca să-i sărute picioarele bătrânului.

În același timp se auzeau pași părintelui, grăbindu-se acum să se retragă, incomodat de zid în sfertarea sa de a-l evita pe vizitator.

- Nu, bre minunatule, nu...! a strigat, stânjenit si încurcat, rugător si totodată destul de familiar, străduindu-se să-l împiedice cu mâinile sale pe musafir.

Eu ascultam scena din cameră. Eram uimit de evlavie pe care o manifesta vizitatorul față de bătrân, si de modul în care se smerea pe sine la picioarele lui, de adâncul respect pe care îl sugera întreaga scenă. „*O fi vreun călugăr tânăr pe care bătrânul l-a ajutat mult*“, m-am gândit.

În clipa când în cameră a intrat un bărbat de 50 de ani, dintre cei sobri si conservatori - precum îl vădea mustata sa răsucită - nedumerirea si mirarea mea au luat proportii. Ce l-ar fi putut determina pe acest bărbat să se poarte ca un adolescent înflăcărat? Un astfel de comportament din partea unui asemenea om ar fi fost foarte greu de anticipat.

M-a salutat usor stânjenit si ne-am asezat toti trei. Faptul că mă aflu în arhondaricul părintelui Paisie l-a făcut pe vizitator să bănuiască o legătură strânsă a mea cu bătrânul si să mi se arate extrem de amical, în pofida ciudatei mele înfățișări. Am simtit nevoia să-i răspund cu aceeași cordialitate acestui om pe care, nu atât datorită vârstei, cât a temperamentului si a conceptiilor despre viață, în alte circumstante l-as fi privit cu antipatie si suspiciune.

Întreaga sa atitudine, spontaneitatea, iubirea si respectul său dezinteresat față de acest călugăr bătrân, sărac, smerit si neînvătat, vădeau un suflet prea puțin ancorat în conformism si totodată fidel unor valori pe care le pretuiam si eu la rândul-mi. Atunci am constientizat prejudecățile cu care obisnuiam să evaluez anumite categorii de oameni. Îmi devenise în sfârșit limpede cât de nedrept eram adesea în aprecierile mele.

După ce a primit traditionala tratatie, musafirul a început o discutie cu caracter general si, la scurtă vreme după aceea, bătrânul m-a rugat să trec în camera alăturată, unde-si avea biserica. Precum majoritatea covârșitoare a chiliilor din Sfântul Munte, tot așa si cea a bătrânului adăpostea sub acoperisul ei un mic paraclis.

M-am ridicat asadar si am intrat în camera vecină, în bisericuță, lăsându-l pe oaspete să se sfătuiască între patru ochi cu părintele. M-am închinat la icoane si m-am asezat într-o strană, spunând rugăciunea si privind din când în când afară pe fereștrica din fata mea. Era amiaza unei zile înnoirate, cu timp închis.

Ceea ce urmează să înfățișez s-a întâmplat brusc, pe neașteptate, mai rapid decât o bătaie de aripi. M-am simtit asemenea unui orb care într-o singură clipită își redobândește deplin vederea. Ai fi zis că un întrerupător s-a răsucit fulgerător, făcând să strălucească în cameră o lumină intensă.

Astfel, deodată, am dobândit o percepție cu totul nouă. Trupul meu era nemiscat. Lucrurile din biserică străluceau indescritibil. Fiecare obiect părea să emită lumină din interior. Până si peretii erau, într-un anume fel, luminoși. Privind pe fereastră, am constatat că si afară exista aceeași lumină care conferea tuturor lucrurilor puritate. Acesta este cuvântul cel mai potrivit: puritate. Prin fereastră am văzut un norisor diafan, alb, strălucitor, fără margini bine definite. O lumină albă, strălucitoare si imaterială se revărsa din el, miscându-se foarte repede în jurul chiliei... Era de fapt o ființă luminoasă care zbura.

Am simtit în clipa aceea o liniste profundă, o pace neclintită, o deplină siguranță duhovnicească, o bucurie care, desi copleșitoare, era totuși echilibrată. O veritabilă „betie cumpătată“ - așa cum caracterizează vechea tradiție

crestină acest tip de experiență. Natura, calitatea si intensitatea simțămintelor nu-si găseau corespondent în absolut nimic din ceea ce cunoscusem în trecut.

Am rămas sezând linistit în strană. După puțin timp, si-a făcut apariția bătrânul. M-am întors foarte calm către el si i-am spus:

- Părinte, am văzut un înger (realizez astăzi că nici măcar nu pot explica felul cum mi se crease această impresie)...

M-a privit cu atenție drept în ochi, ca si când ar citi niste semne.

- A! Bine... Mergem înăuntru, a răspuns linistit.

M-a introdus din nou în cealaltă cameră, unde astepta vizitatorul. Terminaseră discutia. Așteptasem aproape două ore si speram că ni se va sugera să ne retragem. Bătrânul însă nu trăda nicidecum o asemenea intentie. Ne-a relatat niste întâmplări presărate cu multe glume. Avea un umor de-a dreptul spumos, care mi-a provocat în mai multe rânduri hohote de râs. În acest timp, musafirul sedea lângă bătrân, pe aceeași bancă, iar eu în fata lor pe o buturugă.

La un moment dat, părintele a început să povestească despre cineva:

- Un om se dusesse tocmai acolo... (își căuta cuvântul)... În Pakistan, să zicem! Acolo s-a cam încurcat, l-au mânjit si pe fată cu ceva cenușă...

Mi-am amintit imediat de jertfa din India si de bulina de untură arsă pe care mi-o desenase între sprâncene yoghinul ucenic al lui Babaji, astfel încât m-am simțit direct vizat.

Deși în cea mai mare parte a timpului se adresa vizitatorului, părintele mă privea când si când cu subînțeles. Am priceput asadar că vorbea despre mine si despre călătoria mea în India. O făcea însă într-o asemenea manieră încât celălalt să nu înțeleagă că era vorba despre mine.

Am început deodată să simt o foarte stranie tulburare. Parcă ceva anume se împotriva în lăuntrul meu.

- Acolo departe, deci, l-a ispitit diavolul. Însă si el spunea la rândul său rugăciunea, si nu-i dădea diavolului pace.

Părintele si-a întors atunci privirea către mine. Eu am înțeles si am început să spun în minte rugăciunea „**Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă**”. Nu mai eram deja atent la povestire, ci la rugăciune.

În timp ce vorbea, ca si când ar fi rostit o frază în cadrul povestirii, s-a întors către mine si a spus:

- Duh necurat, iesi din făptura aceasta!

Si îndată a continuat istorisirea, tinându-l pe celălalt de mână. La scurt timp m-a privit din nou, rostind iarăși ca pe o parte a povestirii propoziția:

- Duh necurat, iesi din făptura aceasta!

Chipul său era luminat de o strălucire tainică, ascunsă, pe care însă o percepeam; era serios, iar ochii săi căpătaseră o expresie pe care arareori o mai întâlnisem. O expresie care revela slava ascunsă a sufletului său. O expresie care vădea o ființă calitativ diferită de ceea ce în mod obisnuit numim „un om normal”, atât de diferită încât începeai să te întrebi dacă este cu adevărat om. Pe chipul bătrânului, în privirea sa, descopeream dimensiuni nebănuite ale firii omenesti.

Am continuat cu înflăcărare rugăciunea, desi pe moment nu puteam discerne importanta a ceea ce se petrecea.

S-a întors apoi pentru a treia oară si a spus:

- Duh necurat, iesi din făptura aceasta!

Am simtit atunci ceva imaterial iesind dinlăuntrul meu, dezlipindu-se si despărțindu-se de mine. Am simtit practic eliberându-mi-se mintea si sufletul de sub intensa influență a unui alt spirit. În acelasi timp, am dobândit si o intensă perceptie, constiință, cunoastere a sufletului meu ca fiind ceva extrem de concret si palpabil. M-am simtit usurat, ca si când as fi scăpat de o imensă greutate. Abia în clipa aceea am constientizat în ce presiune trăisem. Am simtit acel „ceva” care iesise dinlăuntrul meu stând acum în spatele meu, în stânga; o prezentă a cărei putere te bloca pur si simplu. Îmi îngreuna sufletul chiar si de la acea mică distantă. M-am ridicat cu intentia de a mă îndepărta de această prezentă si am căutat adăpost la picioarele bătrânului. M-am asezat pe podea, lângă genunchii lui.

În momentul acela, aproape simultan cu cuvintele bătrânului si cu eliberarea mea, vizitatorul m-a uimit încă o dată.

A sărit în picioare brusc, si a strigat uluit:

- Maica Domnului, Maica Domnului, ce mireasmă este aceasta? Părinte, părinte, Preasfânta este alături!

O mare bucurie îl cuprinsese, facându-l să uite de toate celelalte lucruri din jurul său. Era acea bucurie pe care o simte sufletul atunci când îi întâlnește pe sfinti în chip minunat si suprafiresc, „în Duhul Sfânt”. Omul striga neconținut într-un acces de fericire, si ne ruga să mergem alături în biserică. Eu am încetat să mai simt în cameră teribila si strivitoarea prezentă a celui „ceva” pe care, înainte de cuvintele bătrânului, îl purtasem în sufletul meu.

Oare strălucirea slavei Preasfintei Născătoare de Dumnezeu alungase din sufletul meu si din cameră „duhul necurat” - precum îl numise bătrânul? Ce altceva ar fi putut percepe sufletul atât de entuziasmat al vizitatorului, dacă nu mireasma duhovnicească a Preacuratei? Sunt întrebări cărora simțul comun si ratiunea naturală nu le pot răspunde transant. Există însă si un alt tip de certitudine care se naste lăuntric prin „înștiintare dumnezeiască”, fiind rezultatul unei lucrări nemijlocite a lui Dumnezeu în adâncurile sufletului omului. Veracitatea cunoasterii pe care ea o furnizează este de o evidentă intimă indubitabilă.

Eram uimit si fascinat. Mi se întâmpla si mie exact ceea ce întâlnisem relatat atât de simplu în vietile sfintilor sau, mai profund, mai elevat, în scrierile marilor asceti si sfinti ai ortodoxiei. Erau evenimente care se derulau cu o simplitate extremă, însă de o profunzime ontică abisală, în raport cu care sufletul se înfricoșează si se bucură în

acelasi timp. El simte frică sfântă si cutremur, stări sinonime celei mai coplesitoare fericiri, întrucât face pe viu experienta nemărginitei iubiri a lui Dumnezeu.

Trăiam asadar o adevărată sărbătoare. Ne desfătam de daruri tainice si ignoram deja orice lucru pământesc. Ne simteam pe cât de mici, pe atât de fericiti. Rugăciunea bătrânului, izvorâtă din inima sa neprihănită, era cauza acestor experiente dumnezeiesti.

Incet-încet am intrat în biserică. Voiam să-i multumesc bătrânului si m-am dus „să-i pun metanie“ (să-i fac, adică, o plecăciune până la pământ). M-a împiedicat oarecum stânjenit.

- Acolo, acolo pune metanie! si mi-a arătat cu mâna către icoana Maicii Domnului din catapeteasmă, pe care o privea atât de transfigurat încât am avut senzatia că în clipa aceea o vede pe Preasfânta aieva.
- Am pus, părinte, mai înainte.
- Pune acum, bre copilasule, când îti spun, a insistat el cu un amestec de hotărâre si delicatete, îndemnându-mă prin gesturi să mă grăbesc.

Am pus asadar din nou metanie, spre marea satisfactie a bătrânului, care tresaltă de emotie ca un tată care își vede fiul bucurându-se de favorurile împăratului.

Mărturisesc că abia astăzi sunt în măsură să realizez cu adevărat dimensiunile si însemnătatea acestor evenimente duhovnicesti pe care le-am străbătut atunci într-o succesiune ametitor de alertă. Constientizez pe deplin atât propria mea nevrednicie, cât si sfintenia bătrânului, care, adânc îndurerat să mă vadă într-o asemenea stare de prăbusire, s-a rugat lui Dumnezeu să mă vindece cu medicamente din cele mai tari, pe măsura bolii de care sufeream. Iar Dumnezeu, Care îi ascultă pe cei smeriti, i-a împlinit cererea stăruitoare.

Incet-încet, bătrânul ne-a scos în curte. M-a rugat să deschid poarta, apoi să o încui în urma noastră si să pun cheia în minusculul vagonet improvizat, asa încât să o poată trage înapoi în casă. Am luat amândoi binecuvântare si am plecat.

Ne-am îndreptat împreună spre Karyes. Cărarea era pustie si serpuia urcând printre tufe, pe sub copaci. După ce ne-am îndepărtat la vreo sută, două sute de metri de căsută, musafirul părintelui mi-a spus cu înflăcărare:

- Bre, este sfânt, este sfânt, înțelegi?
- Da, da, i-am răspuns.

M-a apucat de mână si m-a oprit. M-a privit drept în ochi.

- Înțelegi ce-ti spun? Este sfânt! Înțelegi?

Socotea că-i răspusesem afirmativ dintr-un simplu act de complezență.

- Da, da, cred si eu cu tărie acelasi lucru! l-am asigurat. Îl cunosc de ceva timp pe bătrân, si stiu că asa este.

M-a privit iarăsi pătrunzător, s-a convins că vorbesc serios si ne-am continuat drumul.

Căra în spate o valiză veche, mare, pe care o avea petrecută cu niste curele peste umeri. Îi era extrem de incomod, mai ales că valizele de acest fel erau dotate cu mânere voluminoase, pentru a putea fi cărate de mână. M-am mirat de povara lui. „*Nu putea să-si ia ceva mai confortabil?*”, mă gândeam. De când începuse urcusul, se oprea la fiecare cinci pasi. Gâfâia, iar chipul si mustata îi străluceau de sudoare. Mergeam foarte încet, în vreme ce eu insistam să-l ajut preluând valiza pe umerii mei. Refuza însă cu îndârjire, continuându-si urcusul si discutia.

Eram curios să aflu ce-l determinase pe acest om să cadă în genunchi fără nici un fel de retineri si să ceară cu ardoare si recunostință să sărute picioarele bătrânului. Apoi, si cuvintele sale „*Este sfânt, este sfânt!*” mărturiseau despre existenta unor experiente iesite din comun. Asadar, am început discutia cu scopul de a afla amănunte. M-a ajutat în acest sens familiaritatea lui, faptul că trăisem împreună niste evenimente cu totul minunate, desi sunt sigur că el nici nu-si dăduse seama că bătrânul tocmai scosese din mine un demon, si încă unul de frunte, dintre cei care se ostenesc să-l cufunde pe om în înșelare si rătăcire duhovnicească.

În fine, tovarăsul meu de drum mi-a mărturisit că valiza sa era absolut goală si că o purta „de camuflaj”, pentru a nu-i fi remarcată infirmitatea.

„Am fost ofiter superior de aviatie. Nu credeam în Dumnezeu mai mult decât... majoritatea celorlalti. Mergeam la biserică sporadic, doar la vreo sărbătoare mai mare sau la vreo ceremonie mai deosebită. Fumam mult, trei pachete pe zi. M-am îmbolnăvit rău. Am fost nevoit să plec la Londra, unde mi-au scos trei sferturi din plămâni. De altfel, îmi lăsaseră cel de-al patrulea sfert doar pentru a mai avea cu ce să respir, cât de cât, pe parcursul celor două săptămâni pe care îmi prognozaseră că le mai am de trăit - iar aceasta, în cel mai fericit caz. Le-am zis că voi merge să mor acasă, în Grecia. M-am întors foarte îndurerat. Mi-a trecut apoi prin minte să merg si în Sfântul Munte, unde nu fusesem niciodată. Când am ajuns aici, am auzit despre părintele Paisie si am pornit în căutarea lui.

I-am găsit până la urmă coliba. Mi-a deschis usa el singur, înainte să ciocănesc.

- Bun venit, Dimitrie! mi-a zis. Te asteptam,

Intr-adevăr, avea pregătită si tratatia. Mă strigase pe nume, desi mă vedea pentru prima dată! Am rămas cu gura căscată de un cot. M-a îndemnat să sed, să mă odihnesc.

- Nu te necăji, nu te necăji, toate au să fie bine, mi-a zis.

Eu nu rostisem încă nici un cuvânt!

- Toate vor merge bine! mi-a spus el, si mi-a făcut cruce de trei ori peste piept.

Au trecut de atunci doi ani si jumătate. Mă simt excelent. Nici n-am murit în două săptămâni, asa cum ar fi fost normal, nici metastază n-a făcut cancerul meu, nici medicamente n-am luat. Sunt foarte bine. Doar atât, că mă deplasez greu, fiindcă nu mai am plămâni cu care să respir...”.

Spunându-mi acestea si discutând bucurosi despre multe altele, am ajuns la mănăstire.

- Vin din când în când să-l văd, îmi zice. Numai că în mănăstire nu pot sta. Imediat ce se încuie portile, mă simt ca la închisoare. De aceea mă duc la hotel la Karyes, si seara mai discut cu oamenii la restaurant.

Astfel mi s-a dezlegat si enigma legată de comportamentul lui. Totodată, primeam o mărturie în plus despre încă una din multele harisme ale bătrânului, anume harisma tămăduirii: putea să-i vindece pe oameni de orice boală. Pe foarte multe persoane, printre care si acest ofiter, le-a smuls din ghearele mortii în ultima clipă.

Iar celor ce vor crede le vor urma aceste semne: în numele Meu, demoni vor izgoni... peste cei bolnavi își vor pune mâinile si se vor face sănătoși (Marcu 16, 17-18).

„OPERATIA“

Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul mortii acesteia? (Rom. 7, 24) Căci precum Tatăl are viață în Sine, așa l-a dat și Fiului să aibă viață în Sine. (Ioan 5, 26)

În general, problema noastră cea mai acută constă în faptul că nu ne cunoaștem pe noi înșine. Suntem ignoranți în privința conținutului lăuntric al inimii noastre. În covârșitoarea noastră majoritate, suntem stăpâniți de orgoliu. Cu alte cuvinte, credem despre noi înșine mai mult decât ne-ar îndreptăți realitatea. Ne supraapreciem posibilitățile. Omul măcinat de orgoliu trăiește sub imperiul imaginației, pierzând astfel contactul cu cea mai intimă realitate - propria sa persoană. Consideră că apogeul acestui delir al mândriei este atins atunci când cineva ajunge să se socotească pe sine Dumnezeu.

Omului vanitos îi este inaccesibilă obiectivitatea, întotdeauna el îi subvaluează pe ceilalți în raport cu sine. Mândria este una din cele mai sumbre expresii ale orbirii spirituale. Lucifer a crezut că poate deveni Dumnezeu prin furt și viclenie, și din arhanghel luminos a ajuns diavol întunecat și lipsit de minte. În același fel își închipuie despre sine că sunt dumnezei o bună parte dintre gurusii contemporani și mentorii curentului New Age. Fructul orgoliului este egoismul. Individul înrobiteț egoismului gravitează exclusiv în jurul propriei persoane, trăiește numai în scopul satisfacerii instinctelor sale și într-un complet dezinteres față de aproapele său. El își pierde abilitatea de a-și reprezenta fie și teoretic conceptul de „jertfa“.

Un astfel de om eram eu însumi, la întoarcerea din India. Deși plin până la refuz de răni sufletești, mă consideram posesorul multor capacități și valente deosebite. Îmi percepeam până și neajunsurile drept calități. Pe de altă parte, darurile firești cu care fusesem înzestrat de Dumnezeu mi le atribuiam mie însumi, în vreme ce nereușitele le puneam totdeauna pe seama unor tertele persoane sau factori exteriori. Erorile erau mereu datorate celorlalți. Cu toate că băjbăiam într-o adâncă ignoranță, pretindeam a fi dobândit „înalte cunoștințe spirituale“.

Când omul începe să pună în practică poruncile lui Iisus Hristos, i se deschid treptat ochii duhovnicești și începe să perceapă mișcările lăuntrice ale inimii, care îi determină comportamentul exterior. Abia atunci i se descoperă numeroasele sale plăgi sufletești. Într-un prim stadiu, le depistează doar pe cele grosiere. Apoi, cu cât i se fortifică sănătatea duhovnicească, cu atât mai profund vede în sufletul său. Ajunge în final să-și constientizeze și să-și recunoască deschis toate patimile care îl stăpânesc. Acceptă că este iubitor de plăceri, lenes, vanitos, nerecunoscător, lacom, răzbunător, desfrânat, mândru, nedrept, ipocrit, și multe altele. Confruntat cu această realitate brută, el începe să facă eforturi de îndreptare.

Omul smerit este cel care, deși înnobilit cu multe harisme, se consideră pe sine mai prejos decât toți oamenii și nu socotește nimic ca fiind al său, ci al lui Dumnezeu: **Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se de la Părintele Luminilor** (Iac. 1, 17).

Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har (Iac. 4, 6). Dumnezeu îngăduie ca viața omului mândru să fie pusă la un moment dat la încercare, așa încât prin înfruntarea unor necazuri sau pătimiri să-și revină, să se tămăduiască duhovnicește. Când însă mândria ajunge să depășească un anumit grad, lucrurile devin complicate și primejdioase. Pentru astfel de oameni devine valabil acel cuvânt: risipiți au fost și nu s-au căit (Ps. 34,

15). Altfel spus, omul nu vrea să învețe din încercările vietii, nu vrea să-si accepte greselile, nu vrea să pună capăt orbirii și să se smerească. Îl împiedică măsura devastatoare a orgoliului, care îl face să prefere autodistrugerea în locul transfigurării prin căință. El își periclitizează astfel existența în vesnicie, exilându-se de bună voie în tărâmul întinericului ființial, în sălășul demonilor, în iad. Este consecința trufiei luciferice.

Cum poate fi ajutat un asemenea om? El are nevoie nu de un medic obisnuit, ci de unul asemenea îngerilor, înzestrat cu mult discernământ, cu infinită iubire, cu nespusă smerenie. Unui astfel de bolnav nu-i sunt eficiente obisnuitele „medicamente” duhovnicești, ci îi este necesar un chirurg experimentat, care să-i efectueze o veritabilă „operație” duhovnicească.

Părintele Paisie avea atâta smerenie, încât scufunda în ea întreaga mea mândrie, neutralizând-o. Mă lua în mâinile sale cu multă atenție și delicatete, ca pe o frunză uscată, foarte fragilă. Mă îngrijea cu nemărginită iubire, ca pe un prunc în pragul morții. Și cu adevărat eram foarte aproape de nebunie, de moarte sufletească.

Intr-o zi, în chilia sa, bătrânul părea că se pornise pe glume. Luase un cutit și se făcea că vrea să-mi taie gâtul. Am stat liniștit: din mână lui acceptam inclusiv moartea. Mi-a atins atunci gâtul cu partea neascutită a lamei și a început să mă „taie”.

- Vrei să-ti facem operație? mă întrebă.
- Orice spuneți, părinte.
- Ti-e frică?
- Nu, părinte, nu-mi este.
(A devenit deodată serios.)
- Bine, nu acum, la Paști... Și mi-a dat drumul.

Așteptam liniștit, bucuros și plin de curiozitate Pastele, care a venit după câteva săptămâni. În ajunul Pastelui nu s-a întâmplat nimic. Am așteptat și în noaptea de înviere, dar... tot nimic.

Duminică seara, în prima zi de Paști, eram singur în casă. Ai mei ieseșă, iar eu urmăream la televizor un film despre Hristos. La sfârșitul filmului am închis emotionat televizorul, m-am mutat în camera alăturată, unde aveam o cruce împodobită, am îngenunchat și am început să mă rog.

Nespus de lin, și din ce în ce mai intens, simteam binecuvântarea bătrânului acoperindu-mă. Îl simteam în spatele meu, în picioare, binecuvântându-mă. O putere, o energie purtătoare de viață se revărsa asupra mea din belșug, adăpându-mi întreg sufletul și trupul. Toată ființa mea absorbea ca un burete această energie plină de căldură, de vitalitate, de dulceață. Eram pătruns de o minunată uimire și recunoscintă văzând cum Cineva infinit de bun și de puternic, atât de puternic încât biruia moartea, îmi dăruia viață, bucurie, pace. „Slavă Tie, Dumnezeule!”, repetam la nesfârșit.

În chip tainic, mi-a fost dat să mă contempłu pe mine însumi dinaintea lui Dumnezeu și să-mi văd propria stare duhovnicească. Am fost cu totul miscat, descoperind înlăuntrul meu o profundă tendință de respingere, de refuz al lui Dumnezeu. Există o întreagă pervertire mentală a realității, o teribilă orbire spirituală. Minte mea se cufunda într-o betie perpetuă, alimentată de plăcerile pătimase care mă cotropiseră extrem de adânc.

Mi-am simțit sufletul aproape mort, cvasiinexistent. Vedeam mormântul sufletului meu, zidit din blocuri de piatră și acoperit de o stâncă uriasă. Aflat înăuntrul mormântului, eram insuportabil de nefericit, neavând loc să mă misc nici măcar câțiva centimetri. Nu exista chip să încerc măcar să împing gigantica piatră de pe mormânt. Aerul îmi lipsea, de asemenea, cu desăvârșire. Sufletul îmi zăcea neputincios, întemnitat, gata de moarte. Mă cuprinsese un înfricosător sentiment de groază și de deznădejde. Îmi era cu neputință să mă mântuiesc singur. Până și gândul despre mântuire se mistuise deplin. Conștiința îmi era sfâșiată de o singură întrebare: Cum am ajuns în această stare? Cum m-am putut lăsa întemnitat de diavol în această cumplită închisoare spirituală?

Iată însă că energia lui Hristos se revarsă dintr-o dată asupra stâncii. Piatra se topește pe dată. Puterea diavolului, păcatul cel nimitor, nu poate sta împotriva milei și iubirii dumnezeiești. Piatra mormântului se deschide, sufletul meu este eliberat... Încep să mă misc, foarte încet, amortit, sovăielnic, uluit... Încep să mă simt, să simt... Binecuvântarea lui Hristos mă încălzește, dăruindu-mi viață.

Ochii înăspriti, uscati, ferecati în sloiurile de gheață ale sufletului meu, nu putuseră să plângă până acum. Acum însă au fost eliberați și ei: izvorau neconținut siroaie de lacrimi. Lacrimi de bucurie, de usurare, de recunoscință. Cineva mă înviase, adăpându-mă cu viață din Viata Sa. Luase asupra Sa moartea și păcatul meu. Dăruindu-mi viață, primise moarte de bună voie. Se împovărase cu moartea păcatului meu și mă eliberase, aducându-mă iarăși la viață.

Limba omenească este neputincioasă în a descrie învierea duhovnicească pe care am trăit-o. Nu folosesc metafore, ci am în vedere sensul exact și cel mai concret al cuvintelor. Sufletul meu era mort și a înviat!

Primind atunci puterea de a mă cerceta pe sine în profunzime, m-am scârbit cu adevărat de mine însumi. Îmi spuneam: „Cum pot pretinde să exist, când o fac în acest chip mizerabil, întunecat, aducător de moarte? Este într-adevăr de neînțeles îndelunga răbdare a lui Dumnezeu“. Inima mea a izbucnit atunci năvalnic într-o rugăciune revărsată ca un râu din străfundurile întregii mele ființe.

„Dumnezeul meu, cum oare mă mai rabzi? Ia-mă, Dumnezeule meu, ia-mă... Nu vreau să mai exist eu, cel atât de ticălos și de murdar... Fă să dispară această răutate, această ură, această mocirlă în care zac. Nimicește-mi toată urâtenia... Dumnezeule meu, cum poți să mă mai rabzi? Mă minunez de abisul iubirii, smereniei, bunătății, delicatetei, îngăduinței Tale!“

Aveam să obosesc destul de curând din pricina plânsului dezlăntuit. Epuizat, m-am întins pe pat. Bătrânul, pe care îl simțisem prezent în tot acest răstimp, tăiasă într-adevăr o bucată mare din orgoliul meu. „Operatia“ sa, spre deosebire de cele obișnuite, n-a lăsat în urmă nici o durere, ci doar bucurie, pace, și un dor nesfârșit de a se repeta cât mai grabnic. „Bisturiul“ chirurgului nu rănisese, ci vindecase adânc.

- ***Celor ce sedeau în latura și în umbra mortii, lumină le-a răsărit (Matei 4, 16).***
- ***Pentru că plata păcatului este moartea, iar harul lui Dumnezeu - viața vesnică, în Iisus Hristos, Domnul nostru (Rom. 6, 23).***
- ***Iar unde s-a înmulțit păcatul, a prisosit harul (Rom. 5, 20).***

Bărbatul acesta era cunoscut în tot orasul. Unii îl socoteau nebun, alții aveau dubii serioase în această privință. Toti cădeau însă de acord că era un om „foarte citit”. Impresionați de strălucitele sale răspunsuri și explicații, mulți dintre concitadini exclamau: „A înnebunit de la prea multă carte!”. Circulau pe seama sa istorii ciudate, care stârneau curiozitatea multora. ***Se încetățenise chiar bănuiala că era sfânt.***

Locuia la poalele muntelui, lângă ultimele case ale orasului. Nu avea un adăpost propriu-zis, după cum nu avea nimic al său în afară de zdrențele pe care le purta atât vara cât și iarna. Dormea pe pământ. Mânca orice i se dădea. Cea mai mare parte a timpului și-o petrecea în deplină singurătate.

Eu mi-l amintesc încă de pe vremea când eram copil. Încovoiat de spate, se târa încet-încet, ca un melc. Copiii îl iubeau și intrau chiar în vorbă cu el.

Cândva, în primele clase primare, l-am întâlnit pe drum mergând invers, cu spatele înainte, precum obisnuia adesea. Încă de pe atunci era cocosat.

- Mos Ilie, de ce mergi invers? l-am întrebat.
- Pentru că mă ispiteste diavolul și nu vreau să-l văd, mi-a răspuns. Uite, e acolo, nu-l vezi? - și mi-a arătat un punct anume.

M-am uitat către locul pe care mi-l indicase, am simțit un fior de teamă, însă n-am văzut nimic.

- Nu-l vezi? a întrebat din nou.
- Nu! am răspuns și m-am îndepărtat speriat.

Ani de zile mai târziu, pe când eram la gimnaziu, niște colegi mai slabi la învățătură au ieșit foarte bucuroși din sala în care tocmai dădusem teza la fizică. Strigau plini de bucurie. Trecuseră cu succes ceea ce se anunțase a fi pentru ei o mare încercare. Povesteau cum, în ajun, Mos Ilie le spusese subiectele care urmau să le fie date la două dintre teze. Nu-i credeam, însă ei se jurau cu emfază, relatând în detaliu convorbirea pe care o purtaseră cu bătrânul. Au început de atunci să-l viziteze mulți copii dornici de a li se dezvălui subiectele la diverse materii. Pe acestia însă, Mos Ilie îi îndemna să învețe temeinic și, dacă insistau în continuare, îi trimitea la icoana Maicii Domnului să se roage pentru ajutor.

În general, se istoriseau multe întâmplări iesite din comun despre Mos Ilie. Existau însă și multe amănunte neclare, de natură să nască îndoieli, întrucât bătrânul își împăna conversațiile cu multe cuvinte lipsite de sens ori greu de înțeles. Însă, în ciuda tuturor controverselor, exista un număr însemnat de oameni inteligenți și cultivați care mergeau regulat să discute cu el. Eu cunoscusem două situații ale unor prieteni care atestau cu tărie că Mos Ilie îi ajutase cu sfaturile pe care le strecurase printre cuvintele sale „nebunesti”, referindu-se la niște subiecte și probleme personale pe care ei nici măcar nu apucaseră încă să i le dezvăluie. Unul dintre acestia chiar ne asigura că fiica sa cea mică, pe atunci elevă la școala primară, devenise învățătoare exact în circumstanțele pe care le prezisese Mos Ilie cu mulți ani înainte. La fel se întâmplase și cu o problemă intimă a familiei lor, care după ani de zile a avut deznodământul prevăzut cu precizie de către bătrânul hoinar.

Modul său de viață îmi amintea de sfintii „nebuni pentru Hristos”, care renuntau la absolut toate avutiile pămânesti și cutreierau din loc în loc, supunându-se unor mari privațiuni și simulând în public prostia și nebunia, pentru a cunoaște toate treptele umilintei și ale înstrăinării. Era o formă de asceză asumată de un număr foarte restrâns de persoane, tocmai întrucât cerea totală lepădare de sine și presupunea deja existența unor foarte solide temelii duhovnicești.

Aveam să-l întâlnesc din nou pe Mos Ilie într-o mică magazie, cu puțin înainte de a pleca în India. Mi-a povestit atunci multe lucruri din viața sa. Fusesse secretar într-un sat, înainte de 1940. Odată, pe câmp, mergând dintr-un sat în altul, l-au atacat câinii. A fost nevoit să se urce într-un copac. Toată noaptea s-a rugat acolo și a cântat imnuri către Maica Domnului. I-a compus el însuși o cântare frumoasă, pe care mi-a psalmodiat-o.

Pe timpul ocupației a stat în oras. Într-una din zile, și-a părăsit sălășul improvizat pentru a rezolva niste treburi. Drumul pe care îl avea de străbătut trecea pe la marginea orasului, pe lângă munte. Acolo i s-a arătat însăși Preasfânta Fecioară. A rămas încremenit de uimire, între timp, englezii bombardaseră orasul, în încercarea de a lovi gara unde se adăpostiseră multi germani. După bombardament, Mos Ilie și-a continuat drumul și a ajuns la clădirea unde avea treabă. Însă nu mai exista acolo nimic altceva decât o groapă imensă. Clădirea fusese distrusă de bombardament. Dacă nu l-ar fi întârziat Preacurata, ar fi fost ucis... În locul unde i s-a arătat Maica Domnului, a zidit o bisericuță pe care a numit-o „Preasfânta Milostivă”. Lângă această bisericuță alesese să-și ducă mai departe traiul.

Mi-a povestit apoi despre călătoria pe care o făcuse demult în Sfântul Munte. De-a lungul conversației noastre, își lua deseori răgazuri în care rostea rugăciunea „***Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă***”. Mi-a trecut atunci prin minte să exersez și eu tehnicile pe care le deprinsesem în urmă cu câteva luni la cursurile de Mind Control. M-am convins însă cu stupefacție că nu puteam lucra practic nimic în preajma lui. Nu se întâmpla absolut nimic.

- ***Să nu te duci în India, mi-a spus. Acolo au să te mănânce ca pe o legumă.***

I-am vorbit despre părintele Paisie. Deși nu iese vreodată din oras, a arătat că-l cunoaște bine.

- O, acesta ne-a întrecut pe toți cu mult! Să-i spui să facă și pentru mine o rugăciune. Să-mi trimită și un sirag de mătăanii.

Am petrecut împreună cu el vreme de trei ore, răstimp în care m-a învățat multe lucruri despre ceea ce înseamnă o adevărată viață creștină.

Nu l-am ascultat, însă, și am plecat în India. Iată împrejurările în care l-am întâlnit din nou, imediat după „operația” bătrânului Paisie:

Mos Ilie strălucește

În dimineața următoare „operației” pe care mi-a făcut-o părintele, m-am trezit într-o stare aproape paradisiacă. Binecuvântarea bătrânului era încă asupra mea. Mă simteam minunat, plin de pace și de iubire pentru întreaga făptură.

M-am sculat cu intentia de a merge într-o plimbare pe munte. L-am întâlnit în stradă pe Mos Ilie - „*cel mai mic om al orasului*”, asa cum obisnuia să se autointituleze.

Zdrentăros, cu părul si barba lungi si murdare, gârbovit, asezat pe bordura unui trotuar, aprinsese focul într-o tinichea. Copiii își părăsiseră jocul si îl înconjuraseră. Le vorbea cu capul plecat, aruncându-le când si când câte o privire.

Plin de uimire, l-am văzut învăluit într-o lumină imaterială. O lumină asemănătoare celei pe care o răspândea bătrânul Paisie, doar că era mai mică în dimensiune si intensitate. Strălucitoare, translucidă, suavă, emanând bucurie. Era harul care se revărsa din el si îi atrăgea ca un magnet pe copii. Mi se confirma definitiv că Mos Ilie era un om duhovnicesc, care își ascundea marea lucrare lăuntrică sub acoperământul nebuniei, spre a fugi de laudele si cinstirea oamenilor, de slava desartă; îl iubea pe Dumnezeu într-o asemenea măsură încât renuntase de bună voie la toate desfătărilor acestei lumi.

M-am apropiat de el cu bucurie si cu familiaritatea pe care mi-o inspira harul.

- Sănătate, Mos Ilie! i-am strigat.

Si-a ridicat surprins capul. A recunoscut într-o clipită binecuvântarea bătrânului Paisie care era asupra mea si m-a privit cu intensitate si nedumerire.

- Părintele Paisie m-a făcut astfel, ieri seară, i-am spus.
- Da! Acesta ne întrece pe toti.

Am stat apoi putin de vorbă. La un moment dat i-am zis:

- Mos Ilie, te văd strălucind. Izvorăște o lumină dinlăuntrul tău.

N-a spus nimic. Si-a plecat capul stânjenit, rusinat. La scurt timp ne-am despărțit, si mi-am continuat plimbarea.

SĂ NU-L ISPITESTI PE DOMNUL DUMNEZEUL TĂU

Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul... Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus pe aripa Templului și I-a zis: Dacă Tu esti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: „îngerilor Săi va porunci pentru Tine și Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbesti de piatră piciorul Tău”. Iisus i-a răspuns: Iarăși este scris: „Să nu ispitesti pe Domnul Dumnezeuul tău”. (Matei 4, 1-7)

Uzând de anumite fragmente din Vechiul Testament și denaturându-le sensul, diavolul îl îndeamnă pe Hristos la păcat. Mântuitorul astupă gura diavolului folosind Legea dată de către Dumnezeu oamenilor, pentru a-i păzi de păcat: Să nu ispitesti pe Domnul Dumnezeuul tău.

În Vechiul Testament, prin gura sfinților Săi proroci, Dumnezeu interzice omului să-L pună la încercare pe Făcătorul său. O asemenea ispitire i-ar fi pricinuit omului însuși multe rele, de care Dumnezeu Se străduiește să-l păzească prin poruncă.

În Noul Testament, diavolul se străduiește prin viclenie, mistificând Scripturile, să-L îndemne pe Hristos la călcarea poruncii lui Dumnezeu, la păcat. Este motivul pentru care Hristos însuși, cu propria Sa gură dumnezeiască, reactualizează această poruncă.

Din nefericire, este tocmai porunca pe care am omis-o din vedere, și astfel ignoranța mea, adăugându-se marii mele nerusinare, mi-a determinat căderea într-o nouă ispită la foarte scurt timp după marea binecuvântare a „operatiei”.

După întâlnirea cu Mos Ilie, am pornit asadar într-o plimbare pe munte. Întreaga mea raportare la realitatea înconjurătoare suferise modificări substanțiale ca urmare a darului primit de la bătrânul Paisie. Brusc, lumea mi-a părut mai vie. Relația mea cu făpturile lui Dumnezeu devenise mai profundă, mai sinceră, mai sensibilă. Mă bucura tovarășia lor! Înțelegeam modul lor de viață; copacii, animalele, păsările, chiar și cea mai neînsemnată plantă, toate mi se dezvăluiau cu adevărat ca fiind vii. Era o experiență nemijlocită, iar nu o simplă asumție mentală.

Le vorbeam, le mângâiam, le iubeam. Le percepeam ca pe niște tovarăși de viață. Eram întru totul fericit. Minteă îmi era extrem de limpede și liniștită. Devenisem capabil să desluesc toate intențiile și imboldurile lăuntrice ale animalelor. Trăiam o negrăită pace, frumusețe, iubire. Aceasta era viața cea adevărată, liantul autentic al omului cu lumea. Astfel va fi fost în Rai! Am realizat atunci în ce orbire îmi petrecusem viața până în clipa aceea. „Astfel trebuie că este bătrânul în fiecare zi”, m-am gândit. Mi-am amintit de întâmplările pe care mi le istorisise: *„Pe când eram la Stomiu, la mănăstirea de lângă Konita, au venit doi ursi în locul unde aruncam gunoaiele. Erau flămânde sărmane animale. Am coborât și le-am dat pâine. Vezi, animalele înțeleg felul în care se apropie cineva de ele: dacă vrea să le facă rău sau dacă se apropie din iubire. Și cel mai sălbatic animal, dacă te apropii de el cu iubire adevărată, n-o să te necăjească.”* Și-a întins mâna și a chemat o păsărică cu gâtul roșu care se afla în vecinătatea noastră, pe crengile unui copac. Păsărică a venit și s-a așezat bucuroasă pe degetul lui. *„Vezi, animalele se bucură de om; ele recunosc superioritatea omului și se bucură de prezența lui. Așa trăia Adam în Rai. După căderea omului, s-a distrus această legătură și a venit sălbăticia: omul caută să le omoare, iar ele s-au sălbăticit. Totuși, animalele sălbatice sunt astăzi mai aproape de adevăr decât cele domestice. Dacă se apropie cineva de ele cu iubire, revin la relația aceea de la*

începuturi. În schimb câinele, care trăiește permanent în preajma omului, s-a schimbat mai mult. A dobândit un spirit politienesc, o anumită suspiciune. Omul distruge animalele. Uite, aici aveam o pisică pe care o hrăneam. Venea la picioarele mele și torcea, se freca de mine, era foarte cuminte. Într-o zi i-am aruncat o bucată de pâine și animalul s-a tras înapoi speriat. Ce se întâmplase? Cineva o lovise cu pietre și îi stricase „gândul” bun. Vezi? Omul a pus început răului”.

- Părinte, chiar e adevărat că nici cel mai sălbatic animal nu-ți face nimic dacă te apropii de el cu dragoste?
- Adevărat, bre, adevărat.

Părintele mi-a povestit în continuare multe alte lucruri asemănătoare, pe care acum începem să le înțeleg mai bine, de vreme ce chiar le trăiam.

Si, în timp ce mă aflu în această stare binecuvântată, mi-a trecut prin minte gândul: „Ce-ar fi dacă as intona vreun kirtan hindus sau as spune vreo mantră? Oare voi intra într-o altă stare, sau n-o să se întâmple nimic?”. M-a cuprins această curiozitate stupidă, dorința de a observa influența pe care o va avea asupra mea această „practică” hindusă. Omul cedează mai întâi la nivelul gândului, iar apoi în faptă.

Am început asadar să cânt un kirtan și să rostesc mantra pe care mi-o predase Babaji în somn: „Hare Om Namah Shivayam”. Nici până astăzi n-am aflat sensul ei exact. „Om” este sunetul sfânt al hindusilor, iar „Hare Om” este salutarea religioasă cu care încep textele lor „sfinte”. Cuvântul „Shivayam” trebuie să aibă legătură cu zeul Shiva al distrugerii, unul dintre „marii zei” ai panteonului hindus.

N-am apucat bine să rostesc mantra, și îndată lucrurile s-au schimbat. Am simțit o transformare atât în interior, cât și în exterior.

O adiere glacială a miscat crengile și mi-a umplut sufletul de fiori. Am încetat totodată să mai simt în vreun fel harul lui Hristos, care îmi liniștea sufletul și făcuse ca legătura mea cu lumea să fie atât de armonioasă, de dulce și de pasnică. Trăiam deja o altă atmosferă spirituală. ***Percepeam o nouă putere manifestându-se în jurul meu, însă ea îmi aducea tensiune, încordare.*** Simteam că trebuie să fiu atent. Tot ceea ce se întâmpla era ciudat și nefiresc. Nu exista nici o explicație naturală pentru un vânt atât de înghețat, nici pentru timpul foarte scurt cât a durat. Sunt convins că nu a fost vorba de un fenomen natural, chiar dacă a miscat crengile copacilor.

Eram deja speriat și crispat. Îmi pierdusem degajarea, relaxarea, sentimentul de încredere, de siguranță, de iubire - pe care le încercasem mai devreme simțind prezența lui Hristos.

Am făcut eforturi să mă sustrag acestei influențe, să redevin precum fusesem înainte. Zadarnic! Binecuvântarea de care mă împărtășisem s-a îndepărtat în chip simțit de la mine. Intrigat, mă întrebam cum de se putuse produce atât de rapid această radicală schimbare.

Am reluat apoi rugăciunea „***Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă***”, cu multă râvnă și înflăcărare. Nu mă mai interesa să studiez diferențele, să discern diversele stări spirituale. Tânjeam să fiu iarăși ca un copil în brațele lui Hristos. Doream să trăiesc dulcea Sa prezență, chiar dacă ar fi urmat să nu mai cunosc nimic altceva în viața mea.

Însă nu se întâmpla nimic. Ca efect al rugăciunii, acea malefică putere care se apropiase de mine a fost anihilată, astfel încât nu mă mai temeam. Însă sufletul meu a rămas în continuare gol de prezenta lui Hristos. Mă simteam pe jumătate mort, lipsit de mângâiere, însingurat, distrus, vinovat față de Cineva care mă iubea mult, în timp ce eu îl vândusem, îl rănisem, îi întorsesem spatele.

Din nefericire, nu suntem în stare să pretuim și să păzim cum se cuvine lucrurile pe care nu le-am dobândit prin osteneala noastră personală. Tocmai ce risipisem, nesocotindu-l prosteste, marele dar al părintelui meu. Aveam să trag multe învățăminte din această greseală. Fericiți cei smeriți, care știu să învețe din experiența altora fără să pătimească...

TUFA DE DAFIN

Nu stiu cum a fost cu putintă, însă desi pătimisem atâtea nenorociri sufletești din partea magilor indieni, a yoghinilor, în chip straniu nu eram capabil încă să constientizez această stare de fapt. Desi mă expusesem unor primejdii de moarte, nu reuseam să iau act de tragedia în care mă aflam. Ignoram cu desăvârșire consecințele faptului că acești oameni năvăliseră abuziv, grosolan și fără prejudecăți asupra ipostasului meu duhovnicesc, psihic și somatic. Să fi fost inclusiv această orbire temporară efectul lucrării harului lui Dumnezeu, care m-a acoperit prin rugăciunea bătrânului, împiedicându-mă să sesizez dimensiunile căderii mele tocmai pentru a nu ajunge pradă celei mai înfricoșătoare deznădejdi? Să fi fost pur și simplu rezultatul superficialității mele sufletești și intelectuale? Nu stiu. Cert este că am început să mă problematizez în toate aceste privințe abia la întoarcerea în Sfântul Munte, și îndeosebi după următoarea întâmplare.

Mă aflam împreună cu părintele Paisie, la scurt timp după ce bătrânul scosese demonul din mine. Eram numai noi doi și mă pregăteam de plecare. Iesisem afară din curte, în vreme ce bătrânul se pregătea să încuie. Vorbeam despre yoghini, și la un moment dat i-am zis:

- Părinte, sunt oameni buni!

Exact în clipa aceea, în dreapta mea, o tufă de dafin înaltă de vreo doi metri a început brusc să se clatine și să se smucească atât de tare, încât era gata să iasă din rădăcini. Se zgâlțâia cu o sălbăcie de nedescris, ca și când cineva tăbărase asupra ei cu toată ura, străduindu-se încrâncenat să o smulgă din pământ. La numai un metru mine, se misca singură, fără să o atingă vreo mână vizibilă, fără să sufle nici cea mai pală adiere de vânt! Copacii, frunzele, plantele, ierburile din jur erau absolut nemiscate.

M-am înspăimântat teribil.

- Părinte, ce-i asta? am strigat îngrozit.
- Prietenul tău, mi-a răspuns linistit bătrânul.

Am plecat apoi capul rusinat.

Înțelegeam acum mai limpede ce fel de „bunătate” aveau yoghinii și câți demoni trimiseseră asupra mea. De asemenea, înțelegeam o dată în plus la câte lupte duhovnicești îl supusesem pe bătrân de-a lungul timpului. El trebuia să-l înfrunte de fiecare dată pe diavol pentru mine. El ridica totdeauna întreaga mea greutate duhovnicească. El se afla mereu în linia întâi a războiului duhovnicesc, în vreme ce eu zăceam la spital, în spatele frontului. Și de câte ori nu avea să se mai întâmple același lucru?...

La un moment dat i-am spus:

- Părinte, ai făcut atât de multe pentru mine, ce pot să fac și eu pentru sfintia voastră?
- Ce spui, binecuvântatele?! Tu stii cât bine mi-ai făcut? Stii câte siraguri de mătăanii mi-ai adus?

Voia să spună prin aceasta că fusese nevoit - în marea sa iubire - să facă **nenumărate rugăciuni în plus, folosind siragul de mătănni, ori de câte ori mă aflam în primejdie**. De fapt, își îngreuia astfel încă și mai mult programul său de rugăciune și asceză, care era și așa extrem de solicitant. Iar această osteneală, care se adăuga marilor sale ostenele zilnice, **o socotea cu toată sinceritatea... folos**.

„Monahul este silire continuă a firii”, spune Sfântul Ioan Scărarul. *Împărăția Cerurilor se ia prin străduintă, și cei ce se silesc o răpesc pe ea*, zice Hristos (Matei 11, 12). Într-adevăr, bătrânul își silea propria fire nespuse de mult, însă făcea aceasta cu toată bucuria, căci o făcea pentru Hristos, pe care îl iubea infinit. El înfrunta întotdeauna problemele într-o manieră duhovnicească, având ca perspectivă vesnicia, împărăția lui Dumnezeu, după care înseta neconținut.

BĂTRÂNUL STRĂLUCESTE

Intr-o zi, plecând de la chilia bătrânului, mi-am amintit la poartă ceva care mă frământa.

- Părinte, yoghinul acesta, Niranjan, scotea o lumină!... i-am spus.
- Ce lumină?
- Uite, așa cum se așezau toți adunați în jurul său, deodată a ieșit din trupul lui și ne-a învăluit pe toți o lumină aurie, ca o sferă care se mărea continuu. Apoi am simțit cum mă transform cu totul, cum mi se schimbă mintea. Ce lumină era aceea?

Părintele și-a ridicat mâna cu un gest suav, și mi-a pus-o pe cap fără să spună nimic...

O lumină s-a răspândit pretutindeni, umplând toată curtea. Oriunde priveam în jurul meu, vedeam această lumină. Bătrânul era izvorul din care ea se revărsa. În ciuda intensității ei, ochii nu mă dureau; era imaterială și nespus de dulce. Nu mă săturam privind-o. Deși avea însusiri cu totul supranaturale, nu simteam uimire, ci mă bucuram de ea în chipul cel mai firesc. Eram îmbătat de această lumină pe care o absorbeam cu întreaga mea ființă, în același timp, mintea îmi rămăsese complet lucidă, receptivă la toate elementele din mediul înconjurător. De altfel, cele cinci simțuri functionau normal, cu singura deosebire că li se adăugase unul nou: „vederea duhovnicească”.

Îmi amintesc că era miezul zilei, cu un soare arzător. Însă strălucirea luminii imateriale a părintelui Paisie eclipsa pur și simplu lumina soarelui, covârșind-o cu mult în intensitate. Mi-e greu să estimez durata acestui fenomen. Cert este că, după o vreme, m-am pomenit pășind pe cărarea către Mănăstirea Kutlumuși. Nu-mi aduc aminte exact ce s-a întâmplat între timp. Eram profund schimbat când am ajuns la mănăstire. Călugării au remarcat imediat acest lucru.

- De la părintele Paisie vii? întrebau.
- Da, încuviințam clătănând din cap.

Nu pot spune că a existat un moment anume în care mi-am revenit din această stare. Ea s-a estompat treptat, întipărint înădânc în sufletul meu o pace dulce, ale cărei efecte persistă până astăzi, la zece ani de la consumarea evenimentului. Trăiesc încă roadele acelei tainice și profunde schimbări lăuntrice.

În felul acesta, am putut face prin experiență nemijlocită comparația între cele două lumini. Ce mi-ar fi putut explica bătrânul prin cuvinte? Și cât ar fi înțeles din ceea ce mi-ar fi spus despre lumina yoghinului? Tocmai de aceea, părintele îmi oferise acest dar duhovnicesc, astfel încât să percep diferența prin trăire.

Și, într-adevăr, această diferență era uriasă, de-a dreptul incomensurabilă. Pe cât diferă o tinichea veche de una de aur, pe cât diferă omul de Dumnezeu, pe cât diferă minciuna de adevăr, pe atât diferea lumina lui Niranjan de cea a părintelui Paisie. Nici măcar nu s-ar putea găsi un termen de comparație pentru strălucirea care izvoră din bătrân.

Desigur, cineva care n-ar fi avut experiența luminii bătrânului, ar fi fost privat de posibilitatea unei comparații. S-ar fi lăsat, eventual, lesne fascinat de lumina yoghinului, și poate chiar s-ar fi arătat dispus să-l urmeze pe calea întunecată a răătăcirii. Însă un om familiarizat cu viața duhovnicească, trăitor al lui Hristos și cunoscător al

experiențelor sfinților Săi, ar fi văzut-o în integralitatea realității sale brute: o lumină de proveniență demonică.

Voi încerca să fiu mai explicit în a descrie și lămurii aceste evenimente spirituale.

Sufletul omenesc, prin însăși natura lui, poate primi fie harul dumnezeiesc, fie energia demonică. Totul depinde exclusiv de voința liberă a omului, de **intenia lui asumată prin fapte**.

Când omul se apropie de Dumnezeu, de Hristos, prin păzirea poruncilor Lui și prin participarea la Sfintele Taine pe care însuși Iisus Hristos le-a întemeiat pe pământ și le-a încredințat ca moștenire veșnică Bisericii pe care tot El a întemeiat-o, atunci sufletul primește înălăuntrul său pe Dumnezeu.

Prin Taina Sfintei împărtășanii se întâmplă ceea ce însuși Hristos a făgăduit: ***Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el*** (Ioan 6, 56).

Prin păzirea poruncilor, Hristos și Dumnezeu Tatăl vor locui înălăuntrul omului care îi va iubi: ***Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl îl va iubi, și vom veni la el și vom face locas la el*** (Ioan 14, 23).

Asadar, în felul acesta omul devine teofor, adică ajunge să-L poarte pe Dumnezeu permanent înălăuntrul său. Sufletul unui asemenea om se uneste atât de strâns cu Dumnezeu, încât devine una cu El: Cel ce se alipește de Domnul este un duh cu El (I Cor. 6, 17). Sufletul omului se îndumnezeiește și dobândește prin har însușirile pe care Dumnezeu le are prin fire: nemurire, lumină, slavă, cunoaștere a trecutului și a viitorului, stăpânire asupra materiei, și multe altele.

Lumina lui Hristos care sălăsluiește în sufletul unui astfel de om este atât de intensă încât se manifestă vizibil și la nivelul trupului, făcându-l să strălucească - în sens literal. Când omul acesta dorește, din rațiuni pe care el le cunoaște, descoperă slava sufletului său și altor persoane cu care intră în contact, așa precum Hristos le-a descoperit dumnezeirea Sa celor trei ucenici ai Săi pe Muntele Tabor: Iisus a luat cu Sine pe Petru, pe Iacob, pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, de o parte. ***Și s-a schimbat la față înaintea lor, și a strălucit fața lui ca soarele, iar vesmintele Lui s-au făcut albe ca lumina...*** (Matei 17, 1-2).

Biserica Ortodoxă aduce drept mărturie multimile de sfinți care, de-a lungul tuturor celor două mii de ani de existență a sa, au avut nenumărate asemenea experiențe și harisme. Toți acești sfinți ai Bisericii adevăresc cuvintele Domnului Iisus Hristos: ***Cel ce crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu, și mai mari decât acestea va face*** (Ioan 14, 12), ***dar și Fără Mine nu puteți face nimic*** (Ioan 15,5).

În rândul acestor teofori se numără și părintele Paisie. El vădea lumina lui Hristos prin faptele sale, prin cuvintele sale, prin întreaga sa viață. Iar atunci când era nevoie, o vădea și în chip suprafiresc înaintea ucenicilor săi.

Omul, călcându-și propria conștiință - această lege firească pe care Dumnezeu a inculcat-o în inimile oamenilor pentru a-i călăuzi spre bine (***fapta legii scrisă în inimile lor, prin mărturia conștiinței lor și prin judecățile lor*** - Rom. 2, 15) - se îndepărtează de izvorul binelui, de lumină, de Dumnezeu. ***El se întunecă și, prin păcatele pe care le săvârșeste, îi conferă - într-o măsură variabilă - drepturi asupra propriei persoane diavolului.***

Astfel omul se plasează de bună voie sub influența energiei demonice. Iar dacă rămâne consecvent acestei alegeri, spiritele malefice vor intra în el și îl vor stăpâni deplin, aducându-l în starea de demonizare.

Există oameni (precum vrăjitorii, magii, satanistii) care au ajuns la o asemenea pervertire a minții încât urmăresc în mod expres ca demonii să intre în ei. De aceea, îl invocă regulat și explicit pe diavol, invitându-l stăruitor să intre și să le ia în stăpânire sufletul. Ei fac aceasta în dorința de a dobândi putere asupra oamenilor sau de a accede la un statut care să le asigure celebritatea. Cu alte cuvinte, sunt motivați de patimile iubirii de stăpânire, slavei desarte, trufiei.

Asadar, diavolul îl transformă într-un simplu instrument pe omul asupra căruia își exercită stăpânirea. Ii transmite viclenia sa demonică și o parte din capacitățile pe care el, ca entitate spirituală, le are prin fire. Demonizatorilor li se întâmplă frecvent să-și schimbe radical trăsăturile feței, să vorbească folosindu-se de cele mai diverse și mai stranie voci, să leviteze, să intuiască evenimente viitoare, să cunoască faptele săvârșite în trecut de oameni pe care îi întâlnesc pentru prima oară, să comunice telepatic, să miste diverse obiecte de la distanță, să provoace catastrofe naturale, ș.a.m.d.

Însă diavolul este legat de către Hristos și nu poate lucra răul decât într-o mică măsură. Părintele Paisie îmi spunea: **„Cel mai mic dintre demoni are atâta putere încât ar putea distruge într-o clipită întreg pământul, dar nu îngăduie Dumnezeu”.**

Altădată bătrânul mi-a zis:

„Atunci când vorbește la tribună Karamanlis, spre exemplu, în fața unei multimi de zeci de mii de oameni, dacă ar îngădui Dumnezeu să apară diavolul fie și numai pentru o secundă la acea tribună, ar cădea cu toții morți de frică”.

La o altă întâlnire, povestindu-i bătrânului despre luminile pe care le vede cineva atunci când meditează, mi-a spus: **„Astfel de lumini, noi nu vrem să vedem. Le întoarcem spatele... Odată, când eram în Sinai, în pustie, mai sus de sihăstria Sfintei Epistimi, am ieșit seara din peșteră și m-am suit pe creasta vecină, de unde vedeam mănăstirea. Acolo obișnuiam să mă rog. Aveam o brichetă în mână și din când în când o aprindeam, ca să văd pe unde pășesc pe stâncă. În acea seară, numai ce făcusem câțiva pași de la peșteră mai departe, și o lumină ca de reflector a luminat toată partea aceea, ca și când ar fi fost ziua. Am înțeles imediat că era de la cel viclean, care urmărea să mă păcălească, făcându-mă să mă împiedic și să cad în prăpastie. ‘Astfel de lumini nu vreau să văd’, mi-am zis în sine mea, și m-am întors în peșteră”.**

Apostolul Pavel spune că diavolul se preface și în înger de lumină: Pentru că unii ca aceștia sunt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, care iau chip de apostoli ai lui Hristos. Nu este de mirare, deoarece însuși Satana se preface în înger al luminii. Nu este deci lucru mare dacă și slujitorii lui iau chip de slujitori ai dreptății, **al căror sfârșit va fi după faptele lor** (II Cor. 11, 13-15). Adică Satana se străduiește să înșele inclusiv prin aparenta de înger al lui Dumnezeu; tot astfel și gurusii încearcă să se disimuleze sub aparenta sfinteniei, cu ajutorul puterilor demonice. Efortul lor de a înșela se poate dovedi eficient până când omul ajunge să-L cunoască pe Hristos în Duhul Sfânt.

VINDECAREA CREIERULUI

Firește, usurarea pe care am simțit-o din clipa în care bătrânul mi-a scos demonul a fost uriasă. Schimbarea mea în bine, din absolut toate punctele de vedere, era de o evidentă mai mult decât izbitoare. Mai aveam însă o problemă serioasă: simteam adesea în tot capul o durere traumatizantă. În plus, exact în mijlocul creierului, acolo unde se află glanda hipofiză, acuzam o durere continuă, chiar dacă nu foarte intensă.

Imi amintesc foarte bine noaptea în care am dobândit brusc toate aceste simptome. Mă aflam în India, în ashramul lui Satyananda din Mongyr. În timp ce dormeam, am primit din exterior un adevărat atac mental. Existau toate temeiurile pentru a conchide că a fost „opera” lui Niranjan, conducătorul ashramului. În somn, adică exact atunci când mă puteam împotrivi mai puțin, m-a luat efectiv în stăpânire și mi-a adus multe vătămări sufletești. Când m-am trezit, mi-am simțit creierul „sângerând”, ca și când ar fi fost frecat cu smirghel.

Mă aflam acum în coliba bătrânului, în bisericuță. Stăteam de vorbă - bătrânul într-o strană, în picioare, iar eu lângă el. La un moment dat i-am spus:

- Părinte, nu sunt bine, mi-au făcut ceva la cap.

I-am explicat tot ce mi se întâmplase. M-a privit cu bunătate, dar n-a spus nimic. Și-a întins doar mâna și m-a mângâiat pe cap. A ținut mâna ceva mai mult aproape de urechea mea dreaptă.

Am simțit îndată o putere dulce iesind din mâna sa și pătrunzându-mi în tot capul. Sufletul mi s-a umplut de liniste, de pace, de siguranță. Senzația a durat foarte puțin, doar câteva secunde, la capătul cărora mă însăntăosisem cu desăvârșire. Dispăruseră complet toate simptomele, durerile, traumele, ba chiar și cele mai firave semne de surmenaj. Mă simteam literalmente posesorul unui creier nou, nefolosit, ca și când abia atunci m-as fi născut.

M-am bucurat nespus, fără să fiu deloc surprins. Toate aceste fenomene îmi apăreau deja ca fiind cât se poate de firești. Stiam foarte bine că bătrânul era împodobit și slăvit de Hristos cu multe harisme. Nici n-am mai simțit nevoia de a discuta cu el despre această întâmplare, ci am luat binecuvântare și am plecat.

Desigur, vorbim aici despre minuni, despre lucruri cu totul mai presus de fire. Oricine și-ar putea închipui că în mod normal ar fi trebuit să scot strigăte de fericire, să sar până în tavan, să izbucnesc în lacrimi, în exclamatii de mulțumire... Însă bătrânul era atât de simplu, se purta atât de natural și de degajat, încât se pare că m-a influențat și pe mine în felul cum înfruntam toate evenimentele. De altfel, ce mare lucru era pentru Atotputernicul Dumnezeu să mă tămăduiască de orice suferință?

Vreau să subliniez încă o dată caracterul radical diferit al repercusiunilor pe care le aveau asupra sufletului și trupului meu energiile yoghinilor, pe de o parte, și energiile bătrânului, pe de alta. În primul caz, rezultatul se dovedea de fiecare dată traumatizant; în cel de-al doilea, primeam totdeauna vindecare de bolile sufletești sau trupești.

Firește, explicațiile și interpretările yoghinilor sunt din cele mai diverse. Ei se străduiesc să-și prezinte metoda ca pe un foarte mare dar, ca pe un produs al evoluției în plan spiritual, cu consecințe din cele mai benefice asupra

individului. Fără îndoială, sunt multi cei care ascultă aceste teze și se mărginesc să le analizeze strict teoretic, filosofând inepuizabil pe seama diverselor nuanțe și asumându-și la nivelul abstract, după criterii pur subiective, o gamă mai largă sau mai restrânsă de învățături yoghine. Cad în această cursă cei care fie nu le-au experimentat pe viu, fie n-au avut încă privilegiul de a intra în posesia termenilor de comparație. Este ușor de urmărit și de înțeles psihologia omului care, întrucât pe de o parte i se întâmplă lucruri neobisnuite și necunoscute, iar pe de altă parte i se servește prompt și abil o anumită cheie de interpretare a acestor fenomene, nu mai are timpul și dispoziția necesare unei evaluări profunde și riguroase, tocmai pentru că evenimentele și explicațiile se succed într-un ritm alert, așa încât sfârșeste prin a ceda bulversat, cu convingerea că progresează spiritual, în vreme ce el se îndreaptă, în realitate, spre o tragedie poate insurmontabilă.

Imi amintesc de cazul foarte interesant al unui swami din India care înnebunise în urma practicilor yoga. Ei afirmă cu entuziasm că gurul l-a înnebunit pentru a-l elibera de ratiunea care i-ar fi fost o piedică serioasă în calea evoluției spirituale! Ce fel de „progres spiritual” este acela în care omul se distruge cu desăvârșire? Efortul duhovnicesc al creștinilor tînteste, dimpotrivă, spre dobîndirea înțelepciunii și luminarea minții, nicidecum spre accederea la nebunie, inconstiență sau idiotizare... Este încă o ilustrare a varietății de pericole pe care le presupune yoga.

În ashram, prietena mea avea hemoragii atât de puternice încât nu se putea ridica din pat, iar ei susțineau că prin puterea gurului i se oferise această binecuvîntare, pentru a se curăța de karma ei! Este demn de remarcat faptul că, în primă instanță, am fost la un pas de a accepta o asemenea explicație. Aveam, din fericire, să ne edificăm destul de curînd asupra perfidiei acestor oameni...

Bătrînul spunea: „**Diavolul nu se poate ascunde pentru mult timp; tot va ieși vreo cornită din sac... Dar el ce face? Dacă îl întrebi ce se vede iesind din sac, o să-ți spună că nu e o cornită, ci o vînată**”. Folosea acest exemplu anecdotic pentru a atrage atenția asupra înșelătoriilor la care obisnuiesc să recurgă tatăl minciunii, insuflatorul rătăcirii, și nefericitii săi slujitori.

Dacă răul s-ar înfățișa ca atare, atunci cu siguranță că majoritatea covârșitoare a oamenilor l-ar evita, măcar din dorința de a nu se vătăma pe ei însșiși. Răul trebuie asadar să se camufleze, să-și confecționeze într-un fel sau altul aparența frumosului, a binelui, pentru ca oamenii să-l poată accepta și asuma. În același fel, pentru a nu risca izolarea, oamenii răi sunt nevoiți să se prezinte mai întîi ca virtuosi. De asemenea, ei se vor strădui întotdeauna să-și calomnieze pe cei cu adevărat virtuosi, pentru a-și asigura prim-planul confortabil din care să-și pună în aplicare nestingheriti toate proiectele.

După întoarcerea din India, am rămas în Sfântul Munte sase luni de zile - din martie până în septembrie. La începutul lui octombrie mi se încheia termenul acordat pentru amânarea stagiului militar și trebuia să mă prezint în vederea recrutării.

Am părăsit Athosul cu doar zece zile înainte de termenul limită, întrucât mă temeam că, dacă as fi zăbovit mai mult timp în oras, mi-as fi reluat, alături de vechii mei prieteni, relele obiceiuri. De aceea am încercat să-mi petrec cele zece zile stând numai în casă; aveam astfel și prilejul de a mă vedea mai pe îndelete cu părintii mei, care erau ușor neliniștiți din pricina mea.

În timp ce eu evitam cu obstinație ieșirile din casă, amicii mă cereau cu stăruință la telefon, în special niste fete cunoscute. Așa cum obisnuim să spunem, „își băga dracul coada lui“. Din nefericire, încet-încet aveam să fiu iarăși atras spre obiceiurile cele vechi. Acum însă cunoșteam pocăința și mărturisirea păcatelor, mergeam la duhovnic și mă ridicam iarăși pe picioarele mele.

Totusi, de foarte multe ori se întâmpla să nu mă pot împotrivi păcatului. La cea mai mică ispită, cădeam ca un pui de găină. Prin toată viața mea din trecut, îi dădusem diavolului multe drepturi de stăpânire asupra mea. Deși mă chinuiam cumplit, știind că nu fac decât să mă autodistrug, voința mea ceda adesea în fața păcatului. Desigur, patimile omului sunt lanțurile cu care diavolul leagă sufletul omenesc, iar eu eram foarte strâns înălțuit. Dar nu era numai aceasta, ci și altceva. De multe ori simteam în jurul meu prezenta demonilor, netezind terenul pentru ca păcatul să devină mai lesne realizabil. Alteori simteam efectiv asupra membrilor niste furnicături cu totul neobisnuite și extrem de intense, care îmi aprindeau de apetit sexual întreg trupul, cu o forță devastatoare. Mai mult, îi vedeam pe demoni provocând simultan și altor persoane din jurul meu aceeași predispoziție.

Evenimente cu substrat demonic mi se întâmplau aproape zilnic. Este practic imposibil să le relatez pe toate, sau să surprind în cuvinte subtilitatea și profunzimea stărilor pe care mi le induceau. Voi evoca trei situații concludente.

A.

Seara, când în unitatea militară se dădea semnalul de stingere și soldații se culcau, obisnuiam să mă retrag într-un loc mai izolat și să mă rog. Spuneam rugăciunea minții folosind siragul de mătănni: „**Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă**“. Într-o seară, după ce începusem rugăciunea, am simțit brusc tot trupul înghețându-mi și mi s-a făcut realmente părul măciucă. Mi-am dat seama că un demon se apropiase de mine. Am continuat rugăciunea. Prezenta lui devenea tot mai intensă, astfel încât deodată am simțit ceva strângându-mi inima în piept și gâtul. Erau ca niste mâini reci și viguroase. În groaza care mă cuprinsese, am strigat: „**Sfinte Arsenie, ajută-mă!**“. Demonul s-a oprit îndată și a fugit de lângă mine. Mi-am regăsit imediat liniștea lăuntrică, și mi-am continuat bucuria rugăciunea.

B.

A doua întâmplare este legată de o fată care se îndrăgostise de mine și mă urmărea cu perseverență. Eu o alungam explicit, iar ea insista imperturbabil. După nesfârșite tatonări, s-a întors dezamăgită în America, unde-și făcea studiile, așa încât nu ne mai văzusem de multe luni de zile. Îmi imaginam că între timp se liniștise.

În acea perioadă îmi îndeplineam o parte din stagiul militar undeva în Evros; mi-am luat o permisie de trei zile și am pornit spre Tesalonic, cu intenția de a-mi vedea părintii. Auzind că și bătrânul Paisie se afla nu departe de oras, am mers să-l întâlnesc. Ne-am bucurat amândoi de regăsire, am avut o discuție îndelungată, la capătul căreia m-a îmbrățișat și m-am pregătit de plecare. După ce m-am îndepărtat câțiva metri, bătrânul m-a chemat înapoi, urmărindu-mă foarte intens cu privirea. M-am apropiat de el, socotind că vrea să-mi spună ceva, însă el m-a sărutat... pe gât! O dată în partea dreaptă și o dată în partea stângă, apoi m-a trimis la drum binecuvântându-mă.

M-am bucurat simțindu-i iarăși dragostea netărmurită, dar mă stăpânea și un sentiment de uimire. Mi s-a părut ciudat să mă sărute pe gât.

În aceeași după-amiază, pe când sedeam în casă, a sunat telefonul. Era tocmai acea fată! Și, pe deasupra, se afla în Tesalonic! Am fost surprins.

- Bine, dar cum ai ajuns aici? Nu erai în America?
- Am simțit că zilele astea vei fi aici, așa că am luat ieri avionul și am venit. Voiam să te văd.

Ce puteam să-i răspund? Venise din America să mă vadă!

Când ne-am întâlnit, mi-a mărturisit că avusese o stranie certitudine că în acele zile mă va găsi în oras. Fusesse sigură de acest lucru, fără să și-l poată explica nici ea.

Am stat apoi de vorbă pe îndelete, ne-am pornit pe glume și pe râs, și încet-încet întâlnirea a căpătat o pronunțată tentă erotică. M-am străduit din răzputeri să evit un asemenea deznodământ, însă eram atras de o forță irezistibilă. Fata parcă era beată. Îmi cădea invariabil în brate, o respingeam, mi se strecura din nou la piept...

De la un anumit moment, am început să simt că nu suntem singuri. Aveam și... companie. Percepeam din nou prezenta demonului. Fără să o constientizeze, fata se afla deja integral sub influența lui. Era într-o stare de surexcitare sexuală inimaginabilă. N-o mai văzusem niciodată așa. Deși simteam limpede prezenta demonică și eram agresat de aceleasi imbolduri concupiscente, nu mă temeam. M-am smuls din încleștarea mâinilor ei și am ieșit afară din casă. Văzând că mă urmează, am dat înconjur automobilului. Ne despărtea o distanță de 5-6 metri. Brusc, am simțit o mână uriasă zgândărindu-mi organele sexuale. O lascivitate irepresibilă m-a cuprins instantaneu. Îmi pierdusem controlul. Fata s-a apropiat și s-a aruncat în bratele mele, începând să mă sărute. Eram paralizat. Cedasem lăuntric, spusesem „Da!”. Simteam demonul lângă noi sporindu-ne dorința, dar nu mă mai interesa. Mă predasem în stăpânirea lui.

În clipa aceea, fata și-a aplecat capul și m-a sărutat pe gât: o dată în partea dreaptă și o dată în partea stângă, exact în acele două puncte în care mă sărutase cu puțin timp înainte părintele Paisie!

Am sărit ca împins de un resort, îndepărtând-o pe fată cu putere. Eram mânios, simtind că avusese loc o profanare: îmbrăţişarea curată a bătrânului si sărutul pătimas al fetei erau două lucruri esential ireconciliabile. Cel dintâi era profanat de către cel de-al doilea.

Asadar, bătrânul stiuse de la început tot ceea ce urma să mi se întâmple, dar nu-mi spusese nimic. A preferat să folosească o modalitate mai delicată de a mă smulge din păcat si din mâinile diavolului.

Pe atunci, fata respectivă nu credea în Hristos si nu avea nici o legătură cu Biserica. Se pretindea o persoană „modernă” si lipsită de „prejudecăţi”. Mai târziu, după numeroasele lucruri ciudate care i s-au întâmplat, a început să se problematizeze, să-si mai cenzureze excesele, să-si schimbe treptat viata, si în cele din urmă, prin puterea lui Hristos, a devenit si ea unul dintre măduarele vii ale Trupului Domnului, ale Bisericii Ortodoxe.

Discutând cu părintele Paisie despre problemele de acest gen, mi-a spus: „Atunci când există o legătură strânsă si o mare iubire între două suflete, ele pot cunoaste astfel de lucruri de departe. Însă de cele mai multe ori intră diavolul la mijloc si încurcă lucrurile. Pune în gând unui băiat si unei fete să meargă în acelasi loc si să se întâlnească acolo. Apoi iarăsi acelasi lucru, în altă parte, si tot asa, până când cei doi ajung să spună: “Ceva se întâmplă cu noi, ceva special!”, pentru ca în cele din urmă să-i arunce în păcat. Ispititorul este un mare regizor si scenograf... De aceea nu trebuie să pună nimeni bază pe asemenea întâmplări, ca să nu se rătăcească. Dacă ceea ce ni se întâmplă este de la Dumnezeu, atunci El va găsi un alt mod de a ne înştiinta, care să ne aducă deplină certitudine”.

Într-adevăr, asemenea chestiuni necesită un mare grad de discernământ, pe care nu-l mai posedă multi asceti în vremea noastră.

C.

Cea de-a treia întâmplare s-a petrecut în Evros, la unitatea militară. Într-o seară, încercând să spun neîncetat rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă”, nu-mi puteam concentra nicidecum mintea, care se risipea în nenumărate alte gânduri. După îndelungi eforturi sortite esecului, mi-am zis: „Dacă nu mă pot ruga, atunci să fac măcar niste mătăanii. Este si aceasta o rugăciune a trupului, iar Dumnezeu mi-o va primi, văzându-mi neputinta”.

Înainte de a apuca să fac zece mătăanii, m-a înconjurat un fel de pâclă respingătoare, ros-aurie. Era un atac deschis al diavolului. Biruit de spaimă, mi-am zis: „Lasă, mai bine să n-o încurc rău de tot!”, si am plecat în grabă.

Mai târziu m-am căit pentru lasitatea acestei atitudini. Mă temusem de lupta cu diavolul, întrucât stiam că-i deschiseseam iarăsi porti largi, prin păcatele săvârşite recent. Din nefericire, cădeam încă destul de frecvent victimă vechilor mele patimi.

M-am întors în dormitorul comun si m-am pregătit de culcare. Credeam că s-a terminat, că fusese o simplă furtună de moment. Mă înselam însă amarnic!

În zilele următoare nu m-am simtit bine. Acuzam o permanentă si inexplicabilă stare de ameteală, somnolentă si sfârşeală. M-am prezentat la medicul unităţii, pe care îl cunosteam, si care m-a supus unei examinări riguroase. Nu

mi-a găsit absolut nimic în neregulă. Mi-a sugerat în final, ca o măsură de precauție, să efectuez și un control stomatologic. I-am urmat sfatul, însă dentistul m-a asigurat la rândul său că sunt perfect sănătos.

Aceste simptome au continuat totuși la fel de pronunțat și de nimicitor vreme de două-trei luni. Nu mai eram în stare să fac nimic, nu mai puteam nici măcar să mă rog. Am început să bănuiesc ce se petrece abia după următoarea întâmplare.

Într-o zi, am deschis Vechiul Testament pe care îl tineam într-un sertar al biroului. „Să citesc puțin, dacă tot nu mă pot ruga”, m-am gândit. Surpriza pe care am avut-o a fost însă de proporții. Nu puteam distinge literele! Am simțit deodată o atât de intensă stare de slăbiciune și de greață, încât mi-am pus capul pe birou, ca să nu cad de pe scaunul pe care sedeam, constientizând în același timp că era la mijloc o lucrare diavolească. Mi-am lipit Vechiul Testament de frunte, cerându-I Domnului un dram de mângâiere. Încet-încet mi-am revenit. Acum stiam foarte bine ce am. Căutam un mod de a-l vedea pe bătrânul Paisie.

Ocazia s-a ivit la următoarea permisie.

- Părinte, fă-mi o cruce! Nu sunt bine deloc. Mă simt ca și când cineva m-ar fi prins într-un năvod și m-ar trage în jos. Ametesc și am o stare de somnolență permanentă.

M-a apucat cu dragoste și mi-a lipit capul de pieptul lui; mi-a făcut cruce de trei ori pe creștet, fără să spună un cuvânt. Asta a fost tot. Mă simteam iarăși bine și usurat. După ce i-am descris întâmplarea, l-am întrebat cu teamă:

Părinte, cum de are diavolul atâta putere? --- Noi i-o cedăm, prin păcatele noastre.

Mi-am amintit rusinat de numeroasele păcate grave pe care le săvârșisem în ultima vreme. M-am dus apoi și m-am spovedit.

Trebuie să precizez că, exceptându-i pe creștinii ajunși la înalte măsuri duhovnicești, marea masă a oamenilor care se văd confrunțați cu atacuri demonice atât de radicale este alcătuită în general din cei care au dat multe drepturi diavolului prin contactul cu practici precum magia, spiritismul sau yoga.

La Sfânta Mănăstire Stavronikita am cunoscut un om, puțin mai în vârstă decât mine, care fusese ani de zile membru conducător al mișcării hinduse Hare Krishna. Când l-am întâlnit eu, se reîntorsese deja la creștinism. Îmi povestea cât de mult a suferit de pe urma diavolului din clipa în care s-a străduit să scape de sub tirania acestuia. Chinurile mele nu reprezentau într-adevăr nimic față de ceea ce pătimise el. Toate puterile sale sufletești ajunseseră la secătuire deplină. „Dacă nu era părintele Paisie, n-as fi putut să scap”, îmi mărturisise la un moment dat.

Există însă și oameni nefericiți care preferă să se lipsească de viața vesnică în favoarea acesteia vremelnice. Liber consimt, ei se înrobesc diavolului, care le oferă cel mult perspectiva unui trai plin de satisfacții în această viață, și se osândesc pe ei însșiși suferinței vesnice. Creștinii iubitori de Dumnezeu sunt chemați să se roage neîncetat lui Hristos pentru aceste suflete...

În Biserica Ortodoxă este teaurizată marea experiență a ascetilor si a sfintilor în războiul lor împotriva demonilor. Din învățătura Marelui Antonie, care a trăit în jurul anului 250 si este socotit părintele monahismului, merită evocate următoarele cuvinte:

„Asadar, prin marea minune a înomenirii Mântuitorului, diavolul a fost nimicit si rămâne neputincios în lucrarea sa. Cu toate acestea, desi a căzut, el este tiran si nu-si află liniste, ci continuă să ameninte, fie si numai prin cuvinte. Dacă i-ar fi stat în putere, n-ar fi sovăit nici o clipă, ci îndată ar fi săvârșit răul, de vreme ce toată pornirea lui este spre rău, si mai cu seamă spre lupta împotriva noastră. [...] Demonii se străduiesc ca măcar prin închipuire să-i înfricoseze pe oameni. [...] Căci mare armă împotriva diavolului este viata dreaptă si credinta în Hristos. Demonii se tem mai presus de toate de dreapta credință în Hristos, întrucât cunosc foarte bine harul care s-a dat de către Mântuitorul celor credinciosi. Acest har a fost transmis de Mântuitorul prin următoarele cuvinte: Iată, v-am dat putere să călcati peste serpi si peste scorpii, si peste toată puterea vrăjmasului, si nimic nu vă va vătăma (Luca 10, 19)“ (Everghetinos, voi. IV, ed. gr., pp. 331-335).

Asadar, noi însine, prin viata noastră neatentă si păcătoasă, ne golim de harul si puterea cu care ne-a împodobit Hristos, si astfel îi dăm diavolului dreptul si puterea să ne vatăme. Din nefericire, acest lucru se întâmplă cu atât mai frecvent în zilele noastre...

BĂTRÂNUL PORFIRIE

Există o mare ignorantă față de comorile vii ale tradiției noastre ortodoxe. Există, de asemenea, o sumă de prejudecăți cultivate printr-o bine instrumentată propagandă anticreștină. Eu însumi sunt un exemplu elocvent în acest sens. La primul contact direct cu modul ortodox de viață, prilejuit de întâia mea vizită în Sfântul Munte, am rămas siderat. Descopeream un contrast stupefiant între ceea ce vedeam și trăiam în mănăstiri, pe de o parte, și preconcepțiile care îmi fuseseră constant inoculate despre calitatea sufletească, morală și intelectuală a creștinilor practicanți, pe de altă parte. Mă întrebam consternat: „Bine, dar prin ce mecanisme mi-am construit o imagine atât de distorsionată despre lucruri pe care nu le-am cunoscut niciodată direct, și de care nici măcar n-am fost vreodată preocupat?!“.

Într-adevăr, nici eu și nici vreunul dintre membrii anturajului meu nu aveam legături sau cunoștințe printre oamenii Bisericii. Nu studiasem și nu eram la curent cu învățăturile, hotărârile sau diversele puncte de vedere ale Bisericii Ortodoxe. Cu toate acestea, afisam o atitudine aprioric critică și ostentativ inamică față de Biserică. Conduita mea era profund injustă și stupidă. A fost nevoie de un prim contact viu, de trei zile, cu viața Sfântului Munte, pentru a începe o reevaluare onestă a opiniilor mele, tributare într-o măsură semnificativă influenței ziarelor, radioului și televiziunii. A fost nevoie de minunata și fericita experiență a întâlnirii cu venerabili stareți și părinți ai ortodoxiei, pentru a-mi destrăma vâlul unei ignoranțe care îmi contamina substanțial modul de percepție a realității.

Nu intenționez nici o clipă să susțin că toți creștinii practicanți ar fi sfinți. Multi dintre ei se străduiesc însă realmente să devină! Nu susțin că n-ar avea neajunsuri și scăderi. Bună parte dintre ei fac însă eforturi remarcabile pentru a le corecta (ceea ce nu se poate spune în nici un caz despre dușmanii Bisericii). De asemenea, sunt departe de a susține că nu s-ar întâmpla și lucruri scandaloase în Biserică. Trebuie însă ținut seama de faptul că, oriunde există oameni, se întâmplă și se vor întâmpla astfel de lucruri. În plus, realitatea dovedește irefutabil că intensitatea și ponderea scandalurilor în Biserică este întotdeauna infinit mai redusă decât la nivelul instituțiilor statului, al partidelor politice, al societăților comerciale, al organizațiilor non-profit, al asociațiilor sportive, ș.a.m.d. Sub toate aspectele ei, diferența este atât de zdrobitoare în favoarea imaginii Bisericii, încât orice paralelă devine cel puțin ridicolă. Ceea ce susțin cu fermitate este că mijloacele de informare în masă manifestă o tendință cvasi-generală de focalizare asupra evenimentelor ecleziastice controversate. Pe deasupra, aceste evenimente sunt destul de frecvent prezentate trunchiat și supralicitant, sau chiar confectionate pur și simplu, în disprețul oricărei etici profesionale. De altfel, recuzita acestei ostilități mediatice este arhicunoscută.

O atare stare de lucruri nu trebuie să surprindă. Pe întreg parcursul istoriei, Biserica a fost războită fie în mod deschis, fie pe căi insidioase. Și întotdeauna Biserica a biruit în cele din urmă, după cuvântul lui Hristos, care îi prescrisese dintru început călătoria triumfătoare prin veacuri: ***Pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui*** (Matei 16, 18).

Există și astăzi nenumărați preoți și monahi a căror faimă s-a răspândit până la capătul lumii pe cale orală, din om în om, fără ca vreun ziar, post de radio sau televiziune să-i aibă vreodată în atenție. Există mulți părinți duhovnicești la care vin, într-un flux continuu, oameni de pe toate continentele, pentru a-i vedea, pentru a le

împărtăși problemele lor, pentru a fi ajutați. Există mii de persoane care mărturisesc amănunțit despre minunile și binefacerile pe care le-au primit de la acești părinți.

Unul dintre acești călăuzitori duhovnicești cu viață sfântă, care nu pot fi întâlniți nicăieri altundeva decât în Biserica Ortodoxă, era și părintele Porfirie. Când l-am cunoscut eu, își petrecea ultimii ani ai vieții în apropiere de Malakasa, la aproximativ o oră de Atena. Zidea pe locul acela o mănăstire. Multimi nesfârșite de oameni veneau zilnic să-l vadă, astfel încât se instituise obiceiul ca toate autobuzele să facă acolo o oprire specială, devenită stația „*La bătrânul*”.

Am întâlnit de-a lungul timpului un număr impresionant de persoane care mi-au relatat despre minunatele binefaceri pe care le-au primit prin binecuvântarea bătrânului. Voi evoca succint câteva asemenea cazuri.

1. Un cunoscut de-al meu suferea de tumoare pe creier. Cu două zile înainte de a lua avionul spre Anglia, unde urma să fie supus unei foarte dificile intervenții chirurgicale, a trecut să ia binecuvântarea părintelui Porfirie. Bătrânul l-a pecetluit cu semnul crucii și i-a spus să citească un paraclis către Maica Domnului, pentru a-i vindeca tumoarea. Două zile mai târziu, medicii englezi și amicul meu au fost de-a dreptul socati constatând că noile radiografii, efectuate succesiv, nu puteau localiza tumoarea: dispăruse cu desăvârșire! S-a întors asadar în Grecia fără să mai facă vreo operație, iar astăzi își trăiește viața cât se poate de normal, fiind perfect sănătos. Această minune a constituit și punctul din care a renunțat definitiv la filosofia hindusă și a devenit un creștin adevărat și constient.
2. Un alt bărbat avea cancer la piept; acesta i-a dispărut imediat ce bătrânul Porfirie s-a rugat pentru el și i-a făcut cruce peste piept. Omul și-a dat demisia din serviciul său (fusesse judecător) și și-a dedicat tot restul vieții slujirii lui Hristos, devenind un ajutor de nădejde al bătrânului, mai ales că nu avea alte obligații, fiind necăsătorit.
3. O prietenă de-a mea și-a rupt gâtul într-un accident de mașină. Radiografiile arătau oasele traumatizate ale gâtului, iar medicii i-au spus la unison că nu se va vindeca niciodată. După câteva luni de alergături pe la toate spitalele, s-a gândit să-i facă o vizită părintelui Porfirie, pentru a lua binecuvântare. Bătrânul a pecetluit-o cu semnul crucii și i-a spus să-și scoată corsetul din jurul gâtului! Într-adevăr, fata a efectuat apoi o nouă serie de radiografii, care arătau că totul este în regulă, spre totala bulversare a medicilor care comparau stupefiați radiografiile vechi cu cele noi. *Au trecut cinci ani de atunci, iar fata este absolut sănătoasă, slăvind pe Dumnezeu și pe sfintii Săi.*
4. Un alt prieten de-al meu provenea dintr-un sat în apropierea căruia functionase în trecut o veche mănăstire, acoperită acum de pământ și uitată de toți localnicii. Părintele Porfirie i-a dat acestui prieten indicații exacte despre amplasamentul vechiului complex monastic. Deși nu călcase niciodată pe acele meleaguri, bătrânul îi furniza detalii complete, ca și când ar fi avut mănăstirea în fața ochilor. Îi descria stâncile, copacii, până ce prietenul meu a înțeles exact unde se afla lăcașul uitat de vremuri, într-adevăr, foarte curând avea să primească la fata locului confirmarea spuselor bătrânului.

Părintele Porfirie dobândise de la Dumnezeu nenumărate harisme, despre care s-a scris și probabil încă se va mai scrie multă vreme. Din respect pentru persoana și memoria bătrânului, voi expune și eu mărturia mea personală, în numele adevărului pe care nu putini caută să-l îngroape, întrucât le mustră viața și faptele.

Tocmai ce mă întorsesem din India si mă aflam în Sfântul Munte, unde eram găzduit pentru câteva luni în coliba unui călugăr isihast. Acolo am aflat că părintele Porfirie, despre care auzisem vorbindu-se foarte mult, venise să stea pentru un răstimp oarecare în Athos, la Schitul Kavsohalivia. Acest schit este unul dintre cele mai retrase ale Muntelui, fiind situat pe un versant stâncos si extrem de abrupt, cu foarte putini copaci care răsar ici si colo din granit. În jur de treizeci de căsute, dispuse la o distanță considerabilă una de alta si înconjurate de mici grădini, înfruntă deseori primejdia căderilor de piatră. Câteodată constructiile suferă avarii serioase. O cărare piezisă sfârsește pe tărmlu abrupt unde cu greutate poate acosta vaporasul, si aceasta numai atunci când marea este foarte linistită.

Viata acolo este prin excelență aspră si plină de restrictii. Prin forta împrejurărilor, nimeni nu poate poseda prea multe bunuri. Transporturile necesare se fac pur si simplu cu cărca sau, în cel mai bun caz, cu vreun catâr. Cărarea îngustă si prăpăstioasă este foarte dificil de străbătut, astfel încât monahii de acolo sunt căliti si austeri.

Pentru a ajunge la Kavsohalivia, aveam de călătorit nu mai puțin de două zile prin Munte. Cu alte cuvinte, picioarele mele urmau să facă negresit bătătură. Însă dorinta mea de a-l întâlni pe bătrânul Porfirie era atât de înflăcărată, încât am hotărât fără ezitare să pornesc la drum neîntârziat. Eram constient că înzestrările părintelui Porfirie nu puteau fi decât foarte asemănătoare celor ale bătrânului meu, Paisie. Voiam deci să descopăr sfintenia si într-o altă persoană, să văd în ce chip o persoană diferită, cu un alt caracter, poartă înlăuntrul său darurile Duhului Sfânt.

Eram pe atunci răsfățat duhovnicește din abundență. Întrucât mă aflam la nevoie (având încă mari probleme sufletești datorate influenței gurusilor si numeroaselor evenimente demonice care mi se întâmplau), bătrânii îmi făceau foarte des diferite daruri duhovnicești, spre a mă tămădui si a mă ajuta să înțeleg prin trăire deosebirea dintre experienta harului lui Dumnezeu, pe de o parte, si lucrarea demonică, pe de alta. Cele mai grave plăgi lăuntrice pe care le acumulasem de-a lungul timpului se datoraseră tocmai erorii fundamentale de a trata lucrările demonice drept manifestări ale energiilor dumnezeiești.

Nădăduind asadar, în subconstient, că voi primi asemenea daruri si din partea părintelui Porfirie, am pornit în călătorie. Pe tot parcursul drumului, am auzit de la diversi călugări si laici că părintele Porfirie este bolnav si nu primește pe nimeni. Esuaseră deja multi în încercarea de a-l vedea. Mi-am continuat totuși călătoria rugându-mă din răspuțeri, si am ajuns într-un sfârșit la chilia bătrânului. Mi-a ieseț în întâmpinare un monah brunet, având înjur de 30 de ani.

- Părintele nu te poate primi, este foarte bolnav! mi-a spus.

După doar o fractiune de secundă a mai ieseț un monah, ceva mai vârstnic decât primul, si m-a înștiintat dezolat despre același lucru.

- Numai 'să iau binecuvântarea lui, i-am spus rugător.

În timp ce monahii îmi descurajau delicat, dar ferm, orice speranță, s-a auzit dinăuntru glasul părintelui Porfirie cerându-le să-l ajute să iasă afară. Într-adevăr, peste puțină vreme au apărut ducând de brate un bătrânel care acuza în mod vizibil dureri la orice miscare pe care o făcea.

Îndată ce l-am văzut pe bătrân, inima mi-a tresăltat și s-a umplut de o imensă bucurie. N-am luat în seamă scaunul pe care mi l-a oferit, ci m-am așezat pe pământ, lângă picioarele sale. Mă simteam nespus de fericit, dar totodată și nevrednic să mă aflu lângă el, așa încât mă multumeam bucuros să sed ca un câțel lângă picioarele lui.

Monahii se arătau stânjeniti să mă vadă într-o asemenea postură și insistau să mă așez pe scaun în fața bătrânului, gest pe care eu îl percepeam însă ca pe o intolerabilă îndrăzneală din partea mea. Bătrânul, înțelegându-mă foarte bine, m-a scăpat din această situație delicată.

- Lăsați-l aici unde este! le-a spus el, curmând astfel discuțiile.

Eram atât de fericit încât mi se părea că mă aflu chiar în brațele lui Dumnezeu, ceea ce - cu rugăciunile și harul părintelui - nu era tocmai departe de adevăr...

Simteam o imensă iubire revărsându-se din sufletul bătrânului. Simteam o putere duhovnicească uriasă sălășluind în acel trup al său, care părea pregătit deja pentru plecarea dincolo. Simteam o inepuizabilă și infinită viață izvorând din acel trup gata de moarte și transmitându-mi-se mie, redând viață sufletului meu aproape mort. În chip paradoxal, părintele Porfirie, bătrânul aproape muribund, mă umplea de viață, atât în sens duhovnicesc cât și biologic, iar eu mă adăpam din el cu recunoscătoare și bucurie. Înțelegeam foarte bine amândoi ce se petrecea în acele momente, iar cuvintele erau de prisos.

Îmi amintesc că am discutat puțin despre India. M-a îndemnat către multă luare aminte, spre a nu fi iarăși batjocorit de diavol. Experiențele prin care trecusem mă expuneau în continuare unor mari pericole. De altfel, nici nu era nevoie de prea multe cuvinte. Îl înțelegeam foarte bine din însesi lucrurile pe care le trăiam în prezenta lui. Am schimbat doar câteva fraze, dar fiecare cuvânt al său avea atâta profunzime! Îmi aduc aminte de căciulită de lână pe care o purta pe cap, de trăsăturile feței marcate de expresia durerii fizice, de trupul său neputincios opintindu-se... Iar toate acestea contrastau minunat cu măreția, seninătatea și pacea pe care le degaja prezenta sa, probând caracterul provizoriu și neesențial al materiei, peste care bătrânul domnea cu adevărat. Nu era loc de evaluări rationale și analize teoretice: în fața părintelui constatam pur și simplu faptul prezentei lumii duhovnicești, trăiam și participam la dimensiunea duhovnicească a lumii. Nu vorbeam despre harul Sfântului Duh, nu auzeam despre darurile lui Hristos, ci le trăiam efectiv.

- Mă voi ruga pentru tine. Vino să mă mai vezi, mi-a spus bătrânul.

Am luat binecuvântarea lui, i-am salutat pe ceilalți monahi și m-am retras.

Pe măsură ce urcam cărarea, bucuria mea creștea. Nu doar sufletul meu, ci și întreg trupul meu primise viață, și dobândisem atâta putere încât aproape că alergam pe cărarea abruptă. Nu eram singur, ci bătrânul mă însoțea pretutindeni. Îl simteam nu alături de mine, ci înlăuntrul meu, sau mai degrabă eu eram înlăuntrul său. În toate zilele următoare l-am avut ca „tovarăș” pe părintele Porfirie, a cărui prezentă vie îmi aducea mângâiere, desfătare și tihnă.

La mai puțin de o săptămână, când l-am revăzut, mi-a spus:

- Am fost împreună cu tine în toate aceste zile, ti-ai dat seama?

Plin de uimire, i-am răspuns:

- Cum să nu-mi dau seama, părinte?!

Ar fi fost cu putintă să nu constientizez o atât de intensă trăire? Dimpotrivă, mi-ar fi fost mai lesne să nu observ soarele pe cer! Si toate aceste lucruri se petreceau într-un chip atât de firesc, desi se situau atât de sus față de planul firesc al realității...

Pe bătrânul Porfirie aveam să-l vizitez cu regularitate în anul următor, pe durata efectuării stagiului militar în Atena. Treceam prin Malakasa si îl vedeam adesea. Se întâmpla de multe ori să simt harul bătrânului chiar înainte de a ajunge la mănăstire. Binecuvântarea lui mă acoperea totdeauna si mă îndulcea duhovniceste. Alteori simteam acea pace mai presus de minte atunci când îmi făcea semnul crucii. În chip uimitor si minunat, toate nevoile mele - inclusiv cele materiale - se rezolvau foarte repede si usor.

Spre exemplu, amplasamentul unității mele militare îmi permitea să iau autobuzul pentru a ajunge la mănăstire, însă nu si pentru a mă întoarce. Prin urmare, exista de fiecare dată pericolul de a întârzia si de a fi încarcerat în unitate. Dar se găsea întotdeauna câte o masină care să mă preia de pe sosea si să mă ducă până la poarta unității. Iar aceasta se întâmpla pe un drum de țară aproape necirculat, cu atât mai mult seara târziu, când trebuia să mă întorc. Asadar, mă încredintam cu totul binecuvântării bătrânului, iar el îmi purta mereu de grijă.

Asemenea evenimente se petreceau aproape zilnic; mă grăbeam de fiecare dată să le relatez duhovnicului meu din Sfântul Munte, care în general mă asculta fără să simtă nevoia de a face comentarii. Odată însă mi-a spus:

- De vreme ce-l iubesti atât de mult pe părintele Porfirie, ***de ce nu-i spui să-ti vindece piciorul?***

Aveam, într-adevăr, **o veche problemă la genunchiul drept**, datorată unei lovituri pe care o promisem pe vremea când practicam intens karate. Articulația se slăbise, iar rotula se umfla si aduna frecvent lichid, provocându-mi simultan dureri care îmi îngreunau miscarea. În urma exercitiilor fizice si a marsurilor din armată, situatia se înrăutățise. Medicii care mă investigaseră la spitalul militar pledaseră pentru varianta operatiei. La recomandarea lor, hotărâsem să suport o interventie chirurgicală în Atena, urmând să beneficiaz apoi de patru săptămâni de concediu medical.

La puțin timp după luarea acestei decizii, pe când mă aflam la bătrânul Porfirie, mi-am amintit deodată de cuvintele duhovnicului. Asadar, m-am încumetat si i-am spus:

- Părinte, duhovnicul a zis să-mi vindecati piciorul!
- Ei, bine, dacă a zis duhovnicul...

Si-a ridicat mâna neputincioasă, asa cum era asezat pe pat, si mi-a binecuvântat genunchiul în chipul crucii. Am simtit atunci o putere lină pogorându-se peste genunchiul meu si invadându-mă apoi până în măduva oaselor. O nedumerire si o curiozitate îndrăzneată si-au făcut loc în mintea mea: „*Bine, dar ce se va întâmpla cu moleculele de lichid? Oare chiar vor dispărea? Cum vor lucra energiile lui Dumnezeu?*“. Acest interes „știintific“ mă determina să-mi tin genunchiul permanent sub observatie. La fiecare pas pe care îl făceam, la fiecare cuvânt pe care îl rosteam, gândurile mele se îndreptau spre starea genunchiului. Voiam neapărat să „prind din zbor“, să „trăiesc integral“ clipa în care Dumnezeu va lucra. Au trecut în felul acesta trei zile, si genunchiul nu dădea semne de însănătoșire.

Am început să am gânduri de îndoială. Îmi controlam obsesiv genunchiul, dar nimic... La un moment dat, cuprins de indignare față de propria-mi atitudine, mi-am zis: „*Măi, rătăcitule, acum vrei repede și minuni? Ai tu fată pentru astfel de lucruri?*”. Putin câte puțin, am încetat să mă mai preocup de piciorul meu.

Nu voi uita niciodată dimineața în care m-am trezit în dormitorul unității. Deschizând ochii, mi-am spus în gând: „*Bre, piciorul o să te necăjească mult timp*”. Am miscat piciorul, dar n-am simțit nici o durere. M-am sculat și am început să sar pe loc. În mod normal, piciorul m-ar fi necăjit cumplit după cel mult două-trei sărituri. Nimic, nici o stânjeneală. Am ieșit în curte și am alergat vreo sută de metri, fără absolut nici o dificultate! M-a cuprins atunci o bucurie nesfârșită, și lacrimi de recunoscintă mi-au mijit în ochi. Mi-am zis emotionat: „*Asadar, Dumnezeu m-a vindecat atunci când am încetat să mai cred că mă voi însănătoși. Iar aceasta, pentru a înțelege foarte limpede că a fost darul lui Dumnezeu, și în nici un caz rezultatul credinței mele, cum ar fi pretins yoghinii!*”. În zilele următoare, dobândisem reflexul de a-mi urmări cu atenție piciorul la fiecare mișcare. S-au scurs astfel săptămâni în sir, fără să mai acuz nici cea mai vagă urmă de durere. Mă făcusem bine cu desăvârșire! Fără operație, fără zgomot, ci delicat și „pe ascuns” - așa cum lucrează de obicei harul dumnezeiesc.

Au trecut ani de zile de atunci, iar piciorul nu m-a mai supărat niciodată. Operația programată n-a mai avut loc. Voi purta în trupul meu până la moarte mărturia vie că și părintele Porfirie a fost, la rândul lui, un bătrân harismatic. Astfel, această binefacere trupească îmi va deveni sprijin duhovnicesc, și totodată prilej de amintire și cinstită a unui sfânt contemporan al Bisericii noastre Ortodoxe. Sunt încredințat că părintele Porfirie mă va pomeni și pe mine în rugăciunile sale către Dumnezeu. Nu mi-a fost niciodată duhovnic, însă m-a sprijinit enorm într-o anumită perioadă a vieții, și m-a înconjurat cu o dragoste coplesitoare.

RUGĂCIUNEA SI MANTRA

„Rugăciunea este, după însusirea ei, însoțirea și unirea omului cu Dumnezeu; iar după lucrare, susținătoarea lumii.” *Sfântul Ioan Scărarul*

Unul dintre darurile duhovnicești cele mai mari pe care mi le-a făcut bătrânul Paisie a fost și călăuzirea mea pe cărările tainice ale rugăciunii. Acest efort de inițiere a început o dată cu prima noastră întâlnire, și a continuat până la adormirea părintelui, survenită doisprezece ani mai târziu.

Rugăciunea pe care o săvârșea și asupra căreia insistă totdeauna bătrânul constă în repetarea cuvintelor „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă” sau „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-mă”.

În rugăciune se întrepătrund două entități personale. Omul, pe de o parte, și Dumnezeu, pe de alta. Este o relație între persoane distincte care înaintează spre o întâlnire reciprocă. Drept urmare, sporirea în rugăciune, înaintarea pe calea acestei comuniuni, depinde atât de libera voință a omului, cât și de cea a lui Dumnezeu. În ambele cazuri este vorba de persoane înzestrate cu libertate absolută și inviolabilă. Ceea ce aduce omul este buna sa intenție, apoi ostenele, dorința de a se apropia, iar Dumnezeu pune harul Său. Oricât de mari ar părea luptele ascetice ale omului, în comparație cu darurile lui Dumnezeu, ele se dovedesc a fi infime și neînsemnate. Omul face un pas, iar Dumnezeu, pentru a micșora distanța dintre ei, face o mie.

Cu toate acestea, neînsemnatul pas pe care îl face omul către Dumnezeu este absolut necesar, pentru că tocmai prin acest pas el își arată dispoziția, buna intenție, și prin acest pas îi dă „dreptul” lui Dumnezeu să se apropie fără să-i încalce libertatea spirituală. Spre deosebire de diavol, Dumnezeu îi respectă omului la modul cel mai riguros libertatea cu care El însuși l-a înzestrat! Dumnezeu nu-i agrează niciodată această libertate, deoarece îl iubeste pe om și vrea să aibă cu el o relație de iubire, iar iubirea nu se poate întemeia decât pe libertatea deplină a persoanelor. Unde nu există libertate, acolo este exclusă existența iubirii. Faptul că diavolul se comportă întotdeauna tiranic este consecința urii sale intrinseci.

Rădăcinile „pedagogiei” dumnezeiești pot fi uneori amare, însă roadele sunt nespuse de dulci. La început, când roteam rugăciunea, traversam adesea stări de oboseală sau plictiseală. Atunci, prin rugăciunile bătrânului, Dumnezeu îmi trimitea anumite mângâieri duhovnicești. Simteam în timpul rugăciunii învăluindu-mă ceva inefabil, ca un fel de boare, iar sufletul mi se schimba pe dată. Eram cuprins de o bucurie și o pace negrăită, în vreme ce rugăciunea devenea singura dorire și odihnă a inimii mele.

Acest lucru se întâmpla destul de frecvent. Odată, când s-a manifestat mai intens, am păstrat timp de două zile o senzație reală de foame și sete de Dumnezeu! Nu-mi doream nimic altceva decât să rostesc neîncetat rugăciunea, să mă satur de Dumnezeu. Voiam să-L mănânc pur și simplu! Era o bucurie de nedescris! Cu cât mă rugam mai intens, cu atât se năstea în mine un dor de Dumnezeu mai arzător.

Îmi împărtășeam de fiecare dată aceste experiențe părintelui Paisie, mulțumindu-i mereu cu recunoștință, întrucât îl stiam în bună parte „responsabil” pentru aceste daruri cu care eram copleșit.

- Ei, ti-a dat Dumnezeu o „ciocolătică“ din cofetăria Lui! Există însă si torturi cu frisca! spunea zâmbind în asemenea împrejurări.

Râdeam, la rândul meu, bucuros si uimit în acelasi timp.

Asadar, prin aceste daruri dumnezeiesti, urcusul duhovnicesc devenea lesnicios, iar osteneala devenea bucurie. Prindeam astfel avânt si continuam să practic cu însufletire această binecuvântată lucrare a rugăciunii.

Alteori, când mă închinam la icoanele făcătoare de minuni din Sfântul Munte, îmi simteam inima cuprinsă de un freamăt dulce, care îmi schimba instantaneu în bine întreaga stare sufletească. Lucruri asemănătoare mi se întâmplau si în timpul slujbelor de priveghere închinare sfintilor. La sfârșitul unei astfel de slujbe, bătrânul mi-a șoptit:

- Ei, ti-a făcut sfântul o mică tratatie de praznicul său!

Trebuie spus că în prima etapă a întoarcerii mele pe calea vietuirii crestine, pe când eram încă tânăr si nu înțelegeam prea multe lucruri, aveam o anumită doză de îndrăzneală deplasată, în virtutea căreia mergeam foarte des la părintele Paisie cu cererea expresă de a-mi face diverse daruri duhovnicesci. Bătrânul se grăbea totdeauna să mă răsfete cu supramăsură, împărțindu-mi generos din harul său. Astfel, spre exemplu, mi se deschidea mintea spre a înțelege Evanghelia în sensurile ei cele mai adânci si mai subtile; sau trăiam felurite experiente duhovnicesci de mare intensitate, a căror descriere amănunțită ar fi încăput între filele multor tratate de teologie.

Fiecare dar al bătrânului era diferit. O dată cu trecerea timpului, nu mi-am mai îngăduit să-i cer explicit asemenea daruri. Preferam deja să las astfel de hotărâri la deplina latitudine a bătrânului. Îmi amintesc că, într-un moment mai delicat al vietii mele, m-a luat de mână si m-a întrebat răsând, în curtea din spatele casei, ziua în amiaza mare:

- Nu vrei un dar?
(*Mi-am plecat capul rusinat.*)
- Nu stiu, părinte, aceste lucruri le cunoasteti sfintia voastră mai bine.

Mă privea zâmbind cu multă bucurie si iubire, când am simțit deodată adevărate văpăi de foc arzându-mi inima si încălzind-o pe de-a-ntregul. Sfintii Părinti vorbesc despre felurite lucrări ale harului dumnezeiesc, care este „arzător“ pentru începători, „luminător“ pentru cei de mijloc, si „îndumnezeitor“ pentru cei desăvârșiti. Acelasi lucru este înfățișat si în Evanghelie. După înviere, în drumul Său către Emaus, Hristos a călătorit împreună cu doi dintre ucenicii Săi, **si începând de la Moise si de la toti prorocii, le-a tâlcuit lor din toate Scripturile cele despre El**. Apoi, când a dispărut de la ochii lor, **au zis unul către altul: oare nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale si ne tâlcuia Scripturile?** (Luca 24, 27 si 32).

Existau si situatii când în timpul rugăciunii simteam că se petrec lucruri neobisnuite. Spre exemplu, rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-mă“ începea să se depene „singură“ în inima mea, fără ca eu să fac vreun efort cât de mic. În legătură cu acest lucru, bătrânul spunea: „Inima a luat-o înainte. Acestea sunt daruri ale harului lui Dumnezeu, si în astfel de clipe trebuie să ascultăm linistit rugăciunea care se lucrează singură înlăuntrul nostru“.

Desigur, de-a lungul atâtor ani s-au întâmplat nenumărate alte evenimente duhovnicești iesite din comun, cărora le-am pierdut sirul și numărul. Voi relata în continuare doar câteva în plus, pe care le găsesc demne de remarcat.

La capătul unei perioade de oarecare sporire în rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă”, brusc mi s-a întâmplat ceva ciudat: nu mai puteam rosti absolut deloc aceste cuvinte. Minte mi se blocase complet! Pe de altă parte, încercând să fac în schimb rugăciunea „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-mă”, am constatat că aceasta curgea extrem de ușor, aproape de la sine!

Întâmplarea m-a problematizat profund, și mi-am amintit că, pe vremea când mă aflam în ashramul lui Satyananda din Mongyr, într-un anumit moment de spaimă în fața perfidelor atacuri spirituale pe care le primeam din partea yoghinilor, îi făcusem o făgăduință solemnă **Preasfintei Fecioare: „Maica Domnului, ajută-mă să scap de aici, și îți voi dăruî întreaga mea minte. Este a ta, îți aparține”**. O rugasem atunci să-mi păzească totdeauna trupul și mintea de intruziunile magilor și vrăjitorilor.

Am simțit asadar că acel blocaj se datora Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care îmi amintea astfel de datoria împlinirii făgăduinței. I-am povestit totul părintelui Paisie, care mi-a spus:

- Nu te neliniști, este același lucru... Să spui de acum „**Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-mă**”. Este același lucru...

Se înțelege că i-am urmat sfatul cu înșufletire.

N-a trecut mult timp și Maica Domnului mi-a făcut un foarte mare dar. Într-o noapte, în vreme ce spuneam rugăciunea stând în picioare sub un măslin, mintea mi-a fost răpită pe neașteptate și am început să văd niste imagini într-o culoare plumburie, asemănătoare unor fotografii alb-negru. Era ca și când m-as fi aflat sus, în cerul spiritual. Cu mult deasupra mea am văzut o lumină uriasă, nespus de dulce și desfătătoare, care ascundea „înăuntrul” său o altă lumină, mai intensă în toate caracteristicile ei, care era însuși izvorul întregii lumini. La o oarecare distanță, se aflau în jur mici luminite asemănătoare unor scânteii.

S-a născut în mine simultan siguranța că era Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și că din ea se revărsa lumina Sfintei Treimi. Toată lumina Sfintei Treimi trecea prin Preacurata Fecioară și se răspândea apoi către restul creației. Maica Domnului poseda asadar plinătatea harului lui Dumnezeu. Era mai presus decât orice altă făptură. Chiar și arhanghelii, împreună cu sfinții îngeri, erau înaintea ei ca niste mici scânteii, așa cum este lumina unei lumânări în fața soarelui amiezii din timpul verii. Între Preasfânta Fecioară și orice altă făptură exista o distanță duhovnicească de proporțiile unui abis. O astfel de persoană nu mai existase și nici nu va mai exista până la sfârșitul veacurilor. Atunci am înțeles de ce Sfântul Andrei Criteanul a numit-o „Dumnezeu după Dumnezeu”, având în ea toate darurile Treimii...

Vedenia nu cred că a durat mult timp. Aceste evenimente sunt de fapt „atemporale”, în sensul că pe durata lor esti cufundat în vesnicie. Când am reînceput să iau act în mod conștient de realitatea înconjurătoare, mă aflam în picioare sub măslin și era încă noapte.

Am mers și i-am povestit bătrânului toate cele întâmplate. S-a bucurat și s-a arătat pe deplin satisfăcut de interpretarea mea. Am discutat despre tot ceea ce înțelesesem în legătură cu persoana sfântă a Născătoarei de

Dumnezeu, si mi le-a confirmat în întregime. Bătrânul o văzuse de foarte multe ori pe Preacurata fată către fată, si vorbise cu ea. Atunci mi-a relatat următoarea întâmplare:

„Pe când eram în Sinai, la Sfânta Epistimi (o sihăstrie aflată sus în munte, la o oră de mănăstire, unde bătrânul a vietuit aproximativ trei ani într-o pesteră), am vrut la un moment dat să mă întorc în Grecia, însă nu puteam rezolva problema documentelor, fapt pentru care m-am necăjit mult.

- *Maica Domnului, **atâtia oameni am ajutat în viață, iar acum nu se găsește nimeni să mă ajute?***

Îndată ce am rostit acestea, a apărut în fata mea Preasfânta Fecioară.

- *Nu te necăji, am să te ajut eu, mi-a spus.*

Mi-a luat documentele din mână si le-a ascuns la pieptul ei.

- *Si ati plecat, părinte?*
- *Ei, în câteva zile am obtinut absolut toate aprobările si m-am întors în Grecia.*
- *Cum era, părinte, Preacurata?*
- *Luminoasă si îmbrăcată în aur“.*

Bătrânul avea să-mi destăinuie de-a lungul timpului multe amănunte despre asemenea întâlniri minunate de care fusese învrednicit.

Stiu bine din experienta mea, dar si din discutiile purtate cu monahi foarte sporiti duhovniceste, că rugăciunea este darul lui Dumnezeu. Ea nu se dobândește ca urmare a efortului omenesc, care rămâne totusi neapărat necesar. Însă **fără Mine nu puteti face nimic**, ne avertizează Hristos (Ioan 15, 5). Altundeva, Scriptura accentuează faptul că **toată darea cea bună si tot darul desăvârșit de sus este**, pogorându-se de la Părintele luminilor (Iac. 1, 17). Precum Dumnezeu ne-a dăruit existenta, tot asa, prin rugăciune, ne dăruiește treptat unirea cu El si cunoasterea Lui, iar în cele din urmă viața vesnică.

Yoghinii, în strădania de a ajusta totul după propriile măsuri, procedează asemeni lui Procust atunci când sustin că rugăciunea creștină ar fi de aceeași factură cu mantrele lor. Fără îndoială că se pot stabili anumite asemănări, însă deosebiri sunt fundamentale. **Logica yoghinilor** este aceea a unui silogism nevalid de tipul:

1. Găina are două picioare.
2. Omul are două picioare.
3. Deci, omul si găina sunt același lucru!

Este momentul potrivit pentru a semnală câteva distincții esențiale.

Ortodoxia învață că numele „Domnul“ este folosit în Vechiul Testament în legătură cu Persoana a Doua a Sfintei Treimi, Iisus Hristos. Locurile din referatul biblic vetero-testamentar în care apare acest nume sunt foarte frecvente (mai cu seamă în formule de tipul: Aceasta zice Domnul..., Eu sunt Domnul Dumnezeul tău..., etc).

Numindu-L „Domnul” pe Iisus Hristos, mărturisim că Persoana Care le-a vorbit în Vechiul Testament patriarhilor Avraam, Isaac și Iacov, Care i-a condus pe evrei prin pustie, Care a dat legea lui Moise, Care le-a grăit prorocilor, nu este alta decât Dumnezeu Cuvântul (Logosul), Cel Care într-un moment precis al istoriei a luat trup și S-a unit cu firea omenească, anume Iisus Hristos.

Nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus - decât în Duhul Sfânt, spune Apostolul Pavel (I Cor. 12, 3). Cu alte cuvinte, faptul că spunem „Doamne Iisuse Hristoase”, și o credem, dovedeste că ne aflăm deja sub influența Duhului Sfânt, în vreme ce acela care nu recunoaște că Dumnezeu S-a întrupat, că a devenit om cu adevărat, că Hristos era și om adevărat și Dumnezeu adevărat, adică Dumnezeu-om, acela nu are vreo părtașie cu Duhul Sfânt. Orice duh care nu mărturiseste pe Iisus Hristos venit în trup nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist (I Ioan 4, 3). Prin cuvintele rugăciunii, recunoaștem asadar că există un Dumnezeu Adevărat, Personal, în afara și dincolo de sinele nostru. Acestui Dumnezeu Personal îi cerem milă, adresându-I rugămintea „Miluieste-mă”. Bătrânul îmi spunea: „În milă sunt cuprinse toate: și iubirea, și iertarea, și tămăduirea, și pocăinta. Toate încap în cuvântul Țmilăt”. Într-adevăr, mila lui Dumnezeu este cea care le lucrează pe toate: pocăinta, curățirea de patimi, luminarea minții și, în cele din urmă, îndumnezeirea. Singurul care ne mântuiește este Hristos - unicul izbăvitor al omenirii, și nu tehnicile yoghine sau eforturile noastre mentale. Restaurarea naturii umane pervertite prin păcat stă numai în puterea lui Hristos, tocmai întrucât este Dumnezeu, pe de o parte, și întrucât și-a impropriat natura umană prin întrupare, pe de altă parte. Acesta este și temeiul pentru care El a venit pe pământ: să ne redeschidă calea către viața veșnică.

În ceea ce-i privește pe yoghini, ei rostesc o serie de mantră de invocare a lui Shiva, Krishna, Rama, Kali, Vishnu, și a altor zei din panteonul hindus. Însă începătorilor, care nu sunt încă „pregătiți” pentru a se închina și a sluji idolilor, le spun că beneficiile izvorâte din repetarea mantrei se datorează unor tipuri de „unde” pe care le-ar produce rostirea acelor silabe, unor vibrații mentale care energizează anumiți „centri” dinlăuntrul omului. Prin urmare, le furnizează un soi de explicație mecanicistă, bazată pe un principiu asemănător fenomenului rezonanței din fizică. Asa, de pildă, trece autobuzul prin fata casei, iar undele sonore pe care el le produce fac să rezoneze și să vibreze geamurile ferestrelor de la stradă. Desigur, însă, că problema existenței reale a unor astfel de „centri” și „vibrații mentale” rămâne strict o chestiune de credință.

Pe de altă parte, celor care se arată înclinați să accepte mai ușor explicațiile de ordin psihologic, yoghinii le spun că în acest fel, prin autosugestie, se „auto-programează”, armonizându-și psihicul cu anumite modele mentale pozitive.

În sfârșit, celor care s-au lăsat deja convinși că există și alți dumnezei în afară de Hristos, le spun că primesc „binecuvântarea” zeului invocat prin intermediul mantrei.

Toate aceste explicații se află la o distanță uriasă de adevărul creștin. Cei care încearcă să ascundă sau să minimalizeze această distanță o fac pentru a putea recruta prozeliti dintre creștinii serios afectați de ignoranță.

Cine se ascunde asadar în spatele unor nume precum Krishna, Rama, Shiva? Pe cine invităm de fapt să intre în sufletul nostru? Aceasta este marea miză a problemei.

Totii idoli neamurilor sunt demoni, propovăduiește Dumnezeu prin gura sfântului proroc David (Ps. 95, 5). Asadar, rostirea mantrelor deschide poarta sufletului către demoni. Pierzând astfel acoperământul și ocrotirea harului lui

Hristos - Cel ce a zis Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, să nu ai alti dumnezei în afară de Mine (Ies. 20, 3), omul se expune gradat influenței diavolului, care, aflând teren prielnic, începe să-i inducă diverse tipuri de imagini și fantasme, cu scopul de a-l atrage cât mai adânc în rătăcire și a-l distruge deplin.

Un alt element fundamental care îi distinge net pe hindusi de creștinii ortodocși îl constituie percepția și modul de raportare la practica mantrei, respectiv a rugăciunii.

Îmi amintesc o discuție pe care am avut-o în India cu Niranjan, care pe atunci era conducătorul ashramului central din Mongyr, iar astăzi este succesorul absolut al gurului Satyananda, adică liderul mișcării pe întreaga planetă, sub noul nume de Niranjananda.

Îmi propusese să încep exersarea unor **tehnici „redutabile” de yoga.**

- Bine, l-am întrebat, dar cu patimile omului - iubirea de stăpânire, iubirea de argint, slava desartă, egoismul - ce se întâmplă? De ele nu ne preocupăm?
- Dispar exersând tehnicile.
- Cum, dispar așa, singure? m-am mirat.
- Da, dispar automat pe măsură ce exersezi.

Am fost mai mult decât intrigat. Cum este posibil ca **niste exerciții corporale să determine pur și simplu dispariția unor stări sufletești** pe care cineva și le-a asumat în viața sa printr-o suită de alegeri conștiente? Totuși, hindușii insistă obsesiv asupra „metodei” sau „tehnicii”. Dacă cineva cunoaște și aplică așa-numitele „tehnici ascunse”, i se garantează automat obținerea rezultatelor. S-ar zice că individul este un mecanism care progresează printr-o simplă apăsare de buton. Această percepție mecanicistă îl subvalorizează radical pe om, depozitându-l de cel mai pretios datum al său: libertatea voinței, caracterul autonom al intenționalității sale. Persoana umană nu poate fi redusă la sfera reflexelor mecanice ale unei mașini.

Dimpotrivă, ortodoxia recunoaște și respectă la modul absolut libertatea și autodeterminarea omului, ca unul dintre darurile sale dumnezeiești. De aceea, în ortodoxie, omul este ajutat să se cunoască și să se desăvârșească pe sine ca ființă liberă. Tocmai întrucât există libertatea voinței, reacțiile individului sunt imprevizibile și nu se supun unor seturi de legi. Este și motivul pentru care ortodoxia se arată prea puțin preocupată de rețetele tehnice. Mesajul ei se adresează prin excelență inimii omului, structurii lui celei mai intime, și se vrea primit în deplină cunostință și libertate. Progresul spiritual autentic se întemeiază în chip necesar pe o cunoaștere mai adâncă a lui Dumnezeu și a sinelui, în deplină libertate, fără nici un fel de constrângeri sufletești, înșelăciuni și siluiri. Acestea nu au nimic în comun cu nobletea lui Hristos, Care chema doar pe Cel ce voințează să vină după Mine...

Tehnicile și metodele sunt apanajul roboților, nu al persoanelor libere. Sporirea duhovnicească este rezultatul unor opțiuni intime, libere și conștiente, de ordin etic și valoric. Este rezultatul atitudinii pe care omul se hotărăște să o adopte față de sine, față de semenii, față de Dumnezeu. Este rezultatul bunei utilizări a libertății morale de care dispune fiecare persoană.

Cum este cu putință să devină cineva mai bun din punct de vedere moral executând mecanic niste exerciții fizice sau aplicând niste tehnici de respirație?!

Părintele Porfirie, vrând să evedentieze enormitatea unei asemenea concepții, a luat un papagal și l-a învățat să rostească rugăciunea. Într-adevăr, pasărea putea fi apoi auzită declamând mecanic: „Doamne, miluieste!“.

- Uite, și papagalul poate să zică rugăciunea! Ce înseamnă asta? Că se roagă? Întreba retoric bătrânul, încercând să sublinieze că nu poate exista rugăciune fără participarea conștiinței.

Am punctat succint aceste distincții pentru a înlătura orice echivoc privitor la învățătura Bisericii. Ortodoxia este o tradiție vie și perenă, al cărei adevăr va dăinui până la sfârșitul veacurilor, independent de voința omului, așa cum ne asigură însuși Hristos Dumnezeu: ***Pe , această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui*** (Matei 16, 18). Biserica viază vesnic, și are puterea de a da viață oricui se apropie de ea cu inimă sinceră. Dacă cineva dorește cu adevărat, Biserica îi oferă toate mijloacele pentru a se sfinti.

DUMNEZEIASCA ÎMPĂRTĂȘANIE

Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului. (Matei 28, 20)

Părintele Paisie se străduia să se ascundă pe sine într-un con de umbră. Nu căuta gloria personală, nici nu aspira să-și atragă discipoli și ucenici. Pentru cei care se apropiau de el făcea tot ce-i stătea în puteri ca să-i călăuzească spre Hristos. Evita însă alipirea excesivă a ucenicilor de persoana lui, accentuând mereu că Hristos este Dumnezeu, că Hristos este Totul, și că el nu e decât un simplu ucenic al lui Hristos. Stăruinta bătrânului asupra acestui aspect mi-a fost de mare folos la început, când încă mă aflam sub influența hinduismului. Este de notorietate faptul că fiecare guru se propovăduiește pe sine ca fiind Dumnezeu, pretinzându-se încarnarea „Zeului Suprem”, sau cel puțin a unei alte zeități din panteonul hindus.

A existat și o perioadă în care mă frământam intens, întrebându-mă: „Bine, părintele Paisie este sfânt și le poate face altora daruri duhovnicești, dar orice popă gras de parohie are putere duhovnicească? Este el în stare să transmită daruri duhovnicești? Ce legătură au astfel de preoti cu Hristos?”. Aveam tendința de a-i privi pe mulți dintre preoti cu îndoială și suspiciune.

Asadar, odată, în timpul Sfintei Liturghii, mergând să mă împărtășesc cu Dumnezeiestile Taine, mi s-a întâmplat un lucru dincolo de orice așteptare. Îndată ce am primit Sfânta Împărtășanie în gură, L-am simțit pe Hristos Insuși înlăuntrul meu. Mi-a cuprins în întregime trupul, sufletul, toată ființa. S-a unit cu mine mai strâns și mai intim decât orice comuniune posibilă între doi oameni. Sângele Lui a devenit una cu sângele meu, iar Trupul Lui una cu trupul meu. Oamenii rămân totdeauna despărțiți cel puțin la nivel de epidermă; până și mamele însărcinate au trup distinct de cel al embrionului. Însă Hristos S-a unit cu trupul meu în sensul propriu al cuvântului. Până și mâinile, picioarele, ochii, toate membrele mele erau Hristos. Mă umplusem de El pe de-a-ntregul. Pacea Lui se revărsa întru mine. Sufletul meu, profund miscat și fericit de prezența Lui, tresaltă de uimire: cum este cu putință să se întâmple acest lucru? După atâtea veacuri! După atâtea păcate! Ce fel de bunăvoință dumnezeiască era aceasta? Îndrăznesc să afirm că, pentru scurt timp, devenisem cu adevărat teofor. Îl purtam înlăuntrul meu pe Hristos, pe Dumnezeu, Care Se sălăsluise în mintea mea, în sufletul meu, până și în trupul meu, în chip real, intens, ca o prezentă extrem de vie.

Cum s-a întâmplat aceasta? Numai Dumnezeu știe. Ceea ce am ajuns să cunosc din proprie experiență este că lucrul acesta a fost, este, și va fi cu putință totdeauna, prin harul lui Dumnezeu. A spus-o Hristos în urmă cu 2000 de ani: **Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el (Ioan 6, 56).** Și iarăși: **Amin, amin zic vouă, dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață întru voi. Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață vesnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi (Ioan 6, 53-54).**

Acolo tînteste Hristos, în ceea ce ne privește - la ziua cea de apoi, la viața vesnică. Ne iubeste atât de mult, încât vrea să trăim împreună cu El vesnic ca dumnezei după har. Ne numeste prietenii Săi, frații Săi, și ni Se oferă pe Sine în dar la fiecare Dumnezeiască Liturghie.

Acest eveniment duhovnicesc m-a făcut să constientizez adânc ceea ce ne învată de secole Biserica Ortodoxă.

Prin învierea Sa, Hristos a redeschis pentru totdeauna calea îndumnezeirii tuturor generatiilor care au fost, care sunt astăzi si care vor fi în viitor până la sfârșitul lumii. Biserica, pe care a întemeiat-o Hristos în ziua Cincizecimii si care rămâne vie până la sfârșitul veacurilor, păstrează deschis acest drum către viața vesnică. Hristos este capul Bisericii, izvorul vietii Bisericii, centrul slujirii si al Tainelor Bisericii.

Hristos a lăsat în urma Sa oameni sfintiti - pe apostoli, care au constituit Biserica în ziua Cincizecimii prin pogorârea Duhului Sfânt.

Slujitori ai Tainelor Domnului Iisus Hristos sunt oamenii care au primit o consacrare specială pentru aceasta, prin hirotonie. Acestia sunt preotii Bisericii. Harul preotiei se transmite prin hirotonie din generatie în generatie, neîntrerupt, de la sfintii apostoli până astăzi.

Un preot poate sluji Tainele Bisericii fără să fie si sfânt. Însă cineva care nu a primit consacrarea preotiei nu poate săvârși aceste slujbe, chiar si sfânt de ar fi. Părintele Paisie, spre exemplu, nu putea săvârși Tainele lui Hristos, desi îi stătea în putere să facă mii de minuni. Îsi pleca si el sfântul său cap sub epitrahilul duhovnicului în Taina Spovedaniei, si îl astepta apoi cu dor pe preotul care urma să săvârsească Dumnezeiasca Liturghie, pentru a-l împărtăși.

Bătrânul avea permanentă nevoie să se adape cu har dumnezeiesc din Tainele Bisericii, pentru a putea înainta în viața duhovnicească si a se împărtăși de darurile si binecuvântările lui Dumnezeu. Era unul dintre fiii cei mai ascultători ai Bisericii, fapt pentru care Hristos Si-a vădit în el lucrarea si puterea, înzestrându-l cu virtutile sfinteniei.

Minunat este Dumnezeu întru sfintii Săi (Ps. 67, 36).

TAINELE CRESTINE SI LUCRĂRILE MAGICE

Ca unul care le-am experimentat din plin pe amândouă de-a lungul vietii, pot aduce propria mărturie că între Tainele lui Hristos, pe de o parte, si lucrările magice, pe de alta, nu există nici cea mai infimă legătură. Cele dintâi se săvârsesc prin puterea lui Hristos, cele din urmă sunt fie lucrări de sorginte întru totul satanică, fie rezultatele unui amestec de înșelăciune si lucrare demonică. Cele dintâi se săvârsesc numai prin participare constientă si liberă, cele din urmă se realizează fie prin înșelarea, fie prin constrângerea persoanei.

Pentru ca Hristos să lucreze prin Tainele Sale dumnezeiesti, omul trebuie să dorească acest lucru si să se pregătească duhovnicește cu atenție si sârguintă; altfel spus, să ia parte activ si constient. Dimpotrivă, în practicile magice este înșelată si încălcată vointa liberă a persoanei. Vrăjitorii fie își amăgesc victimele încercând să le prezinte negrul ca alb si răul ca bine, fie recurg, prin conlucrarea demonilor, la constrângere sufletească, psihologică, si uneori chiar fizică, pentru a le determina să participe la slujbe magice. Există un număr restrâns de oameni care s-au pervertit într-atât încât să se facă de bună voie, în cunostință de cauză, slujitori ai demonilor.

În lucrările magice pe care le săvârsesc diversi initiati hindusi se întâmplă frecvent ca victimele să li se supună chiar si fără să vrea. Demonii lucrează asupra lor automat, cu multă putere, întrucât acești oameni au dat diavolului drepturi asupra propriilor suflete prin viața lor plină de păcate si vicii, pe care de cele mai multe ori nici măcar nu le-au constientizat ca atare.

Tainele Bisericii presupun, din contră, participarea liberă, constientă si responsabilă a omului. Cei care se apropie de aceste Taine în virtutea obisnuitei sau a hazardului, fără o constientizare profundă, fără o implicare personală prin asceză, rugăciune si pocăintă, aceia nu înțeleg nimic din lucrarea mântuitoare a lui Hristos si nu pot primi nici un folos duhovnicesc real. Îmi amintesc că-l vizitase cândva pe părintele Paisie un mirean care se trufea prosteste pentru faptul că se împărtășea foarte des, de două-trei ori pe săptămână, socotind că prin aceasta se sfintise automat. Căzuse astfel în rătăcire din pricina imensului său orgoliu. Bătrânul i-a spus: „Fii atent aici! N-are atâta importanță cât de des se împărtășeste cineva, ci mai cu seamă felul în care se pregătește pe sine pentru aceasta, si cât de mult îl păstrează înlăuntrul său pe Hristos după aceea. Dacă ar fi fost să se sfintească omul așa, pur si simplu, atunci totii preotii care se împărtășesc în cursul săptămânii si în fiecare duminică ar fi deja sfinți!”.

Unirea omului cu Dumnezeu se face numai în condițiile în care omul însuși își manifestă dorința si consimțământul său, depunând efortul pocăintei pe măsura constiințiozității sale. Atunci Dumnezeu Se va apropia de cel ce se pocăiește sincer, revelându-i-Se în modul si gradul cel mai propice sporirii lui duhovnicesci la momentul respectiv.

EFECTE SOCIALE ALE ÎNVĂȚĂTURII DE CREDINȚĂ ÎN HINDUISM SI CRESTINISM

Printre practicantii yoga si admiratorii conceptiilor orientale există o tendință larg răspândită de a crea în jurul a tot ceea ce este legat de India (religie, cultură, civilizație - mergând până la vestimentație sau gastronomie) un fascinant mit. E consecința firească a lipsei oricărui contact cu realitatea Indiei, fapt ce explică în bună măsură neputința de a percepe și evalua situația de acolo.

Foarte multi „maestri spirituali” hindusi au dbiceitul de a organiza pe teritoriul Indiei mici călătorii destinate discipolilor lor europeni. Extrem de costisitoare financiar în raport cu nivelul de trai al țării, aceste călătorii vizează o gamă restrânsă de obiective atent selectate (rezumându-se adesea la vizitarea ashramului central al mișcării), cu scopul de a induce artificial o imagine cât mai cosmetizată și mai lesne „vandabilă” despre realitățile indiene. Practic, se procedează în conformitate cu toate legile marketingului și reclamei.

Au ajuns de notorietate cazuri precum cel al gurului Maharishi Mahesh Yogi, care nu s-a sfiit să lanseze oficial guvernelor lumii occidentale propuneri de rezolvare a marilor probleme sociale, pretinzând că, în nemărginita lui înțelepciune, a făurit planul care va institui raiul pe pământ.

Este de mirare însă că totii acești „mari luminati”, „înțelepți”, „zei” și „semizeii” n-au reușit să rezolve nici măcar una din aceste probleme în propria lor țară. India zace și astăzi într-o inimaginabilă sărăcie, foamete și mizerie. În orase, mii de familii au drept casă trotuarul. Acolo gătesc, acolo mănâncă, acolo își fac nevoile, acolo dorm - pe pânză de sac. Noaptea trotuarele sunt atât de ticsite de trupuri omenesti, încât circulația pietonilor nu se poate face decât pe carosabil!

Se întâmplă adesea ca părinții să-și mutileze propriii copii, smulgându-le din încheieturi mâinile și picioarele, pentru a provoca astfel compasiunea trecătorilor și a reuși să trăiască din cersit întreaga viață.

Organizațiile internaționale au depistat și înregistrat până în clipa de față 44 de milioane de copii sub 14 ani care lucrează la cuptoare pentru fabricarea cărămizilor, la construcții, în mine, sau sunt angrenați în alte activități cu grad mare de risc și de dificultate. Dintre ei, 10 milioane au fost cedati ca sclavi pe viață de către familiile lor, pentru achitarea unor datorii către persoane fizice.

Uniunea Internațională de Combatere a Sclaviei a detectat în India 16 piete de sclave ale sexului, adică veritabile târguri ambulante de carne vie, unde se adună „proprietarii” și își aleg fetele destinate prostituției. Iată un singur caz, relatat chiar de către investigatorii internaționali:

„Sonali este în vârstă de* 8 ani. Fata îi este machiată și buzele pline de ruj. Cercei lungi îi atârnă în urechi. Stă liniștită în salonul unei case de tolerantă din Bombay. Clientului i se solicită 40 de dolari, întrucât marfa este tânără și proaspătă. Sonali nu se află aici din voia sau alegerea ei, astfel încât îi acceptă pe toți clienții impusi de matroană. Tatăl ei a vândut-o unui intermediar pentru 400 de dolari, și acum ea își oferă trupul pentru a obține banii cu care să-și răscumpere libertatea. Conform statisticilor, Sonali va muri peste doar câțiva ani, în urma unei boli sau traume fizice”.

Catastrofa poporului indian întrece orice imaginație. Oamenii trăiesc ca animalele și mor ca animalele, iar trupurile lor sunt aruncate în Gange. Am văzut pe Gange nenumărate cadavre umane plutind în tovărășia leșurilor de animale, fapt care nu impresiona câtuși de puțin pe cineva. În India, viața unui om nu valorează aproape nimic. De altfel, există atât de mulți săraci, încât rata uriasă a mortalității este privită ca o chestiune aproape convenabilă.

Dezastrul social pe care îl trăiește India nu este nici rodul hazardului, nici al voinței lui Dumnezeu, așa cum învață brahmanii. Este rezultatul asumării și punerii în practică a preceptelor religiei hinduse, care instituie cel mai pervers, abuziv, despotic și inuman apartheid: sistemul castelor, rămas în vigoare de mai bine de 2000 de ani. Apare cu atât mai bizar paradoxul de a întâlni tineri occidentali animați de concepții politice și sociale ultraliberale - hipiști, anarhiști, feministe - susținând și chiar adoptând hinduismul! Este evident că oamenii n-au perceput nici măcar consecințele de ordin social ale hinduismului.

Asadar, se presupune că undeva între anii 200 î.H. și 200 d.H., sistemul castelor ar fi fost elaborat și expus într-un codice special de către Mânu, un personaj mitic. Deși Veda este socotită izvorul legii (dharma), în realitate legile lui Mânu sunt cele care statuează organizarea vieții indiene până în zilele noastre. Există acolo un întreg sistem juridic, reunind norme de drept penal, drept familial, drept al obligațiilor, drept real și reguli procedurale.

Indienii se împart în patru caste de bază:

1. Cea dintâi este a **Brahmanilor** (preoților).
2. Cea de-a doua este a **războinicilor** (Ksatriya), a nobililor și a stăpânilor.
3. Cea de-a treia este a **oamenilor liberi** (Vaisya), a comercianților și a feluritelor categorii profesionale.
4. Cea de-a patra este a **servitorilor** (Sudra).
5. Oamenii care nu aparțineau nici uneia din aceste caste erau considerați **paria**, și condamnați să trăiască la marginea satelor; *li se interzicea să posedă orice altceva în afara vaselor casnice, a câinilor și a măgarilor*; le era interzis inclusiv spălatul la cismeaua comună a satului.

Membrii celei de-a **patra caste** aveau un statut aproape similar cu cel de paria. Menirea lor era să-i slujească pe membrii castelor superioare. Accesul la cultură le era restricționat într-o asemenea măsură încât nu aveau dreptul nici măcar să asculte citindu-se din cărți. Dacă dorea neapărat, un brahman putea să ia o fată din această castă doar ca pe a patra soție. În consecință, s-a ajuns cu timpul la subdiviziuni ale castelor, care cunosc astăzi până la 3000 de ramificații.

Din **casta a treia** fac parte, spre exemplu, agricultorii, siderurgistii, dulgherii, frizerii, artiștii. Au cu toții obligația unui comportament condescendent și obedient față de membrii castelor superioare, și li se interzice cu strictețe orice tentativă de parvenire socială.

A **doua castă**, a războinicilor și a nobililor, este însărcinată cu atribuții legate de organizarea războaielor, asigurarea protecției țării și a sistemului politic, colectarea birurilor și impozitelor s.a.m.d.

În fine, **brahmanii** sunt cei care învață poporul, conduc slujbele religioase, aduc jertfe zeilor și primesc darurile pentru templu. Ei se bucură de înțâietate chiar și în fața regelui și a urmașilor acestuia. Un brahman, fie el și copil, este considerat superior unui războinic sau nobil. Dacă săvârșeste o crimă, el nu este condamnat la moarte, ci la exil. Cel mai mare păcat este socotit uciderea unui brahman. Acest păcat nu poate fi răscumpărat decât prin

moartea ucigasului. Totusi, autorul crimei va avea de îndurat si o pedeapsă spirituală, reîncarnându-se într-un animal. Dacă o persoană moare neavând urmasi, toate bunurile sale trec automat în proprietatea brahmanilor. De asemenea, dacă un brahman descoperă o comoară, aceasta devine proprietatea lui. Dacă regele găseste o comoară, o parte din ea le este transferată obligatoriu brahmanilor.

În general, institutia castelor impusă de brahmani se fundamentează pe **trei interdictii de bază**:

- 1) Este interzisă căsătoria cu o persoană aparținând altei caste.
- 2) Este interzis orice fel de contact cu persoane aparținând unei caste inferioare. Încălcarea acestei interdictii atrage dezonoarea si oprobriul public.
- 3) ***Orice strădanie a vreunei persoane de a accede într-o altă castă este socotită nu numai zadarnică, ci si condamabilă, atrăgând pedepse atât în viata aceasta, cât si după moarte.***

Toată această structură socială oprimantă, care a produs atâta suferință de-a lungul istoriei Indiei, a fost plăsmuită de către brahmani pe suportul metafizic al religiei hinduse, sub inspiratia textelor „sfinte“ ale Vedelor. Prin urmare, sistemul castelor nu este considerat a fi reflexul natural al unui fenomen social, nici al unui biologic (de tipul superiorității rasiale). El tine pur si simplu de o ordine transcendentală, izvorând din chiar teoria hindusă asupra lumii. Fundamentul său îl constituie legea metafizică a dharmei, din care decurge nevoia persoanei de a se conforma cu strictete ritmului, ordinii si ierarhiei întregului, ceea ce presupune inclusiv asumarea resemnată a predeterminărilor sociale.

Este modul prin care însusi Dumnezeu a creat lumea. Opozitia față de acest sistem este echivalentă cu împotrivirea față de Dumnezeu, adică păcatul cel mai grav, aducător de osândă vesnică. Avem de-a face cu o mostră elocventă de terorism spiritual în toată măreția lui!

Adeptilor, propovăduitorilor si admiratorilor occidentali ai hinduismului le-ar fi util să constientizeze faptul că în sistemul hindus de organizare al întregii societăți, care este unul profund religios, ei nu se vor putea integra niciodată castelor superioare. Acesta este un drept exclusiv ereditar. Mai mult decât atât, statutul lor este unul inferior si față de paria, dacă se aplică riguros vechea traditie hindusă. Acestea sunt prescriptiile textelor „sfinte“, „insuflate de Dumnezeu“.

Iată cum a fost posibilă în India stagnarea oricărei evolutii sociale si anihilarea puterilor creatoare ale indivizilor, siliti să trăiască sub semnul complexelor si frustrărilor. S-a instituit inevitabil în rândul populației o atmosferă generală de pasivitate si fatalism, pe fondul căreia mizeria si pauperitatea societății indiene au ajuns să înregistreze cote inimaginabile.

Devine cu atât mai legitimă întrebarea: dacă „supraoameni“ si „zei încarnati“, precum gurul Maharishi, clamează emfatic (inclusiv în fata guvernelor lumii) că posedă reteta magică a rezolvării tuturor problemelor sociale, politice, economice, administrative, etc, atunci cum se explică faptul că patria lor se află într-un asemenea colaps? Nu cumva această propagandă mediatică tinteste în realitate naivitatea acelorasi adepti occidentali care întretin prin cotizatiile lor viata de super-lux a „marilor initiati“? De altfel, Maharishi a sfârșit prin a se stabili în America, unde huzurul în care trăia - de pe urma vânzărilor de mante - a făcut istorie pe toate meridianele.

Nu mai puțin celebru este și cazul lui Rajneesh, „mentorul universal” care, plecând din India sărac lipit pământului, a ajuns să posede - grație eforturilor de „iluminare” a Americii și Europei - mulți nesfârșite de Rolls-Royce-uri, avioane personale și vile în toate țările bogate ale lumii. Stia să-și atragă prozeliti de genul unei renumite cântărete greco-aita care i-a cedat nu numai drepturile financiare de pe discurile sale și întreaga sa avere, ci până și pensia lunară pe care i-o furniza Broadway-ul din New York. După un răstimp oarecare, guru a îndepărtat-o subit din cercul ucenicilor săi, iar ea a supraviețuit în Atena la limita subzistenței, trăind din ajutoarele economice ale prietenilor, profund nefericită și grav traumatizată psihic.

Datorită presei și a multor mărturii individuale, este cunoscută astăzi în detaliu „activitatea spirituală” prestată de marele guru în ashramurile sale: le administra discipolilor narcotice, hasis, L.S.D., cocaină, iar apoi îi mână către orgii sexuale în grup. El însuși dispunea sexual de orice femeie și orice bărbat își dorea. Delicatetea iubirii, cunoașterea reciprocă, respectul persoanei erau coborâte programatic la nivelul animalității și al obscenității. Cei care și-au văzut ființele iubite distruse fizic și sufletește au depus împotriva lui nenumărate plângeri. Însă, în cele din urmă, Administrația Financiară a fost cea care l-a silit să-și abandoneze „proiectele spirituale” și să-și petreacă ultimii ani ai vieții ascunzându-se de justiție, întrucât fusese condamnat pentru sustragere de la plata impozitelor. Marele guru prospera furând nu doar din buzunarele adeptilor, ci și ale statului.

În mijlocul acelor evenimente, a fost întrebat un alt guru, mai „serios”, anume Satyananda, ce părere are despre Rajneesh. Răspunsul său nu necesită comentarii: „A, noi în India îi respectăm și îi cinștim foarte mult pe gurusi!”. De asemenea, într-un interviu din 17 mai 1984, același Satyananda a declarat: „Aceste două personalități, Rajneesh și Maharishi, au întreprins o lucrare istorică pentru binele omenirii. Aceasta este părerea mea”. Asadar, cei doi erau nu doar elogiați pentru practicile lor abominabile, ci și confirmați ca „gurusi”, adică oameni luminați, sfinți, călăuzitori spirituali ai omenirii către unirea cu Dumnezeu.

Poziția lui Satyananda nu este întâmplătoare și nu reprezintă o părere personală. Există în India o astfel de tradiție, care se transmite de secole din generație în generație, cunoscută sub numele de „tantrismul mâinii stângi” (Vama Marga), a cărei practică este centrată în jurul sexualității și constă în organizarea de orgii în grup ce urmăresc nimicirea eului. Însuși Satyananda, în convorbiri avute cu discipoli europeni, a confirmat că și mișcarea sa este fidelă aceleiași tradiții, pe care o descoperă însă numai celor „inițiați”.

Indienii sunt departe însă de a constitui o excepție printre popoarele omenirii. Și alte neamuri din Antichitate (grecii, egiptenii, asirienii), ba chiar din perioada medievală, se dedau la slujiri orgiastice aduse unor zeități (Afrodita, Astarta, Kiveli). De pildă, cultul Afroditei era de tip orgiastic, principalul act de venerare a ei fiind prostituția organizată în locurile „sfinte”. Adoratorii aduceau în temple câte o monedă ca plată pentru preoteasa-prostituată, așa cum relatează Eusebiu al Cezareei și Clement Alexandrinul. În același mod era adorat Dionysos, zeul betiei, al vinului și al homosexualității pasive. Este ceea ce se întâmplă încă în India, o țară rămasă idolatră până astăzi, oricât ar părea de neobisnuit pentru europeanul contemporan tributار unei tradiții creștine bimilenare. Iată însă că, prin contribuția „marilor inițiați” hindusi, asistăm actualmente la fenomenul resurecției idolatriei în spațiul european.

Pentru a evidenția ecourile sociale ale diferențelor fundamentale de viziune asupra lumii în creștinism și hinduism, merită să examinăm modul în care gândirea creștină a remodelat radical în istoria civilizației poziția generală față

de: **1)sclavie; 2)statutul femeii; 3)sistemul împărțirii bunurilor materiale** si culturale între membrii societății, adică institutia proprietății.

1)Sclavia era răspândită în toată lumea antică. Nu exista imperiu, stat, oras, familie bogată care să nu dispună de sclavi. Conform dreptului roman, sclavii erau tratati ca simple obiecte. Proprietarul îi putea vinde, silui, maltrata sau ucide, fără să dea socoteală nimănui. Nobilele romane purtau asupra lor un stilet cu care obisnuiau să-si pedepsească sclavele, creștându-le membrele sau chiar omorându-le, în functie de gravitatea abaterii.

Polarizarea societății în sclavi si stăpâni s-a datorat unei profunde pervertiri a minții si a sufletului omenesc. „Mintea despărțită de Dumnezeu devine fie demonică, fie animalică“, spune Sfântul Antonie cel Mare, părintele monahismului creștin.

Si, precum n-au încercat să aibă pe Dumnezeu în cunostință, așa si Dumnezeu i-a lăsat la mintea lor fără judecată, să facă ce nu se cuvine. Plini fiind de toată nedreptatea, de desfrânare, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pizmă, de ucidere, de ceartă, de înșelăciune, de purtări rele..., spune Apostolul Pavel (Rom. 1,28-29).

Firește, această stare de fapt a creat si intense împotriviri. De multe ori în decursul veacurilor sclavii s-au răsculat, generând chiar războaie îndelungate. Vărsările de sânge nu aduceau însă niciodată schimbări notabile, căci forțele militare de stat erau întotdeauna mai bine organizate si mai experimentate în luptă decât grupurile de sclavi.

Creștinismul a lovit sclavagismul în rădăcina lui, în sufletul omului. Fără războaie si sânge. Vindecând inimile oamenilor de patimile mândriei si lăcomiei, a reusit la început să limiteze substantial, iar după câteva sute de ani să eradice total acest fenomen.

Au contat în acest sens învățătura de credință si exemplul practic. Pe de o parte, Evanghelia propovăduia că nu mai este nici rob, nici liber...(Gal. 3, 28) si că Dumnezeu nu caută la fata omului (Gal. 2, 6), interzicând asadar discriminările comportamentale față de cei aflați în robie. Pe de altă parte, în timpul Dumnezeiestii Liturghii, care este chintesenta slujirii duhovnicești a creștinismului, Biserica l-a asezat pe sclav în exact aceeasi cinste cu stăpânul său, punându-i pe amândoi să se împărtășească din același potir.

Oriunde se ridica o biserică creștină, era vestită cu putere egalitatea în cinste a oamenilor. Biserica a luptat cu moduri de gândire, interese si cutume vechi de sute si mii de ani; însă, cu pretul sângelui a milioane de martiri creștini, viața oamenilor avea să fie efectiv revoluționată.

Iar astăzi, brahmanii hindusi depun eforturi asidue pentru conservarea sistemului castelor pe care l-au impus în vechime. Comparatiile între cele două tipuri de civilizatie sunt de prisos. Istoria grăiește de la sine.

2) În lumea antică dominată de idolatrie si de filosofii omenesci, condiția femeii era una tragică. Până si în Atena, faimoasă pentru democratia, libertatea si nivelul ei cultural, institutia sclaviei era consacrată ca un dat natural, iar femeia era practic exclusă din toate activitățile sociale. În afară de sclave, existau prostituatele publice si așa-numitele femei obisnuite. Locul celor din urmă era numai în casă. Persoana femeii era devalorizată într-o asemenea măsură, încât unii dintre gânditorii cetății ajunseseră până la punctul de a se întreba dacă femeile au suflet.

Biserica a luat vehement atitudine si în privinta acestei discriminări, opunându-i iarăsi învăătura Scripturii, potrivit căreia nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască (Gal. 3, 28), ci înaintea lui Dumnezeu nu există decât suflete, persoane de aceeași cinste, înzestrate de către Creator cu aceeași putere de a izbândi pe calea spirituală către sfîntenie. De altfel, încă din primii ani ai Bisericii, au existat nenumărate femei care s-au sfîntit, au dobândit Duhul Sfînt si harismele Lui, au prorocit si au săvârșit minuni. Mai mult decât atât, Biserica o venerază pe Preasfînta Născătoare de Dumnezeu si Pururea Fecioară Maria ca pe omul care a atins treapta cea mai înaltă a sfînteniei, la care nimeni altcineva nu va mai ajunge vreodată.

În altă ordine de idei, hindusii nu le permiteau femeilor nici măcar să asculte învățăturile Vedelor! Buddha a fost cel dintâi care a încălcat această tradiție. Cedând insistențelor unei mătusi foarte dragi, el a consimțit să accepte ca ucenice si femei. Este unul din motivele pentru care a fost prigonit ca eretic de către brahmani. S-a delimitat de hinduism si în cele din urmă a întemeiat o nouă religie.

În clipa de față există multi gurusii care primesc ca discipole femei. Chiar dacă putine dintre ele ajung până la vrednicia de guru, faptul în sine intră în flagrantă contradicție cu textele „insuflate de Dumnezeu“ ale Vedelor si cu vechea tradiție hindusă, astfel încât toti gurusii care fac asemenea concesii sunt consideratieretici de către hindusii „ortodocși“.

Imaginea pozitiei pe care o adoptă tradiția indiană față de femeie poate fi întregită si prin evocarea acelei datini străvechi impuse de codicele lui Mânu, anume sati, care statua în mod expres obligatia sacră ca femeile să fie arse de vii în focul în care era ars trupul sotului lor decedat, împreună cu celelalte obiecte personale ale lui. Este inutil să mai mentionăm câte zeci de milioane de femei nefericite au plătit printr-o moarte tragică si sinistră enormitățile doctrinare ale reprezentatilor unei preotii odioase. Din păcate, aceste realități nu constituie de obicei un subiect de reflecție nici măcar pentru grupurile de feministe occidentale militante care se lasă seduse de învățăturile „exotice“ ale Orientului. Iată ce ravagii poate face ignoranta lumii apusene contemporane...

3) Problema spinoasă a proprietății a fost depășită cu un imens succes de către primele comunități creștine prin instituirea bunurilor obșteti. Acest spirit se conservă nealterat până astăzi în mănăstirile ortodoxe, unde nu există proprietate personală, ci toate bunurile aparțin comunității. Nu există bogati si săraci, nu există oameni care se îmbracă sau mănâncă mai bine decât ceilalți. Li opreste de la aceasta însăși iubirea creștină: ***Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți*** (Matei 22, 39). Omul care nutrește iubire adevărată pentru semen nu poate accepta să posede ceva în plus față de fratele său mai sărac.

Înscriindu-se în sfera relațiilor umane, atât relațiile sociale cât si cele economice se articulează potrivit cu vointa liberă a omului. Ele nu fac parte din categoria acelor tipuri de relații impuse, cum ar fi legile naturale (legea gravitației, spre exemplu). Ca persoană liberă, pot decide oricând să-mi modific relația pe care o am cu sclavul meu (de pildă, să-l eliberez) sau cu functionarul meu.

Când omul nu duce o viață conformă cu voia lui Dumnezeu, când trăiește adică împotriva firii sale, în chip păcătos, atunci el se transformă sufletește. Iubirea sa către aproapele se răcește, preschimbându-se treptat în dezinteres, eventual chiar în ură. Omul sfârșeste prin a se iubi numai pe sine. Singura sa preocupare devine modul în care poate ajunge să trăiască mai bine, fie chiar si în detrimentul celorlalți: cum să mănânce bine, cum să se îmbrace bine, cum să doarmă bine, cum să-si petreacă timpul cât mai lejer si agreabil. Nu concepe să fie lipsit de nimic, nu

acceptă să împartă nimic, nu cunoaste satiu în dorinta de a-si procura noi bunuri, chiar si atunci când cantitatea acestora depășeste cu mult posibilitățile sale de a le consuma.

O dată cuprins de flacăra iubirii dumnezeiesti, omul începe să se gândească însă si la lipsurile aproapelui său, pe care simte nevoia organică de a-l ajuta. Dorul său arzător este ca toti semenii lui să aibă cele de trebuință si, când Duhul Sfânt îi aprinde inima, ajunge să prefere ca el însusi să nu mai aibă nimic, dacă prin cedarea bunurilor sale îi poate ajuta pe cei din jur să supraviețuiască. De aceea sunt atât de numeroase exemplele de sfinti crestini care, plini de iubirea lui Hristos, si-au împărțit toate cele ale traiului lor săracilor si au ajuns ei însisi săraci, neputând suporta gândul că ei mai detin încă averi în vreme ce frati de-ai lor înfometează prin cetăți. Există chiar cazul unui sfânt care, mistuit de iubirea Domnului, s-a vândut pe sine ca sclav si, cu banii obtinuti astfel, a eliberat un rob. Prin exemplul si puterea virtutilor sale, i-a atras apoi la credinta în Hristos si pe stăpânii săi, care au renuntat de bunăvoie la infamia posesiei de sclavi si, cu nespus respect, i-au cerut să devină părintele lor duhovnicesc.

Iată cum tăria dragostei crestine biruia până si sentimentul atât de viguros al proprietății. Astfel a reusit Biserica crestină să întemeieze comunități fundate pe dragostea dintre semeni în mijlocul unei societăți atât de neomenoase ca aceea a imperiului roman. Descrierile modului de viață al primilor crestini în cadrul acestor comunități sunt elocvente si pilduitoare:

Iar inima si sufletul multimii celor ce au crezut erau una si nici unul nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le erau de obste... Si nimeni nu era între ei lipsit, fiindcă toti câți aveau tarini sau case le vindeau si aduceau pretul celor vândute, si-l puneau la picioarele apostolilor. Si se împărtea fiecăruia după cum avea cineva trebuință (Fapte 4, 32-35).

Iar toti cei ce credeau erau laolaltă si aveau toate de obste. Si își vindeau bunurile si averile si le împărteau tuturor, după cum avea nevoie fiecare (Fapte 2, 44-45).

În legătură cu aceeași temă, pozitia Vedelor este radical diferită. Ea poate fi rezumată astfel:

Săracul este sărac întrucât în vietile precedente a fost un om rău, ceea ce i-a atras în viata actuală o karma rea. Tot așa, bogatul este bogat deoarece în vietile precedente a fost un om bun, fapt care i-a atras acum o karma bună. Cu alte cuvinte, bogăția sau sărăcia sunt inseparabil legate de valoarea morală si spirituală a persoanei. Bunăstarea materială este considerată dovada ascendentului moral si spiritual al unui individ. Situatia financiară devine, asadar, criteriu de stabilire a nivelului spiritual si a moralității! Această perspectivă conferă nedreptății sociale o dublă legitimare: etică si spirituală. Este si motivul pentru care hindusii nu obisnuiesc să-i ajute în vreun fel pe săraci. Trec pe lângă ei nepăsători, în virtutea convingerii că acestia trebuie lăsați să-si răscumpere karma prin îndurarea sărăciei. Asadar, nedreptatea care există în această lume nu este rezultatul lăcomiei si răutății omenesti, ci este lege divină care se cere neapărat conservată. Tabloul consecintelor imediate în plan social ale hinduismului este acum complet.

YOGA: RELIGIE SAU STIINTĂ?

Să cercetăm afirmația: „*Yoga nu este religie, ci o știință ca oricare alta*“. Acest enunț a fost exprimat de către însuși gurul Satyananda la 24 aprilie 1984, în incinta sălii de conferințe a hotelului Samaria din orașul Hania (Insula Creta), și este inserat în cuprinsul cărții intitulată „Învățăături ale lui Paramahansa Satyananda“, voi. VI, p. 148, editată de mișcarea gurului din Grecia, Satyanandashram. Este un punct de vedere avansat în nenumărate rânduri de-a lungul timpului de către Satyananda, și promovat sistematic prin intermediul publicațiilor oficiale ale mișcării sale din Grecia. El constituie elementul principal al imaginii pe care urmărește să și-o cultive în exterior mișcarea Satyanandashram. Același punct de vedere l-a exprimat și întemeietorul Meditației Transcedentale, Maharishi Mahesh Yogi. Inaugurând așezământul pe care l-a botezat „Universitatea Europeană de Studii“, el a declarat: „*Aici nu este vorba de nimic altceva decât știință pură*“. De altfel, merită menționat că toate mișcările de tip New Age se autopromovează sub camuflajul științei.

Să ne concentrăm acum asupra afirmației că „*yoga nu este religie*“.

„Nucleul tare“ al hinduismului îl reprezintă poporul indian și, geografic, țara Indiei, de unde și numele. Astăzi, după o izolare de secole, se fac eforturi sustinute pentru popularizarea lui pe toate continentele: Europa, Australia, America de Nord și de Sud, Africa, inclusiv Rusia Asiatică și Japonia.

Hindusii sunt despărțiți în sute de erezii sau scoli divergente doctrinar, care păstrează totuși ca punct comun recunoașterea autorității Bhagavad Gitei, „evangelia“ hinduismului. Este un text unanim acceptat drept „sfânt“ și „însuflat de Dumnezeu“.

Acest text este studiat sistematic de către yoghini, și cântat zilnic ca formă de adorare a zeului Krishna. În ashramul lui Satyananda din Mongyr, în fiecare dimineață se intonează cultic timp de o oră fragmente din Bhagavad Gita, adaptate muzical.

Ce este Bhagavad Gita? Un dialog în formă de poezie, întrunind toate elementele unei teogonii, comparabil întrucâtva cu poemul antic al lui Hesiod ce descrie nașterea zeului Olimpului, sau cu Iliada lui Homer, în care războiul Troiei devine pretextul multor prietenii sau învrăjbiri între zei și oameni.

Asadar, în Gita, zeul Krishna îi descoperă yoga prietenului și ucenicului său, Arjuna. Convorbirea dintre cei doi are loc cu puțin înainte de începerea unei mari bătălii. Împăratul luptător Arjuna întreabă, iar Domnul (Krishna) îl învață. Să dăm cuvântul textului însuși, care este extrem de revelator:

„*După cum ti-am spus și înainte, o, tu, cel fără de pată, în această lume există două căi: cea a scolii Samkhya cu yoga cunoașterii și cea a scolii Yoga cu yoga faptei*“ (III, 3).

„*Chiar această yoga din vremea începutului ti-am explicat-o astăzi. Îmi ești credincios și prieten; aceasta este taina supremă*“ (IV, 3).

Prin urmare, conform Gitei, yoga nu este o descoperire sau o creație omenească, așa cum este spre exemplu știința. Yoga este o revelație „dumnezeiască“, un dar pe care zeul Krishna, „Domnul Yogăi“, îl oferă omenirii prin mijlocirea

lui Arjuna. Mai mult decât atât, yoga este o formă de adorare prin care zeul dorește să fie venerat de către adepții săi. Krishna spune:

„Însă oamenii cu suflet mare, care au sprijin în mine, care nu au alt gând, o, fiu al lui Prtha, au parte de Natura mea divină, cunoscându-l pe Cel Neclintit, Obârșia existentelor.

Glorificându-mă mereu, înfrânându-se credincioși legămintelor, închinându-mi-se, mă adoră cu dăruire, mereu concentrați” (IX, 13-14).

„Mereu multumit, yoghinul cu sinele stăpânit, care-si tine hotărârile, năzuind spre mine cu inima si cu mintea, cel dăruit mie, acela mi-e drag” (XII, 14).

„Si cel care va cerceta acest dialog despre Lege dintre noi doi, acela, socot, mă va adora prin sacrificiul Cunoasterii” (XVIII, 70).

Zeul Krishna arată deci că nu doar practicarea yoga, ci fie și numai simplul ei studiu teoretic este socotit o formă de adorare a sa! Inutil să subliniem că adorarea este un act pur religios, nicidecum științific. Tot în Bhagavad Gita, Krishna învață că yoga este o formă de jertfă adusă lui. Nu este nevoie să insistăm nici asupra caracterului „științific” al unei jertfe. Să urmărim textul:

„Unii sacrifică toate activitățile simturilor și ale suflurilor vitale în focul stăpânirii de sine aprins de Cunoastere.

Unii asceti care tin legămintele aspre fac sacrificiul bunurilor materiale, sacrificiul ascezei, sacrificiul yoga și sacrificiul Cunoasterii și al recitării Vedelor” (IV, 27-28).

În alte versete, zeul Krishna se proclamă pe sine Dumnezeu creator al cosmosului. Proclamă că el este centrul și scopul în jurul căruia gravitează și spre care tind toate componentele practicii hinduismului: scrierile „sfinte” (Vedele), jertfele, slujbele, mantrile, sunetul sfânt OM, exercitiile yoga - toate sunt... Krishna. Să dăm cuvântul textului:

„Eu sunt strădania sacrificiului, eu sunt sacrificiul, eu sunt ofranda adusă străbunilor, eu sunt iarba magică, eu sunt mantra, eu sunt untul sacrificiului, eu sunt focul, eu sunt jertfa.

Eu sunt tatăl acestei lumi, muma, orânduitorul, străbunul, ceea ce trebuie cunoscut, mijlocul de purificare, silaba sacră OM, Rk, Saman și Yajus,

Calea, susținătorul, stăpânul, martorul, popasul, sălasul, prietenul, începutul și nimicirea lumii, locul, asezarea, sământa, Cel Neclintit.

Eu dau căldura, opresc și dau drumul ploilor; eu sunt nemurirea și moartea, și tot eu sunt - o, Arjuna! - Fiinta și Nefiinta” (IX, 16-19).

În sfârșit, să vedem care este mobilul exersării yoga, și totodată telul său final:

„Fii cu mintea la mine, dăruit mie, sacrifică-mi mie, cinsteste-mă pe mine; la mine vei veni, da, ti-o făgăduiesc, mi-esti drag“ (XVIII, 65).

Asadar, scopul si punctul terminus al exercitiilor yoga este unirea cu Dumnezeu Krishna, cu inventatorul, creatorul si învățătorul yogăi! (de altfel, aceasta si înseamnă cuvântul „yoga“ - unire cu Dumnezeu). Este ceea ce învată însusi „Dumnezeul“ Krishna (sau cel care se ascunde în spatele său), si „cartea sfântă“ Bhagavad Gita!

Concluzii

Yoga, filosofia pe care ea se articulează si din care decurg toate practicile sale, este întemeiată pe un set de conceptii fundamentale religioase:

- existenta si nemurirea sufletului;
- metempsihoză sau reîncarnarea;
- legea karmei, care postulează răsplătirea faptelor bune sau rele ale omului de-a lungul unor vieti succesive;
- existenta unui Dumnezeu care îi călăuzeste pe oameni către El.

Gurusii stăpânesc însă arta pervertirii cuvintelor si a deturnării sensurilor. Rationamentul lor este simplu: *„în lumea occidentală stiinta se bucură de autoritate, deci ar fi util să adoptăm masca stiintei“*.

„VIATA ARMONIOASĂ” SAU TEHNICA ÎNSELĂRII

Una din liniile directoare ale prozelitismului hindus în spatiul creștin este producerea și cultivarea confuziei în mintile oamenilor. Se atentează astfel la însăși capacitatea de gândire critică a individului, pentru a-l face infinit mai ușor de cucerit. În instrumentarul acestei strategii misionare se înscrie și practica substituirii conținutului cuvintelor. Să recurgem la un exemplu sugestiv: cuvântul „Hristos”. Sensul pe care îl are acest cuvânt pentru civilizația creștină este: persoană istorică concretă care a activat în regiunea Palestinei (actualul Israel) în urmă cu aproximativ 2000 de ani; ca Fiul al lui Dumnezeu, a propovăduit o seamă de adevăruri de credință, dobândind mulți discipoli și întemeind Biserica. Atunci când un creștin spune „Mă rog lui Hristos”, înțelege că se adresează unei persoane concrete, unice, pe care o crede și o mărturiseste ca fiind întruparea Persoanei A Doua a Sfintei Treimi.

Iată acum o mostră de pervertire a sensului acestei noțiuni:

Gurusii care intră în contact cu lumea creștină au ajuns să pretindă că termenul „Hristos” desemnează un plan superior al conștiinței umane, ceea ce înseamnă că orice om poate evolua spiritual până la gradul echivalent cu accederea la acest plan, devenind și el prin aceasta Hristos! Astfel, când un dascăl oriental spune „Mă rog lui Hristos”, înțelege că se străduiește să atingă acest plan superior al conștiinței și să devină, fie și pentru puțin timp, Hristos.

Evident că între acest concept de „Hristos” și Hristos al Evangheliei nu se poate stabili nici cea mai vagă asemănare. Însă lucrul acesta nu numai că este trecut sub tăcere, ci se pretinde cu obstinatie tocmai contrariul. De ce recurg maestrul hindus la un astfel de artificiu? Explicația este foarte simplă: pentru că într-o țară cu o puternică tradiție creștină, cu atât mai mult într-o țară ortodoxă, le-ar fi considerabil mai greu să convingă că personaje precum Indra, Kali, Shiva, Vishnu, Krishna sau Brahman sunt... dumnezei! Până și un creștin nepracticant și peste măsură de ignorant va ezita în primă instanță să se închine miilor de zeități idolatre ale panteonului hindus. Ceea ce i se cere este mult prea exotic și nefamiliar. Prin urmare, propagatorii învățăturilor orientale se văd nevoiți să recurgă la tactica drumului ocolit și în trepte. Ei se camuflează în spatele unor măști care ne sunt familiare. Astfel, ne vor vorbi despre „psihologie aplicată”. Ne vor propune o „alimentație corectă”. Ne vor îmbia cu „exerciții de gimnastică” („yoga pentru sănătate și frumusețe”). Ne vor recomanda „metode” și „tehnici” pentru combaterea angoasei, a nervozității, a stresului și a fobiilor. Ne vor sugera, în cadrul unor conferințe și seminarii, modalități de a rezolva orice problemă cu care ne confruntăm zilnic, inclusiv problema singurătății.

În acest fel, încetul cu încetul, ne vor transforma în discipoli ai lor, ne vor convinge să adoptăm stilul de viață și modul de gândire indian, ne vor exploata economic, percepându-ne cotizații lunare sau cel puțin taxe pentru „întelegerea” care se împarte la conferințele organizate de ei, ne vor familiariza în cele din urmă pe de-a-ntregul cu hinduismul. Aceasta este de fapt marea lor miză și principalul lor scop. Pentru că acești oameni nu sunt nici filosofi, nici difuzori de știință, nici psihologi, nici medici. Acești oameni sunt hindusi, misionari ai unei idolatrii exotice. Mai mult decât atât, ei urmăresc să se propovăduiască și pe ei însșiși ca dumnezei.

Să ne amintim de Sai Baba, gurul indian care se prezintă pe sine ca fiind Dumnezeu, infinit superior lui Buddha, lui Mahomed sau lui Hristos. Iată ce spune Sai Baba despre el însuși: „Prostii nu mă cunosc, când locuiesc în trup omenesc! Ignoră firea mea superioară, căci Domn Preaînalt sunt Eu al tuturor fiintelor...” (extras din periodicalul mișcării Satya Sai Baba, „Pacea Supremă -Prashanti Vahini“, Atena 1997, p. 5). Liderul mișcării Viata Armonioasă din Grecia, americanul Bob Nazemy, adresându-se unor discipoli avansați, a spus despre Sai Baba: „El este prezent pretutindeni, atotștiutor și atotputernic Dumnezeu, care se află întotdeauna împreună cu noi, în toate ceasurile și în toate părțile lumii” (B. Nazemy, „Te rog, Baba, dă-mi ascultare“, p. 1, Articole din ziare și periodice, Ed. a II-a, Ilianthos).

Totți gururii respiră aceeași mândrie demonică. Babaji era „învățătorul învățătorilor” și „Dumnezeu întrupat”. În 1984, un ucenic de-al lui a devenit... Hristos! A slujit chiar „Cina cea de taină” în ashramul său, iar apoi a plecat, fără să-l mai revadă cineva vreodată. Concluzia implicită era că Babaji i-a fost superior lui Hristos...

Maharadji se prezintă ca noul „Mesia”, „Hristosul epocii contemporane”, „Domnul tuturor yoghinilor”, „Spirit preaînalt și atotvenerat”, fără de care „totul s-ar distruge”.

Satyananda a declarat că gurul este superior lui Dumnezeu. Rajneesh a confirmat explicit aceeași afirmație. Amândoi primesc și după moarte adorare din partea ucenicilor. Lista unor astfel de personaje poate continua la nesfârșit.

Ce s-ar putea adăuga? De-a lungul sutelor de ani, totți marii asceti creștini au spus că mândria conduce la nebunie. Ea îl rupe pe om de realitate în această viață, și îl sorteste morții duhovnicești în vesnicie. ***Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har*** (Iac. 4, 6).

Urmarea căii unor asemenea „mentori” înseamnă asumarea celor mai mari și mai serioase riscuri cu putință. Se porneste treptat, desigur, de la elemente superficiale sau cu un grad mai mic de însemnătate (alimentație, exerciții de gimnastică), pentru a se ajunge la altele mai profunde (psihologie, comportament, analiza sinelui) și, în cele din urmă, la probleme de credință (înviere sau metempsihoză, Biserică sau ashram, Hristos sau Sai Baba) în care miza este omul întreg, și nu doar o ipostază oarecare a vieții sale. În final, omul își periclitează extrem de grav, și poate ireversibil, atât viața trecătoare de acum, cât și soarta sa în vesnicie. Pentru că scopul și menirea omului este viața vesnică! Nimic mai puțin! Fie o va dobândi, în Iisus Hristos, fie o va pierde, lăsându-se amăgit de minciuni seducătoare. Dar să-L auzim pe Hristos Cel Adevărat grăind prin Evanghelie:

- ***Iisus a zis: Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi. Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac (Ioan 11,25-26).***
- ***Iisus a zis: Eu sunt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții (Ioan 8, 12).***
- ***Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață vesnică (Ioan 3, 16).***
- ***Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi (Marcu 16, 16).***

Pentru a ne ocroti și a ne feri de amăgire, Hristos ne avertizează cu 2000 de ani mai înainte că vor apărea în lume oameni vicleni care se vor prezenta drept „hristosi” și chiar vor săvârși minuni diavolești cu scopul de a-i înșela inclusiv pe cei alesi:

Vedeti să nu vă amăgească cineva. Căci multi vor veni în numele Meu, zicând: Eu sunt Hristos, si pe multi îi vor amăgi... Atunci, de vă va zice cineva: iată, Mesia este aici sau dincolo, să nu-l credeti. Căci se vor ridica hristosi mincinosi si proroci mincinosi si vor da semne mari si chiar minuni, ca să amăgească, de va fi cu putintă, si pe cei alesi (Matei 24' 4'5' 23-24).

În acelasi timp, Hristos îi încurajează pe toti cei care Îl caută cu sinceritate si cu inimă curată, încredintându-i: Vetii cunoaste adevărul, iar adevărul vă va face liberi (Ioan 8, 32). El a făgăduit să-i ajute pe toti oamenii care însetează după acest adevăr: Cereti si vi se va da, căutati si veti afla, bateti si vi se va deschide. Că oricine cere ia, cel care caută află, si celui care bate i se va deschide (Matei 7, 7-8).

ÎNVIERE SAU REINCARNARE?

Cel ce crede întru Mine are viață vesnică... Si Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi... Eu sunt învierea si Viata... Iisus Hristos (Ioan 6, 47; 6, 54; 11, 25)

Teoria reîncarnării era îmbrățișată de multe popoare antice. Prin puterea adevărului creștin, această rătăcire a încetat să mai tiranizeze viețile oamenilor în multe părți ale lumii. Totuși, se întreprind actualmente eforturi sustinute de a o „transfera” mentalității occidentale.

Conform acestei teorii, lumea este o școală prin care sufletul trece de nenumărate ori. El renaste de fiecare dată într-un trup nou, fie bărbătesc, fie femeiesc, fie animal, fie chiar și în „carcasa” oricărei specii din regnul vegetal. Condițiile noii nasteri depind de faptele vieții precedente. Astfel, dacă cineva a dus o viață plină de fapte rele, când se va năște din nou va fi un om sărac, sau un animal, sau chiar o plantă.

Ceea ce gurusii indieni ascund însă cu multă grijă de discipolii lor este faptul că, potrivit codicelui intitulat Legile lui Mânu, venerabila carte a tradiției hinduse care converteste învățătura Vedelor în legi sociale, este mai probabil ca cineva să se reîncarneze ca animal sau ca făptură demonică, decât ca om. Cartea oferă spre edificare și următoarea parabolă: o broască testoașă trăiește în adâncurile mării și scoate capul la suprafață o dată la o sută de ani. Un inel pluteste undeva la suprafața apei. Pe cât este de probabil ca broasca să-și scoată la un moment dat capul la suprafață trecându-și-l tocmai prin acel inel, tot pe atât este de probabil ca o ființă să se reîncarneze după moartea sa în trup omenesc.

Ei bine, această credință este asumată de nenumărate mișcări New Age care vor, în același timp, să se prezinte drept științe! „Știința yoga” - a devenit o sintagmă vehiculată obsesiv de către yoghini. Pe de altă parte, în funcție de context, aceiași yoghini clamează cu vehemență: „Si creștinii, exact ca și noi, cred că...”, sau „Stiti că Hristos a fost un mare yoghin...”, sau „Între noi și creștini nu există diferențe semnificative...”. În felul acesta sunt cultivate cu perfidie cele mai stridente autocontradicții, pentru a-i seduce atât pe ignoranții științei, cât și pe ignoranții creștinismului.

Merită semnalat și faptul că teoria metempsihozei nu a existat dintru început în gândirea tradițională indiană. Așa cum arată D. K. Velissaropoulos în „Istoria filosofiei indiene”, „Ideea reîncarnării (samsara) era necunoscută arienilor. Ea a pătruns în religia și filosofia indiană pentru că morala să dobândească un subiect care să poarte greutatea responsabilității faptelor dincolo de moarte. Termenii Țrenasteret' sau Țreîncarnaret', care exprimă unul și același lucru, sunt oarecum înșelători. Precum vom vedea în analiza celor șase sisteme filosofice (darshanās), cel care se reîncarnează nu este sufletul empiric, ci o substanță nedefinită și foarte subtilă care se află între atman, sufletul empiric și corp. Într-adevăr, sufletul empiric nu se reîncarnează, de vreme ce este ansamblul tuturor stărilor constiente. Nici atman (ființa eului) nu se poate reîncarna, de vreme ce, fiind absolut, nu se supune acțiunii karmei, responsabilității morale. În fața acestei dificultăți, filosofia sistematică indiană a inventat materia subtilă, corpul eteric, care salvează gândirea din acest impas al absurdului, fără a o face însă mai convingătoare”.

Punctul de vedere al Bisericii este fundamental diferit.

Creat de către un Dumnezeu Trinitar si Personal, omul are început, dar nu si sfârșit. Se naste la un moment dat, în timp, pentru a vietui vesnic. În această lume va trăi o singură dată. După moarte, fiecare suflet este judecat de Dumnezeu si, potrivit cu faptele sale, va dobândi sau nu Raiul. Pe parcursul acestei vieti, Dumnezeu îi oferă omului foarte multe prilejuri de a se face vrednic de fericirea vesnică.

Adresându-se cândva unui grup de tineri, bătrânul Paisie le-a spus: „Ati înțeles că am venit aici ca să dăm examene? Să ne punem temelia duhovnicească, să câștigăm Raiul. Acum si numai acum, căci nu vor mai fi restante în septembrie!”.

Altă dată, întrebându-l despre reîncarnare, mi-a răspuns: „Fii atent aici! Aceasta este cea mai mare capcană a diavolului. Omul se gândește că nu contează dacă nu reusește în viața aceasta, va reuși în cealaltă. Astfel se relaxează în toate privințele si se usucă duhovnicește. Diavolul stie însă foarte bine că nu există 'data viitoare'. De aceea îi si întinde această înfricosătoare cursă”. M-a privit apoi si mi-a spus: „Să scrii neapărat despre lucrul acesta!”.

Este tocmai ceea ce propovăduiesc Scripturile. Apostolul Pavel spune: ... precum este rânduit oamenilor o dată să moară, iar după aceea să fie judecata (Evr. 9, 27). Domnul Iisus Hristos va fi Judecătorul tuturor oamenilor. El însusi ne vorbește despre Sine în Evanghelie astfel: Când va veni Fiul Omului întru slava Sa si toti sfântii îngeri cu El, atunci va sedea pe tronul slavei Sale si se vor aduna înaintea Lui toate neamurile si-i va despărți pe unii de altii, precum desparte păstorul oile de capre. Si va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga. Atunci va zice împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniti, binecuvântatii Tatălui Meu, mosteniti împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost si Mi-ati dat să mănânc, însetat am fost si Mi-ati dat să beau, străin am fost si M-ati primit; gol am fost si M-ati îmbrăcat, bolnav am fost si M-ati cercetat, în temniță am fost si ati venit la Mine. Atunci dreptii li vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând si Te-am hrănit? Sau însetat si Ti-am dat să bei? Sau când Te-am văzut străin si Te-am primit, sau gol si Te-am îmbrăcat? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță si am venit la Tine? Iar împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ati făcut unuia dintr-acești frati ai Mei prea mici, Mie Mi-ati făcut. Atunci va zice si celor de-a stânga: Duceti-vă de la Mine, blestematilor, în focul cel vesnic care este gătit diavolilor si îngerilor lui (Matei 25, 31-41).

O altă deosebire uriasă este dată de esenta scopurilor spirituale pe care le urmăresc cele două religii. Hindușii cred că atunci când cineva ajunge la desăvârșire își pierde persoana, prin identificarea deplină cu Brahman - ipostaza dumnezeului absolut si impersonal. Existenta omului se neantizează, pulverizându-se în oceanul dumnezeirii impersonale. De aceea, el nu se va mai naste niciodată din nou, pentru că nici măcar nu mai există.

Crestinii cred exact contrariul. Persoana umană există vesnic, ea nu va cunoaste niciodată un sfârșit. În această viață, omul inaugurează constient o relatie personală cu un Dumnezeu Personal, o relatie care se va păstra în vesnicie. Păzind poruncile lui Hristos, împărtășindu-se cu trupul si sângele Lui, omul se uneste ontologic cu Dumnezeu, devine Dumnezeu prin har, si în acest mod participă vesnic, ca persoană distinctă, la Viata lui Dumnezeu. Desăvârșirea creștină constă în realizarea acestei comuniuni personale cu Dumnezeu. Aceasta este menirea omului în vesnicie.

Asadar, reiese o dată în plus că teza ilicită a pretinselor „asemănări spirituale“ dintre creștinism și hinduism este destinată exclusiv racolării acelei mase de așa-zisi creștini care nu stăpânesc nici cele mai elementare cunoștințe despre conținutul învățăturilor lui Hristos. Unor asemenea oameni li se adresează cuvintele Scripturii:

- *-Oricine se abate și nu rămâne în învățătura lui Hristos nu are pe Dumnezeu; cel ce rămâne în învățătura Lui, acela are și pe Tatăl și pe Fiul (II Ioan 1,9).*
- *Iubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci cercăți duhurile dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți proroci mincinoși au ieșit în lume (I Ioan 4, 1).*

INFLUENTA PRACTICII YOGA ASUPRA TRUPULUI SI A MINTII

În epoca noastră, sistemul yoga este prezentat ca un panaceu pentru cvasitotalitatea problemelor cu care se confruntă omenirea. Pot fi auzite adesea lozinci promotionale de genul „Faceti yoga pentru sănătate si frumuseti!”. La început, cineva poate simti într-adevăr o stare de bună dispozitie si revigorare. Este imediat sfătuit să atribuie această îmbunătățire unor anumite „puteri ascunse” activate prin intermediul asanelor yoghine. La fel de bine însă, această bună dispozitie si revitalizare pot fi atribuite mișcării, punerii în activitate a corpului care se „trezește” din sedentaritatea aproape cronică impusă de organizarea socială contemporană. De altfel, exact aceleasi simptome le are orice persoană care începe să practice cu oarecare regularitate jogging, înot, fotbal sau orice tip de gimnastică. Cu atât mai mult dacă acea persoană renunță la anumite obiceiuri nocive precum fumatul, pierderea noptilor, supraalimentatia, alcoolul s.a.m.d.

De asemenea, trebuie subliniat că acest sentiment reconfortant însoțeste prima etapă a practicării exercitiilor yoga. Ulterior, apar în general probleme serioase, traduse prin dureri ale bazinului, ale coloanei vertebrale, ale genunchilor, ale articulatiilor. Asanele, aceste pozitii yoghine ciudate, sunt absolut nefiresti pentru corpul uman, ele imitând de obicei diverse pozitii ale animalelor. Însesi denumirile lor sunt ilustrative în acest sens: Shalabasana = pozitia lăcustei, Bhujangasana = pozitia cobrei, Kukondasana = pozitia cocorului, Utthan pristasana = pozitia sopârlei, etc. Unele dintre ele sunt mai accesibile, altele mai dificile. Oricum, rămânerea prelungită în aceste pozitii necesită exercitiu îndelungat. Cu timpul, articulatiile corpului se vor destinde, permitând anumite contorsionări nefiresti. Sunt totusi foarte multi cei care se aleg astfel cu traumatisme mai usoare sau mai grave. Faptul este adeverit, de altminteri, si de textele „sfinte”. Upanishadele, spre exemplu, proclamă că cel care se plânge sau se revoltă din pricina problemelor pe care le provoacă yoga, acela nu este vrednic pentru yoga.

În perioada în care practicam cu asiduitate aceste exercitii, s-a întâmplat să urmăresc în Tesalonic conferinta unui yoghin indian. Vrând să se arate cu orice pret superior celorlalti „concurenti spirituali” care își încep „vânătoarea” cu afirmatii de genul „yoga = sănătate = frumuseti”, el a rostit un adevăr: „Cine face yoga numai pentru a dobândi sănătate si frumuseti, e mai bine să facă înot. Nu are nici un motiv să se apuce de yoga. Yoga este pentru cei interesati să evolueze spiritual”. Să vedem în continuare care sunt natura si mijloacele de realizare prin yoga a acestui progres spiritual.

Tinta principală a gimnasticii yoghine, scopul asanelor nu este dezvoltarea sistemului muscular, nici dobândirea mobilității fizice. Obiectivul lor este modificarea echilibrului biochimic al organismului uman.

Prin practicarea acestor asane, se exercită o presiune constantă asupra organelor interne ale corpului (inimă, ficat, plămâni, intestine), dar mai ales asupra glandelor endocrine (chakrele, așa cum sunt cunoscute în jargonul yoghin). Această presiune produce hiperexcitarea glandelor, ceea ce determină de obicei o suprafunctionare a lor si, în consecință, o secreție mai mare de hormoni în corp. Alteori, însă mult mai rar, se întâmplă exact contrariul.

Fiecare grup de asane exercită presiune asupra anumitor glande. Un set de pozitii excită, spre exemplu, glanda tiroidă, provocând o hipersecreție a hormonului tiroxină care se varsă în sânge si modifică întregul metabolism de bază al corpului. Persoana respectivă devine hiperkinetică, lucru pe care îl socoteste însă rezultatul unei „absorbții

de energie din centrele superioare ale universului“ ca urmare a tehnicilor yoghine. În același fel, există asane menite să excite glandele suprarenalele, pancreasul, inclusiv hipofiza - care reglează funcționarea tuturor celorlalte glande. Medicina demonstrează că o asemenea stare de tulburare hormonală generalizată determină dereglări majore de percepție la nivelul tuturor simțurilor. Efectele sunt mai intense decât cele produse în urma consumului de alcool sau narcotice.

În ashramul din India al lui Satyananda, amicul meu englez Tony îmi spunea: „Exercițiile de Kriya Yoga mă fac să mă simt de parcă aș lua continuu L.S.D.“. Simtea în el o energie debordantă, care se cerea consumată printr-o activitate permanentă și prin efort fizic susținut. Bietul om nu mai putea sta niciodată locului, fapt ce i-a atras multe neplăceri.

De asemenea, exercițiile yoga axate pe reprimarea prelungită a respirației se soldează în majoritatea cazurilor cu creșterea cantității de bioxid de carbon din sânge, fenomen pe care cele mai recente descoperiri medicale îl conexează cu producerea unor halucinații vizuale și auditive, între care senzația de decorporalizare, de comunicare cu entități din alte lumi, de materializare spontană a unor corpuri luminoase s.a.m.d.

Este foarte ușor pentru cineva neexperimentat duhovnicesc să se rătăcească, în lipsa unui criteriu pe seama căruia să discearnă natura evenimentului pe care îl trăiește. Este de proveniență fiziologică? Este o festă jucată de simțuri? Este de sorginte psihică, precum halucinațiile psihopatiilor care „aud“ voci și au „viziuni“? Sau este un eveniment spiritual? Iar dacă este un eveniment spiritual, de la cine provine? De la Hristos, sau de la diavol (care are capacitatea de a lua chip de animal, de lumină sau chiar de înger, așa cum arată Scriptura, scrierile patristice și experiența ascetică a Bisericii)?

Iată ce declara Satyananda, vorbind despre tehnicile yoghine: „Împreună cu această sansă a eliberării de îngrădiri și neplăceri, există pe de altă parte posibilitatea ca cineva să înnebunească și să-și petreacă restul zilelor într-un ospiciu psihiatric. Din nefericire, aceasta s-a întâmplat unor oameni care au urmat practicile yoghine fără povătuire sau n-au ascultat sfaturile profesorului lor“ (extras din periodicul grecesc „Yoga“, nr. 15/1981, pp. 41-42). Dincolo de încercarea evidentă de transfer a întregii responsabilități asupra discipolilor, această afirmație năște întrebarea: de vreme ce aceste exerciții sunt atât de primejdioase, de ce sunt promovate abundent, fără nici un fel de precizări și avertismente, în periodice, cărți și broșuri ilustrate care nu scot în evidență decât pretențiile lor rezultate binefăcătoare?

Eu însumi, influențat de elogiile cu care o asemenea revistă prezenta aceste exerciții, am început să execut Suria Namaskar (salutul soarelui). Se spunea că este o metodă care redă rapid mobilitatea tuturor articulațiilor și masează extrem de eficient toate organele interne și toți mușchii corpului. Dacă se simte cineva obosit, în orice ceas al zilei își poate redobândi vitalitatea fizică și mentală executând acest exercițiu. Citind că yoghinii îl practică în 12 cicluri pe zi, am făcut și eu întocmai. După câteva zile am început să simt că pieptul îmi „fierbe“ și „hârâie“! De asemenea, temperatura corpului îmi creștea constant. „S-au deschis focurile spirituale“, m-am gândit eu în naivitatea celor 22 de ani ai mei, profund impregnat de mentalitatea și terminologia yoghină. Am început să mă simt însă tot mai rău și, din fericire, m-am oprit. Ce se întâmplase? Simptomele mele nu erau decât efectul unei supra-activări hormonale; nimic spiritual, cum îmi imaginam pe atunci. Am discutat mai târziu despre aceasta cu o swami care mă simpatiza. S-a arătat foarte îngrijorată și m-a sfătuit să renunț definitiv la astfel de practici, fără să-mi ofere alte explicații.

Dar să revenim la gurul Satyananda, pentru a vedea cum justifică traumele fizice si psihice pe care le poate contracta cineva prin yoga. În continuarea textului prezentat mai sus, el spune: „Nu lăsați să vi se întâmple așa ceva. Dacă doriți să urmați calea către adevărata cunoaștere, trebuie să aveți un guru care să fie complet familiarizat cu această dimensiune aparte a conștiinței. Profesorul trebuie să o cunoască pe din afară, trebuie ca el însuși să fi ajuns acolo. Un astfel de guru se numește satguru. De ce să vă mulțumiți cu ceva mai puțin?”. În fața „concurrentei” spirituale a celorlalți gurus, Satyananda se autopropune indirect ca inițiat în tainele yoga, apt să-i călăuzească fără riscuri pe cei interesați. Realitatea atestă însă destule cazuri de ucenici care l-au părăsit înfricoșati, dezamăgiți și dezechilibrați psihic. Când întâlneam anumiți swami și profesori de yoga trădând foarte grave probleme psihice și solicitam explicații asupra acestei stări de fapt, mi se spunea cu natură că gurul le luase pur și simplu mintea întrucât aceasta le era piedică în evoluția spirituală. Iată până unde poate merge strădania de a oculta adevărul și de a justifica moral crima sufletească.

Același guru Satyananda relatează: **„Multi discipoli vin și îmi mărturisesc că au foarte multe probleme sexuale de când fac Kundalini Yoga. Se simt foarte vinovați pentru aceasta. Dacă nu eram eu acolo, ar fi înnebunit. Le spun: Uitați, aceasta este o chestiune pur fiziologică. Lăsați-o să se întâmple!”** (extras din cartea editată în Grecia „Învățători ale lui Paramhansa Satyananda”, voi. VI, Ed. Septembrie 1989, p. 397). Cu alte cuvinte, disfuncționalități grave ale organismului, al căror impact se răsfrânge dramatic și la nivel psihic, trebuie ignorate ca niște evenimente „pur fiziologice”. Deși un asemenea punct de vedere frizează demența, el nu trebuie neapărat să socheze. Este reflexul mentalității religioase hinduse, care consideră nebunia ca fiind „sfântă”. Am cunoscut în India un brahman care se mândrea că soția lui este nebună! Comentariile sunt de prisos.

Satyananda declară mai departe: *„De multe ori, persoanele care primesc aceste unde din Kundalini vor să mănânce și iar să mănânce, ca niște epicurei. Eu le spun că acest lucru este absolut în regulă; altfel, vor avea multe complexe”.*

Într-un alt context, Satyananda afirma: **„Totuși, oamenii spun că trezirea lui Kundalini este primejdioasă. De ce? Bineînțeles, se pot întâmpla și accidente, este posibil să sfârșiti la psihiatrie pentru un timp. Dar totul pe lumea aceasta este un risc. Viata reprezintă un mare risc, și omul trebuie să fie un luptător îndrăznet, gata oricând să riste... Ce se va întâmpla dacă eu exersezi Kundalini Yoga și înnebunesc? Atunci veți începe voi să exersați și, dacă înnebuniți, va începe altul. În cele din urmă, vom îmblânzi Kundalini...”** („Yoga”, nr. 5/1981, p. 8). Prin urmare, Satyananda nu numai că le propune dezinvolt tuturor yoghinilor asumarea statutului de simpli cobai într-un experiment incontrollabil, ci recunoaște în plus că el însuși, marele guru, marele iluminat, marele inițiat, este expus exact aceluiași riscuri!

Dincolo de faptul că existența lui Kundalini („sarpele sfânt care doarme la baza coloanei vertebrale a fiecărui om”) este iarăși o convingere eminamente religioasă, trebuie reținută din nou pledoaria pentru caracterul util și onorant al nebuniei, cel puțin când ea survine în urma practicării yoga. Mesajul nu lasă loc nici unui echivoc: **„Vom continua până ce vom îmblânzi Kundalini, indiferent dacă aceasta ar însemna înnebunirea a milioane de oameni”.**

Lipsa de orice scrupul a unei atari atitudini nu este nici ea decât expresia concepției generale despre lume a hinduismului, care „educă” sistematic astfel de personalități. Este relevantă în acest sens și mărturia Teodorei Katelouzou, publicată de către ziarul **„Orthodoxos Typos” în 1976:**

„Întrucât am aplicat intensiv timp de mai bine de doi ani metoda lui Maharishi, pot afirma cu toată sinceritatea și răspunderea că relaxarea prin meditație este o pasivitate în stil indian care paralizează orice putere de reacție și de

luptă în viață; este foarte îndepărtată de adevărata liniste și împlinire sufletească. Prin tehnica lui Maharishi, și prin toate celelalte tehnici hinduse sau buddhiste, omul se autohipnotizează și pierde orice urmă de voință și de inițiativă. Este o spălare a creierului care se impune treptat și care are drept rezultat final pierderea completă a personalității. Mi-a adus și mie serioase prejudicii sub aspect mental, căci nu mai puteam să mă concentrez în nici o împrejurare, și îmi pierdusem toată energia. Din clipa în care am încetat să meditez, mi-am putut continua fără probleme studiile... Metoda lui Maharishi făcea destule victime. Un tânăr care practica meditația transcendentă s-a sinucis în timp ce urmărea un seminar al lui Maharishi. Un altul și-a pierdut definitiv vocea. Un căpitan grec a început să prezinte tulburări psihice din ce în ce mai grave, până când l-au închis la psihiatrie. Multi tineri pe care i-am văzut cu ochii mei începeau să schiteze mișcări spasmodice, gesturi din cele mai bizare, și numeroase alte reflexe pe care nu le puteau controla“.

*Să încheiem acest tablou reamintind și faptul că, de obicei, executantul exercițiilor yoga este instruit să-și concentreze mintea în anumite puncte concrete ale corpului, care diferă în funcție de exercițiu. Concomitent, el trebuie să repete în gând sau chiar și cu voce tare o anumită mantră, care am văzut deja că nu este altceva decât o formulă de invocare sau adorare a uneia dintre miile de zeități hinduse: Shiva, Krishna, Kali, Vishnu, s.a.m.d. Este o altă probă peremptorie a caracterului profund religios al yogăi, și un avertisment asupra implicațiilor duhovnicești ale practicării acestor exerciții. **Pentru un creștin, consecințele sunt similare cu cele ale apostaziei.***

„DUMNEZEII“ HINDUISMULUI

Deși în Occident propaganda de tarabă a hinduismului își camuflează zeitățile în mod expres, iar efortul prozelitist al gurusilor se axează în primele stadii pe comercializarea yoga ca „știință”, în India yoga este unanim socotită și practică ca un act pur religios, de slujire idolatră, indisolubil legat de figura unor zei precum Krishna (care i-a învățat pe oameni yoga), Shiva (cel dintâi și cel mai mare yoghin) sau Kali (care simbolizează energia și latura feminină a lui Shiva).

Ar fi mai mult decât edificator să procedăm la o succintă prezentare a acestor „dumnezei”, pornind tocmai de la reprezentările lor picturale consacrate pe toată suprafața Indiei. Imaginile care se vor succeda în paginile ce urmează sunt produsul artei religioase indiene și reprezintă scene din cele două mari epopei religioase ale hinduismului, Ramayana și Mahabharata, care se referă la viața zeilor. Aceste imagini sunt arhiprezente atât în templele Indiei, cât și în ashramuri, în magazine, în mașini, în trenuri, în case sau în barăci. Ele exprimă nu doar sentimentul religios al indienilor, ci și o întreagă concepție despre lume și viață, despre divinitate și relația omului cu aceasta. În toate coordonatele ei, această concepție este atât de diferită, atât de stranie, și de multe ori atât de crudă, de morbidă, de sălbatică, de inumană, încât nu poate fi asumată cu ușurință de un occidental, oricât s-ar fi îndepărtat el de Hristos, sau oricât de fermecat ar fi de „înțelepciunea” Vedelor și de „misticismul” Upanishadelor.

Aceste reprezentări ale zeilor și ale scenelor din viața lor relevă un anumit nucleu al învățăturii hinduismului, pe care gurusii misionari se străduiesc să-l țină, într-o primă fază, cât mai departe de ochii prozelitului occidental. Astfel, imaginile de mai jos pot contribui la o mai bună înțelegere a raporturilor dintre Vede, gurus, brahmani, yoga, zei, temple și acte devotionale.

Aici demonul Ravana o răpește pe Sita, sotia zeului Rama, și o duce cu carul său care zboară printre nori. Acest car tras de cai aminteste de carul zeului Apollon, care în fiecare zi străbătea cerul și lumina pământul. Vechii elini credeau că soarele era însuși carul de aur al lui Apollon, și că lumina zilei le era dăruită astfel de către Apollon. Desigur, în Antichitate, asemenea credințe erau încă lesne de explicat și de înțeles. Astăzi însă ele produc cel puțin stupoare unui om civilizat...

În planul din spate al acestei imagini, zeul maimuță Hanuman transportă în zbor stânci uriașe pentru a construi cu ajutorul maimuțelor podul peste care va trece armata către insula pe care se află cetatea lui Ravana; acolo a fost dusă în robie Sita, sotia zeului Rama.

În prim-plan, zeul Rama și fratele său Laxman aduc jertfă zeilor, în fața lor se află „Jertfelnicul” împodobit cu flori: este de fapt reprezentarea lui Lingam și Yoni, care întruchiează organele genitale masculine și feminine și care simbolizează împreună puterea creatoare. Ca în majoritatea religiilor idolatre, adorarea falusului ocupă și în hinduism un loc aparte.

Marele zeu Shiva este reprezentat aici împreună cu sotia sa Paravati. În planul apropiat al imaginii, împodobit cu flori și având încolăcit în jurul său un sarpe, se află „jertfelnicul” -Lingam și Yoni. El simbolizează organele sexuale masculine și feminine ale zeului Shiva și, respectiv, ale zeiței Paravati. Asadar, în spate sunt reprezentate prototipurile (zeii), iar în față simbolurile lor (Lingam-Yoni), care se află expuse în toate templele hinduse. Deasupra acestora își lasă credincioșii ofrandele în timpul venerării. De altfel, ele se găsesc de vânzare și în comerț.

În această imagine, zeul Rama, ajutat de Hanuman (zeul maimuță) și de întreaga armată a maimutelor, se luptă cu vrăjmasul său, demonul Ravana, pentru a și-o redobândi pe Sita, sotia care îi fusese răpită. Istoria seamănă cu Iliada lui Homer: Menelaos, regele micenienilor, porneste război împotriva Troiei, cu ajutorul celorlalți greci, pentru a o aduce înapoi pe femeia sa, „frumoasa Elena”, pe care o răpise Paris, fiul regelui Troiei. În acest război s-au implicat și zeii Olimpului, unii dintre ei sprijinindu-i pe greci, iar ceilalți pe locuitorii Troiei.

Trebuie să notăm însă că demonii "teologiei" hinduse sunt de aceeași cinste și putere cu zeii. Cândva, ei chiar conlucrasera cu aceștia; de pildă, atunci când au "batut" oceanul galaxiei pentru a o scoate pe Armita (exact așa cum bate cineva laptele pentru a obține untul). Armita era apa cea fără de moarte, care le-a daruit nemurirea atât zeilor, cât și demonilor. Cu acel prilej, marele zeu Vishnu a ajutat amândouă taberele, adică și pe zei și pe demoni să devină nemuritori, pentru a putea continua astfel nesfârșita luptă dintre ei. De altfel, Vishnu se îngrijeste în permanență ca această luptă să fie egală, pentru a se conserva echilibrul cosmic. nsuși marele zeu poartă în launtru sau atât binele cât și raul, ceea ce îl face să fie "desăvârșit". În ce constă această "desăvârșire"? Binele și raul se confundă, aflându-se în același plan etic. Altfel spus, Dumnezeu poate și trebuie să fie atât bun, cât și rău. Între cele două valori nu există nici o diferență de substanță. Consecințele unei astfel de concepții asupra moralității sunt devastatoare și se reflectă din plin în dezastrul relațiilor sociale din India.

Când în cele din urmă zeul Rama l-a biruit pe vrăjmasul său și și-a redobândit sotia pe care acesta i-o furase, a primit-o cu răceală, adresându-i următoarele cuvinte: „Ce om cu capul pe umeri își mai ia înapoi femeia care a trăit mult timp în casa altcuiva?”.

Atunci Sita, sotia lui, a cerut să i se aprindă un foc spre a intra în el, ceea ce s-a și făcut. Însă zeii care urmăreau totul din cer și care cunosteau nevinovăția ei n-au îngăduit flăcărilor să o ardă. Astfel li s-a dovedit tuturor că Sita rămăsese credincioasă sotului ei.

Acest mare poem, Ramayana (epopeea lui Rama, scrisă între secolele V și I î.H.), în care sunt relatate și evenimentele descrise mai sus, are pentru indieni o valoare paradigmatică. Viata și faptele zeilor încarnati sunt considerate modele de urmat. De pildă, istoria Sitei a constituit temeiul sălbaticii tradiții numite sati, care institua obligația ca văduvele să fie jertfite în focul în care era incinerat trupul sotului lor decedat. De asemenea, în vechime, sotii gelosi aveau dreptul să-și supună sotiile „probei focului”, întocmai cum procedase și zeul Rama, potrivit scrierilor „sfinte”. Cu alte cuvinte, pentru ca femeia să-și poată dovedi nevinovăția, fidelitatea și devotamentul față de sotul ei, trebuia să se arunce cu curaj în flăcări... Dacă era o soție credincioasă, n-ar fi putut arde, fiind protejată de zei; dacă totuși femeia ardea, aceasta dovedea automat vinovăția sa...

Precum lesne se înțelege, dacă cineva ar fi vrut neapărat să scape de sotia sa, o putea face oricând prin „proba focului”! De aceea, femeile erau în permanentă supuse unei presiuni psihologice vecine cu teroarea. N-au fost deloc putine cele care au căzut victime și acestei învățături „sfinte”. Iată ce fel de societate, ce fel de relații omenesti legiferează zeii hindusi...

Cât despre sceleratul obicei sati, el a fost interzis prin lege în anul 1829 de către lordul englez William Bentinck, care detinea pe atunci funcția de guvernator al Indiei. Cazurile de ardere a văduvelor s-au împuținat astfel până la a ajunge o raritate; însă în ciuda interdicției, există încă văduve indiene ucise de către rude, adesea prin incendiere.

Mai trebuie spus că tradiția interzice recăsătorirea, pentru ca averea să rămână familiei. Văduva nu are nici un drept și se află în deplină stăpânire a familiei sotului. Este una din formele în care sclavia pe viață își asigură și astăzi continuitatea pe teritoriul Indiei. Singura şansă a văduvei de a se sustrage acestui statut umilitor este ca ea să devină dasi, adică să se afierosească slujirii zeului Krishna. În cazul acesta, ea se adăposteste în Brindavan (socotit orasul natal al lui Krishna) și cântă într-unui din cele patru mii de temple, pentru două rupii pe zi. Noptile și le petrece pe drumuri sau prin cocioabe, devenind adesea victimă a exploatații sexuale din partea proprietarilor de imobile sau a preoților hindusi.

Revenind la zeii hinduismului, aceștia cunosc vremuri de glorie și strălucire și vremuri de decădere în fața altor zei mai populari. În epoca noastră, zeul Krishna este deosebit de popular în India. La el se referă marea epopee religioasă Mahabharata, din care face parte și Bhagavad Gita - devenită practic „evanghelia” hinduismului contemporan. Între altele, textul Gitei ni-l prezintă pe zeul Krishna învățându-i pe oameni yoga, ca formă de slujire și ca asceză spirituală care îi va conduce pe credincioși la unirea cu zeul însuși. Dar pentru că faptele vorbesc mai bine decât cuvintele, să procedăm la o scurtă trecere în revistă a vieții lui Krishna, așa cum o atestă scrierile

„sfinte“; ni se vor descoperi o serie de amănunte trecute sub tăcere de către gurusii indieni care își vând în occident „marfa“ religioasă.

Asadar, se învată despre Krishna că a întreținut relatii sexuale cu 16.000 de femei si a dobândit 180.000 de fii. În fotografia alăturată este înfățișat făcând curte fiicelor de păstori dintr-un sat. Cu fluierul său dulce le vrăjea pe femeile care, lăsându-si în urmă familiile si rusinea, alergau să-l întâlnească. Vrând să le multumească pe toate, Krishna le-a hipnotizat în grup, făcând-o pe fiecare dintre ele să creadă că dansează împreună cu el. Krishna a dansat însă numai cu o favorită a sa, pe nume Rada, care era căsătorită. Când gelosul ei sot s-a apropiat cu intentia de a-i prinde în flagrant, Krishna a luat forma zeitei Kali si astfel bărbatul, în loc să asiste la o scenă de adulter, a văzut-o pur si simplu pe sotia lui rugându-se zeitei Kali!

Asadar, se învată despre Krishna că a întreținut relatii sexuale cu 16.000 de femei si a dobândit 180.000 de fii. În fotografia alăturată este înfățișat făcând curte fiicelor de păstori dintr-un sat. Cu fluierul său dulce le vrăjea pe femeile care, lăsându-si în urmă familiile si rusinea, alergau să-l întâlnească. Vrând să le multumească pe toate, Krishna le-a hipnotizat în grup, făcând-o pe fiecare dintre ele să creadă că dansează împreună cu el. Krishna a dansat însă numai cu o favorită a sa, pe nume Rada, care era căsătorită. Când gelosul ei sot s-a apropiat cu intentia de a-i prinde în flagrant, Krishna a luat forma zeitei Kali si astfel bărbatul, în loc să asiste la o scenă de adulter, a văzut-o pur si simplu pe sotia lui rugându-se zeitei Kali!

Deci zeul, în timp ce îi învată pe oameni ascetismul, yoga, devotamentul față de el, față de virtute, în viata personală se dovedeste obsedat sexual, iubitor de plăcere, adulter, viclean, ipocrit, mincinos, gata oricând să însele, să destrame familii si să calce în picioare cinstea sotilor. Acestea sunt relatările „istoriei sfinte“.

Lui Krishna îi plăcea să se dedea însă si la jocuri mai „serioase“. De pildă, s-a implicat în lupta pentru putere dintre principii unui regat. Principii „răi“ îi uzurpaseră si îi izgoniseră pe principii „buni“. Acestia din urmă si-au organizat ulterior o armată cu scopul de a-si recupera posesiunile si demnitățile. Conflictul militar se profila ca inevitabil, si chiar risca să se transforme într-un război civil, cu atât mai mult cu cât principii erau rude. Pe toată durata pregătirii războiului, Krishna a făcut un joc dublu. El a consiliat militar ambele tabere, asigurându-se astfel că iminenta încestare armată va fi cât mai aprigă si mai devastatoare. Conform „teologiei“ hinduse, acesta si este rolul zeului, care poartă înlăuntrul său deopotrivă binele si răul, lumina si întunericul.

Krishna se vede totusi confruntat cu o problemă, în persoana lui Arjuna, conducătorul principilor buni, care cade pe gânduri: „De ce să port această bătălie? Merită să moară atâtia oameni pentru ca eu să ajung la putere? E bine să-i ucid pe toti învățătorii mei, pe prietenii mei din copilărie, pe rudele mele, numai si numai ca să ajung rege? Nu cumva ar trebui să mă sacrific eu pentru binele comun?“

Prin urmare, Arjuna se frământă ca orice om bun si rational. Exact în acest punct intervine zeul Krishna, care este încarnarea marelui zeu Vishnu. „Teologia“ hindusă învată că Vishnu răspunde, printre altele, de conservarea acestei lumi. Sarcina lui este să păstreze echilibrul între bine si rău, perpetuând la nesfârșit lupta dintre ele. De altminteri, Vishnu însusi este în acelasi timp binele absolut si răul absolut (reprezentat prin sarpele Sesa).

*Prin învățătura si sfaturile sale, Krishna îl convinge pe Arjuna să-si depășească scrupulele morale si să lupte cu toată bărbăția si hotărârea, neluând în calcul nimic altceva decât victoria. Pe tot parcursul bătăliei care va urma, Krishna îi sugerează lui Arjuna să recurgă la o impresionantă gamă de infamii, **sfatuindu-l să-si ignore toate obiectiile de ordin moral** si să se concentreze asupra unicului obiectiv important, câștigarea războiului. **Efortul sistematic al lui Krishna este de a-l perverti moral pe Arjuna, făcându-l să creadă că nu există diferență între bine si rău** si că tot ceea ce contează cu adevărat este să-l adore pe el, zeul desăvârșit, care încarnează atât binele cât si răul, care se află dincolo si mai presus de bine si de rău. Practic, atunci când cineva propune oamenilor „să urmeze drumul cel mai usor“, sau când învață cu autoritatea unui guru că „nu există diferență între bine si rău“, ori insinuează exact acelasi lucru prin cuvintele „zeul desăvârșit are înlăuntrul său atât binele cât si răul“, în realitate îi împinge pe oameni pe calea răului.*

*Este ca si când ar spune: „De ce vă complicati înfruntând atâtea dificultăți pentru a realiza binele? De ce nu preferati săvârșirea răului, care nu cere timp si efort? În final veti ajunge oricum în acelasi punct, la întâlnirea cu zeul desăvârșit care adună în sine atât binele cât si răul! **Fiti pragmatici, nu vă mai preocupati de bine si optati pentru rău, căci nu există nici o diferență...**“.*

Dincolo de faptul că rationamentul de mai sus este expresia uneia dintre strădaniile cele mai vechi si mai abile ale diavolului de a-l înșela pe om atrăgându-l spre rău, merită să mai observăm că zeul Krishna își bate joc în egală măsură de combatantii cei „buni“ si de cei „răi“; singurul lucru care pare să-l intereseze cu adevărat (asa cum reiese din cuvintele si faptele sale) este provocarea unui măcel cât mai sângeros... Însă de vreme ce nimic nu are sens, de vreme ce nu există nici o diferență între bine si rău, care mai poate fi mobilul instigării la un asemenea măcel, în afară de satisfactia morbidă a zeului?

Zâmbind multumit, **Krishna** conduce carul de luptă al lui Arjuna în războiul fratricid. Ce fel de zeu este acela care își află satisfactia în durere, în sânge, în moarte? Până si omul cel mai ignorant se va întreba inevitabil ce diferență există între învățăturile si comportamentul zeilor hindusi si cele ale demonilor despre care vorbeste atât de limpede Scriptura...

În fotografia alăturată este reprezentată zeita Kali, care întruchipează latura feminină a lui Shiva, energia lui - Shakti, precum învăță indienii. Ea este aproape întotdeauna înfățișată călcând pe cadavrul zeului Shiva. Poartă la gât un colier de capete tăiate, iar în jurul mijlocului o fustă din mâini tăiate. Limba lungă și roșie, pe care o scoate din toate capetele sale, simbolizează neostoita sete de sânge a zeitei. Cu o mână ține un cap proaspăt tăiat din care picură sânge într-o cupă. Zeita este mereu zugrăvită în acea stare de exaltare maniacă pe care i-o provoacă gustul sângelui cald! Această ipostază a „divinului” oferă o și mai revelatorie imagine asupra a ceea ce înțeleg viclenii și demonicii brahmani când spun că Dumnezeu „este dincolo de bine și de rău”...

Firește, în Occident aceste lucruri sunt mult mai puțin cunoscute la nivel de mase. Se consideră, pesemne, că încă „n-a sosit ceasul” aducerii lor la lumină, că nu suntem încă întru totul „pregătiți”... În prezent, neinitiații sunt momiți cu discursuri despre „știința” yoga, sănătate, armonie, canalizarea energiilor divine, și alte asemenea formule mai ușor digerabile pentru un neofit occidental.

Adoratorii zeitei Kali sunt organizați în grupuri secrete. Se dedau la orgii sexuale, sacrificii umane rituale și alte practici de magie neagră. Primirea în grup este precedată de supunerea la diverse probe. „Biletul de intrare” constă în aducerea unui cadavru: crima constituie o condiție de admitere sine qua non. Numele acestei caste criminale este Kapalika. Există temple ascunse în care membrii ei aduc jertfe omenesti în fața idolului zeitei, intonând imnuri din Rig Veda și rostind anumite mantră, cu ajutorul și participarea activă a brahmanilor.

Zeul Ganesha este în același timp om, elefant și soarece. Cândva marele zeu Shiva, cel mai mare yoghin, întorcându-se acasă după o meditație îndelungată, a întâlnit un necunoscut stând în prag și vorbind cu frumoasa Paravati, soția lui. Orbit de gelozie, și-a tras îndată sabia din teacă și i-a tăiat capul. Paravati i-a strigat în hohote de plâns: „Tocmai l-ai omorât pe fiul tău!”. În deznădejdea sa, Shiva a retezat capul unui elefant care se întâmpla să treacă pe acolo și l-a lipit pe grumazul fiului său. Așa a fost plăsmuit Ganesha, potrivit „teologiei” hinduse.

*Ce element ar trebui să frapeze mai întâi în această povestire? **Nestiința atotputernicului și atotcunoscătorului Shiva?** Superficialitatea lui? Caracterul său coleric, sanguinar și revansard? Gelozia sa atât de mundană? **Oricât de ridicol ar părea, comportamentul zeilor hindusi este identic cu cel uman.** Faptul este însă cât se poate de firesc, întrucât acești zei sunt invenții ale oamenilor, întocmai ca și cei doisprezece zei ai Olimpului, născociti de vechii greci... Idolatrie pură, ba chiar în sensul cel mai primitiv al cuvântului!*

Narasimha Avatara: **Marele Vishnu** s-a încarnat în zeu cu chip de om-leu. Este adorat de femei în timp ce sfâșie abdomenul unui om. Acelasi mare zeu s-a mai încarnat si în alte rânduri ca animal: Matsya (peste), Kurma (broască testoasă) si Varaha (porc sălbatic); bineînțeles, întotdeauna pentru a păstra echilibrul cosmic între bine si rău.

Imaginea de față îl prezintă pe **Hanuman, maimuta care a devenit zeu**, alături de câteva medalioane cu scene din viața sa. Hanuman are meritul de a-l fi ajutat pe zeul Rama în războiul purtat de acesta pentru a-si redobândi sotia răpită.

Este foarte popular în India. Icoanele sale împânzesc magazinele, taxiurile, coloanele caselor... De aceea maimutele, ca si vacile, sunt socotite sfinte si sunt lăsate să se plimbe pretutindeni nestingherite, chiar si în temple, în vreme ce oameni precum paria sau cei din castele inferioare sunt profund disprețuiți!

Yama, zeul mortii - potrivit Mahabharatei, vine călare pe bivol să ia sufletul lui Satyavan. Sotia lui Satyavan, Savitri, mare yoghină, izbuteste să-l urmeze pe Yama în tărâmul sufletelor. Aici se străduiește să smulgă bunăvointa zeului recitându-i fragmente din Vede. Mai târziu, va reusi să-l păcălească si să readucă sufletul lui Satyavan în tărâmul celor vii. Zeul cade astfel pradă amăgirii unei femei muritoare...

Fotografia de față reproduce o reprezentare a „teogoniei“ hinduse. **Marele zeu Vishnu** se întinde pe un sarpe care se numeste Sesa si care se identifică cu el. Din buricul său izvorăște un lotus, din care răsare un alt mare zeu, Brahma cel cu patru capete. Femeia lui, zeita Lakshmi (zeita bogăției), îi mângâie picioarele. În jurul său se mai află alti câțiva zei, dintre care patru sunt zoomorfi. Vishnu este socotit „păzitorul si păstrătorul a toate“, amintind întrucâtva de Zeus, tatăl zeilor din Olimp (*care cel puțin nu erau zoomorfi!*).

Este de-a dreptul consternant să întâlnești oameni cultivati care cred în acesti zei. De pildă Tony, matematicianul englez, s-a lepădat de Hristos si a început să-l venereze pe Vishnu. Cunosoc si niste greci de bună calitate intelectuală care au dat jos crucea lui Hristos din casele lor, înlocuind-o cu statui ale lui Shiva. **Zicând că sunt înțelepți, au**

ajuns nebuni - spune Apostolul Pavel (Rom. 1, 22). Cum este posibil ca asemenea oameni să esueze atât de lamentabil? **Idolii neamurilor sunt demoni, reaminteste cu tărie prorocul David (Ps. 95, 5).** Acești oameni inteligenți au de înfruntat perfidia și atracția demonilor, a Satanei care se ascunde în spatele acestor idoli. **Căci lupta noastră nu este împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva începătorilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânitorilor întinericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduh (Efes. 6, 12),** iar demonii nu pot fi biruiți decât cu puterea lui Hristos, Care a surpat stăpânirea diavolului din iubire pentru noi. Însă, de vreme ce acești oameni s-au lepădat cu totul de Hristos, mai poate subzista nădejdea întoarcerii și salvării lor?... **La oameni aceasta este cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință (Matei 19, 26).**

Câteodată tânărul „trebuie” să plece de acasă, să cunoască toate intemperiiile străinătății, pentru a învăța apoi să pretuiască și să cinstească iubirea părinților săi. Poate că aceasta este, în definitiv, calea spre înțeleptire a celor mai rebeli sau mai imaturi dintre noi... Poate că „trebuie” să cunoaștem viclenia și cruzimea zeilor „exotici”, a gurusilor, a diverselor învățături pervers ambalate, pentru a pretui în cele din urmă dragostea Dumnezeului Cel Adevărat. De bună seamă, ar fi infinit mai preferabil și mai firesc să-L regăsim pe Hristos fără să ne mai supunem de bună voie atâtor chinuri și suferințe...

IDOLII NEAMURILOR SUNT DEMONI

Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău [...]. Să nu ai alti dumnezei afară de Mine! Să nu-ti faci chip cioplit si nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, si nici din câte sunt pe pământ, jos, si din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujesti, că Eu, Domnul Dumnezeuul tău, sunt un Dumnezeu zelos. (Ies. 20, 2-5)

În Vechiul Testament, Dumnezeu le-a descoperit oamenilor cu toată tăria că există un singur Dumnezeu adevărat. Mai mult decât atât, prin cele zece porunci pe care le-a dat prorocului Moise, El a oprit cu strictete orice formă de adorare a idolilor sau a vreunui oarecare fals Dumnezeu.

Cu aproximativ 350 de ani după Moise si cu 1000 de ani înainte de Hristos, Dumnezeu l-a călăuzit pe bătrânul proroc Samuel să-l ungă ca urmas al său pe un neînsemnat fiu de păstor, pe mezinul unei familii israelite sărace, anume pe David.

Bucurându-se de ajutorul permanent si de contactul nemijlocit cu Dumnezeu, la capătul unei întregi suite de evenimente minunate, David se dovedeste un mare rege al statului israelit. Totodată, având duhul lui Dumnezeu asupra sa, el devine proroc. Profetiile sale îmbracă forma unor poezii si se numesc Psalmi, întrucât David cânta la harpă în timp ce rostea poeziile profetice.

Psalmii alcătuiesc asadar una dintre cărțile profetice ale Sfintei Scripturi. Ei cunosc o foarte largă folosință, fiind cititi zilnic în cadrul slujbelor Bisericii.

Prin modul de viață si prin experiențele sale, Sfântul proroc David a dobândit o foarte profundă cunoastere a lui Dumnezeu. A vestit si el cu hotărâre - iar glasul său străbate veacurile până la noi - ***că totii idoli neamurilor sunt demoni*** (Ps. 95, 5). Aceeasi putere demonică se ascunde în spatele măștilor cu felurite chipuri ale idolilor, cu scopul de a-i îndepărta pe oameni cât mai mult de cunoasterea si cinstirea Adevăratului si Bunului Dumnezeu, determinându-i să-l mărturisească pe demon ca Dumnezeu si să-l venereze ca atare. ***Aceasta este rătăcirea cea de pe urmă*** (Matei 27, 64), durerea cea mai adâncă, tragedia cea mai cumplită, înrobirea spirituală a omului.

La mii de ani distantă de David si fără nici un fel de contact cu Biserica Ortodoxă, oameni contemporani cu noi ajung prin propriile lor experiente la exact aceeasi concluzie: idoli neamurilor sunt demonii Unii dintre oamenii acestia au fost chiar adepti si slujitori ai idolilor fără să cunoască nimic despre Hristos. Ei au ajuns să mărturisească franc că diavolul si îngerii lui se află în spatele tuturor zeilor si religiilor mincinoase. Nu este lipsit de interes să urmărim mărturia lor scrisă.

Germanul Heinrich Harrer a plecat în Tibet însoțit de un prieten în jurul anului 1940. După multe peripetii, au ajuns în Lhasa, capitala statului teocratic buddhist, unde au fost bine primiti de membrii clasei conducătoare si au trăit sapte ani întregi. Harrer a devenit chiar profesor al lui Dalai Lama, care este socotit încarnarea lui Buddha si

este liderul religios si politic absolut al statului buddhist. Textul de mai jos este un fragment extras din cartea lui Harrer intitulată Sapte ani în Tibet.

Oracolul statului

„Precum poporul de rând le cere lamaitilor sfat si ajutor pentru problemele zilnice, tot astfel si conducătorii se sfătuiesc cu oracolul statului înainte de marile hotărâri. L-am rugat la un moment dat pe prietenul meu Vandghila să mă ia împreună cu el la o ceremonie oficială de consultare a oracolului. Asa se face că, în dimineata următoare, porneam în mare viteză spre mănăstirea Netsung. Vrednicia de oracol al statului era detinută de un monah în vârstă de 19 ani. Provenea dintr-o familie simplă, însă produsese deja o vie impresie prin capacitățile sale spirituale. Desi experienta sa nu era atât de vastă ca a predecesorului său (care contribuise la descoperirea lui Dalai Lama), totusi se investiseră în el multe asteptări.

Pentru ca acest monah să-si manifeste calitatea de oracol, trebuie să-si despartă spiritul de corp, astfel încât zeul templului să-l ia în stăpânire si să vorbească prin gura lui. Aceasta este convingerea tuturor tibetanilor, precum mi-a explicat Vandghila pe parcursul celor 8 kilometri pe care i-am străbătut până la mănăstirea Netsung. O dată ajunsi, ne atrag atentia acordurile unei muzici răsunând stins din interiorul templului. Intrăm înăuntru. Privelistea este lugubră! De pe pereti se strâmbă la noi măști feroase si capete de mort; aerul greu, impregnat de fumul de tămâie, ne apasă pieptul. Chiar în clipa aceea, monahul este adus din camera sa în sumbra sală a templului. La pieptul său atârână o oglindă metalică rotundă; slujitorii îl înfăsoară în mantii colorate de mătase si îl conduc pe tronul său, apoi se îndepărtează cu totii. În afară de muzica înăbusită, nu se mai aude nimic altceva. Mediumul își începe autoconcentrarea. Îl urmăresc cu atentie, fără a-mi dezlipi ochii de pe el. Nu-mi scapă nici cea mai fină modificare a trăsăturilor sale. Putin câte putin, viata pare că îl părăseste. Acum rămâne împietrit, chipul lui devine o mască inexpressivă. Brusc, corpul îi este zgâlțâit ca de un trăsnet. Un murmur străbate locul: zeul l-a luat în stăpânire. Mediumul tremură din ce în ce mai tare, sudoarea îi picură de pe frunte. Slujitorii se apropie de el si îi pun o diademă imensă. Este atât de grea încât trebuie să i-o aseze pe cap doi bărbați, iar trupul descărnat al monahului se afundă si mai adânc în tron sub greutatea coroanei.

Spasmele cresc în intensitate, capul se clatină încoace si încolo, ochii sar din orbite. Fata i se umflă si devine de un rosu nefiresc. Suierături stranii îi ies printre dinti. Deodată, mediumul se ridică; slujitorii aleargă să-l ajute, dar el le scapă din mâini si începe un dans extatic în acordurile oboiului. Suspinele si scrâsnetele tânărului monah sunt singurele sunete umane din templu. Acum începe să izbească plăcuta lucioasă de la pieptul său cu un inel mare; zgomotul acoperă sunetul înăbusit al instrumentelor de percutie. În această clipă se învâрте într-un picior, sub povara coroanei pe care mai devreme o căraseră cu mare greutate doi bărbați. Slujitorii îi umplu mâinile cu boabe de orz pe care el le aruncă multime înfiorate a privitorilor. Toti se pleacă cu smerenie.

Acum se linisteste întrucâtva. Slujitorii îl tin zdravăn si un ministru se postează în fata lui. Aruncă o cordelută de mătase în jurul capului încovoiat de greutate si începe să pună întrebările. Încheierea unui portofoliu ministerial, identificarea unei încarnări superioare, iminenta războiului sau prelungirea stării de pace - pe toate acestea le va hotărî oracolul. Deseori este nevoie ca o întrebare să fie repetată insistent, până când oracolul începe să vorbească. Mă străduiesc să extrag un sens din acele succesiuni de murmure. Cu neputintă! în vreme ce reprezentantul guvernului se pleacă smerit, încercând să înțeleagă ceva, un monah bătrân transcrie rapid răspunsurile. Este o sarcină care i-a

revenit de sute de ori în viața sa, fiind și secretar al oracolului precedent. Răspunsurile transcrise sunt întotdeauna orientative și ambigue, dar suficiente pentru a absolvi consiliul de miniștri de responsabilitate decizională. Dacă un medium furniza numai răspunsuri gresite, procedura era simplă: îl destituiseră din această calitate. Niciodată n-am putut înțelege logica unei asemenea măsuri. Nu era zeul cel care vorbea prin medium?

Cu toate acestea, poziția oracolului statului este extrem de învidiată, întrucât el posedă rangul de Dalama și se bucură de statutul cel mai privilegiat din mănăstire.

Ultimele întrebări pe care le adresează reprezentantul guvernamental rămân fără răspuns. Tânărul monah și-a pierdut puterile, sau zeul s-a mâniat? Monahii se apropie de medium, care freacă din toate măduarele, și îi oferă mici cordelute de mătase. El le înnoadă cu mâinile tremurânde. Aceste cordelute se socotesc a fi talismane păzitoare de orice fel de pericole și nenorociri. Mediumul se străduiește să mai facă alți câțiva pași de dans, apoi se prăbusește la pământ și, lipsit de simțire, este transportat afară din sală de patru monahi.

Fascinat, părăsesc templul și redescopăr lumina soarelui. Structura mea rationalistă nu se împacă deloc cu cele pe care tocmai le-am văzut. Mai târziu aveam să particip regulat la slujbe de felul acesta. Era de fiecare dată o experiență ciudată să-l întâlnesc pe oracolul statului în viața de zi cu zi. Nu mă puteam obișnui să stau cu el la aceeași masă și să-l aud sorbindu-și supa în rând cu celelalte persoane. Când ne întâlneam pe drum, eu îmi scoteam pălăria, iar el îmi zâmbea, făcându-mi semn cu noblete. Atunci chipul său era cel al unui tânăr manierat și nu amintea cu nimic de figura umflată, roșie, a extazului.

L-am văzut și în prima zi a anului împletindu-se spasmodic pe ulite... De-a dreapta și de-a stânga era purtat de slujitori; la fiecare 30-40 de metri se prăbusea epuizat în tronul care era transportat special pentru el. Toti se îndepărtau, iar poporul se bucura în tăcere de acea priveliste demonică.

Oracolul statului are parte de mari onoruri și cu ocazia așa numitei „Mari Procesiuni”, în cadrul căreia Dalai Lama este adus în oraș pentru a vizita templul central, spre deosebire de procesiunea obișnuită, în care este dus la grădina de vară. Lhasa clocotește. N-ai unde să arunci un ac... Într-un colt liber este înălțat un cort. Monahi-soldati înarmați cu bice tin la distanță multimea curioasă. Acest cort ascunde de ochii poporului marele secret: Dalama din Netsung se pregătește pentru starea de extaz. Regele-zeu se apropie încet, purtat în lectică de 36 de persoane. Muzica monahilor însoțește procesiunea sărbătorească; tromboane, basuri și timpane marchează punctul culminant. Acum Dalai Lama a ajuns în fața scenei oracolului. În acea clipă, monahul iese clatinându-se, stăpânit de zeul său. Fața îi este iarăși umflată și din gură scoate suierături. Se află pe punctul de a se prăbusi la pământ sub povara tiarei. Dar, lovindu-i deodată cu sălbăcie pe totii cei din jur care îl ajutau să se deplaseze, ia mânerul lecticii pe umerii săi și începe să alerge, în timp ce regele se clatină primejdios. Slujitorii și purtătorii lecticii o iau la goană în urma lui, încercând să-l ajute. După aproape 30 de pași, se prăbusește lesinat și este adus înapoi în cortul său. Multimea a urmărit vrăjită această scenă fulgerătoare; deja procesiunea continuă normal. N-am putut înțelege niciodată ce simbolizează acest ceremonial. Este posibil să reprezinte supunerea vreunui zeu protector în fața lui Buddha cel viu. În afară de oracol și de omul care aduce ploaia, există în Lhasa încă cel puțin șase mediumuri, printre care și o femeie bătrână, considerată întruparea unei zeite protectoare. Pentru o sumă modică, era gata să cadă în extaz, lăsând-o pe zeită să vorbească. Erau zile în care cădea în această stare chiar și de patru ori. Totuși, nu mi s-a părut a fi mai mult decât o impostoare destul de abilă.

Există de asemenea oracole care, atunci când se află în extaz, îndoie săbii uriase, curbându-le atât de mult încât le transformă într-un fel de arcuri; multi nobili din Lhassa păstrau astfel de săbii în coltul de meditație al caselor lor. Toate eforturile mele de a îndoii cât de puțin o astfel de sabie esuaseră.

Practica adresării de întrebări oracolului datează din perioada pre-buddhistă, când zeii cereau jertfe omenesti, și continuă aproape neschimbată până astăzi. Eu însumi eram întotdeauna profund impresionat de această experiență neobisnuită, dar în același timp eram satisfăcut să știu că hotărârile mele nu depindeau de oracole.”

Este posibil ca istorisirile de mai sus să le pară ciudate unor occidentali de secol XX. Însă pentru oamenii care au trăit înainte de nașterea lui Hristos, pe vremea când aproape pretutindeni stăpânea politeismul, astfel de evenimente se înscriseră în firescul vieții cotidiene. Întreg teritoriul Greciei era presărat pe atunci de oracole. Printre cele mai cunoscute se numărau cele de la Delfi, Dodoni, Livadia, Oropos. Influența lor socială era covârșitoare. Se întâmpla deseori ca ele să pretindă până și jertfe omenesti. De pildă, înaintea marii campanii militare împotriva Troiei, oracolul Kalhas a spus că zeii voiau să fie jertfită Ifigenia, fiica lui Agamemnon, conducătorul grecilor. Tragedia lui Euripide ne pune în contact cu o serie întreagă de concepții și practici sociale răspândite în epocă.

Să lăsăm însă loc și mărturiei istoricilor. Textul de mai jos este extras din Enciclopedia Papiros-Larousse (vol. V, p. 456). Sunt impresionante asemănările dintre oracolele vechii Elade și cele ale Tibetului buddhist contemporan.

„Prezicerile de la Delfi: Cel ce voia să-i adreseze întrebări oracolului trebuia să îndeplinească un ritual de purificare la izvorul Kastalia și să plătească o taxă pentru a se aduce o jertfă la marele altar al lui Apollon, fără de care nu era îngăduită intrarea în templu. De obicei erau jertfite capre, câteodată porci și rareori tauri. Pentru a se considera că jertfa a fost primită, trebuia ca, în momentul stropirii animalului, acestuia să-i tremure toate mădulele; altminteri, prezicerea era amânată. Apoi, cei care urmau să pună întrebări pătrundeau în spațiul din fața altarului. Femeilor le era interzisă intrarea în acest sanctuar.

Pythia fusese o tânără provenind dintr-o familie aristocratică din Delfi. [...] înainte de prezicere, săvârșea și ea un ritual de curățire în Kastalia. După aceea intra în templu și tămâia partea de sus a sanctuarului. Apoi cobora scara ce duce la oracolul principal, și se oprea în fața trepidului de unde prezicea. În această sală se spune că exista o statuie de aur al lui Apollon, mormântul lui Dionysos și așa-numitul Țombilic'. În continuare, se așeza pe trepid, bea apă provenită din izvorul Kassotida, mesteca frunze de dafin și se apleca asupra ombilicului pentru a inhala aburii ce ieșeau din pământ. Tradiția spune că pretextul nasterii primului oracol l-a constituit existența unui orificiu în pământ din care emanau aburi naturali. Când ciobanul Kouritas a descoperit cel dintâi acest orificiu, a început de îndată să murmure cuvinte neînțelese, al căror conținut a fost socotit profetic. De acest orificiu se leagă apariția primului oracol. [...] în cele din urmă ajungea la un delir paroxistic, iar atunci cei interesați trebuiau să adreseze întrebările cu voce tare zeului. Răspunsurile erau date de Pythia prin soapte neinteligibile, transcrise și traduse în formă versificată de către preoți.

Cel interesat nu trebuia să întrebe despre lucruri banale, vagi sau prea generale. Răspunsurile oracolului erau, dimpotrivă, neclare și ambigue. Adresantul întrebărilor era totdeauna nevoit să ceară ajutorul tâlcuitorului pentru a-i explica prezicerea.”

Distanța geografică și cronologică dintre oracolele vechii Elade și cele ale Tibetului contemporan este uriasă. Similitudinile sunt însă impresionante:

- a) zeul îl ia în stăpânire pe oracol si vorbeste prin el;
- b) oracolul cade în extaz, se comportă nebuneste, rosteste cuvinte confuze, emite sunete nearticulate întrerupte de mugete si urlete;
- c) lângă oracol se află „secretarul” sau „tâlcuitorul”, care transcrie si explică celorlalti cuvintele oracolului.

Se impun semnalate si câteva lucruri legate de căderea în extaz.

Pythia inhala aburii care emanau din străfundurile pământului si mesteca frunze de dafin. Efectul narcotic era astfel dublu. Tot asa, în Orient este foarte răspândită utilizarea zilnică a narcoticelor. În cadrul misteriiilor eleusine se folosea un microorganism parazit al grâului, care are efecte asemănătoare cu cele ale L.S.D.-ului (cunoscutul „lărgitor” al constiintei uzitat de hipoti în anii '60-'70, care produce halucinatii acustice, auditive si vizuale).

Multi dintre yoghinii si ocultistii pe care i-am cunoscut consumau astfel de substante. La un moment dat, discutând pe tema experientelor neobisnuite pe care le intermediază narcoticile, Demostene masonul mi-a spus: *„E periculos să fie folosite de către neinitiati, deoarece vin în contact cu puteri spirituale, cu fiinte spirituale care pot să-i înnebunească si să-i distrugă”*.

Desigur, toate cele de mai sus revelează un anumit aspect al problemei, fără însă a o epuiza. Întrebarea fundamentală rămâne: ***Ce sau cine este zeul care îl ia în stăpânire pe oracol si vorbeste prin el?***

Răspunsul ni-l oferă extrem de limpede Sfânta Scriptură. Sfintii Apostoli Pavel si Sila, îndemnati fiind de Duhul Sfânt, veniseră să propovăduiască în Macedonia. Se aflau în Filipi, un vechi orăsel situat în vecinătatea Kavalei de astăzi, unde s-au întâmpnat următoarele:

Odată, pe când ne duceam la rugăciune, ne-a întâmpinat o slujnică care avea duh pitonicesc si care aducea mult câstig stăpânilor ei, ghicind. Aceasta, tinându-se după Pavel si după noi, striga, zicând: Acesti oameni sunt robi ai Dumnezeului Celui Preaînalt, care vă vestesc vouă calea mântuirii. Si aceasta o făcea timp de multe zile. Iar Pavel, mâniindu-se si întorcându-se, a zis duhului: în numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să iesi din ea! Si în acel ceas a iesit. Si stăpânii ei, văzând că s-a dus nădejdea câstigului lor, au pus mâna pe Pavel si pe Sila si i-au dus în piață înaintea judecătorilor (Fapte 16, 16-19).

Iată, prin urmare, că oracolele se află cu adevărat sub posesia unui oarecare duh, potrivit Duhului Sfânt. Urmând porunca lui Hristos - pe demoni scoateti-i (Matei 10, 8) - , Apostolul l-a alungat pe demonul care sălăsluia în acea slujitoare.

Asadar, acest duh, pe care idolatrii îl numesc zeu, nu este altcineva decât demonul camuflat în încercarea de a-i însela pe oameni. Una dintre dorintele demonului este de a fi slujit si venerat ca dumnezeu, în locul Adevăratului Dumnezeu.

Să părăsim acum Tibetul si Grecia antică si să ne oprim în Africa de astăzi, pentru a înțelege încă si mai bine modul în care lucrează diavolul în lume.

Istoria unui mare vrăjitor care a devenit crestin

Yelo a fost până la 55 de ani unul dintre cei mai mari vrăjitori de pe continentul negru. Puterea Satanei se concentrase în el și se manifesta în cele mai diverse chipuri. Despre toate acestea relatează el însuși, convertit astăzi la creștinism:

*„Am vindecat multi oameni, însă n-am fi putut face nimic fără ajutorul Satanei. Îmi era imperios necesar să mă aflu întotdeauna cu el într-o legătură directă, pentru a mă putea călăuzi în toate acțiunile mele. De fiecare dată când eram chemat la un bolnav, îl întrebam în prealabil pe diavol dacă trebuie să merg. Uneori îmi spunea **‘Poti merge, căci vreau să-l vindec pe bolnav’**, și atunci porneam la drum. Însă alte dată îmi răspundea: **‘Nu vreau să-l vindec’**.”*

[Părintele Paisie atrăgea atenția asupra faptului că Satana nu poate vindeca decât bolile pe care le-a provocat el însuși.]

Îmi era îngăduit să-i pun Satanei orice întrebare, iar el îmi răspundea. Ori de câte ori eram întrebat ceva în calitate mea de vrăjitor, trebuia să cer mai întâi răspunsul Satanei. Absolut tot ceea ce realizează un vrăjitor se datorează puterii Satanei. Dacă Satana îl părăsește, va deveni un om obisnuit.

Multi veneau la mine deoarece prin mine intrau în legătură cu o putere care era infinit mai mare decât a lor. Vedeau cum vizitam un om bolnav, îi deschideam gura și scuipam înăuntru, în timp ce îl chemam pe Satana și îl rugam. Minunea se producea pe dată: Satana îl ridică din pat.

Îi uimeam pe toți într-o asemenea măsură încât îmi puteam permite orice. În apropiere de locuința mea se afla un vast teren de aplicații militare, unde numai soldaților le era îngăduit să intre. Cu toate acestea, eu aveam acces nerestricționat. Oriunde mergeam, lumea își etala admirația. Manifestau deplină obediență și obisnuiau să-mi ofere daruri substanțiale. Multi dintre ei îmi aduceau cu regularitate vaci, capre, găini... Am devenit foarte repede un om din cale afară de bogat.

Noi, vrăjitorii, ne aflam într-o permanentă conlucrare. Ne sustineam reciproc sub toate aspectele și, în același timp, primeam noi membri în cercul nostru. ceilalți vrăjitori mă cinsteau ca pe cel mai mare. Eu conduceam ceremoniile în cadrul cărora îl cântam și îl invocam pe Satana la inițierea unui nou membru. Cântecul care se intonează special în această ocazie se numește ‘Angat’. Puneam tămâie în foc. Când fumul se înălța în văzduh, atunci sosea momentul inițierii. Tânărul vrăjitor trebuia să se închine focului și să inhaleze tămâia care fusese oferită Satanei. Atunci spiritul intra în el și Satana venea la noi toți, astfel încât vorbeam cu vocea lui. Folosea limba noastră pentru a spune ceea ce dorea.

Tânărul vrăjitor îmi dădea mâna strânsă pumn, ca semn și făgăduință că mă va urma întru totul. Eu îi deschideam palma, luam puțin din tămâie și îi scuipam în palmă. Apoi îi dădeam în numele Satanei binecuvântarea de a deveni vrăjitor ca și mine. Acum Satana sălășluia în el. Se întorcea acasă cu o putere nouă. În satul său trebuia să aducă dovada că Satana se găsește cu adevărat în lăuntrul său. Proba se desfășura în întunericul nopții. Aprindeau focuri, iar el începea să-l roage pe Satana. După puțin timp era luat în stăpânire de către spirit, cădea în extaz și vorbea cu o altă voce. Sărea în foc, în vreme ce oamenii priveau încremeniti și strigau: „Arde, arde!”. Când sărea înapoi afară din foc, lumea blestema și înjura de frică, întrucât stiau cu toții că oricine s-ar atinge de piciorul lui se va îmbolnăvi de moarte. Tânărului vrăjitor nu i se ardea nici măcar un fir de păr din cap. Era ocrotit de Satana.

După o vreme, oamenii prindeau curaj si se apropiau, formând un cerc în jurul său. Urma cel de-al doilea test. Puneau un cutit în flacăra focului si îl lăsau acolo până ce devenea rosu. Tânărului vrăjitor i se atingeau apoi cu cutitul incandescent ambii obraji si buzele. Nu se alegea nici măcar cu vreo băsicută de pe urma focului. Era limpede pentru toti că în fata lor se afla cineva care dobândise capacități supraomenești.

Se temeau de el. Cu toate acestea, o putere nevăzută îl făcea să atragă lumea. Oamenii ajungeau să se roage spiritului care sălăsluia înlăuntrul său. Făceau tot ce puteau ca să nu trimită asupra lor blestemul si osânda.

La vârsta de 40 de ani mi s-a întâmplat să fiu atacat de trei indivizi. Unul voia să-mi taie gâtul, celălalt îmi fixase teava unui pistol în spinare, în vreme ce al treilea le propunea să mă lege de mâini si de picioare si să mă azvârle în lacul cu crocodili. S-au învoit către această ultimă variantă. Asadar, mă târau spre lac, legat de mâini si de picioare. Brusc, o entitate invizibilă m-a răpit din mâinile lor si am început să zbor în aer ca o pasăre. Nu mi-am putut explica foarte limpede cele întâmplate, însă stiam că Satana îmi salvase viata.

Când am devenit vrăjitor, credeam că toată viata mea va fi o desfătare, mai ales că puteam face orice lucru cu maximă usurință, oamenii mi se închinau oriunde mergeam, si deveneam din ce în ce mai bogat. Dar încetul cu încetul am observat că Satana este un stăpân lipsit de milă. Se mânia câteodată pe mine si se dezlăntuia asupra mea cu sălbăticie. Atunci trebuia să-i cer iertare în diverse feluri, să-i aprind tămâie si chiar să suport noi ritualuri initiatice pentru a mă sustrage blestemului său si a-l recâstiga ca si colaborator.

*Cu timpul, am devenit tot mai nelinistit; **nu aveam pace deloc si simteam o frică adâncă.** Soția mea a fost luată în stăpânire de un spirit rău care spunea prin ea că pruncul pe care urma să-l nască va muri. A născut fără probleme, dar la scurtă vreme s-a arătat Satana si ne-a luat copilul pentru totdeauna. Atunci am înțeles în ce stare înfricosătoare ajunsesem. Am început în acea perioadă să-L caut pe Hristos. Îmi doream să găsesc adevărata cale către Dumnezeu. În cele din urmă, Hristos m-a chemat lângă El. Atunci am distrus toate lucrurile din casa mea care aveau vreo legătură cu Satana. Hristos este Cel care m-a călăuzit si m-a ajutat clipă de clipă pe acest drum, căci singur n-as fi avut niciodată puterea să mă ridic din prăpastie. A.P. “*

Este impresionantă constatarea că în toate colturile planetei noastre, din Antichitate si până astăzi, *minciuna cea veche*, înșelătorul oamenilor, *sarpele cel de demult*, Satana, se străduieste din răzputeri să se impună lumii ca dumnezeu în locul Adevăratului Dumnezeu.

O astfel de strădanie poate fi identificată cu usurință si în istoria lui **Krishnamurti**. Să urmărim însă evenimentele cronologic, pentru a localiza cu precizie rădăcinile din care odrăslesc asemenea „poame“.

În 1875, rusoaica Helena Blavatsky si colonelul de origine evreiască Henry S. Olcott întemeiază la New York Societatea Teozofică, având ca obiect de activitate ocultismul. Blavatsky era medium. În 1873 l-a cunoscut pe generalul Albert Pike, liderul a 23 de loji masonice din lume. La sugestia Helenei, acesta impune crearea de loji destinate femeilor. Tot la propunerea lui Blavatsky, se introduc sedinte de spiritism în cadrul tuturor acestor loji. În 1878, generalul Pike acordă Helenei gradul masonic 33. În aceeași perioadă, cartierul general al Societății Teozofice se mută din New York în Andyar, o suburbie a orasului Madras din India. Blavatsky a decedat pe 8 mai 1891.

Evreica Annie Besant Stein (1874-1933), fidelă discipolă a sa, își arogă sarcina de a asigura continuitatea Societății Teozofice. Unul dintre cei mai importanți colaboratori ai ei a fost masonul Charles Leadbeater, care declara că este mag alb și că reușise să-și trezească sarpele Kundalini. Cei doi au fost artizanii a ceea ce se numește „marea înșelăciune”.

În India, datorită crunței sărăcii, deseori părinții își vând copiii încă de mici unor bordeluri sau unor oameni bogați. Besant și Leadbeater au „selectat” asadar un copil mic al unei familii indiene foarte sărace (întrucât, spuneau ei, acesta ar fi avut „o aură foarte pură”) și l-au luat împreună cu ei pentru a-l crește ca pe un Mesia al Noii Ere. Krishnamurti a fost educat din fragedă vârstă pentru acest rol. Deși n-a izbutit niciodată să fie admis într-o universitate, a „studiat” totuși în Anglia și a devenit un anglo-indian după toate tiparele spiritului modern.

În tot acest răstimp, Annie Besant îi pregătea sistematic terenul, răspândind prin intermediul Societății Teozofice stirea că „**Mesia a revenit pe pământ**”!

Când Krishnamurti a ajuns la o vârstă potrivită, Besant și-a adus scenariul la punctul culminant, întemeind în cinstea acestuia misticul „Ordin al Stelei”. Membri ai ordinului deveneau numai cei care credeau în noua venire a lui Mesia. Krishnamurti a fost declarat „conducător onorific” al ordinului.

În 1925, la Madras, Krishnamurti (în vârstă acum de 30 de ani) s-a proclamat oficial drept Mesia și a ales doisprezece „apostoli” pentru a-l însoți în călătoriile sale din toată lumea.

Întreaga mașinărie a acestei imense fraude spirituale fusese pusă în mișcare, și a funcționat perfect vreme de șase ani, înglobând un număr impresionant de persoane. Influența organizației creștea considerabil, pe măsură ce își recruta tot mai mulți adepți dintre oamenii bogați și puternici.

În noiembrie 1931, după șase ani de zile, minciuna bine ticluită s-a prăbusit „dinăuntru”. Krishnamurti, la cei 36 de ani ai săi, se revoltă împotriva celor care îi planificaseră viața până în cele mai mici detalii, împotriva celor care îl crescuseră în această minciună, împotriva celor care urmăriseră să dobândească prin micul „zeu” indian bani, putere și influență, împotriva celor care îl transformaseră într-o simplă unealtă pusă în slujba intereselor lor. Așa se face că, în timp ce se afla la sediul său central din California, Krishnamurti a refuzat să mai fie adorat ca Mesia. El a declarat textual: „**Nu sunt actor, refuz să port hainele lui Mesia**”. Astfel a îndepărtat masca pe care i se impusese să o etaleze. S-a arătat dornic să-și regăsească adevărata identitate și să respire ca un om liber pe acest pământ.

Tratamentul la care a fost supus Krishnamurti este cel puțin odios. Din cea mai fragedă vârstă se exercitase sistematic asupra sa o teribilă spălare a creierului. Cantitatea și intensitatea constrângerii psihologice pe care a suferit-o acest om sunt înfricoșătoare.

Hitler, care - din câte se pare - fusese inițiat într-o ramură a Societății Teozofice, a utilizat astfel de metode pentru creșterea și formarea militarilor S.S. A folosit chiar ca emblemă a sa un vechi simbol magic hindus, svastica sau „roata lui Shiva” - cum este cunoscută în India.

Astfel de proiecte se derulează cu asiduitate și în zilele noastre. Micii „zei” sunt confectionați mai cu seamă în Orientul sărac (de pildă Maharadji în India, ori Moon în Coreea). Până unde pot ajunge acești oameni lipsiți de orice scrupule? Câți gurusi contemporani nu se autoproclamă drept „încarnări ale lui Dumnezeu”?

Este însă la mijloc numai înșelăciune? Nu cumva mai există și altceva în aceste istorii, în afară de viclenie și minciună? Părintele Paisie spunea că magia este o împletire între înșelăciune și lucrare demonică. Diavolul se străduiește întotdeauna să se disimuleze pentru a-i amăgi pe oameni, însă Dumnezeu nu-i îngăduie să se camufleze deplin, căci altfel nimeni nu s-ar mai putea elibera din mrejele lui. Întotdeauna vor rămâne expuse vreun „corn” sau vreo „codită”, așa încât oamenii să prindă de veste și să se păzească.

Vom identifica urmele acestei lucrări demonice în chiar mărturiile apropiatilor lui Krishnamurti.

Câteva fragmente din cartea „**Viata și moartea lui Krishnamurti**” (Ed. Kastanioti, 1991) scrisă de Mary Lutyens, membră a unui cerc foarte intim de ucenici ai „Noului Mesia”, ne vor convinge că în procesul de formare și educare a lui Krishnamurti au colaborat și alte puteri, de natură metafizică, practic entități spirituale dirijate asupra sa de către magi precum Leadbeater și Besant.

Cu mențiunea că în cuprinsul cărții Krishnamurti este numit scurt și familiar Krishna, iată ce scrie Mary Lutyens: „Vestea pe care i-a dat-o Leadbeater lui Krishna în Sydney l-a influențat enorm. Pe 12 august a scris către Lady Emily că în ultimele cincisprezece zile meditase asupra acestei vesti în fiecare dimineață câte o jumătate de oră, precum și seara înainte de a se culca. *‘Îmi voi reface vechea legătură cu învățătorii mei și, în tot cazul, acesta este singurul lucru care are importanță în viață’*, adăuga el. Cinci zile mai târziu, pe 17 ale lunii, a traversat o experiență care a durat trei zile și i-a revoluționat viața”.

Asadar, Leadbeater îi inoculează lui Krishnamurti ideea necesității de a „reface” legătura cu învățătorii lui. La ce învățători se referă? Desigur, nu la magul-mason și la Besant; cu acestia se afla deja în legătură. Atunci la cine? Și în ce mod se va stabili această legătură?

Krishnamurti se retrage cu un mic grup de intimi ai săi într-o casă, pentru a veni în contact cu „învățătorii”, care nu sunt oameni, ci „ființe spirituale”. Aici, el cade pradă unei stări neobisnuite. Se derulează o întreagă serie de fenomene stranii, dintre care spicuim:

- a) „Domnul Warington sedea în celălalt colt al camerei și a înțeles, așa cum ne-a mărturisit mai târziu, că niste entități sau energii suprafirești străbăteau trupul lui Krishna, ca rezultat al unor influențe canalizate asupra lui dintr-un alt tărâm”.
- b) „Krishna a întrebat: *‘De ce m-au adus aici? Nu știu unde sunt!’*. Și repeta apoi obsesiv: *‘Nu știu unde mă aflu!’*. Dacă cineva începea să se deplaseze prin casă, el aproape că sărea în picioare din pat și, de fiecare dată când intram în camera sa, trebuia să-l avertizăm în prealabil, însă în jur de ora 6, pe când serveam cina, s-a liniștit până ce am terminat. Apoi, întreaga casă a părut că se umple brusc de o energie terifiantă, în timp ce Krishna se comporta deja ca un demonizat”.
- c) În primele zile ale lui octombrie, învățătorii nevăzuți au început să lucreze asupra ochilor lui Krishnamurti. Era un martiriu înspăimântător.

„În acea seară i-au spus lui Krishna că **ochii îi vor fi purificați, astfel încât să poată să „II” vadă**. Purificarea era însă o procedură înfricoșătoare chiar și pentru cei care trebuiau să-i fie simpli martori. Îi auzeam pe Krishna exclamând: **‘Este ca și când s-ar afla cineva legat într-un desert, cu fata spre soare și cu pleoapele smulse!’**”.

În după-amiaza următoare, când Krishna a ieșit din baie și s-a retras sub o tulpină înaltă de piper pentru a medita, le-a spus celorlalți că în acea seară vor avea un „vizitator important”, pe „domnul Maytreya”. „Procedura” la care a fost supus în acea noapte s-a dovedit cea mai dureroasă dintre toate cele pe care le-a avut de suferit corpul lui Krishna. Însă toți au simțit în mijlocul lor, pentru o clipă, „Marea Prezentă”. Mai târziu, când Nitia și Rozalind se aflau cu Krishna în camera lui, acesta a început să le vorbească unor persoane pe care ei nu le vedeau.

- d) „Besant și Leadbeater au atribuit experiența lui Krishna trecerii în cea de-a treia inițiere. N-au putut găsi însă nici o explicație pentru ‘procedură’. Însuși Krishna era convins că a fost un proces absolut necesar pentru a-și pregăti corpul să-l primească pe domnul Maytreya, și că nu trebuia inițiată nici o tentativă de a usura sau întrerupe acest proces”.
- e) „Ceea ce pare sigur este că, indiferent ce anume s-a întâmplat în corpul lui Krishna, pentru următorii ani l-a făcut capabil să devină canalul unei energii sau puteri colosale, care a constituit totodată și sursa învățăturilor sale ulterioare”.

Pentru un creștin cu o minimă experiență duhovnicească dăruită de Hristos în Duhul Sfânt, lucrurile sunt mai mult decât limpezi. Avem de-a face în acest caz cu oameni care nu sunt pur și simplu „influențați” de către demon, ci „stăpâniți” în întregime de acesta. Învățăturile lor, oricât de seducătoare ar putea eventual părea, sunt invenții demonice care au drept scop îndepărtarea oamenilor de adevăr și de viața adevărată, călăuzirea lor pe cărările întunecate ale minciunii și ale autodistrugerii. Aceștia nu sunt altceva decât hristosii mincinosi despre care însuși Domnul Iisus Hristos ne-a avertizat cu 2000 de ani înainte de apariția lor:

Si atunci dacă vă va zice cineva: Iată, aici este Hristos, sau iată acolo, să nu credeți. Se vor scula hristosi mincinosi și proroci mincinosi, și vor face semne și minuni, ca să ducă în rătăcire, de este cu putință, și pe cei aleși. Dar voi luați seama. Iată, dinainte v-am spus vouă toate (Marcu 13, 21-23).

Din nefericire, Krishnamurti nu este nicidecum un caz singular. În vremea noastră s-a umplut planeta de „hristosi” ai Noii Ere și de „dumnezei încarnati”, care înseală și exploatează milioane de oameni...

MEDITATIE SI AUTOHIPNOZA

Ce este meditatie? Cum functioneaza mintea umana in timpul meditatiei? Ce tipuri de transformari cunosc sufletul si intelectul unui om care o exercita regulat si pentru o perioada indelungata de timp? Cum este utilizata de catre gurusii contemporani si, in general, de catre organizatiile new age-iste? Ce rol joaca in planurile lor? In sfarsit, are ea vreo legatura cu rugaciunea crestina?

Ne vom stradui sa conturam raspunsurile la aceste intrebari prin apel la invataturile gurusilor insisi si, mai cu seama, la practicile lor - care sunt cu mult mai graitoare decat cuvintele.

Mă voi opri, în cele ce urmează, asupra a trei practici distincte pe care le-am experiat personal. Ele sunt promovate de trei organizatii diferite care împânzesc în momentul de fată majoritatea țărilor lumii occidentale. Imaginea fiecărei organizatii este diferită.

Cea dintâi, intitulată generic Mind Control, își revendică o filiatie stiintifică, adaptată mentalității apusene contemporane, vizând racolarea unei palete largi de adepti.

A doua organizatie, cea a gurului Shri Chinmoy, a acordat hinduismul cu preocupările tânărului occidental, promovând meditatiea îmbinată cu muzica, gimnastica, sportul, pictura. Centrul organizatiei si principalul sediu al gurului se află în New York.

A treia organizatie, cea a gurului Satyananda, având ashramul central în Mongyr (India), își conservă mai riguros identitatea hindusă si evoluează astfel cu o imagine mai „exotică” si mai autentic indiană pe piata religioasă. Totusi, pentru o promovare mai eficientă, își revendică statutul de „Universitate Yoga”.

Toate cele trei organizatii constituie mici segmente ale miscării universale New Age (Noua Eră), printre ale cărei obiective majore se înscriu distrugerea caracterului crestin al societăților occidentale si impunerea conceptiilor orientale despre om, lume si Dumnezeu. Noua Eră pregătește sub toate aspectele contextul propice aparitiei unui nou lider religios mondial care va instaura o religie mondială unică si în cele din urmă se va proclama pe sine Dumnezeu, instaurându-si dictatura politică si religioasă absolută. Este cel pe care poporul evreu îl asteaptă ca „Mesia”, iar Evanghelia îl numeste Antihrist. Aparitia, dominatia temporară si sfârșitul lui Antihrist au fost profetite de însusi Hristos, de Sfântul Apostol si Evanghelist Ioan Teologul, de Sfântul Apostol Pavel si de multi alti sfinti crestini.

Primul exemplu

Iată ce am fost ***ghidati să facem în cadrul sedintelor de Mind Control:***

Stăm linistiti în fotoliile centrului de conferinte al hotelului. Suntem în jur de 70 de persoane. Scurta teorie introductivă s-a terminat. Ne relaxăm... Închidem ochii; îi vom păstra închisi până la finele exercitiului... Declamăm cu voce puternică si prelungă cuvântul sfânt al hindusilor, OM... Sala vibrează pentru aproximativ două minute de sunetul OM, „*pentru a se purifica spiritual atmosfera*” -asa cum ne explicaseră deja... Bineînțeles, procedeul era antistiintific prin definitie; tinea de asumarea explicită a unei credinte pur religioase, anume cea hindusă. Nici unul

dintre noi n-a remarcat însă acest aspect. Executam mecanic tot ce ni se comanda, fără nici un filtru rational.

În continuare, îl auzim pe profesor zicându-ne: „*Voi număra foarte rar si limpede, în sens invers, de la 10 până la 1. La fiecare număr imaginați-vă că aveți de coborât câte o treaptă, ca si când ati coborî o scară; adânc, tot mai adânc... 10... 9... 8... 1... 6... coborâți scara în adânc, tot mai adânc... 5... 4... acum vă aflați la un nivel mental mai profund, si veti coborî încă si mai adânc... 3... 2... coborâți tot mai adânc...*”, continuă vocea sugestivă a profesorului. Îi urmăm indicatiile si simtim cum coborâm „***tot mai adânc***” pe această scară imaginară. În sfârșit, ajungem si la „1”. Suntem cu adevărat pe jumătate adormiti: corpul greu, pleoapele grele, mintea încetosată, ca într-un somn, păstrând însă o oarecare constiență.

„*Acum vă aflați într-un plan profund, energetic al mintii*” continuă profesorul. „*Vreau să vedeti limpede în mintea voastră, în culori, imaginile pe care vi le voi indica: un trandafir rosu... un apus de soare... un lac... un râu... un munte acoperit de zăpadă... o stea... etc.*”

Dispozitiile sunt date într-un ritm foarte lent. Un sir de imagini directionate îmi traversează mintea. Mă aflu parcă în fata unui televizor. Claritatea imaginilor depinde numai de nivelul de dezvoltare al imaginatiei fiecăruia dintre noi... În mod cert, însă, printr-un astfel de procedeu ne cultivăm si ne dezvoltăm cu totii imaginatia.

Profesorul ne cere apoi să ne construim imaginativ laboratorul nostru spiritual, în care vom intra de fiecare dată pentru a executa tehnicile. Unul își imaginează o pesteră; altul - o vilă pe vârful unui munte; altul - un vast apartament într-un zgârie-nori, s.a.m.d.... Ni se cere să ni-l imaginăm în cele mai mici detalii. O facem cu meticulozitate, întrucât ni se lasă timp din belsug la dispozitie pentru aceasta... Imaginatia noastră lucrează acum la maximum.

Ni se comandă mai departe să „vedem” în mintea noastră ceva ce am dori să ni se întâmple... Unul se „vede” pe sine frumos, altul îl „vede” pe seful său dându-i o primă, altul se „vede” pe sine familist... Dorintele cele mai intime ale fiecăruia sunt scoase acum la iveală. Visăm în chip programat...

După un răstimp oarecare, profesorul ne vorbește din nou: „Acum voi număra de la 1 la 10. La fiecare număr veti urca o treaptă mai sus. Când voi ajunge la 10 vă veti trezi, veti fi linistiti, absolut sănătosi, odihniti si bine dispusi. Tot atunci veti deschide ochii”.

Începe să numere lent. Ajunge la 10, si deschid la rândul meu ochii. Corpul îmi este greu. Privesc în jur si văd oameni miscându-se cu multă încetineală, ca după trezirea dintr-un somn adânc. Capul îmi este de asemenea greoi si amortit. Acuz o stare pronunțată de somnolență.

Profesorul ne asigură că, lucrând sistematic în fiecare zi asupra unei teme, în final ni se va întâmpla exact ceea ce ne dorim.

- Bine, dar cum se va întâmpla asta? Întreabă cineva.
- Când exersati această tehnică, vă conectați la Mintea Universală care guvernează lumea, si ea va face ca dorinta dumneavoastră să devină realitate! a survenit prompt răspunsul... Cu cât mai constant exersati metoda, cu atât mai repede veti ajunge să vă cufundati. Vă veti obisnui... Trebuie să o practicati la ore

regulate - dimineata, la prânz, seara - fie si pentru zece minute. Există oameni conectati pe toată durata zilei la nivelul alfa.

S-au spus în cadrul cursurilor încă multe alte lucruri din a căror analiză se pot desprinde concluzii cel puțin interesante. Eu îmi voi concentra însă atenția asupra a trei chestiuni.

- a) Această practică se bazează pe cultivarea metodică și exploatarea neîngrădită a imaginației. Dacă se are în vedere cazul unei persoane care exersează zilnic, pe parcursul mai multor ani, această metodă, este lesne de înțeles ce amploare va dobândi capacitatea sa imaginativă, pe de o parte, dar și cât de mult timp din viața sa și-l va petrece în tărâmul imaginației sau sub influența ei directă, pe de altă parte.
- b) O asemenea tehnică îl educă pe practicant în spiritul unui pasivism și al unei obediențe totale. Să ne reîntoarcem asupra modului în care a fost executată metoda Mind Control. Stăm asadar lejer pe scaun și ne relaxăm, închidem ochii și pierdem contactul cu mediul înconjurător; emitem monoton pentru câteva minute sunetul „sfânt”, OM, și ne golim treptat mintea de orice gânduri. Auzim apoi vocea temperată dar autoritară a unui profesor de yoga, care ne dictează riguros ce să facem. Ne supunem continuu, ordinele succedându-se fără încetare. Ne conformăm automat, mecanic, fără nici o cenzură rațională, între altele și pentru că nu dispunem de timpul fizic pentru a raționa; orice efort rațional presupune întreruperea exercitiului. Îi permitem să facă uz de mintea noastră după bunul său plac, fără să fi fost preveniți despre ceea ce urmează să ni se întâmple. Nu ni s-a dat ocazia și timpul de a ne gândi, de a discerne și de a alege liber. Am fost efectiv puși în fața faptului împlinit. S-a exercitat asupra noastră o stăpânire totală, vreme de aproximativ douăzeci de minute. Când ni se spune să ne „trezim”, atunci ne „trezim”, și ne simțim capul îngreuiat ca și când ne-am scula din somn.

Este scenariul unei sedințe tipice de hipnoză în masă, condusă de un yoghin experimentat, cu scopul de a „sparge” barierele mentale care îl împiedică pe individ să progreseze în autohipnoză. Pentru că obiectivul ultim al acestui seminar îl constituie predarea unei tehnici de autohipnoză.

Ni s-a înmănat la sfârșit câte o casetă audio, cu ajutorul căreia să exersăm la domiciliu. Indicațiile sunau astfel: *„Izolati-vă într-o cameră linistită din casa voastră și rugați să nu fiți deranjați sub nici un motiv. Trageți obloanele și stingeti toate luminile, așa încât să fie întuneric și liniste. Așezați-vă în poziția lotusului sau în orice altă poziție de meditație; dacă vă e greu, atunci întindeți-vă pur și simplu pe podea. Relaxați-vă și porniți casetofonul”.*

Când caseta începe să ruleze, se aude pentru câteva minute un zumzet continuu, asemănător cu zgomotul unui motor care funcționează monoton. Acest zumzet „pregătește” mintea (întocmai ca și sunetul prelungit OM) pentru a executa comandamentele ulterioare „fără gânduri” și reacții lăuntrice de împotrivire. Zumzetul continuu „golește” mintea de gândurile deja existente, și împiedică totodată nașterea unor gânduri noi.

La capătul câtorva luni de practică intensă, puteam deja aplica singuri metoda, fără profesor și fără casetă. Ajunsesem la stadiul în care eram capabili să ne „autocufundăm”.

Instructorii preferau să utilizeze termenul „autocufundare”, evitându-l cu obstinatie pe cel de „autohipnoză”, întrucât termenul „hipnoză” provoacă adesea rezerve și chiar teamă, iar pe de altă parte este un termen deja consacrat care nu poate fi prezentat ca o descoperire nouă. Din exact același motiv era evitat, cel puțin într-un prim stadiu, și termenul „meditație”.

- c) Marile promisiuni pe care le vehiculează învățătorii acestei tehnici sunt instrumentul cu ajutorul căruia îi tin pe oameni în stăpânirea lor.

Prima promisiune care ni se face decurge din chiar numele organizatiei: vom învăța să ne controlăm mintea și să-i valorificăm puterile ascunse. Apogeul acestei promisiuni este atins atunci când profesorul ne spune că „Mintea Universală” care guvernează întreaga lume va face ca dorinta noastră să devină realitate; cu alte cuvinte, orice imagine autoprogramată am derula pe ecranul minții noastre prin tehnica pe care am învățat-o va fi transpusă în realitate de către „Mintea Universală”. Ni se făgăduiește că putem deveni în felul acesta bogați, frumoși, puternici, sănătoși, celebri, ba chiar putem ajunge la „progres spiritual”, „cunoastere spirituală” și, mai mult, „sfîntenie”.

În continuare, suntem invitați să ne înscriem în asociația absolvenților seminarului. Vom păstra astfel un contact permanent și vom fi ținuți mereu la curent cu noile „descoperiri”. În același timp, devenim membrii unui grup de oameni care se sprijină social, dobândim noi prieteni, noi cunostințe, noi posibilități... Pe de altă parte, desigur, conducătorii grupului își sporesc influența socială, pot introduce mai ușor în circulație anumite stiri și idei, și pot modela mai eficient percepția despre lume a adeptilor lor.

În ceea ce privește marile făgăduințe cu care publicul este atras către seminariile de Mind Control, una din problemele majore care se cer rezolvate vizează identificarea conținutului noțiunii de „Minte Universală”. Dacă prin acest termen este subînțeles Dumnezeu, atunci avem de-a face cu o religie care își revendică putința de a-i aduce pe adepții săi în contact cu Divinitatea și, în felul acesta, se năruie toate pretențiile științifice ale metodei. Însă Hristos ne avertizează că există două feluri de puteri spirituale: Dumnezeu și îngerii Săi, pe de o parte, și diavolul împreună cu demonii lui, de cealaltă parte. Și, de vreme ce această așa-numită „Minte Universală” nu este Hristos, ci, dimpotrivă, subminează și maimutărește învățătura și Biserica lui Hristos, atunci este cât se poate de evident cine se ascunde în spatele acestei titulaturi!

Cât privește măsura în care se concretizează promisiunile pe care organizația le agită atât de strident, majoritatea membrilor pe care i-am cunoscut nu și-au îmbunătățit radical nici situația economică, nici starea de sănătate, după cum nici n-au devenit celebri sau super-inteligenti. Ceea ce s-a schimbat însă substanțial în viața lor este concepția despre om, despre lume și despre Dumnezeu. De asemenea, au suferit notabile transformări de comportament și personalitate, devenind în general mai pasivi, și în special dependenți de instructorii Mind Control. Se poate vorbi într-adevăr de un control al minții, însă numai în sensul că mintea le este dirijată de către conducătorii grupului. Printre aceștia din urmă, am constatat că există unii care își exercită realmente puteri suprafirești. Sunt puteri spirituale care susțin și dirijează organizația. ***Liderii cei mai „evoluati” întretin un contact nemijlocit cu „ființele spirituale”, în spetă cu demonii.***

Al doilea exemplu

Să ne oprim, în cele ce urmează, asupra seminarului organizat de „Centrul OM” al gurului Shri Chinmoy. Cel care predă este un discipol apropiat al gurului. Afisul care ne invita la conferință purta titlul „Cum veți atinge prin yoga tintele dumneavoastră spirituale”.

Iată procedeul prin care am fost învățați să medităm: ne așezăm într-o poziție cât mai relaxată, închidem ochii și ne concentrăm mintea asupra unui punct concret (locul inimii, spre exemplu). Profesorul ne propune: „Imaginați-vă

că inspirați și expirați nu prin nări, ci prin inimă. Simțiți aerul trecând prin inima voastră“. Asadar, pret de aproximativ zece minute ne imaginăm că aerul intră și iese prin inimă. Se presupune că astfel ni se deschide „inima spirituală“ și dobândim iubire. Urmează apoi o pauză în care profesorul ne vorbește despre yoga, reîncarnare, karma și despre gurul său. La capătul perorației, închidem ochii și ne concentrăm din nou asupra locului inimii. Profesorul ne indică acum să ne imaginăm că în locul inimii există o floare deosebit de frumoasă. Ne cere apoi să ne identificăm cu aceasta. După ce ne lasă câteva minute să ne autostimulăm imaginația, ne îndrumă să ne cufundăm în „inima“ florii, unde ar exista, spune el, un soare minuscul. „Cufundați-vă în soare... Simțiți soarele cum crește și devine una cu voi...“. După această cufundare a minții în imaginar, începe lent revenirea în lumea reală. „Simțiți că ieșiți din soare... Sunteți iarăși în floare; ridicați-vă deasupra florii... Auziți sunetele din jurul vostru... Deschideți ochii puțin câte puțin“.

O dată cu finalul exercitiului, profesorul își reia expunerea: „Aceste exercitii sunt foarte simple, dar foarte eficiente, mai ales dacă le practicați zilnic, la ore bine stabilite... Veti putea pătrunde astfel în realitatea spirituală și veti accede la un plan spiritual superior“, ne asigură el cu convingere. În sfârșit, ne permite să-i adresăm câteva întrebări. Mă grăbesc să-l interpelez:

- Domnule profesor, pe de o parte vorbiți despre o anumită „realitate“ pe care meditația ne va ajuta să o descoperim, iar pe de altă parte în toate exercitiile pe care le-am făcut ne-ați comandat să ne imaginăm această realitate. Cum stim că ea există cu adevărat și că nu este o simplă născocire a imaginației noastre?
- Meditația vă va convinge de aceasta. Cu cât veti exersa mai temeinic, cu atât veti fi mai edificați și veti dobândi experiențe despre această realitate.
- Dar dacă fac în fiecare zi exact ceea ce-mi spuneți, adică mă scol dimineața și meditez asupra inimii spirituale, îmi imaginez că respir prin inima spirituală, că schimb energie cu cosmosul - și tin să subliniez cuvântul „imaginez“ - nu înseamnă aceasta pur și simplu că mă autosugestionez? Nu voi ajunge în final, după ani de zile de practică, să creditez propria mea imaginație, luând-o drept realitate? Nu cumva mă transpun într-o lume fantastică? Mai mult, nu cumva voi ajunge să confund în general realul cu imaginarul? Vreau să spun că nu există în realitate nici floarea, nici soarele în inimă, nu-i așa?
- Da, nici floarea și nici soarele nu există. Însă dumneavoastră, prin exercitiul meditației, ajungeți să încorporați calitățile acestor imagini - adică frumusețea florii, luminozitatea soarelui - și astfel sunteți ajutați să le realizați în viața dumneavoastră.
- Asadar, este vorba de autosugestie, de autoprogramare sau programare din exterior, mai ales că dumneavoastră sunteți cel care alege aceste simboluri, în timp ce noi vă executăm riguros instrucțiunile. Practic, dumneavoastră ne programați mintile, iar noi ne conformăm programului...
- Uitați ce se întâmplă, întreaga societate umană funcționează pe baza unor programe; noi nu facem decât să schimbăm un program cu altul mai bun.
- Sunt de acord că societatea începe să programeze mintile oamenilor din chiar clipa nașterii lor, imprimându-le adesea valori negative - precum egoismul, agresivitatea, goana după bani și putere, hedonismul în toate formele lui, s.a.m.d.... Este suficient să evocăm programele actuale de televiziune, care promovează constant sexul și violența, întrebarea mea este alta: De unde stim că noul program pe care ni-l propuneți este expresia adevărului?
- Cunoașteți dumneavoastră cumva adevărul?
- Nu, dar păstrez multe dubii legate de ceea ce ne propuneți, și vreau să le discutăm. Ce garanții există că programul pe care vreți să-l impuneți minții noastre este furnizor de adevăr? Dacă el este gresit, atunci îmi

voi petrece tot restul vietii luând greseala drept adevăr? Nu e oare extrem de riscant? În cel mai fericit caz, îmi voi irosi multi ani de zile în zadar... Iar apoi, voi mai găsi oare vreodată resursele spirituale pentru a înlătura acest program? Voi putea măcar constientiza că acest program este gresit, de vreme ce m-am supus ani în sir unei actiuni sistematice de anihilare a capacității critice a minții?

Subit, atmosfera dintre noi a devenit glacială și profesorul a sugerat că nu mai este dispus la o prelungire a discuției.

Întrucât am participat la nenumărate sedințe de hipnoză și am auzit gurus celebri vorbind despre hipnoză și meditație, întrucât am văzut cu ochii mei maestrul yoghini precum Babaji și Satyananda hipnotizând oameni în câteva secunde - ba chiar am fost eu însumi „beneficiarul” unui asemenea tratament de cinci-sase ori în India, am toate temeiurile să afirm că așa-numita „meditație” yoghină este o formă de autohipnoză. De altfel, am întâlnit gurus care admiteau implicit această echivalență.

Desigur, cei care meditează sunt de obicei dirijați în prealabil de către un guru, astfel încât temele sunt atent selectate dinainte. Așa se face că discipolii sunt dirijați uneori spre a-și „reaminti” viețile anterioare, ca în felul acesta să îmbrățișeze credința în reîncarnare. Alteori sunt dirijați să mediteze asupra figurii gurului, sub pretextul însușirii valorilor spirituale pe care acesta le întrupează; în realitate, însă, pe aceste căi ocolite vor fi conduși spre a-l admira, adora și zeifica pe guru, devenind în final uneltele lipsite de voință ale acestuia.

Prin meditație, adică în cea mai mare măsură prin autohipnoză și autosugestie, persoana este determinată să-și îndeplinească singură lanțurile spirituale cu care se va lăsa târâtă în înșelare și sclavie. Gurusii utilizează însăși puterea mentală a persoanei pentru a o supune. Este ca și cum ar convinge-o să-și scoată ochii cu propriile ei mâini.

Iar oamenii răi și amăgitori vor merge spre tot mai rău, răducind pe alții și răduciti fiind ei însisi (II Tim. 3, 13), spune Apostolul Pavel. Dar cine i-a înșelat pe toți acestia, pe gurus și pe discipolii lor? Cine i-a deturnat la o asemenea distanță de realitate? Există în spatele lor o tradiție spirituală multimilenară, în care se nasc și pe care o respiră: vechea idolatrie rezistă până în zilele noastre, întreținută de anumite entități spirituale care produc valuri de evenimente și experiențe suprafirești, alimentându-le oamenilor atașamentul față de această tradiție. Evanghelia nu face nici un secret din identitatea autorului și catalizatorului acestei răduciri: este balaurul cel mare, sarpele cel de demult, care se cheamă diavol și Satana, cel care înșală toată lumea (Apoc. 12, 9).

Al treilea exemplu

Mă voi referi succint la conținutul a două conferințe-lectii susținute de mișcarea gurului Satyananda.

Prima lecție este predată de însăși Shivamurti, conducătoarea filialei grecești a mișcării. Suntem în jur de 20 de persoane, cu vârste situate până la 25 de ani. Ni se indică mai întâi să facem câteva asane, pentru ca în final să ne așezăm în poziția lotusului.

- Acum închideți ochii! Dobândiți cunoașterea tărâmului spiritual care se află în fața persoanei voastre.

Un întineric se întinde în fața mea. Mă străduiesc să-l pipăi, să-i aflu marginile.

- Imaginati-vă în mijloc o lumânare arzând.

Facem eforturi serioase în acest sens.

- Deschideti ochii si priviti intens flacăra lumânării care arde în fata voastră.

Intr-adevăr, în acest timp cineva aprinsese o lumânare de dimensiuni mari si o postase în fata noastră. După ce o privim concentrati vreme de câteva minute, ne porunceste din nou:

- Inchideti pleoapele si păstrati imaginea lumânării în fata ochilor.

Acum detaliile sunt mai „palpabile“, exact ca atunci când, după ce privim soarele un anumit timp si închidem ochii, păstrăm în continuare imaginea soarelui pe retină, ca urmare a excitării nervului optic. Acelasi gen de „perceptie“ se manifestă si acum. Imaginea lumânării persistă în fata noastră, fără să facă necesar un efort de imaginatie.

- Străduiti-vă să păstrati imaginea clar si constant în fata voastră cu ochii închisi, ne spune din nou Shivamurti.

Intr-adevăr, reusesc.

- Acum străduiti-vă să vedeti un frumos trandafir rosu... Îl vedeti cât se poate de viu, cu picăturile de rouă pe el...

De aici începe deja să lucreze imaginatia. Continuăm apoi cu succesiuni întregi de imagini, la capătul cărora ni se comunică ritos:

- Tărâmul prezent acum în fata voastră se numeste Tsitakas si este locul vederii spirituale. Se poate dezvolta acest tărâm, precum si capacitatea de a primi si a trimite imagini.

În concluzie, ni se adresează din partea conducătorului miscării propunerea explicită de a ne cultiva paroxistic imaginatia.

Cea de-a doua lectie se desfășoară în vasta sală a unui ashram din India. Profesoară este o swami europeană, veche discipolă a gurului. Poartă rasa portocalie. Printre elevi se numără în special vizitatori ocazionali ai ashramului, de la copii până la oameni de vârstă medie. Nidra Yoga sau „yoga relaxării“ se adresează prin excelentă societății contemporane.

Profesoara ne invită să ne întindem pe podea, fără să ne atingem unul pe altul, si să ne găsim o pozitie cât mai comodă.

- Inchideti ochii si linistiti-vă, relaxati-vă...

Ritmul indicatiilor este lent, pentru a ne asigura tot timpul necesar executiei. În sală domneste o liniste deplină, întreruptă numai de glasul yoghinei.

- Simtiti-vă corpul devenind greu, din ce în ce mai greu... Este cu neputință să-l miscati... Simtiti punctele de contact cu podeaua...

Urmează o pauză de câteva minute.

- Acum simtiti-vă corpul foarte ușor, gata să-si ia zborul... Uitati acum corpul, si priviti cu mintea un minunat apus de soare... Acum o floare galbenă... O cascadă frumoasă... Un soare strălucitor...

Imaginile se însiruie ca la un cinematograf. Glasul profesoarei este domol si ritmat. Întregul exercitiu durează în jur de o oră.

- Acum dobânditi din nou constiinta propriului corp... Miscati-vă încet-încet membrele...

Intr-adevăr, îmi simt corpul îndeajuns de greu cât să nu pot schita miscări rapide.

- Deschideti-vă ochii puțin câte puțin si luati act de amănuntele camerei...

Mă ridic alene, ca după un somn profund. Privind în jur, constat că majoritatea cursantilor par a fi proaspăt treziti din somn... Unii rămân însă întinsi pe podea. Au adormit într-adevăr de-a binelea!

- Treziti-i, ne spune zâmbind profesoara...

Acesta a fost continutul lectiei de Nidra Yoga, pe parcursul căreia ne-am predat controlul mintii si întreaga voință în mâinile swamitei, devenind subiectii unei proceduri tipice de hipnoză în masă. Hiperstimularea imaginatiei a constituit din nou activitatea noastră principală.

Am evocat cele trei cazuri de mai sus pentru a ilustra si sub acest aspect imensa diferență dintre yoga si ascetismul ortodox. Acesta din urmă adoptă o pozitie refractară față de imaginatie, concentrându-se asupra unei ancorări cât mai intense în realitate. Consideră imaginatia un teren extrem de primejdios, folosit prin excelență de către diavol. Părintii asceti desemnează frecvent imaginatia ca fiind „puntea demonilor“, iar pe diavol îl numesc „mare scenograf, „regizor“ sau „născocitor“. Prin intermediul imaginatiei, diavolul se străduieste să influenteze decisiv mintea umană. Părintii disting net lucrarea imaginatiei de adevărata lucrare a harului dumnezeiesc. Această lucrare a Duhului Sfânt este percepută în stare de trezvie, în deplină cunostintă, si totdeauna în afara tărâmului imaginatiei.

Să consultăm însă chiar scrierile patristice. Textul ce urmează apartine Sfântului Nicodim Aghioritul, fiind extras din cartea sa Războiul nevăzut. Sfântul Nicodim a studiat riguros vechile scrieri ascetice ale Părintilor crestini si le-a reunit în monumentalele culegeri intitulate „Filocalia“ si „Everghetinos“, care au devenit cele mai citite cărți în mediile monahale ortodoxe. Îmbrățișând el însusi acelasi mod de viață pe care si-l asumaseră Părintii isihasti si rezumând experienta patristică a Bisericii lui Hristos, **Sfântul Nicodim scrie:**

„După ce am vorbit despre corectarea simturilor noastre, urmează a vorbi aici si despre felul cum să corectăm imaginatia si memoria noastră; căci, potrivit aproape tuturor filosofilor, imaginatia si memoria nu sunt altceva decât impresii ale lucrurilor sensibile pe care le-am văzut, auzit, mirosit, gustat si pipăit. Am putea asemana întrucâtva suma perceptiilor noastre cu o pecete, iar imaginatia cu imprimarea pecetii. [...]

Să stii că, după cum Dumnezeu este în afară de toate simturile si lucrurile ce se simt, în afară de orice formă, culoare, distantă si loc, ca o ființă fără formă si neînchipuită, fiind pretutindeni si mai presus de orice, tot astfel este dincolo de orice imaginatie. Prin urmare, să stii că imaginatia este o putere sufltească incapabilă a se uni cu Dumnezeu, din pricina unor astfel de neajunsuri ale ei.

Să stii că Lucifer, cel ce fusese întâiul între înger, aflându-se la început mai presus de imaginatie si afară de orice formă, culoare si perceptie, ca minte ratională, imaterială, fără formă si fără trup, mai apoi râvnind în mintea sa să devină întru totul egal cu Dumnezeu, a căzut în această mult divizată, grosolană si multiformă imaginatie. Astfel, din înger fără formă, nematerial si nepătimas, a devenit diavol, oarecum material, pluriform si pătimas.

De aceea este numit de către dumnezeiestii Părinti Țpictor a toatet', Țimitator a toatet', Țsarpe cu multe chipurit', Țmâncător al pământului patimilor', Țnăluciret', si alte nume de acest fel. [...]

Deci, învăț din acestea, iubite, că diferitele forme ale imaginatiei, după cum sunt inventii si născociri ale diavolului, tot așa îi sunt lui si foarte pe plac. Pentru că, după unii sfinti, imaginatia este puntea pe care trec demonii ucigători si se amestecă în suflet, făcându-l sălas al gândurilor rele si al tuturor patimilor necurate, sufletesti si trupesti. [...]

O! Dar diavolul cel ucigător de oameni a făcut ca, întocmai precum el a căzut prin imaginatie, tot așa si Adam să-si închipuie că poate deveni egal cu Dumnezeu, si prin această închipuire să cadă. Astfel, din acea viață cugetătoare, îngerească, indisolubilă si statornică, a fost aruncat de diavol în imaginatia robită simturilor, multiformă si nestatornică, si în starea animalelor irationale. [...]

Omul, o dată căzut într-o astfel de stare, cine poate spune în câte patimi, răutăți si greseli n-a fost aruncat prin imaginatie?

A umplut filosofia morală cu felurite amăgiri, fizica cu multe opinii neadevărate, iar teologia cu dogme false.

Căci multi dintre cei vechi si dintre cei noi, dorind să vorbească despre Dumnezeu si să se ocupe îndeosebi de adevărurile înalte si neînchipuite ale lui Dumnezeu, chiar înainte de a-si curati mintea de formele pătimase si de felurile închipuiri ale lucrurilor care cad sub simturi, în locul adevărului au aflat minciuna. Răul cel mare este că au îmbrățisat această minciună drept adevăr. În loc de teologi, ei se arată a fi niste amăgitori, bizuindu-se pe iscusinta mintii, cum zice Apostolul.

Deci, frate, dacă doresti să te eliberezi degrabă de aceste patimi si răutăți, dacă voiesti să te ferești de felurile curse si mestesugiri ale diavolului si dacă iubesti a te uni cu Dumnezeu si a dobândi dumnezeiasca luminare, atunci luptă-te din răspuțeri a-ti goli mintea de orice formă, culoare si spatialitate. Pe scurt, de orice imaginatie si aducere aminte a lucrurilor bune sau rele, pentru că toate acestea sunt plăgi, umbre si neguri care întunecă puritatea, nobletea si strălucirea mintii. Nici o patimă trupească sau sufltească nu poate pătrunde în minte pe altă cale decât prin imaginarea lucrurilor senzoriale. Imaginatia si memoria sunt treptele înșelăciunii vrăjmasului, dar mai cu seamă imaginatia: într-înșea este rădăcina oricărui păcat.

Sârguieste-te, deci, a-ti păstra mintea curată de orice imaginatie, așa cum a creat-o Dumnezeu."

Asadar, în vreme ce creștinii se fereșc de imaginație în timpul rugăciunii, toți gurusii și new age-istii, dimpotrivă, o stimulează și o dezvoltă prin diversele mijloace de „meditație”, considerând-o „vehicul” și mod de a se apropia de „Dumnezeu”. Bineînțeles, „Dumnezeul” lor este cu totul altul decât Hristos.

În zilele noastre asistăm la o veritabilă explozie de organizații new age-iste care cultivă sistematic imaginația în mintile adeptilor lor. În acest fel, diavolul găsește terenul cel mai prielnic pentru a-i „duce la cinema”, cum obisnuia să spună bătrânul Paisie. Acest teren extrem de fertil va fi valorificat și de către Antihrist, în scopul plăsmuirii falselor sale minuni. Sfântul Apostol Pavel scrie în cea de-a doua sa epistolă către tesaloniceni că arătarea lui Antihrist va fi însoțită de false minuni care se vor săvârși prin lucrarea diavolului: ***Iar venirea aceluia va fi prin lucrarea lui Satan, însoțită de tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase, și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului (II Tes. 2,9-10).***

Asadar, analiza acestor aspecte legate de meditația orientală și rugăciunea creștină revelează o dată în plus antiteza fundamentală dintre cele două religii. Pe cât diferă lumina de întuneric și Dumnezeu de diavol, pe atât diferă Biserica lui Hristos de păgânismul hindus și de sectele new age-iste.

Si au zis apostolii către Domnul: Sporește-ne credința! (Luca 17,5)

Bătrânul Paisie spunea că Hristos, dincolo de sirul nesfârșit al zguduitoarelor minuni pe care le-a săvârșit, a lăsat înadins anumite lucruri nelimpzite până la capăt în Evanghelie, spre a-i da în acest mod omului posibilitatea de a-și dovedi buna dispoziție, astfel încât credința să nu izvorască din constrângere (spre exemplu, din multimea unor dovezi zdrobitoare), ci să fie rodul bunei sale intenții. În acest fel, credința devine și o lucrare proprie a omului, vrednică de laudă și de răsplată din partea lui Dumnezeu.

Asemeni necredinței, nici credința în Dumnezeu nu are o bază științifică. Este totuși adevărat că știința contemporană furnizează tot mai numeroase indicii ale existenței lui Dumnezeu. Însă hotărâtoare în privința refuzului sau asumării credinței în Dumnezeu rămân intenția și calitatea fiecărei persoane în parte.

Desigur, această alegere are consecințe dintre cele mai marcante pentru viața individului. Omul în al cărui suflet se naște credința dobândește o putere uriasă care îl transgresează într-o dimensiune spirituală vesnică. El cunoaște realități extrem de profunde, însă nu printr-un demers rational obisnuit, ci prin credință și mai ales prin experiență. Credința determină în chipul cel mai firesc faptele credinței; acestea, la rândul lor, aduc cunoaștere spirituală, care călăuzeste la o tot mai profundă și mai intensă credință. Astfel este parcurs într-o continuă ascensiune drumul credinței, până ce omul ajunge la credința desăvârșită.

Punctul crucial îl constituie prima circumstanță în care persoana va acționa într-o manieră care se fundamentează pe credință. În acest punct, omul trebuie să facă un salt semnificativ, depășindu-și îndoielile și ezitățile care de obicei sunt de natură să bulverseze și chiar să ne întrerupă brutal călătoria. Saltul este posibil printr-o mișcare sufletească energică, hotărâtoare, în virtutea căreia omul să acționeze bazându-se pe intenția sa lăuntrică profundă, și să înainteze astfel pe cale. Acest act al său va fi motorul experiențelor credinței și al cunoașterii spirituale. Mai departe, dificultățile și intensitatea luptei sufletești vor crește analog cu progresul spiritual al luptătorului. Stacheta se va ridica puțin câte puțin, până ce atletul va ajunge la credința desăvârșită.

Ezitățile și îndoielile pe care suntem chemați să le biruim prin credință sunt reale, iar primejdiile - cât se poate de palpabile. Există vrăjmasi de temut care se străduiesc să ne abată de pe calea adevărului și să ne distrugă. De aceea, este vital să putem opera totdeauna distincția între himeră și realitate, între întuneric și lumină, între rătăcire și adevăr, între credința gresită și cea adevărată.

Profunzimile credinței sunt imposibil de sondat cu instrumente rationale. Rădăcina ei este dumnezeiască, iar puterea ei de neimaginat. Hristos subliniază acest lucru, adresându-se tuturor generațiilor de peste veacuri: Adevărat grăiesc vouă: ***Dacă veti avea credință cât un grăunte de mustar, veti zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință*** (Matei 17, 20). Desigur, astfel de cuvinte pot părea mari; însă atunci când ele sunt însoțite de nenumărate fapte lipsite de orice echivoc, atunci trebuie să le dăm crezare și să ni le însușim ca atare. Minunile înfricosătoare pe care le-a săvârșit și le săvârșeste Hristos sunt întărite prin marile minuni pe care le-au săvârșit neîncetat de-a lungul veacurilor și le săvârșesc în egală măsură astăzi cei

care au crezut si cred nestrămutat în El, precum Domnul însusi făgăduise: ***Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce crede în Mine va face si el lucrările pe care le fac Eu, si mai mari decât acestea va face (Ioan 14, 12).***

Există astfel un neîntrerupt lant de aur care, pornind de la Hristos, se continuă cu sfintii apostoli, cu părintii apostolici, cu ascetii pustiurilor Egiptului, cu marii capadocieni, cu ierarhii, mucenicii si monahii isihasti de pretutindeni, si care își prelungește zalele până în zilele noastre, cu nenumărați părinti plini de harismele Duhului Sfânt, precum staretul Iacov sau bătrânii aghioriti Paisie, Porfirie, Iosif si Efrem. Toti acestia au săvârșit o multime de minuni prin credinta în Iisus Hristos: i-au tămăduit cu desăvârșire pe demonizati, pe paralitici, pe cancerosi, pe orbi, si nu o dată au înviat oameni din morti! Iar aceasta acum, în zilele noastre, în chiar mijlocul nostru! S-au scris deja rafturi de cărți reunind asemenea mărturii, extrem de riguros atestate. Si totusi, nici măcar aceasta nu este roadă cea mai înaltă si mai râvnită a credintei. Rezultatul ei final, si totodată telul nostru suprem, este cel pe care ni-l revelează Sfânta Scriptură, vorbind despre Hristos: ***Ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață vesnică (Ioan 3, 15).***

De ce există însă oameni care, desi au auzit despre Hristos, totusi nu cred? Răspunsul ne vine si de această dată din partea lui Hristos: ***Oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina, căci faptele lor erau rele (Ioan 3, 19).*** Fireste, printr-o asemenea atitudine, astfel de oameni se osândesc pe ei însisi să trăiască pe pământ o viață cu totul grosieră, ancorată strict în sfera materiei, rupti de izvoarele spirituale ale lumii, lipsiti de Dumnezeu. Dacă rămân consecventi acestei tragice optiuni până la sfârșitul vietii lor, atunci prăbusirea lor ontologică se consfinteste pentru eternitate, în sensul unei despărțiri vesnice de Dumnezeu, al unei suferinte vesnice, al unei morti spirituale asumate de bună voie. Acesta este iadul...

Învățăturile lui Hristos, Sfintele Taine pe care le-a temeluit, minunile săvârșite de El, toate detaliile vietii Sale, desi sunt exprimate prin mijloace omenesti, ele transcend la modul absolut ratiunea umană, simturile si limbajul comun. Provin întru totul de la Dumnezeu. Si, întrucât fapta lui Dumnezeu, socotită de către oameni nebunie, este mai înțeleaptă decât înțelepciunea lor (I Cor. 1, 25), nimeni nu poate scruta adâncimile dumnezeiesti printr-un simplu efort mental. Prin însăși natura ei, gândirea omenească este inaptă să investigheze exhaustiv tainele lui Dumnezeu, fapt subliniat si de apostolul Pavel: Cuvântul crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu (ICor. 1,18).

Omul a fost făcut de Dumnezeu pentru a participa la viata Lui, pentru a deveni Dumnezeu prin har. Altfel spus, toate însusirile pe care Dumnezeu le posedă prin firea Lui (atotcunoasterea, atotputernicia, nemurirea, fericirea etc), omul le va dobândi ca o ofrandă a iubirii lui Dumnezeu, exact asa precum în dar am primit si viata pe care o trăim.

Această îndumnezeire a omului se lucrează treptat, în măsura în care inima omului, intentia lui, năzuinta lui cea mai profundă se statornicesc pe calea binelui. Cu cât vointa lui se lasă îmboldită spre rău, cu atât el se îndepărtează mai mult de harul lui Dumnezeu si se îndreaptă mai alarmant spre întunericul fiintei, spre descrestere ontologică, spre iad.

Tocmai datorită originii sale divine, omul poartă adânc întipărit în sufletul său dorul după Dumnezeu, dorul de îndumnezeire. În absolut nimic altceva nu-si poate găsi împlinirea sufletul omenesc. Nimic mai puțin decât atât nu

este vrednic de firea lui. Si exact acest dor binecuvântat după îndumnezeire se străduiește să ni-l pervertească diavolul, astfel încât să ne deturneze de la tinta noastră. Este strategia lui predilectă: de a corupe miscarile ontologice firesti ale omului.

Asadar, diavolul a pervertit acest dor de îndumnezeire - înțeleasă ca restaurare, prin harul lui Dumnezeu, a stării omului de dinainte de cădere - în dorință de autoîndumnezeire. Ispititorul ne sopteste cu perfidie: „Singur, omule, vei deveni Dumnezeu! Ce nevoie ai de Dumnezeu? Esti Dumnezeu, numai că nu o stii!”.

Prin momeala autoîndumnezeirii (***Veti fi ca Dumnezeu...*** - Facere 3, 5), diavolul i-a condus pe cei întâi ziditi la răzvrătire împotriva lui Dumnezeu, la izgonirea din Rai, la declinul spiritual, la decăderea ontologică, la pierderea harismelor duhovnicesti. Viata omului s-a rupt de comuniunea cu Dumnezeu si a dobândit o serie de însusiri ale existentei animale: ***Omul, fiind în cinste, n-a priceput; alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte si s-a asemănat lor*** (Ps. 48, 12). Prin cădere, el a devenit stricacios, a cunoscut boala si, în cele din urmă, moartea. ***Plata păcatului este moartea*** (Rom. 6, 23).

În Cartea Facerii, cea dintâi a Vechiului Testament, este descris detailat acest moment fatal pentru întregul neam omenesc. Uriasa catastrofa ontologică pe care a suferit-o natura umană prin căderea protopărinților, si care se transmitea din generatie în generatie, nu putea fi înlăturată decât de Dumnezeu însusi. Orice efort omenesc în acest sens era absolut insignifiant. Drept urmare, Dumnezeu S-a întrupat, asumându-Si astfel plinar natura umană, si prin lucrarea Sa, prin faptele si învățăturile Sale, dar mai ales prin Sfintele Sale Taine, i-a deschis din nou omului drumul către îndumnezeire. Este drumul pe care în chip fericit îl parcurg până la capăt sfintii.

De-a lungul întregii istorii, diavolul face uz de aceeasi veche capcană, autoîndumnezeirea, pentru a reitera astfel marea cădere a omului. Ce îi făgăduiesc fiecărei persoane în parte învățăturile orientale inspirate nemijlocit de către diavol si îngerii săi? Exact acelasi lucru prin care diavolul îi înșelase pe Adam si Eva în Rai: „Vei deveni Dumnezeu!”. În ce fel? Prin exercitiile yoga, prin tehnicile de meditatie, prin ceremoniile si jertfele aduse demonilor.

Este tocmai ceea ce a dorit diavolul însusi: să devină Dumnezeu. Si voi pune tronul meu mai presus de tronul Celui Preaînalt, si voi fi asemenea Lui, a gândit arhanghelul Lucifer, si a căzut cu înfricosătoare cădere, devenind diavol. Din arhanghel prealuminos, care răspândea pretutindeni în jur dumnezeiasca lumină necreată, a devenit demon preaîntunecat. Cu această boală spirituală se va strădui până la sfârșitul veacurilor să-l contamineze si pe om.

Diavolul si îngerii săi căzuti nu-si află în nimic altceva mai multă satisfactie decât în a fi socotiti dumnezei, si a fi adorati ca atare. Prin insuflarea directă a teoriilor religioase orientale, demonii urmăresc asadar să-l antreneze pe om într-o dublă cădere: aceea de a-i venera pe ei, si aceea de a se venera pe sine însusi, în locul lui Dumnezeu.

Cine le mai poate veni în ajutor celor înșelati de Satana într-o asemenea măsură? Numai *Acela Care S-a făcut om pentru a-i mântui pe cei zdrobiti cu inima, Acela Care S-a pogorât pe pământ ca să afle oaia cea pierdută* (y. Luca 15, 4), *Acela Care a venit nu ca să judece, ci ca să-l mântuiască pe om* (v. Ioan 12, 47), Acela Care ne-a iubit atât de mult, încât a primit să Se răstignească pentru noi, Preabunul si Atotputernicul Hristos Dumnezeu. El Se revelează pe Sine omului într-o relatie vie, personală, în interiorul Bisericii pe care El însusi a întemeiat-o spre a exista până la sfârșitul veacurilor.

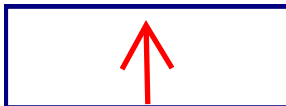
Pentru ca omul să-si improprieze această revelație, trebuie să intre în staulul duhovnicesc al Bisericii. Aici îl va întâlni pe Singurul Dumnezeu Adevărat, pe care îl va cunoaște prin experiența nemijlocită a comuniunii personale. Felul de viață al omului este cel care determină profunzimile acestei comuniuni. Când omul își armonizează modul de viață cu voia lui Dumnezeu, cu poruncile lui Hristos, atunci începe să se asemene cu Dumnezeu, să devină Dumnezeu prin har și părtaş al celor mai adânci taine ale vieții.

Această revelație care se amplifică gradat poate ajunge - prin rugăciune - până la vederea Luminii necreate a Sfintei Treimi, în care persoana umană se uneste ontologic, în mod constient și real, cu Dumnezeu. Omul trăiește în Dumnezeu și Dumnezeu trăiește în om. Omul devine teofor și cunoaște tainele lui Dumnezeu prin trăire, participând el însuși la viața dumnezeiască.

Cei care au ajuns la asemenea măsuri duhovnicești devin capabili să ne învețe și să ne transmită și nouă ceea ce trăiesc ei, și astfel să ne călăuzească și pe noi la cunoașterea treptată și la iubirea Adevăratului Dumnezeu. Un astfel de om a fost părintele Paisie. El ne-a dăruit nu numai inima sa, ci și întreaga sa experiență, pusă în slujba îndrumării noastre sufletești către dragostea lui Hristos.

Să urmărim asadar pașii bătrânului și ai tuturor sfinților de peste veacuri, și să-i chemăm neîncetat în rugăciuni, astfel încât fiecare dintre noi să dobândească experiența lui Dumnezeu în Duhul Sfânt. Atunci toate se vor aseza pe făgașul lor firesc: vom deosebi adevărul de minciună, realitatea de imaginar, lumina de întuneric. Căci nu există nimic mai însemnat, mai de trebuință, mai înalt în această lume decât cunoașterea și iubirea Adevăratului Dumnezeu.

Pentru că ceea ce se pierde sau se câștigă la sfârșitul oricărei călătorii omenesti în această lume nu este nimic mai puțin decât viața vesnică.

† Cu nesimțire imi adaug site-ul aici, [Pustnicul Digital](#), poate se folosește cineva †

Titlu Engleza: [The Gurus, the Young Man, and Elder Paisios](#)